

۹۱۸۴

۹۱۸۴

گلشنی

منطق الطیر

بسم الله الرحمن الرحيم

کنج اچن آدمی اکاه اول	کنج مقصاح بسم الله اول
اول حکیم وحی و قیوم و علیم	اول کهیم و خرد و دوسن قدیم
کند و نوریدن یرتدی آدمی	قدرتتون چون دوتبی عالمی
صاغسک یولکده صیره اول	آدیسکست اندان ایر و اولمفل
مصطفی قوینیه اینتسل جان	دک فغلهک یو قدر اچنده امان
لامکاندور مکانه نید پسر	جانار رزنا مکانه کید پسر
اصلنی کیشی لوتتمق جیف او	کل دکن اچنده یتتمق جیف او
قنده سیدک اول یرتی قلفق	بویش اون یلدن انا و رکن
یرده قالن کوکله قنده ارن	جاتمرو مز کوکدن انیدلرین
اول یکا و رتق کرک بربرکرو	بربراون یردن که کمدیلر برود
دوزخ اصلندن ارق و شکرک	جنت اراصلینه قارشتق کرک

یلمان قلفه

بر قش ایرار سک بر مرغ اولا	قامپینه پادشاه سیمغ او
قش یوز در او دور شک کرک	پادشاهلارینه ایر شک کرک
قشده هده مکر رهبر اوله	کم بو قش یوز یار اول یوله
کم دلار یسه که سیمغ ارا	کوه قافه ایر شه آنی کرک
هده و قشلار و سیمغ مشال	عقل و خلق و تکر اولدی
کیر و کل شهری سزی ساز ایلدی	مرطق الطیری خوش آغاز ایلدی

ابتدای داستان سیمغ

بر کچه چن شهر استند مکر	ماکان سیمغ کجه جلوه کر
بر قنادی دشد چینه کی اولو	صد هزاران در لو نقش افده
خلق چون کم اول قنادی کر	دینلر نیک کل تر کن اور دله
اول قنت نقشین چون ایندله	اول قش اول بر قنادی صندله
لیله یل اول قنتدن ملی قرار	هر بری بر در لو نقش اختیار
پیرسی کونش طپدی و نیری	آیه ختم اتدی ویری الدزی
بیر بونه طپدی معبودم دی	بیر خاجه خلق مقصودم دی
بیرسی کوسال طپدی ای عزیز	قلدی کافر لغی دیندن تیز

کم مثل نینسه اول قوشی صه	کافر ملک قاندی نقشن کره
اول قشک یوز یک قنادی ور	بر قنت نقش طین کافر در
عالم انک بر قنادی در مکر وک	قاندن کورندن اول قوشی
نومن اول قش بر لکینه اینر	کافر اول قوشی قنت نقشین
اول قش طپسن که یوز یک قاندک	ور در مریره یک بر آدی
بر قنادک قشند الدن فعل	اول قش اول بر قنادی صنفعل
تنو جانو یک قنت بر مرغ اولور	بر قنت نقش ننه سیمغ او
قشله انوک سایسی در قاسی	ملکنک پرایسی در قاسی
سایه دن مر کم یول الله ذاک	لاجرم ایره انک صه اتنا
سایه دن پر تویدرای عزیز	سایه دن چن ذات ایندکل
قش بقمه کور قنت ناکدر	اول قش ابر کم قنت انوکدر
بر قنتدن اولمفل یک نقشه یار	کم انوک یوز یک قنادی داخ
بر قناده پنجه حیران قاکه سن	قوش ایسته کم قنت چوق
نجه بو کل شهری مر مرغی بولا	مرغ ترک اتسون که سیمغ بلا
کند وزینی قومیسج آدی	اولیا اول پادشاه یک محرمی

کند و زینی چون کشتی قوی می گردد
بر مینای قویدار صاحب فن
خلق این بوی دنیا یک کرک
یوزمن آرتدی دخی اول بر

جمع شدن همه مرغها

قام قشدر بر پیر و دیر لدر	مرد سلطان تندر ادوغن بلدر
صبحدم بر یازده کم نو بجاء	دکشیدی پیره دری شاسوا
قام قشدر کلدلر بر خفا	قاسینک دوکل تقدی بلا
کم بزه بر پادشاه نام دار	کار کیدی و بر اولو شهباز
کشتک بر اوک که اول مندر	پنزم ایلوغز چون شته سدر
باشموزی قیاسه بیست یلوم	لشکره بر پادشاه استایلوم
زیره چونکم ملک سلطان	از زمان ملک ویران او
استمکن او تر از یلوم	پشتوانم یولور و یلوم
پیرموزی آرد سوره قلک	پادشاه استامکه رهبر قلک
کم یولور انو کیده کیدوز	پادشاه سپنج بر صبر ایدوز
کم در رهبر بخ لایق کرو	لشکر اچن قعیر بر ضرر وک
بره اولمغ مکرید پدکد	کم یل کشتیدین یکرک بلا

آمدن همه در میان

کله به پاره پیردی جلیج	حلسی کتن و باشند تاج
کم طریقت ابله سپرو پنم	مم حقیقت یولنه رهبر پنم
عللی بشدن بشا کردم قو	خاطره نقشنی یزددم قو
چون سلیما نیل ایدام سفر	یوقدر برین کردم بحر و بر
مرنه حاله دیر سیک حاضر پنم	کم سلیما نیل صاحب سر پنم
اول از ندر کم بو سهری بلدر	یوللرنه بان رهبر قلدر
متر لینه ایررم هر بر قشلی	بنسره ایرمایه سیر غه کشتی
پادشاهی اکیشم ندیم	یا لکز یولونه نیته کیدیم
بامیلد کارینا کز بسلا	کیده پلاوز کالومز یولا
بندن ایرلماز سا کز بر زمان	ایر سزا اول پادشاه بی کمان
کم رسول ایدر که میر یول رفیق	یولکزم سهیل اولاسینه طریق
ایشدک ای قوم نانقصان	حاضر اولب یول یراغین
کم بزم بر شایه زوریا خلاف	اول طاع اردنه که در کوف
آوسیرغ و جالی بی کران	تدرتی پیدا و ذاتی بی نشان

اول قلور تدبیر قامو قوشلر	پادشاه اولدر دوکالی قوشلر
اول نزه یولق یاقیر فضل بول	بیر ایراغ اندن هزار از سار بول
تا بویولا و مرغی ترک اید لوم	نه بو منزله کوره کید لوم
یولد اش اولو کوز بنومید بده	کم یایلو کوز کیده ماز بویوله
بیر کم اول با نومیدله همراه اول	محرم اول شاه اول دگاه اول
مهر کم پیشو الق بن ایدم	انی اول شاه حضرتنه ایدم
چون مرایش عالمه اولانکر لور	کند ز کدن کسسه کر ما الو
چون هدایت تکر دن اول	بی شک اول رهبریشی خوش باش
بو مثل کم عالمه موک بوشلر	مصطفی او غلامنی دستاره
دستان محمد مصطفی	علیه الصلوٰۃ والسلام
حق تعالی یہ توکل ایدر روز	مصطفی نوک داستان یلد
اول جهانک فخر و خلعت یکی	آخرت سلطانی و دنیا یکی
انبیا نوک اولیا نوک سرور	اشد امدی کم نذر پیغامبری
اول زمانده کم رسول او غلام	قامو عالم قالب اول جانندی
ایدر دین بکا حاصل در	بخشید مرغی قامو باطلدر

خارجیلر ایلر تمش شاه قان	ملک ان الدین عند الله قان
هر نه ملت وارسایا لان در	دین بنوم در که جاوید در
بو قامو بتلار می او تمق کرک	التوبن همیر خلیه صامت کرک
نه عیلمر ملکنه آقن صالیر	قاند کم تجانه وار یقییر
بت پرستک باشنی کما کرک	کند بونی بوینه آصفی کرک
دنیا بی باکا اوینلر آچس	بخشید ایروغی قلین کچس
مومنی ایمانده یار ایدس	کعبی بتلار دن آریز لیر
سیکی بشلار میشدی دانه	دشمنه و کیدی منور کی اغره
خلق انی دلویه اورر لار	سوزی فی کول کچر لار
چون بجد دوتد پریشان اولد	قاموش خلق قاتنه کلدر
کمی ایدر او غلامن امتک بجد	بخشید دیر یورد و چو قید
امتکی باشو در شد ای تیم	قات سوز لر حقیر اغر کدن عظیم
بزا بو طایبه حرمت قیلور	بخشید پکانه قیلا سولور
بزدکو لوز یالکوز پوته لیلان	قامو عالمدر یو نوک نعلین
ایله دکم بزم ایلی یاقین	پادشاهلار یلدنه چاسین

ایله صنم مکه قید اید پس	عالمک خلق تنه صید اید
بر طنگ یوق دینم کم کاین	انگ یوق بر این کم کاین
بو کریم نکر لاری کم قیه	واره و اول کز لو نکر یاقیه
پس یو کز قام عالم دینی	نیت باطل قیلنس عتق ک قی
بر بیمه بو نیمه یوز کیم یاد	قاچن او یا و هزاران یک
دیلمی دت بشیغاز کیتسو	اغز کیمه پادشاه ایشکسو
کمپه سیلا مد و کن سیلا	کند و کند و جانکا قصد اید
کریمه فر ایشد رسه سوزک	دپرنگدن چیقیر سیر توزک
چون رسول ایشد خداوند	جلو سیله عرضه قلدی کند
کم بنم قاتن سلطان کم اول	پادشاه قاتنک پسوان کم
چون بنم تا بومک آواز	نیچه پادشاهی تختدن یقه
ای نچا بکله که با کا تل اوله	نیچه سلطانکر که طا پوما کله
نکر دن ارتق نه کم وردنیده	قام کارک کم بکا خلق اده
با گلر باغم سترم دتازسه	بن سپورد و غم اشق اتمازسه
کند زینی بن اکا کی بلد ورم	سیر دافنی آنی دافنی اولدزم

کن دغیجی کیمه ارادن کدر	وارک ایدک کوریم با که ندر
چون اشد لیر منا ققلر آنی	مهر برینک کوده دن کندی
واردی بر یک بر یاده کم اول	ملکینه نسبت ایدلرید بول
ایشد چک شیله کسه سوز	اوریدی قیلک کند و زنا
بر قعصب طنه قلو ردی	کم اگر اول دیر سک اولور
آد صفوان ملتن بکلا یی	طازی پنی واطلس کجی
مکه قومی قامسی دیرلدلر	برین اول بک قیتز کلدلر
کند و دینلارینه یاری قلدر	ناله و فریاد وزاری قلدر
کم براغلن ملک اغزن اچر	سهریریه استموز اوچر
نه بیل قر تیدر اندن نامشا	کم از لاف نه عزى و نه لات
بتار و مورک یرا کن طعلدی	نار نور انگ اندن اغلدی
زند و پستایی کیندوردی	ملتو کز قام باطل درد
اید جاذو کم آیین ایکی یرار	اوچنه بطش او و جقلارن
جاذو لو غیله اندن سیلدو	بلمز کم دفعی چاره سی
ناکی قویم نه سیزی در بن	ای بک اوش بز عرضه ایلا

قورسک که اول بونزلاری
 آه ازمانت قام خلق که او
 که قرشو سیکدی خوش سو
 عکبوت اولدی اوند پرده
 کسه یوق کم پزاندن خرد
 ملتا باطل دیانی کر مد و ک
 چون کم اول ایشدر بونزلری
 قاتما غندن اولور قان کز
 ایدر اول اغلن و لومیدر
 دالود اکل اصلو در در بو
 ایدر اصلو بتنه قندو سگ
 مال ملکی غسن ایلامش آنی
 ایک پون یوق جهانن سنا
 اللرن اول کب الینداور
 قیلجن در تر آنی کم بر بکا
 خشمه انوک سیزندن طویم
 کند و بتلار و ص فریاداییم
 که قومی کردلار خرم نولا
 که اویشلار قام قییم
 لشکر یلک دخی کالور بله
 مکه یا قن اید غینی بلدلر
 مصطفی بر پسنلیه و میشدی
 عجز تینه سندر و ک و میشدی
 آه ازمانت قام خلق که او
 عکبوت اولدی اوند پرده
 ملتا باطل دیانی کر مد و ک
 قاتما غندن اولور قان کز
 دالود اکل اصلو در در بو
 اول نمایه کند زن نیته او که
 بولعب ایدر عباد و ورطونی
 بر سقم اتماکه یوق درینیه
 مسند او سندن ات استینه
 کستر و ک کم و ادنی و یرم
 قیلجیده آنی یکی بو لیم
 که اویشلار قام قییم
 لشکر یلک دخی کالور بله
 مکه یا قن اید غینی بلدلر
 عجز تینه سندر و ک و میشدی

ناکه ایرقدن آنی اول ک
 مکه قومندن صر کم اول ک
 شول د کولیس عجب در کم
 ایتدیر اولدر تتا بلد و ک آنی
 نیچ کیشیه صتشدک صر مد
 بون ایرقدن تتا بلدک عجب
 چون کور صفوان که بندر کور
 ایدر اندن بروکم اجدم کرم
 بر بنوک شکلینه کیشی کرم
 چون که ناکه کز لرم کردی بنی
 نور کوکلوک چراعن بندر
 بولعب چون کور دم صفوان
 ایدر ای صفوان چون سحر
 چون کز صفوان که هر کز بو
 ایدر اول جاذو و کل بن پرم
 آه ادر اتمک بشن چاکر در
 کم سیز ایدر سیز که فاسد در
 اشن پسنلده و احوال
 کم ضرر سن دوسته بکیرد
 کر دگک شخص محاله ارم
 کم قلدن سن پیله تعریف طلب
 بوسیلان و بلر بر مورش
 اکدم کند و ایشومی کندرم
 بوکه بکیر آد میسار مد
 ایدر سن م اوده سیز دی بنی
 بان انوک یول دایا دندر
 صید اولدی بجد قلدی طکا
 چوق سنک کپی بولدن ایلدا
 قلمیسر مصطفی دین طلب
 حالنی یوق تفرج قیلرم

دینده کم علم اولار کم بنانی	بلدیم الا بنک علمی قسن
هر فنک اوق بنم کیشتم در	سحر و نارجات خود ایشتم در
جا ذاکر میستم بن دین	کم طغی طاعت قیتنه ایلده
الا بواول تکر دن سپلرم	کستر و رینا برینه طغ و یول
جا ذویوزی پله نورلوا اولیه	جا ذولر بولده و کین یلمیه
بن بنی داخی ارقدن کوردیم	نسبتن بوج کوه کلدن اوردم
یا قیتنه وار رسم خود بنم	عشق او دنف یا نه کودن صم
بت ندر کم کسه تکرینی قیه	و هر درجا نسر بته بوجا و
بو که بز دن قامو اینی ایشی	مجز اتیلد جهان دو تیر
بت چون او ن کند زن قوت	طوقینلار و کجرا سن و
ایرغی او دن بخا قرتار سر	یا اکا او یاینه بر تار سر
یوز کچ هر پیر باشنه یی	پیرسی دو کن کشیه ناددی
بو جهان یار ادنه دعوت قلور	خلق زیره تکر بر لیکن بلور
بز در جی و و قدوغن صا	تکر دیو یالنه اینا نر و
کندویسی ایلاینه مک نسکا	وان کند و ایلا دو کین اوکا

تکر خلق ایلا کن خود اولیه	خلق یار ادن اولور یی
عاشانه کم دنی صفوان بتا	دایه پایت حکمنی هر کز قدا
بوا حکم صفوانه ایدرای اولو	بر نر ایشتم کورنه دیرم
کم بوجا دوین کور یکا اکلده	کیشنو کبت طید غینی طکلده
ال یلدر کم طیر سن سن بتا	شیدی بتلاری بکنر سن بتا
سن اتم یوزن کور و کیسه نور	فتنه سین صند و کیسه نر
بن اتم یوزن نیت کور مدیم	نور آنوک طیتنه کور مدوم
چون کور و صفوان کم بوجکلده	کور مز کم پله دندن کندری
ایدرای بوجصل دنیا فارکو	کیجه بیدی او یی غی در طلو
کر چه کوزم واردی کورما زدم	فار کودن اول یکا ورم زدم
چون کنش طغدی کردی در یکا	سن که کوز سن کورما دی
کوز لونا کم کیجه یا و قو لیسر	کی و ارته او لیجا غر بولسر
کوز سزوک کم درد بی درمان	ار تسیلد کیجسی یک پان در
بن برا بخیه دو شتر میشدم	فار کوده تر کنی اور میشدم
ارته چون اولدی کور بلدیم	کور اولاهرم عیلا یی بن

کسیه شکر صائب اغویمید	یا کنش آیدین دکدر دیمید
کسیه ییور عزالتون کم بنی	سا و کتر الا کرن سا و آنی
بو محمد بان هرگز کور هدی	یا کنوین با که رشوت وری
کم بنی کا فر لار اسنده اوک	ملنگ ترک ایلا و بتلاره
بن بنی کور تک اکلادم کم	کسیه کستر عزالا طغرو یول
شمع کنز لاری کرن نین در	یوخسه کوز سنه یانی سونید
ایله دنت کنز سنه چراغن نیده	ایشقندن با قن نای کن
بن آنی الدرم کا کلیم شدم	کل جان قصدن قلمیشدم
شدم کم کردم یوزینی دکنم	لطف قلسون اول بقتلا
اولریم داخی سوچم قلمدی	جون قلدو و تاغده کوجم قلمدی
دتر یوسفوان اینر اتدن	عزم ادرم مصطفی داپا ورا
مکه قومی جاننه چون او د	قامسی صفوانک استینه اوشر
کم سنوک کپنی اولو دور بق	برکده انوک طاپسینه وازق
عالمیلر اشیدوبن نادیا	یا برنی کم آدمیلر دن صیا
ایله کم سندن زیاده وردا	سانکیده اتما و زسیکش

ایدر اجدی دتر ما کم کیدرک	قنجه کم کا ما کسه الک ورتک
یوخسه بن اندن یکا ورا زیم	طاپسندن قل کی در ما زیم
یو قدر هرگز کاغم کم بنم	قلیمسه کوردم اچنن بنم
کا کو میل بن ورریمیم اگا	اول الا در بانی کند و دن یکا
دارد پیغامبر قیتنه دتر یو	یا رسول الله خطا قلمد دیو
بهدم کلدیم پنی صید ایتیم	صید وک اولدم قوتیم یوق
باشنی ایاغ التین قسیدی	سا که و دینو که ایتیم و دی
مصطفی ایدر و ارایلکن اوتر	کلکما اچنن بگا ایمان کتر
چون مسلمانلق یی قوت و	بو ایند کا غری سون اوتا
اول اول بک کم مسلمان اوم	دین اچنن اهل ایمان اولسه
سن اولیسر سن غا سارن	وارا لکن منتظر اولغل بن
سا و نوایی دیا صفوان	کوز کل امدی اول منافع لدر
قامسی حیران قلور لر بواشا	هربری باشن اورر یوزیک
چونکم ایمان نوری صفواند	لاجرم بو القاسم کورب ییور
بو احکم کو کلندن چون بقدر	لاجرم کور غمزا کا مصطفی

نماز اول قلندن یکرین	اندن اول نماز قلیجی اوصنه
نماکه اول شخصک بخیل اوردی	انکچون زکاتوک بلنزدون
اوندج اول شخصی دکدر کور	انکچون دتمز اول شخص اوردی
بهره اوره کین کینه کله	کفر کفر واره دین دینه کله
حورسک حور اوله اچا قده	دیوسک دیو اوله او دده
نایی مهر کز کشته قات لر	نمکیشی پول دیوبن صاته لر
کونشک یوزی بلشما یا اسا	التون التونه قریشه مس
خوشدر جنات فردوس	الله فیها نعم اجر العالمین
بون دراس مصطفاییلده	فتح واروریه وارین بله
نایولا واره عجب عاقل کشی	کم محمد دن یک اولایولده شی
یوز کزندن توبه قلدی بزم	سز بجزون علی الحنت العظیم
مهریلانی نیت کرجک صا	مصطفایک قولنه اینا نوز
بواساسی ایلدیر رهنمون	سایکون الراجعون الساجدون
هم بویلدن قلدر حاصل بی	قائتات تائیات عایدات

دینت بودا پستان سیلین	خزده اسپانی جمع ایلین
کورنه درلودلدی سذر کندی	کم خرصع اولدی کطشدری
دکه آغز بلیمیه صونک بتین	جوهر یلدر سید کوهر فیتین
فاعلات فاعلات فاعلات	ظلمت اولدی جصل علم اب

قصه

بیس بلو کزای جها نو کیشدر	کم کرو اول شه دزر بو اشدر
کسنوک هیچ اختیاری بو	کم دیا بو از اول چوقدر
پد پدی پس خوار و کوچی کور	رهبر اولدوغن بو یولدر
کم بو یول بو خسولله بایوک	جز بو ایل فطنت و رایک
کم سیلانه رسول اولن کشی	باشه اقلشار چون بیم کشی
هر کی کم قلدی سیمغ اختیار	اولدی آنو کله جز نختیار
بانمیل اول یلا وارن کشی	پادشایک یوزن کورن کشی
یوز طغی بر کوندن اول یولدر	یوز دیزی جوعه صانین
اول قیوده کم نهان و اشکا	نور و ظلمدن هزاران پرده

یا لکڑی تپت کن کسے یولہ	کا لکڑی کم قامو مزن کسے بلہ
از دیا رور در اول یولہ عظیم	بر یار پوق بیابند دلیم
آغودن آبی صولہ اچک کرک	پوق النار الدرب کجکر کرک
ید بیدک قشمار سیرن چون	نایک کن تر کن اور د
پادشاہ وارید غن چون بلہ	قامسی بیرن والہ قلدلر
عاشق اولدیر سوک در کما	میر قل استادی کم این شامہ
ناله و زاری و شور او شدلر	جملہ بدیدور سینه اشدر
کم قذا انوک کی سلطان اول	قل چون اشبوخہ سرگردان اول
بندایو لوم کم اکا ایریشو	پادشاہ بوموزلہ گوریشو
اول کن آنہ بدیدر طیلاد	یولتریک بارغن ایلا د
الہ یول خوق و هولدن کرو	میر بری کاتر بر عین ایلر
آطن بیلل پشس ہمد و عذر آوردنش	
کد بیل اور تپت حیران مست	والہ و مدیوش و سپردان
کم بنم ایشم کاپستان بتر	نوبهار و باغستان بتر

میر کئی کم کند مایار ایلرم	میر کجہ و صفین تکرار ایلرم
میر تحرکم کل چمن اچلہ	قامودن الکن بکا قشوقلہ
بن انوک یوزینہ قشوق سیلیم	مشکلوئی قامین حل ایلم
میر کن ایشو مز بزم غفل در	سود کوز دینہ بر کل در
خاصہ شمدی مان کلشہر کل	کم کر کوزہ پسر و کسبلی
آنی سوہین کشتی ناکس در	سرو انوک قاتق خار خوش
یولہ و رماغہ نہ بخہ ایولم	پیرہ بر کل کستر وک کم ساو لم
کد کل وقتی کر و کم بیلک	باغ اولایری و بستانر کلک
نوبہار اولدی کہ بیل سیلیہ	عاشق معشوقہ شرح ایلیہ
قام سوزی کل ترکہ ایلا یلم	بیلہ کل سوزنی سیلا یلم
صرمیہ سیرغ ہر کز بیلے	بیلہ اول یک کہ سا و ایلر
جواب داؤن ہمد بیلل را	
ہمد ایلر صورتہ قاپیلن	معنی قند ارنہ ای بی بصر
پنجا کم کل اول صاحب جمال	چمنہ بر وقتنہ ایر زول

اول جمال کم زوال ایریشه تیز	عاشق اندن ملال ایریشه تیز
او کدم دت کسنا یه بشنفل	بر کلچون بگ دکانه دشمنفل
بر بهاری تان کر مادی زان	کم آتی پز مرده قلما دی خران
نا قشین و نایزین کر مک کرک	کلر وک عری ازن صریق
نیج صورت آخرای صورت پر	صورتی نیدر اولن معنیست
بذکر بیل یورکم طغدر	کلر وک تر الدی کنی طغدر
پون پنی سیغ قلما یه قبول	فاچن ایره کو کلکا نه نزل
نیج کم کل وصفی سیلا یسن	صله غندن صکر ترک ایلا یسن
بر سحر کم نیج کم کل آچیل	ساکه قرشو کلر باک کل
صورتی ایلامکی معنیست	کل بکن طغدی و یارن الد
بومش کم عالمک بسان	برار و بر عورنک دستان

داستان مردوزن

اول برار و رتی ساواری	آن کورما که عظیم ایواری
شطدن اول یا کایدی عورت	ساختی سر سبز و بنیاد فوی
ار او شطدن بویا که رزنگ	صحن باغ و سقف دانی لاراز

عورنک عشقی اری المیشدی	کرچه شطدن بویکا قلیشدی
اول بویا کیکل چون او چار	شطه دوشب اول ییکا کاجا
یوزماز کین جیبی دیلاردی	یارا غرنیه دشمن پیلاردی
یار لایوز درو عیش ایدار	کیر و شطه دوشمن کیداردی
برکن اول عورت قشند او ترو	تا کهان باقریزینه و کورور
بر بنگ قونق یوزنده عورت	ارد شراور تا سینه یوزختک
عورته ایدر عجب کزدم بکون	بر قنق کوز وکلن کم یوغید
عورته ایدر شطه ایرق کیزکل	کچکا و عمر یوین اورمفل
ایدر اون ییل در که شطه کاجوم	دجله بر جوعه کیسی اچرم
او دکی هر کون دشارم صوبه	شید کرمادیک آخردن
عورت ایدر کم بو قونق ای	اون ییل اولدی کم کزده دیم
ایچون عشق سنوک غالب	بان کورما که بعد طالب اوی
هم کاجار که شطه درمازوک	هم کورما کی ایتی کورمازوک
چون سنک عشق ارشدی	لاجرم کوز مدغی آتی کس
عشق چون کندی شطه دشمن	یوزماینه خط درای حکیم

عشقی شط کرب قایم	کوزک با قی قنارن
عشق چون کندی شط کیر	بو غلا پس بر قدم او رور
یون بلایین کشی نیتا کر	شط و کند وزنک بوین ان
اول اره چون اولدی بوین	شط دندی و بغلی نه کا
عشق اوینه عقلا کیر فر کشی	سود کینک عینی کور ز کشی
عاشق اول واکل کیر سودا	کو د کچر دل زبا دل داری
یا زک چون رنگ صولدی عا	عاشقی اندن کسلدی عا
کیر و کند و اشکینه بشدی	نادر یسه جفاندن اشکدی
عاشق اولد و رکه عالمدن	کو کلنی و یار زلفندن اصا
قامو عالمدن کسب یار	ترک اده یاری و جیان ان
عشقی کسه ایما زسه عیا	ساک کل شهری قلا بر بیان
بو مثل ییل شکر افشان تر	داستان شیخ صنعا ند مکر

داستان شیخ عبدالرزاق

تکیر آدن هر کم اننه دیلنه	بو حکایت ال یولق پیلنه
کم مسلمانک یلی تا کردن	دین اچندن جمله صاحب درد

و آردی صنعا ن شرین بر اولو	کلی دریا و اچی در لر طلو
عبدالرزاق ایلی اول اولو	کم بلشد و رور دی حقیری
دک حرم اچندن اول صاحب	اللی یل شیخ اولمشد کانی
چون خریدی و نجی و آردی	کم دکالی کی ریاضت دار
قاج خریدی و آرد ویرسیم اوز	وارا اولاید اکی کز ایکه یوز
حق یولندن الی حج قلمیشدی	سنتیه فرض کی بلمشدی
هم سلامت و صوم بی حد و	علم چوق و صاحب اسرار
کشف نه حدو کرامات دیم	زهد چوق و هم مقامه دیم
مقصد الفه جفان خلقینه	اولمشیکن قام عالمدن علم
رجلا قان کشی قوتده	اولردی بردمندن تشدر
شول کراماتیه اول شیخ	قلمشیکن کفر ایمان تمیز
اولمشیکن کو کل علیده طلو	بر کج دوشندن کور راول
کم جردن روم ملکینه کلور	ایلیندن بر تنک سجده قلو
ایله دنده بت قنده پراوی	کم صنایین تکر دیوبن طر
چون بودوشی کور دی دار	ایدرای واه اصما آردی زیا

فتنه لر خیل بر ادا و شمس
 بن چین بو عقدن جان ایلم
 فتنه یوزینی بر بضمق کرک
 کریمیا برار بو یولایچ و بیج
 بنده اول عقبه کبر او یورسا
 چون قلا اول عقبه بنده جاو
 شیخ ایدر عاقب یار نمن
 باک بر اش دشدی کالک کیدم
 پنه بر روم ایلمه ورمق کرک
 شیخ یار نمن ده لی جمعه
 کعبه دن روم ایلمه چون کند
 کند لر صبر باغ اچنده کلکی
 یول بر یکن بجد دور شد لر
 بر قبر استند اتور ایلمی
 حسن اچند اول قدر جمال
 یولما دشوار عقبه دوشمس
 جان ترک اندم که ایمان ایلم
 عقبه دشدی یولکه کسمک
 کم یولندن دشمیه بو عقبه بیج
 یول اکاروشن اولامیلور
 جز عقوبت قلمیه یولده عیان
 کم فدی اولسون تنم سر جان
 روم و بو مشکلی حل ایلام
 بودشک تقیرنی یورمق کرک
 کلدر لر روم ایلمه قائم بلا
 روم ایلمی خوش تقیر انداز
 دکه شرون کچدر بیلکی
 عاقبت بر منظره ایر شد لر
 ایک قاش اوق اتر بر یایی
 کم جاله ویریدی اول کمال

کوفش آنوک پر توذن طوله
 ای کم آنی بلدی برکن و بال
 یازانک یوزی قشند کوز
 هر کم آنوک یوزنی کورور
 یوز ترک و کندزی کافو قری
 کفر اچند ایلمه روحانی صفت
 مؤمن استر کم بر اکس طغیا
 کفرنی بر ذره چون پیدا قلا
 بر لپاچه کیمیش از قدن کی
 رنگ لعل و دیشلری لو کو
 چون اچر بر قع که شیخ آنی کلا
 شیخ کوکلن ویراکا جانله
 صبر یولق آزو عشق چوق
 شیخ چون قلدی عیان دید
 شیخ استادی نظر کز لا مکا
 آی خود آنک کس قنده بول
 کن کم اکا اعدی هر کز زول
 زلف کچ عارضی کندز کی
 کند و جانی تر کنی اورور
 سبیلده کی قائم روح اندیشه
 کم دیا روح الله یوز معرفت
 زلف زارن بلینه بغلیا
 صد هزاران مؤمنی ترسا
 الله بانمش اول ای کن کی
 خال ترکسناق بر بوند
 ایده سین کم شیخ اوده شیدا
 صا تون آلور کفرنی ایمانله
 ناکه یادند وریسه یوق
 بر قلندن بغلدی ز تارنی
 اولدم و کند و ازن از لا مکا

اور دودہ شیخ نماک اول پری
 دروہ اردی شیخ درمان تو
 شیخ ایلاوالہ و جیران اولور
 ہم نشیند چون کردار حاشی
 قام سرگردان قلور لرا اول
 چوق غیبت و رولر کم قلدر
 عاشق اوکت و رکن ناپلسر
 شیخ چون کوکلن و رولدر
 اول کن آنده کیجا و کن قلور
 شیخ نوکام علی شوق رسوا اولور
 اول آمیند کم ضره آنی حبیب
 کیچ چون در دندی دیبا آستند
 کیچ قان شعر کیدی شاپور
 شیخ قلدر اول قیوده خوار
 مر جیران اول کیچ کم کوکیند

۱۲
 شیلیه کم چقدی کوکا خاکتری
 کفن دندی دین و ایمانی تو
 کم یلند زار و سرگردان اولور
 هر بری اکدر انوک احوالنی
 والہ و جیران قلور لرا اول
 شیخ اصی و اشیت کلدر
 عاشق اوکت نه اصی قیلر
 والہ و جیران قلور دیدارنا
 منظر انوک قریشو سین زار اولور
 ترک اور اسلام و ترسا
 قلدر اول کن آنده اول پرغیب
 چرخ اینجو صیدی مینا آستند
 کوکت کلی پرچین اوردی زار
 عاشق و پر و غریب داد
 شیخ آنی بر امله سونیند زار

صبر و اکن اول کجا پیدار اولور
 ایدرای وده اوده بندم بنیدم
 نیله کیچ ایرطایه اخشا به سحر
 بوکی نوک یوقدر یارب کی
 یوق ریاضت کچرم کلدر
 اشبو او و کم کوکلر دشدی نیم
 عقل قانی کم کونی در شرم
 تحت قانی کم کجا پیدار اولور
 ال قنی کم طرغی باشه سیم
 عمر قانی کم بوایشی باشم
 علم قانی کم بوایشی صبر ادم
 یار قانی کم کجا غم خوار اولور
 کن قنی کم کیچ پایانه ارای
 اون قنی کم نال و زاری قلم
 کیچ هر بر حاله خود کا چسمر

اول محله ایلر یله یار اولور
 بغلو بویم بنیدم قیچ کیدیم
 بوکی روز قیامت در کبر
 نیله اوزن کورم یقین
 کورم یقین بوکی کب قوکلر
 نوم کی بندی تو جاعم تنم
 نفس دیون کوکلر اچندن
 یا انوک عشقده باکا یار اولور
 یا ابق قانی کم بو یولدن نیم
 قانی قالدکم تزلزلما غم
 کیر و قویب کند و ایشو کیدیم
 دوست قانی کم کجا دلدار اولور
 کم مکر بودرد در مانه ارای
 کند نوم دوست اول یاری
 بلرم کم ارته نه اود ساچم

کسته بچیلین زارا و لمسون	کسته بود ده گرفتار او
دشدم اول قید که چقاغی خال	بیدم اول سدی که چقاغی خال
دل فنی کم سلیم احوای	اکلدم بایر ندره حای
کده عقل و کده صبر و کده یار	قلدی عشق قلدی شک قلدی
عشق یکدی عقلیله جانمی	کفره دگشردی قوا ایمانی
اول کچه اصحاب قامو جمعا	کوکلن استایوا و تردیلر
هر بریسی اول اشی یورار دی	شیخ کوکلن دگمسی صواری
سوال و جواب اصحاب با شیخ	
پرسی ایدر که ای شیخ کبار	وسوسک کما که بر غسل اید
شیخ ایدر یورم قانتدن او	ایلیشیم بو کچه یوز غسل اید
پرسی ایدر که تسبیح کتی	آدی تسبیح اولور عی
ایدراول تسبیح ترکین چون قلم	پلمانزار بقلا یوسلم
بیر ایدر که رشتی استین	اولیا هر کچه رشتی استین
شیخ ایدر چون بختی یوزلو	پرم اولدی بخت اولدی یوزلو
پرسی ایدر که دوزخ یولده	اولمغل دوزخ کبی قسید پر

شیخ ایدر دوزخی سویندرم	بید پس بر آمله کونیندرم
پرسی ایدر که ای اهل تمیز	توبه قل بو خلق اچنده اول
پرسی ایدر که ای پیری کهن	توبه قل یو قدر بو ایشک بچ
شیخ ایدر توبه کم ناموسین	یوزمزدده قلیما هر کز قرار
اول بری ایدر که ای دانای	دو نماز بشلاکه ایریشه نیاز
شیخ ایدر یوزنک محرابی	عضایله با که هر بر بابی
کم اول هر کن بنم ایشتم نماز	نی نیان قرشو ایلام نیاز
پرسی ایدر که دیلوکی سلا	سبحان ایلحقه و عذر کدلا
شیخ ایدر اول تنگ یوزن کما	کستر و ککم دادنی ویرم
اول بری ایدر که ابله سی	اولیا الا بوتله سی یکن
ایدراکم نفس او دندن چیا	مکر ادا کم ابله سی آنی
اول بری ایدر که او نمرین	حقدن و اولاسکی صفرین
شیخ ایدر کم بنی حق طفلی	بو اودیل و بو بند بقلی
چون هراشی حق قضا سندن	ناکفام و ربکم او ستم
اول بری ایدر مسلمانلق قنی	اشبواشلان پشیمانلق قنی

شیخ ایدر چوق پشیمان او ^{لمش}
 اول بری ایدر که دیو آوردی ^{لمش}
 ایدر اول دیوک که شدیم کوثر ^{لمش}
 اول بری ایدر که انشیدن ^{لمش}
 شیخ ایدر بنده نام تنگ بوق ^{لمش}
 پرسی ایدر که یار زلف عظیم ^{لمش}
 شیخ ایدر اول بری چون یار ^{لمش}
 اول بری ایدر که یار زلف ^{لمش}
 شیخ ایدر که قودیر او ^{لمش}
 پرسی ایدر که بر دم ساکن ^{لمش}
 شیخ ایدر بنده احسان ^{لمش}
 و کسی چون بر سوالی آید ^{لمش}
 کوردر که سزا نثر قلمند ^{لمش}
 عاشق و آشفته و حیران ^{لمش}
 اول آلودگ و اختری تر کن ^{لمش}

کم چون شوخ مسلمان او ^{لمش}
 کم قاموصاع ایشکی مکی ^{لمش}
 کم سلیمان عاشق اولاسو ^{لمش}
 این شول پراشیدی اشبو ^{لمش}
 ای عزیز و فخر و آرزو عارچوق ^{لمش}
 صیر و اولدی یاربواشدن ویم ^{لمش}
 قام یار زلف از اغیار او ^{لمش}
 کل کلام کعبیه قامو بله ^{لمش}
 اول بتید شمدی پنه ویر ^{لمش}
 عضه قل ایمان کیر و یون ^{لمش}
 کار خواندن سپر ایمان ^{لمش}
 کیر و اندن کی جواب ایشید ^{لمش}
 عقل کم کندی کز و کلندر ^{لمش}
 ندول و مجروح و سپر کردان ^{لمش}
 خیره و خوار و خجیل کرد ^{لمش}

اول ترا کو کج خیلی چون کچ ^{لمش}
 یینه برالتون قتل و قش ^{لمش}
 ارته چون اول کج پایانه ^{لمش}
 قاره کخی چقا در روز کار ^{لمش}
 قامو عالم دوان اکا اغیار ^{لمش}
 قاپسندن اول قزوک برای ^{لمش}
 عاقبت اول غصدن اولدی ^{لمش}

کیر و کونش صویرینه او ^{لمش}
 دانه لاری دام استندن ^{لمش}
 شیخ دردی داخی درانه ^{لمش}
 کم قزل اطللس کج کوهر تار ^{لمش}
 اول محلا املرله یار اولور ^{لمش}
 معکف او تر داول شیخ ^{لمش}
 کم اکا معشوق اولمادی ^{لمش}

دانستم دختر عاشق شدن ^{لمش}
 شیخ را و سوال و جواب در ناز و نیاز ^{لمش}

چون برای اول قایده حیران ^{لمش}
 شیخ قایتنه کلور برای ^{لمش}
 کند زن بلمازه اورر اول کار ^{لمش}
 نایز کدر بو محله در مغیا ^{لمش}
 عیب اولاکم زاهد و پریمیز ^{لمش}
 شیخ اگر بوزلفه اقرار ایلیا ^{لمش}

شیخ انی سودو کخی اول قز ^{لمش}
 التون انجویه بنلمش پای ^{لمش}
 شیخ ایدر نادان اولد که قرار ^{لمش}
 نه مفا کدر بویر او تر مغیا ^{لمش}
 ایلیا کافو قیوسندن قرار ^{لمش}
 خرقسین بوزلفه زنا ر ایلیا ^{لمش}

بان ساون شیخ رهبان	سویندر کم مسلمان اولم
چون چه کوفینی پیدا ایلم	چق مسلمانلار تر سا ایلم
شیخ ایدر چون بنی کورکون	اوق افسونلار که بان قسون
کوکلیم الودک ککل ورکل بکا	رحم قل کم نکر رحم ایدر سکا
چون بنم غسغم دکله سر سیر	یا بستم کس یا الم دت ائی
با که چوق ناز و تکره ایلم	دتلو دلدن آجی سر لر سولم
عشق کلدی عقم نور ایلم	شیر کن ناکا بر مور ایلم
یور کم نیدی و کونیدی چم	موم کبی او شس اریو کردیم
ضمیمه کم بن سا که نه اجسالم	جانم استار سک قربان قلم
عشق او دندن جانم چون	کوکلیم سا چک قلینه بغله وک
دشید بر زندانه کوکلیم ای نکا	کم چقر مایه آنی جز کرد کار
هر که جان کمین ساز اولم	کم قیو که پیله جانبا ز اولم
بر محلاوه غریبه و لعلار	قلمشم حیران سپردان زار
صنم کم یار زلم دو قدر بنم	سندن ارتق کسستم یوقدیم
روز کار رومی کچر دی انتظار	دصل اولوریه خوش اولا

چونکم اول قرایشدر بو سر لری	شیخ اولد رفاهه وارر کز لری
ایدرای بیر حرف او تمندی	قوجلب کند والو ملک صندی
بو نه سر در کم دوک ای بابکا	در لکی قوا و ملی اک زینهار
اول که بر این امکا محتاج او	نیته صاحب تحت مالک ناج
طراشو که کیت قوپری ای رقیق	لطف قیل ابر قسی استا کل یق
عمر چون کچدی و عقلک یوقدر	سر ددم سن سر لک صوقدر
قوجه دن سیکنلک انک خوش	اصدیلد انک انک خوش
سن قجذک عشق اشک داکلا	تازه لیفک کندی و ضلیدی
عشقه بر فارس کرک اصلان	کم اراجا نانه یوز بک جان
شیخ ایدر کار کیسه قل قبول	بانی و کار کسه اولغل ملول
کم بنم عالمک کسم یوق در	کسسم سنسن که جور که چو قدر
یا زمانید وصالو که بو طم	یا غرافلن بوفا پوده اولم
عشق او دن اولکم شکر کئی	چه یکت عشقا چه قوجا دد
پس قرا ایدر اولد کیمه دکار	در دانی قلمق کر کسین اختیار
سجد قل تبلان و قرآن یاق	خمر اچ ایمانکی کوزدن براق

شیخ ایدر خمر قدم اختیار
 یوز کا ترشواچم خمری لطیف
 اول قر. ایدر کر چک چکل جانے
 عشق خلا کا فریاد بیکر کلا
 شیخ ایدر ام کا فرمان قلم
 اول قر. ایدر بر قل اول خمر نوک
 شیخ چون اندن البون کتد لہ
 الہ اول موشوق بر جامی
 شیخ گوردی مجلسی کم تان
 ایدر البی یار اللدن ساغری
 قرب یوز تصنیف دیند یاد
 چونکہ خمر اچر دکالی مجوا اولو
 چون میبلا یار شیخی طیلدی
 شیخ اندن قومدی جامی کرو
 چون شاد ارغوانی اچد شیخ

الہ اوچی باک واکل سازگار
 الہ اول اوچیلد او لما چم
 کا فر اول در او دین اسلام
 اول مسلمانن کم اول عشق
 جامی داخی سکا قربان قلم
 ایدر کم جانوک قلا یوز بد خورس
 مغر وک دیوی دپا ایلند لہ
 خند شیر ساغری دراج ہل
 میزبانک حسن
 اچد کم پیری شہر و شکر
 شیخ قرآنہ وکی اسد دی
 کدیا ندن کدر جابل قنور
 عشق کد اول می برن بک
 زہرہ پوختہ میبیکر فانی کرو
 اسر یون دو کھنڈن کچد شیخ

شیخ چون معشوقتی اسر کر
 چون امیدی وار کر کیرہ قیننا
 اول قر. ایدر شیخ کم ای نام
 ایلد دتکم عشق ساک یار اول
 چون قدم پس کفرہ ارما دکر
 در میخی کند و دینن اوینا
 کا فر اول کونم کی کم قوسن
 شیخ ایقلا خود دلوا اولیشند
 عشق قلا چون اسر یب رسوا
 شیخ مسعت و یار حاضر لدو جام
 شیخ ایدر ای نگار سنگ دل
 آیفکن بت پرست او لما زدم
 اسر یب دین شمعنی سویندم
 دوست ایدر شمد یارم کین بنم
 عشق اچن ایلروکی خامدک

زہر و دین و باش جان ترکن
 اول بتکال صنمق اسر بوینا
 پوختہ لرا چنق قلمش شیلد خام
 کا فر یلہ نیت مؤمن یار اول
 قاجن اولیسر سکاروزی بو
 نیت کسکال براغا بوینا
 نیچا کم بن یکت پسن قوجن
 عقل نفسیدن الو اولیشند
 ترس قلا بتکر دن ترسا اولر
 پوختہ صبر ایلامی الہ اکہ خام
 شاد اول امدی ایرق اولما
 بادہ اچب بن کہ مسرت اولما
 مضحک داخی گویند رم
 کفرہ چون کردک فدا اولسون جنم
 شمد خاص اولدوکر الارو کا

شیخ ترسا اولدغن چون بلدا	قام ترسا رودنی دیرلدن
دیراچنن شیخ وفتیس اند	بر مسلمانن برابلیس اند
کفر اولد کوکلنی طفل اولد	پیلنی زنار لا بغلا دلد
شیخ چون زنار بغلا دی بلا	کفر مشهور اولدی شهر اولیا
خرقسن نیدردی و دینن	مصحفین داخی کیندردی او
علم دنیا هیچ داد ایلا ندی	کعبدن بر ذره یاد ایلا ندی
قیرلا اسروک اغلن پیر او	خرچانه کفر ایمان پیر اولور
نایلا کم یزله شرده قشلدی	دوکلن ام الحباثت اشلدی
بو بیلدن ضکمن بر فاضل	بت پرست اولدی زینتی
شیخ اید اول تراکم ای نیکار	ناکه دیک اشلدیم داخی
خرچندیم بت پرست اولدی	بغندم زنار و مست اولدی
القی یلک طاعتیم بر دی بلا	عشق و کفرم نایا این کم بلا
عشق بوالدن چوق آندی	کعبدن چوق شخیص دیر ایلا
آنی کم عشق ایلدی بن دی	قنقی دالوایمیش درعا قلا
دینم ایلندی و یقندی جانی	کفر ایروردی قموایا پی

عشق چون اصلان کی غرض	دلوکینی بیتندن عقل اول
توبوشعدی بر نفس شکر یکل	پیر میل پیر اولور مسین دکل
مه نه کم سا نو چون سیلا شیم	دوکلن وصلو چون ایلام
وصلکا ایرمک دلام ای صم	طب وجودم اولدی بحر کدن
اولنکا ایدر که ای پیری حقیر	باکه چوق کابن کر کدر سپن
التون و اچی کرک ای ناخبر	قلیما عشق التون اچی ستر
یوخسلو سک التون اچکت	مال و ملک ازو فقرک چوغه
بن سکا ازق ورم درکت کیر	عیش توغل صبر و ثقل
شیخ ایدرای شه سرور و	قرشکا شورین دل آشفته
طغ و کیشی هرگز اگری صتمیا	عجده نی پیله بشا ایلتمیا
اول زمانه کم اسیر اولدم	دین و دنیایی قیب کلدم سکا
سندخی پیله بکا عاق اولمغل	جفتم اول مریم کبی طاق او
قامدن کاسب ایرشالی سکا	حب یرنلر مدعی اولدی سکا
سپن بوالدن بنلر ایلا نیدیم	نخل و نه یار قنجه کیدیم
سانیکه دوز خاکم ایرد	یکر اولاکم سن سپن اچاق و

اول صبح کردی که شیخ آمد
ایدر آمدی قانقو ای امام
کم اولی صبح اوج یوز النمش
شیخ ایدر نه در سیک اشیم
شیخ یاری ادر نه زمان قلو
پیر کعبه شیخ صدری روزگار
عشق آنی چون بر دو اکتی
سن کز ماکل منیت کم بون
کم بخادن کور ریه استوار
تن طغندن چون نمایشاید
سپن صخر سن دینه ای پیش
کار سیک طغ و لو غیل یو
سن قدم بو پول از ای نام
عفت اول شیخ چون بر سر
بم نشیند قانسی حیران

قول حکم در دکل عهد
نوک بانلق قل بکا بریل
ایکمز غمی پور اوز بیلا
نا ایشا بویور ریسک بشیم
یار ناما صحن اولن عقیان
بریل ایدر نو کبانلق اختیار
یاز لرده یار چون طو کز کدر
که دشدی و سکا اولی
نیچه نوک اند بلا و نیه مار
چوق طکر لری یاز لرده نوک
کم بواش اول شیخ ایر شدیم
هر بری اچند یوز بک نوک
کم کراسن کعبه و بت صید
خلفک ار سندن سر غوغا
دو کلی نوک در دنا زمان

استمزلردنیه عاری اولمنی
قام نم صحتلغندن قاجدر
ترک ادر لرشینخا یار اولمنی
کوز لرندن قانقو یاشی صید

رفتن اصحاب بسوی کعبه و عوضه
احوال شیخ را پیش آن مرد آن وقت در سفر بود

واردی اول اورتده بریار
کیدرز بزر کعبیه فرمان نه در
ایدر سیک قام ترسا اوللم
یاسنی چون پیل کوز مایوز
کعبه دایا واروزا و توروز
دیلموزی عذر لا بیلا یه
شیخ ایدر بن گرفتار اولشم
سینه کم دیلا رسا کز اید کوز
بان قامودنیدن ای نام
دو شیم کز سینه بر مشکلی عظیم
کسه بانم مشکلو می بلیم

کله شیخ ایدر ای عهد نه
بلمد کم در دکا در مان نه
سینجلا بن خلق رسوا اوللم
کیدوز کم بنش دور مایوز
الدر و مز خضر تا کو توروز
شیخ موزی تکر دن دیلا یوز
قام یاز لر دن اغیار اولشم
قنجر و کیدار سا کز کید کوز
دیر با که پیر و تر سا یار
آن بن حل ایدر یم ای حکیم
بل کم افلاطون آنی حل قلمیه

گید کز ایشو کنه ای اهل دل	بندن از تنق بان فلما نزعید
کسبه بندن صور ریسه ای بقی	کم نه اوده نیدن اول پیر طریق
شده صواکک بشندن اشد و	از دمار قرصینه شد و یک
میج کا زور مبه مکز رضا	آن کم اول شیخ ایلادی قضا
دینی ورمشدر تر سالف	عقل دکشدر و صوا
بربت ایمینی بغا ایلدی	ساج کفری آن تر سالی
کسبه پنه سر زش ایلار سا	حق وده پیش هم سالی
ایز کز بو بولده بونک کیم	چون دشمن صغیر عیالی
عجب سکنا سندن ساکن اولغل	بان کور سندن غمی ایمم اولغل
بونی دیرو یوز بلردن دندر	طو کزینی یازد ایا کند زور
بقور انلارا و خشم ایدر کدر	طغله وایه طو کز کدر
هم نشینلر کور و لر بو حالنی	صبر نیله اغلدر کدر
اعبدن یا کا کونلدر کور	کم کرا کم نکا را ابلر
خلق او دندن از لرن از لدر	دکسی بر کور کدر
کم عجب شیخانه کلدی ایلرو	آند بیلر نیلر کدر

شعر
پرسیدن آن مرد صادق که آن وقت حاضر نبود احوال

کعبه واریدی شیک بر مید	قامدن عالی و صدقی بر مید
یولوق اهل علم و صاحب جاید	دکه اشندن دین اکا بیدی
دوشیک روم الله شیخ سفر	اول میداندن دگولیدی مکر
کم قضا نا اود برقدی جاتا	یا قدر نا ایلدی ایماننا
نیجه وردی کجیدن روم ایلدی	بغلدی زمار اند پسلنه
اردنقدیر آهشی تد پیر نا	دشید بر تر سانیچ ز پیر نا
قام رخس عشق یغا ایلدی	ساج کفری آن تر سالی
ایش یوق شمد فال و حاله	عشق اوینر شمد زلف خاله
شمد صرا شیخ کم آنند ندر	روم الله شمد اول طو کز
شمدی کور شیخوزی ای عزیز	فلما یوز یلقی تر صدان نیمز
چون مید ایشندی شیک کا	بلد نیته اولد غن احوال
دیه یارن لن ایدر اول اولو	کم ای عورندن بونلدر سیر
شمدی کور یار اولمش مشکز	ار لکیله یولر کلمش مشکز
بعلیق شیخ زمار ییلا	بعلیق کارا کدی قامو ییلا

۴۱
 اول دکرده نیندیشی چون شنگ
 عاشق اولن دیند بدنام اولور
 یاراکرا اولور سپه کافر دخی
 چون کشی راحده هم دم یار
 فاکر ترسا چون اولما دکر
 صنه کزیم یار موافق لیغدا
 ایند لر بولق چوق ایند کز
 خلق اچده مست و سوا اولم
 صحتک جقنی ترک انما یلوم
 سانکچون دینموزی قویلوم
 سوزموزک غورنه چون دین
 چون قدم اوردی کیره اوینا
 بلدکم بزدن مدد بولما یسر
 پزگوندردی که یالو کز قلا
 اول مرید ایند پسر انوک
 قرقدن سیرک چودی نام
 کم ایو آد امترکی سپه خام اولور
 یار اولغل یان و یاوز دخی
 برنج وقتند چون انیار اولا
 سخیلا و خذمتین فلما دکر
 کم بواش عیشی فنی لیغدا
 کم خایلا و کم بزر سپکا
 پنجلاین قامو ترسا اولم
 یالکرسانی قیبه کتبا یلوم
 دوکلی آیینموزی قویلوم
 مصلحت کتبا موزی نور و رخ
 کوردم قید اولسا زربونیا
 خلل آنوک حاصل کلا بزر
 نادر یسه اوتماد قدا
 دتخیدی ایش و قیبه قاسم

۴۲
 دون کن یوزتی اکام حکیم
 خسته و اراید و کز قفا مکز
 معتکف برکوشد او تورتی
 عذرلا مبلو کزی پلای جتی
 حق تعالی زار کز کورایدی
 شیخ قویب کند کور سهدی
 چون حریدا صاحب بسیار بویه
 ایدر امدی بوخا لمدن بره
 خستند سا غلاییدی سقیم
 حقه یلواراید و کز قفا مکز
 زار یسلا ال اکا کو تور جتی
 شینکوزی نکر دن دیلا جتی
 شینکوزی سیرزه ایرورایدی
 حق قیو پسندن کدن نا اهل
 دوکلی اصحاب فالور لر خیل
 نازیان و یانه اضی و برنه
 آمدن ان مرید و اصحاب باز نجانب و م
 داوموزی هر بریزید لوم
 معتکف برکوشد او تور لوم
 دیلموزی عذرلا پلای یلوم
 کبره فاموروم الینه کلدر
 چوق خضر غلدر فریا و لا
 قرفی کون آنک دون کن
 کالکریم پینه روم کید لوم
 اللرو مرکوک دیا کونور لوم
 شینموزی نکر دن دیلا یلوم
 حق قیو پسندن حجا و اولدر
 کیم چمن رحمت اریشه داو
 اللرینی خضر کونور دلا ر

ایله زاری قلدر کم پرو کوک
 طرخ کوزیشلرینی قرد لر
 چون تمام اولدی بلار کچیلر
 اول درید کم قفاتی ایریش
 درد نوک ایردواسی غایت
 دشن کور مصطفایی کم
 اعر ونهی و عالمک پیرایی
 اول عربدایا غنه دوشه انک
 شیخ کراه اولمش دریلن
 مصطفی ابدراکاکای پاک باز
 شیخ لاکری اراسند مکر
 اول کدورت شول قدر اصد
 بتمک کند و اشینی اشلدی
 شمد شیخو ک درد ناردی
 بز شفا عت ایلدو ک تگری کریم

اول قفادن اغلدی و قردا و
 بر مغارده چله چقر د لر
 ارد ایلک اچینه جیلر
 برا و قی بر کون نشانه ایریش
 مستجاب اولدو عاسی غایت
 یوز نوک عکسی کزوک نورن
 قول و فعلک آدمک سر پایی
 کم جهانک کفسون ساید
 کسره اکالم بلا صغدن صلین
 جمله اصحاب ارسندن سر فراز
 برگد و برت واردی کی معتبر
 اردن کندی و از پیدا دلا
 تگری شیخ سوچی با غشلدی
 اول کدورت کندی و کلدی
 کم سلا متلیغ اردی اول سقیم

شمد ای اندی و چقدی آفتاب
 ناکه شیطان دنده ویران
 اول قفدن اویند واه ایلدی
 چوق بشارت وردو کردی
 اردلار و کوزد لر بر آرده
 ال یولق حاله دشمنش عظیم
 هم بشندن ییره بر نوسی قش
 اوده یقش کافرا و ملق طوتی
 کوز لرندن فان افتمش باشلا
 بنم جلیسین بر قش یابنا
 دینه دگش مش نیتر سالنی
 کورد یار نلارنی کم تید لر
 خجلیله شمسار اولدی عظیم
 نوره اوردی سست و شدی
 ایله زار یلیغ زارا غلدی

کفر و عصیان کندی کلدی
 بر سعند نوبه آبادان قلدور
 اول فریده جمع اکاه ایلدی
 طاپیندن فام یار نلر بلا
 شیخ کم طوک کدر بردارده
 فامو سوچینی بغشلا مش کریم
 هم طلزلاری صلی و ردوم دش
 پاره پاره ایلمش سیلوپته
 هم صممش نافوسنی بر طاشلا
 کاسه دور ریش زتارن ینا
 عه ایرمش کور و رسوالنی
 دینلا شیطان طلسم نقد
 حسرتیل جنبی قلدی حسیم
 شور شیل و کدی طاعنی واریا
 کم فلک کفر طریقی طفیلدی

۷۲

حکمت و قرآن تفسیر و خبر	گفتندی خاطر ندن بر سر
گیر و کلدی قام شینک یاد	ارد دیان دینک فرج دین
دکه یاری چون کرور بو نور	کند زینی چون کریم نور یو
پنجیم کفر دندن فرق اولو	الیه خلدن عفتن غرق اولو
شاد بیتی منزلینی غم دو تر	جیفه کچمش عمر چون ماتم دتر
چون کور لر شینخ زار و د	شاد و غم آرسندن نزار
چون اوتند و غن بلردن	قامو یار ندر قبتیه کلدن
جمعا انصاف در دیار قو	جنلن شکوانه و ردیلر قو
ایندر شینخ که ای دین اوس	رسم اسنادی آیین اوس
شمدن کیر و سکا غم خوش	بو عروسیلر ده ماتم خوش
وصل کلدی کندی سحران	کفر کندی کلدی ایمان پیر
چون شفاعت ایلدی خلدن	کیم کروا ایمان پسین قلدی قبول
سن حقیقت بلکه یوز عالم	محو اولو چونکم قلا عاصی
روم اند بت پرست اولو	حق پرست اولماغ کلدی
غسل قلدی شینخ کردی خرد	ای عجب بو قام خیر و شر

توبه سویی خشم او دن سونید	رفتنی یاز قلدی و کوبند
هر نه سحیللم انده اندلر	شینخ چون اندن الوبن کلدن
شینخ یولا کلدن چون بلدر	عاقبت یول عزمنی چون
اول کچه تر ساقزی و شده کلدن	بر کناشی کم کنارینه کرور
سویلدن اکا اول کنش کم رغبت	شینخ کندی سندن ای اردی کیت
مذ جبین دت دیننه اینن	کم اولار روشن قوجانک
اول سنگ دینو که کردی ناز	سن حقیقت دندن اولو
یلدن ایلندک کرا ننگ بو	یولدش اول چونکم یلا کلدی
دینده دینک کالک اولسر	آخرنده اول خلایک اولسر

رفتنی دفتر ترسیا برای ایمان آوردن دینی شینخ

چون ایمان ایا نر ایقودن فرخوب	کوکل اچندن ورر نور اول
او دواچنده کوکل موم کسی نیار	کوز لرندن یشیرینه فان
ارد بر حاله که مدم بولدی	پید بر زخمی که مرهم بولدی
صبر کندی و قرار ی قلدی	هیچ اشندن اختیار ی قلدی
دل و آشفته و رسوا اولو	عاشق و شوریدین و شیدا

۷۷
 ناهجایم شیخ اول قلدی کرو
 اکسین بر دره اغاوی عجب
 شیخ دینینه عجب صادق
 یالین آیت باش آقو کیور
 اول قو کبر و دلال و غنچ ناز
 عشق یلندن چراغی سوین
 اول که یوز کسره فریدی کوز
 یول بامز و آله و حیران کوز
 کبر و شیخ کسره ور دنده طلب
 چون پشیمان اولد و کلیدی
 چون بزم دینو فرزه صادق
 ایقون شیخ ایلنا خود اوز
 کلدی بولا کروور داخی کدر
 شیخک آردینه دشر لر فامسی
 شیخ ایدر لر دکال یلورو
 پیر سینه بیک جزا بولدی کرو
 ایلدی اول درده در مانج طلب
 ناهجان معشوقن عاشق
 کم عجب شیخی کرو قنده بولا
 کندی و قلدی فرزه مونس نیاز
 نازک اندامی کفشدن کویز
 عنبرین صیاحی بلا شرتوز لر
 طغز طغش زار و سرگردان
 کم کرو و دون اول قوی قلغل طلب
 شمدی آنی استمک واجب اول
 شمدی سن معشوق اول عاقل
 کم کرن اول شیخ بر شید اصغر
 کریم اول اصحاب مهر پری
 هم یزاسیدنه او شرتلر فامسی
 کم یلور مزون نیاد نک کرو

او کما دشدی مکر اول دلتان
 کند زوی کیر و تر سا قلمغل
 کوجلا بولدی سنک در مانجی
 شیخ چون سر لار نه نوش ایلدی
 چون بلر اول حالتی ایشدر
 کوردر کم اول فز ایرقدن کلر
 ناهکان چون عشق اوزدن اول
 ایدر ای شیخ جهان و اهل دل
 بلمدن سا که جفا لرا یلدم
 بن آنی قلم که بندن یار شرت
 بن دلیم اندم سکا قلم جفا
 درد و مالطف ایلدر مان عطف
 شیخ دشد کور دکن شرح ایلدی
 کم سنی شیخ حلال ایلا مشرت
 شیخ ایدر خود سچک با غشلم
 پیل یا اولدی کرو و مندو
 خلق اچنده پیر رسوا قلمغل
 کفر و کشره کرو ایما کنک
 دشد کور و دکن بلا ره سیکل
 دو کل شیخید پیل کندی لر
 ناله و فریاد و زار یلدر قیلور
 یلور شیخک ایلا غینه دشر
 سندن الحق بولق اولدم بن
 هم پهموده دلیم شرتلر سیاه
 سن آنی ایشله که سندن یار شرت
 اول جفا یه سن کریم ایل و ف
 کفر قودم با که ایمان عطف قل
 اول کنش کم دشن اکا سیکل
 ابلکز حیرن وصال ایلا مشرت
 دکه جور و ک یوز ایلاک اشلم

آسان المعافوة سبقت
 چون کم طالع باشد اردی نیم
 توجه مرکز اینسانی کو جفا
 قوتم یوق چون خفکن چقفا
 سن مکر کم دقتن بندن طلال
 اول فرایدن سن دعا قل کم نیم
 کم جعانه ایرغی چون المیم
 با که چون کم اولدی سندن وصال
 دیند قوا یلیکم اولیم
 بکر اولایم قوجا تم قلمسون
 شیخ چون ایلمر دعا کم فرالالا
 شیخ الاینده شهادت کاترو
 نکر تر سا فیزه ایمان ورو
 شیخ و یار نکر قوا اول حسرتا
 دو کلی پلانمازن قلد لر
 عمر سرما که بلا مدت سقت
 سن بلا لیلده نه بدر اولاجیم
 چون کم عمری ارش اولالوجنه
 شهوتید عقل اوینی یقیفا
 آخرتده اولسن با که حلال
 قبض اولنکری الالبکه جنم
 آخرتده سندن ایر و قلمیم
 حاشد کم ایرق کشی اوله حلال
 آخرتد کبر و سانی بولیم
 سندن ارتق بان کیمسسون
 قام یار نکر آمین در لر بلا
 شیخ آنی بر دم دزدن یا نرو
 سجن ایلمر نکر با و جان ورو
 اغلد یلمر اول عجایب حالتا
 نه و فالبعن جعانه بند لر

قام حالن چون کم ترتیب اند لر
 الیموت انوک حیاتی قنی
 بی محابا دهر مکار آدمی
 چون بوسوزی اصل قونی بلدر
 بر مسلمان کا فاولدی بر زنا
 کوز کم اسیتنه نور اندی عظیم
 آبخ رحمت اول خرائنده اولالا
 بر کشی بود اسنان ایلمش
 اسکب بز دن حور یا طون ایلمش
 وز چون لفظ کدر مش حرفی
 شمد کلشهری کبردی بوایا
 عنبر بلا سا چن اوردی سنبلا
 سر حر و فن ارتق اسک فیلدی
 نکر نوک قور نکر یا و ایلدی
 پیلد رنگین بیلد دقو پیلد تر
 کون قود بیلر آنی و کید لر
 یزد چرخ انگ بر اینی دخی
 بی وفادنیا و غدار آدمی
 بنمش او فامو مسلمان اولد لر
 کم اولابر فر مسلمان ناکسان
 کم بو جفره رحمت ایلا دی کریم
 کم بز او فامیا رحمت قلا
 اللفظن یک چپرد ک سیمش
 بر کچا دن آیه پیاون ایلمش
 ارتوق اسک سیمش نضر
 لغدی طونلر کبر بکر دی بیا
 کو کلکن اطلسدن ایلا دی کلک
 عالم اکلا دی و جا یل بلدی
 مصطفانا نوک جاتی شاد ایلا دی
 خسر و شیرین سزی اولدی

آدم طوطی پیش همدرد در میان مرغان و عذر آوردنش

کلدی طوطی اورنیا شکری سچا	سز لرندن قدره گوهر سچا
آغز طو نو شکری و طو نیل	حصار و ایامی و متقاری و قیل
در بنم کم نیلرم شکری کبی	سبز پوشم خضر پیغامبر کبی
چونکه خضر اولدم بکا او چمنی	و اربن آب حیات اچک لکرک
آب حیوان استمادن بس نده	خضر کم با فی قلا بود نید
بن شکری یرم کم اچم سازلا	پرده لوده سیلیم آوازلا
چون سپا هندن جازه ایرتم	نیچ در لوصوت سازه ایرتم
چون دما ویدن عاقه یوزتم	زهر نوک چنکینی اوجیلا اوتتم
با که هر نا اهل هر بر به کس	جفا اولام ایلیا و ادق قص
بو نیلا وارن کشیلر تیر الور	آب حیوانی اچن با فی قلاور
نایه بو بخ و نیدن تیر اولم	قو بزی بر ایک بل دیر یلیم
اولم اچنده اولان قص زوا	در لکیلا آدمی بوله کمال
حدت اهل اضملا ارمیا	تیر اولن کیشی کمال ارمیا
پوخته لر در بیکله دولت بلر	خام اولور اولکم بکنلک الو

نوبهاری کور مدن بید کبی	الدر سن سن بزی بر کل کبی
بن که مصرک کاروانن ارمتم	دیندن شکری دکانن قورتم
بن شکری فارشدر ورسم کله	مصره دکن روم ایلی شکریلا
نیله تر دیباچه و دتلو شکری	خسره و شیرین سزنی اولامکر
دکه کز عطار کم رومیه کله	شکری باقم دکا نمدن ال
کوه قاف کبر و سیم غ اچیت	طوطیه آب حیات اچیت

جواب دادن همدرد طوطی بحکمت و علم و فائق

پد پد ایدر غه اولما غل اکا	کم بهادر لر بو دنیا ده سکا
پد پد ایدر غه سن کند و کاکا	انکی چون سا و نرسن سزکا
زهر اچا ار کم شکری سز لر د	طفل اولاکم دمدم شکری
طوطنک خود داستان چقدر	اله سچ لقطنده معنی یوقدر
هرزه سز لاریله دینین بلر	آدمیلاری کون اوزن یولر
چون سز نوک ناطع رنگه بو	نا شکری کم میر سکا اغودر
اهل دل دنیا یله بار شیمیا	دینلا دنیا بلا قار شیمیا
ایله دیم دنیا خود کلامک	پادشا بکدن بنوز ابرملک

نیچه بود نیاده باقی قاسن
 ای وفارون وفا استا مکل
 آب حیوان استه سن در پیکون
 بر کم اول دیوا و ملدن مردم
 دینده یوزیل اکرا و چارسک
 عاقبت چون المکا اینا سن
 بومقید ذاتکی نرکه اید کوه
 آنکاید باقی اولغل ای دلو
 بومثل کم عشق ملک مالده
 داستان خضر و آن دلی را بر قنق قبول نکرد
 خضر بر یولده صفتندی بر
 کورد کم اول ارا نلر و نذر
 اول که دیان سوزنی داناید
 چون سلام الدی و قلدی اقرام
 بر ابکی کون پیل صحبت قیللم
 کم کدر بر یولده اول ابر شرا
 بلد کم خفا از نلر دن در
 چهره سنن کن کی پیدایدی
 خضر ایدر اول ارا کم ای امام
 و کمه سوز که حد و زمین چللم

یوردن نامحرمی تور یسیلم
 اول ارا یدرس هزاران جعد
 خطا و شک زرا کم کاجین
 دنیه گر مک ترکنی قما یسن
 بن دلار کم اکا جانم ورم
 دینیا هیچ استنازم کم بقام
 بلسیبیرم اشبودم اولایم
 المک آنسز دیر اولمقدن دیم
 چون دلار پسین که مهر کز او سن
 خضر سکن سن دینیه ای
 ورمحمد امنن آدیه
 دنیه در لیک کی کرا کیسه سپکا
 بر کم آنسز دیر قالا عاقبت
 ورکشی بود دینیه یول بولغا
 آنده کم بوالقاسم و قرآن اول
 پیر پر موز لا یور یسیلم
 در لک پوق اولمغچون دین
 آب حیوان چشمه سنن اچین
 حشره کونینه دکن اولما یسن
 در لکومی و الوه و کشرم
 عمر دنیا دن دلار کم بقام
 اندن ابر و بن پون اولایم
 یکدر ریوز علیله ای حکیم
 سن تچن باغم حریف ارا سن
 بن محمد یولن اندم اختیار
 کم انوک خضر اولمایه مهدی
 آنسز المک یک در ملکن بکا
 در لکا ارا دن اول عاقبت
 کم بکنر خضر یولداش اولغا
 خضر موسی واله و حیران

احمد یار و نوا کلدی جهان	ایرغیدن بر کلبسا و ریشنا
ایله و رک اول المدن برزنا	ویر قل کلشهری کیسی جاودا
آمدن طاووس پس پیش آمد و عذر آوردنش در	
کل طاوس اورنیا یوزنا زلا	کر و سوزا عنت و اغازلا
کم دیونی عذر لا کو کلم بلر	تکر دن فرد پس اچاغن
برزمان اچاق قپو جیسیدم	اچمک برک طپو جیسیدم
ناکه اچاقدن بنی بر حاللا	سرور ابلیس یوز بک الل
کارا اچاقدن چقن کی دور	تا مکر کم کیر و اندن ایرشا
هر انشاکیم اولکر بشلا و لر	دو کلن اچنا فچون اشلا و لر
اچمغا ایریکلن ایرق بکا	حاجت اولمز افتد اقلهتی
طاوس اغی نیتیه سیم غی دنا	طاوسه اچا غدار دوکی نیا
هر نه یولدن ایرلیه افقی	طاوسک سیم غی یوقدر
اچمچون هر نیلا و رمق کرک	اچمغا ایریکلن درمن کرک
حور لا الیا مکسه برز	یار موزک اچمغا بکیر یوز
جواب دادن همه طاوس را	

میان مرغان

چند تیر ایدر اید دنت کم کیدین	چنسا سلطان سر انده نیدین
پا و تشنه استنک سن کو ریکا	یوخسه قرقون بولسن او تر
کونشا ایریشنا قول اولی	شاه بولانه طفیل اولاسی
قونغا خه شدر سرای زرنگار	هزا و استن استر زای نامدار
عاشقی معشو قلا سیرانده پیل	قند کم یار بیسی زری آند پیل
اولدر مخدوم سلطان صنا	نقش دیواره مکر طفل الدنا
اولمبجی حق یوارندن میقم	یک اولاط موبل اچمقدن
برزه یاری کسرو کیم سنا ووم	چو سین ویا نشان ویر لوم
قلد و کیسه خداید لاندن تمیز	وار آنوک کو کجک بزن کوز
خلق او ی یا باغ ویا ایوان	صاحب کلشهر نوک سلطان
سینه ایوان وین سلطان	عامه لغه عارفه لغمان کرک

مثل داستان بهشتیان که حساب و کتاب و اجازت روحان

تکر آدن سوز موزی اکلدر	خلقه و معیلرینی طکلدر
چون بولانز وریبوز سلا	نظم ایریر یوز کلام و یک نظام
دینی ادل یک که ترک ایلا یو	آخرت بازارنه سبلا یوز

بنده ایدر بنده صراط ارمده
 ایدر آخر طوبی کل کوز
 بنده ایدر بنده زانو کورمه
 ایدر آخر چون حسابی و زکرم
 چون درست اولدی حسابی و زکرم
 بنده ایدر مکینه بزور حساب
 ایدر آخر ایشکر نیستی
 بنده ایدر دین یورورین
 هر برومیزی که ناکه انانی
 و نشکی اچین چون یومده
 بی سوال نه جواب نه حساب
 ایشو قاسم کس که صورین
 ایدر آخره عمل ایشلار دک
 کم سیزه بو منزلت باغشلا
 دین پیغامبر و کرم ایدی

طام ورم یوقی هرگز کورمه
 هم ترا زوده و جنت بل کوز
 در نلب اچاق اچینه کرمده
 اچمخا اندن کلوبن کزد کرم
 اندن اولدی ییز کزد دارالسلام
 صرمدی و نه سوال نه جواب
 بنده کلما که سبب بس نایدی
 یار مازی یوزون قورورین
 رنج صیر و قلدی و صلدی تنی
 آجی اچاق قل بولدی کزدین
 ن کتاب و نه عنا و بی عتاب
 کورمه ایشدک ایشین
 دین و ناسره بشلار دک
 حق تعالی و بولطفی ایشلا
 حق یولند رهبر و کرم ایدی

یار لا باز از مزهر و وفا
 آند که یالان قلور کزدنی
 دیلما زیدک که پیری او کلر
 کسم پیری کون کاتر مازدی
 اولقدر اسیکمشیدی طومر
 اولدی بیچ آنو کچون آتمر
 کم بزی دکسا و یوز غم پیر دک
 بزور اول ایشلر ده کم صردو
 ناعمل قیل بوقدر ایدر دک
 بنده ایدر بزور بلو بر عمل
 آله یولق خلقه ایوا دیه
 کند مون هر نکم دیلار دک
 هر نه کم کند و یه اینا نورق
 کسمو که مایینه قصد ایلام دک
 کسمانک غیبتینی دیدک

دین پیغامبر و صرمدی
 بزور کجک محمد آیت
 خوش کلوریدی که پیر سو
 سوز مون اعتبار ایتار دک
 کم بیچ پول دکریدی او غم
 کم یوغیدی خلق اچند کرم
 حق بزی دوکن الین دیر دک
 قش لرجلا جکی خشتو و دی
 قش صفدن ایشو صده ایدر
 یوغدی کم بولیدی بر عمل
 حق یولند قول طغر و ایدر
 خلقه داخی ایله دش پیلار دک
 ایرغا داخی آنی صانورد
 عمر مزه بریلن سیلام دک
 قره شو موک ایتی سیمک

۲۱

واردی و کند و حق و دست	دو کلیه اعتقاد و مژ دست
اله هیچ بزدن الورق یوغدی	نمک خلیج جهان چوغدی
دین و اوت گیتی یردک	دو کلندن بز الویز یردک
حق بزم و جتن طیلدی	آخرته قام و دن یک ایلدی
بیزه دیان کرک دیدار له	نیز رز بختی کلزار له
جنت آنسر بیزه برزندان	چون بزم مقصود و مزلطان
داوه قاجن کاچه سم الحیا	چون اکا اردک نه جنت
دنیه مخلصدی اخلاصش	چون کرر رضوان که بنظر خاص
اول جماعت حالنا حیران	بونیازی اکلار و بو پیری بلو
صورت تو بی معانیه کدن	ایدرانی کند و لیرینی ترک اد
جنت و حوری طفیله کز در	چون سزوک دیداره میلو کند
طفل الله کولده ریجان او	اولا رک صاحب سلطان اول
بیزه واجد ریزه فلق طپو	چون محمد دن اچو ریزه ریزه
جنت و مکی دیدارن کورا	کند زن قوریسه کلشیری ارا
کلدی کیدار سا بیل قللا	دیکنی کونیدرک کم کل قللا

چون فلک نامه چلانی یقیر	ابشر و یا قوم قد جاء البشر
آمدن معایشش بیدر در میا حرا	آمدن معایشش بیدر در میا حرا
کیر لا آرایره کلدی هم	قام قشدر پا دشا بلیغن
کم بنم سایمکن از سلطان اول	ارمین سایا سر کردان اول
آند کم به درده درمان بن قلم	قام سلطان فرمان بن قلم
اول کشی کم ایرغی سلطان قللا	هم و کرا کا که سلطان بن قللا
پادشا بلرده نشام کور لر	سایه سلجوقلردن صور لر
قیصر و غفور و کیکاوس نجم	اور مدیلر دیند بنشیر قدم
بن ورم سلطان بنی که خسرو	بندن این پا دشا بلن خسرو
بن ورم افرینا سلطان بنی	ایرم کسریه نوشیر و انلی
بن وریکن کم اولایرقی کشی	کم بشیر ماغدی پرایه یو ایشی
برکدایی شته قلم چون با قوم	با قلم و غم پا دشا یی با قوم
ات پایت قانع اولایم درم	ایکچون کنده بر سوکک یرم
آد مینک علما ایشی بستر	یوخسه یوانت نقشه بر سوکک
آند قول اولنجه سیم غه هما	بندن اول بلرک که سلطان بنی

بر که سلطان بنی اندی اختیار دین نیچا که فکر قیلم	فللغیلاناکچسون روزگار شاه سلطان کندرون پلرم
جواب دادن بهد همدار پیش مو عظم و معرفت	
بدید ایدر غره اولما غل اکر قات او دکار که دوشه جوش	کم بهادر لر بود نیاده سکا یوز بهما سیر غه بر قل اولک
آنده کم سیر غ سلطان قل مخفل اچنن بجد چوق سیکم	قام سلطان لر کر کم قل اول تدر که بن کند وک مدح ایلمه
چون آتیلک آتمک دشمن سکن ات بیندن پادشاه بن چون	بر سکا که ات کبی ارزان سکن بر شنگ بین نه سلطان قل
شاه اولم دیب اسنا سکه غل آنده کم سیر غ سلطان اوکا	فللو غل کن داخ باری قیغفل بر بهما یه قنن سلطان قل
کم اول کسری که خاقان قل سروا کرا و ما دکیسه بر کل اول	دینن سلطان قل دعوی قل شهنی سکا که قدق وک بر قل
کوه قاف ایوانا چون وار کار یکسک بویولا واریارق	آنده سلطان کم او کین کور یوخسه کلما پیر و میلا تونه

آدلا کشری سلطان قل آله کند و نفسنه عادل اولا	
مثل داستان پادشاه رنجور و کودک	
تکر عادل در سور عاد لری تکر عادل در قلر عدلی تمام	حل قلور توقیلا مشکیل لری جنتی عادلن ایلم مقام
طوطی لر کیب شکر لر میلوم کم مکر بر پادشاه صیر وادی	عدل اچنن بر حکایت معلوم راختندن رنجلا ابر وادی
ایله ربخی صعدی در دی عظیم چوق یکم لر شاه در شرمیندی	کم علاجن اکلا زیدی حکم مهر بر یسندن دوا ضرمیندی
اتفاق ایلمر کجیو کاکا کم اول اغلن اشبو صورتلو	کم برا غلن زهره سی کار کسکا بو علاجه که ضرورتلو اولا
بوصفتلو استیو چون کلدر شته چون اذن بولد صحت	شده برا سیکم اغلن بولد اوقدی انا سیکله آنه سپن
التون اچنن ایلر بلدر مکا آته آنه چونم التون کوردلر	المخا اول اغلن الدر مکا اغلنی الدر میکون وردلر
نیچ کم اغلن آتایه آب	قوش نجی یا پیشتر یسه دایا

آت اول اغلن جغن دو کار
 چون امیدن کسید آت اندن
 بقدا اول محفل اچنن قاضیا
 قاضی داخی فتی و ردی کم درو
 بو که برا قلم سدی فدوا
 بر کشی پادشاه اچنن الدیک
 وردلر اغلان جلاد السه
 اغلن اولدم کوک دپا بقدا
 پادشاه ایدر نیا کلدک بودم
 اغلن کار که بو حالند
 سن کدر سن بو عجب حالتدر
 اغلن ایدر اول آت آنه در
 آت آنه کل ترکم ایدر ولار
 دعوی قاضی کسر قاضی دخی
 عدل سلطان ایشدر کم ایشیا

آت اول اغلن جغاسو کار
 کم یی برق قلد یوزک آتند
 کم عجب بو دعوی اول نایا
 اغلن پادشاه چون الدرو
 بولمچون اول الور سیر روا
 یکله که سلطان بو بجز زمت
 کم اکی بولا وادی بولنه
 کلدی و بوینن اوزندی ایلرو
 کم وجودک اولسر کلدی عدم
 اولسر اندامک اچندن روا
 کم بو ابشه اغلن آت در
 کند و اغلینه کم ایلک صانه
 التونی بندن دلم یک کور دله
 فتوی وردی قانما راضی دخی
 بن غریک جانی باغشلیا

چن بنم بوینوم اول شاه
 یوزککادتم که خشمکدن بنم
 اغلن وقتن کلد و کم هتا
 نیدیم عقی تنه کلد رمدم
 حکیم چون النفس بالنفس اوله
 آت آنادن و قابو لیعدم
 پادشاه بانی کهنه الدرو
 چون نصیبو مزسم فرید
 چون دما زرجان نوک شایه
 دو نیم کم حل قلا بو مشکلی
 شاه چون ابشتدی اغلانه
 کم شفا بولما غچون پیر تنک
 یا صحیح ایلا میکچون برتیه
 آنه کم هر درده در مارن قلد
 نیته کم سن صبرویه در مان

کم در کم بان اندن قرتر
 قرتری ویره مکر کم حق جنم
 ایشو بییدی ای خداوند جانا
 کم الورم کسه الدردوم
 کیم الدردم که ایلرسن قصا
 قاضن انصافی ایلدم
 بو تعجب بن غریب کلدرو
 خصم چون کیر و حکم فرید
 یوز جغان یاراد نوک در کانه
 حقدن اکلا ده سکا بر باطلی
 ایلدی یولق ملامت کندرن
 اودا چنده یا نیر یلار جنگ
 الدردین نه کنه برا غلنی
 مهر برادیشته جرجان و لر
 آخر اول اغلانه داخی جان

ایرتی افسه بوجی سلطان آنی	دفعه دوین قره آیدنی
چون بوکا سلطان ندن اولاد	کم اولاد فعیذ عا
سن دیرسن کم بوجیه ولیق	آخر اول الماکه نیه صبرده
نمادسا آیدر المذن دتانی	کم اولاصیره و راضی تی
رنجه چون سناک تنک راضی دکل	بس نتا ایدر اکام کل سال
کند زو کا صمد و غک زینهار	صمد ایروغه دخی ای نامدار
السه یکدر رنجه یوز یا دشا	الدرین بر ضعیفی نه کنه
ایدر اول اغلانک ایکی کوز	قلدی آزاد بکندی سوز
کند زینه خاصکی قلدی آنی	آته کیسی اخشیدی اول اغلانی
چون بغشدر خسر و آنوک کجا	ویر بر حوت در تنک در ماتی
پادشاه چون آنی آزاد ایلد	کوکلنی اول غمندن شاد
حق دخی بر هفتدن ضاک دوا	ورد اول بر بکد وندی کی
اول نه دار و در که عین درد	کم الا بر شتخ اول در مان
دنین پس رنج قفل اختا	راضی ایر قندی و ایدر نشار
ظالم اوله دکر بر سلطان	عادل اول دار و نشر و ان

دملکی کاشهری کیسی سیکل	در دکا در مان چلیدن دکل
رنجک اول ویراکه فراندن	دیدکم واته خیرالاز قین
هر بر بسی چون بر اقلیم الا	کاشهر نیک استی کاشهری اولاد
کاشهرن کاشهر چون ملکی یزار	سن کید اول خود کند و ملکنده
اصلن آوی دکل و لراشی دکل	هر خلک بر جک بنری طاشی
آمدن بط پیش همد و عذر آوردنش	
کله فازا ورنه رینه کی اری	کم همیشه ضواچند دریری
کم بنم اریغم پیدا در	غسلک هم دیند دریا در
زاد بو مز بزم صودا در	کم دکن کو کسوفه دکن ککل
بز صومر بر خط صبر ایدر	انکیچون بریکا کیدا سر
قتلدر وک هم پیرا هدیم دیند	ضوی زاهد لچون ایش
کنده یوزیک غسل ارتق ایلد	یوز ارتق غسل نایا ایلد
کاچرم یوزیک دکن کیسی	کم آنا کوه آنوک دکلانی
چون اکلا دیم یک سر دروز	دکن بلا یاز باکا بر دروز
که ولی کپی هوا ده اوچرم	که دکن لاری کیسندر کاچرم

۲۵

بن بوژ پدو آربغیلہ چن	المیم مزوی یزوغندن سچن
زابد اولدور که طاپواستنه	پرغاسجا ده سن صواپستنه
شعده صونسر با که بر آغودر	با که صوکستر که جانم صودر
فاز چن سیم غله دوزا بلدا	قان اول بک کم صدا یوزا
نکر پزی یوز و مزون آرمسون	بر نفس صودن بنی آبر
قورده تاوق کبی خود کازم	الد اکره دیشک یوزم
بوچمن کلشهر نوک بستان در	تاوق قز یوز سی وستان
دستان مرغ خانکی و بچکان بط	
برزمانن کم کل آچلمش اوی	بلبل آتی کورمکا کلش اوی
برکش قودی شش التی خردن	تاوق الینه وقاز یوزمده
یوز لر چقد قن تاوق ساون	یوزلاری کند و یوزین صبر
ایدراشبو یوزلار و صبر	کند یوز بک کز فدی اولسون
دام اچنن ذوق یوقدر دا	یوزدن ارتوق نسی وار
یوزم صبر کم یوز صافور سا	یا بلان سلب دینور سا
فاندیلا یوزرا آنی ارم	قینغومیل کزین چغرم

خامه پنم یوزلارم کم کشتی	کورمدی بندان بکزر بشتی
ییلده کو بک یوزلرم بند	ای مسلمانلر برایدک قنده وار
آنه دیلار سییه جانن ساقنا	یوزیا کالن اکا قز شودر
باشنی یوزیلر چون ترک ادم	کسه دوتارم در سییه بن ندیم
کوی چمنلار ند یوزلار در	یوزلار چون توق ازلار در
یوزلار کایلینج او نیسبو	کورنه زیبا یوزلارم و دیو
کودین ایرق دوشن کیدارن	یوزلارینه توق کودارکن
بر دکرک قیرکینه ایر دلر	یوزلر حسیست اول دکره کور
یوزمک سازینی دوزلار	دکر وک اچنن یوزلار در
اول دکر کم موج چوق اولور	بنلر وک پسیناسنه کالور
آنه یولق عام یوزی خا	دکر وک اچنن برغوا
چون دکر یوزیلر کیری او	آنه دکرک قراکنن قلور
چون توق دکر قراکنن کیر	یوزلارینی دکره چاغور
کم ای یوزیلر یوزمک سا	میدن الزند و کزایک رانی
اصلمده یوزجی کم واردی	یا صییلانق پیری یاردی

کم دیکه یور لارم کیر لر
 آنه چون قرقر صیبا کرم کلک
 یور لر داکزده کز دو کی عجب
 بو مکر آخر زمان فعلی اول
 آنکزه ایزی ایرقدن کرور
 آشنندن یورسی خاص اولدی
 کیر نوک قدر نلرندن در
 یور لر ایدرینی بز بلر وز
 اودن اشبو آریه کابلجک
 اصلمیز چکدی بزی بواوینه
 یوز مک اگر نمک بواش قاتی
 آنمز یور یسینی ناکستی
 بزده بواش کم صد اکلانز
 چونکه سن بواشندن کم سر مایه
 سندن ایلا رو مکر کم واردی

یوز بیلر کیسی سیند اور لر
 صو اچندن بر قفس در قفا
 داکزوک اچندن یوز دوی
 کم انا بلمد و کن یوری بلای
 قر قسندن اود صد ماعه و
 داکزک اچندن غواص اولد
 کیر و با که یور لر ویره خبر
 بواشی بز اگر نوین قلمز
 جمله اش بود اگر قلیج غن
 کم سمندر اوده قاپچن کونیا
 اله بزده بو بنر ذاتی در
 ورو کم یوز ماکه او کزنگ
 آنمز دن حاصل اولدی صانز
 بس بن آنه دکلین دایه سن
 بر انا مز کم بن عنخوردی

اول بزده بو ساز او کز تمش او
 بو سمن بزده اول آنه دن او
 بز وخی سنی انا صا نور دق
 چون دیکزه کیر مدک پیر و ملا
 اکلدق کم سن دکلین آنمز
 سا نکیلده باغ و صحرا ده خوش
 جانمز معنی دیکزن چون کرور
 تن که جانیده توق کیسی کز
 چون اولم کالاه معنی داکزن
 جان چون اول داکزه قاز کیسی
 نماریدن کوکل فرسوده اول
 شخص ابلیس الله کمره قلمغا
 ناکه ایره بر ولینک قاتنا
 آه اوده اول شخص تو بایه
 توبه اودی اید کوکلینی یقا

یور انا پیشه سن دتمش اول
 مصطفی الاصل لایحلی دی
 آنمز لیغوه اینا نور دق
 داکزک اچنده یوز ماکه بلا
 ایرق انا دن دکلدر دامنز
 آنکیلده موج دریاده خوشتر
 داکزه قز یورسی کیسی کرور
 اول دکرده کیر و بن قاپچن
 بانه وعرض ایلا لر اکسین
 نن توق کیسی قرا کند قلا
 نمار یسین لقدن آوده اول
 شخص ایمان دن ورا ایرلغا
 یا بر اولو فاضلک اثباتنا
 کم یوز ابلیس اول اوده حیران
 کم اکا شیطان کی ایرندن یقا

دین دیزیک چنده جان
اول توقی کسی براده کم کرو
مؤمن اید کر چه کم اویمیشدم
چون بن اصوله قوشدم
هر کم سندن تعلیق قیار
دکم بر خوش داستان کم ایلر
تکر و کرن صد قلایا و ایدر
داکر وک شیطان قراکده کر
چاغدا اول مؤمنکم کل برو
ساکه الا اصلی ویمیشدم
سن قین یولدن الا داس
توبه بر دمن آنی کیر و پیار
سوز گلشهری دیلا سیلر
صطفایک جانی شاد اندر

جواب دادن به دیدار

به دیدار زهد لا او کتمکل
صوبه یوزی نیما دغا اولایو
شاد سک المایسن قیفویلا
صوبه یوزینه یازریک یوز
حرصک اروجی یوز سن
کم جنب اولما زسه غشلی ندر
داکر وک دیدن کوهر پاک اول
حرص آینه بوخه و اخیشکل
سن یوزی نیما و غیشک است
آر صوزریک نیاس صوبه
بر سعتن قاسن اولا خا
کم نخشکی سانی یلایب بوده
آر سن کر صوده هر کون غشل
داکر وک استند یوزن حاشاک

یوزی در کوهر استا یوزن
یز میا صواستنه نقشش
از قدر و در تنگه خود تیز
بزنستی دعوت قلو ز تر تیز
عالمک انجوسی بی علت در
زاهد اول داکل کر حصینی
زاهد اولدور کر طاپو اشته
زاهد اولدور کر دنیا تری
سن یوقا موحر صلا ارمایسن
دیلمریک کم بو یولا کیدسن
صنمیا سن دوست هر بر د
میر کم اول صواستنه بنیا دارا
قره دیم لافا و کم بام اری
آمدن شهر بک ز پیش بهد بند و عذر
کلدی شاپبازا ورنه سلطان
چرب اولر و کز استند یوز
صوبه تکیه اورنک یلدن اش
الدر صکنا نهایت ای عینه
قور زهدی ناصر بر سن
جا بک اشلا ذکی زلت در
آخرت ترک ایلیم دنیا قور
پر غاسی دپسن صواپشته
قیده و جنة اوره بر کنی
منزلا و بو یولا کرمایسن
شهوت و حرصی ترک ایدسن
کم بو یولک اولاک در روزی
کور کم اول بنیا دنا حکم در
الدر گلشهری آلوردی کوهری
دو کدی یوزیک کوهری برکان

۲۷
 کم بنم سلطان بلا کیدر برم
 کوزنی دکنم که کوکلم تقیب
 و کند و دو ترم کند و او م
 سوزک اولاد غن خودیم
 بن کم بر شاه سلطان دیل
 شه یاری دیل ق مسی
 م قشلاک کزینی بن اول
 و فاک قوشنه قندیم
 بن بیجک قازیرا کندن جکر
 بر اداری دی د کالی قشله
 کج چون پد شاه هم دم
 یریم خسرو خاقانلا
 ول زمان کم شاه یکک و
 ارادین و دیری یور
 قشله وک بن رستمیم دیند
 بهر نه کم کوکلم دلا کیدر برم
 شاه یزیدن ارتغینه بقیا
 شیکه کم ایشتمش اولاسن
 سیر کنورک بن بیایم دیم
 یوز کشی بن اولدوغم بیسلر
 بن قزندوغم بیایر ق مسی
 پد شهر همشینی بن اولم
 بان فک کم طغن ککلا دیم
 قرغه الت سیر کیم غه مکر
 سینه کسبه وروی ک شله
 شه حضور بن بکنا کم دز
 که کزیم دارا و نوثر و انلا
 پهلوان کرکین و کیو و طو
 یوخسه ایرق ار بهمان جان
 رستم اون اولاد بن

دین خود پهلوانم جو قدر
 اولادیری قلیپ آدمی
 بوکستانم جهان بستاند
 رستم و اول پهلوان دستاند
 دستان رستم و کرد
 بر کج کم چرخ سیر ایداردی
 برار پهلوان صندش کم کلور
 جکر ایلتمش و مردن کی او
 اید کیدر کم صبا یم اکا
 چون سلامینک علیکینی الور
 رستم ایدر قنجر وای نامدار
 ایدر اشبو قلغن یوز جان
 کل و رالم ق مبینی اللم
 اکلمادق در کیه بورستم دز
 رستم ایدر نیت چقلم قلغیا
 ایدر اشبو مخیری کا چوروز
 الهم رستم اولاد ایر قدر
 کم دنا کله دیری کپی عالمی
 رستم و اول پهلوان دستاند
 رستم و دستان کمر کارار
 ورمقا بر قلچنک غنم کلور
 بغلمش آت نر کسینه اول
 کرلما کندن فلک فلش طکا
 فنگ رستم رخشنه یاقن کلور
 غنمکا لایق بلینرمی شکر
 الی آت وار برکلی خندان
 کاللم یوز در لو عشرت قیللم
 پهلوانی جله عالم درر
 چقینچ و رد غومزین
 برجه چقپ المری کا چوروز

رستم ایدر واریم بر دوریم
 ایکسی بر جک دینا اردلار
 دل کشی اول خلی ششدری
 کم چا و زاندی اندوروز
 ورد برین رستم کم بر جاور
 رستم ایدر مخ طشا فاجی
 بزار داکلمش کاتر برو
 اندی میخ ایلد کاجوری طشا
 یسینی مخ و پاسینه اورو
 رستم ایدر زیه کم اربومیش
 ک بتم دنیا ده آدم وارش
 نک درایم بار بانی بلسون
 کند زینی کیشی نیت بلدر
 بن بنگ کپی آره هیچ ارمدم
 اول کشی کم رستم اندن ایمنر

مخاری بری برندن یوقرو
 چقد قلعه استینه سلطان کی
 وردی اول اللی آتی الدی کرو
 الید برطوب کپی آتی الی
 رستم التندن اول کنگ سارو
 اول کشی قلعا دن اینر فاقیو
 نولدی بر آتی تزیای دتمف
 رستم ایدر پای دلو میسن نت
 ایدر ای مسکین سنو که کپی کشی
 یوخسه کیشی اولر سیه کم آتا
 رستم ایدر بن چقب اشم آتی
 ایدر آت نولر که بک بتمان کشی
 چقد رستم کم بوا حوالی دیا
 چکنیلده قوت ایدر کی قتی
 اول کشی بر طوب کپی قدی آتی
 چون کچدی کنگرایه ایرزو
 یوردی اچند بر سوان کی
 اندر یلا قیر کا کلدی کرو
 اندی رستم دن یکا کم دت
 آت دقینر سیه خود و خام
 رستمای ارد کلمیسن دیو
 شولقدر عالمک ارکله اتمکا
 کمسه قلعا دن تزیای آت دتا
 دتمیا زیزا دکلدور زراشی
 کیش و رکم پیل یازایه دتا
 سن تزیای دو تمپا سن کی قتی
 آتربیک دتمفا و در کشی
 اول بصا جفلا با صه قلعیا
 اندی قلعا دن اشاغ بر آتی
 قودار قنیریه اول توپنی

بردخی آترانی داخی دُتر
 بر داخی آترانی داخی دُتب
 زنی طفر آتی دکلون دُتر
 رستم ایدر آن ایدی کیدلوم
 کم بو پیشه رستمدر زنجار
 ستموزی اورن املاری آلا
 چستم ایدر هیچ آنی کورشن
 سن اندن بو بچه قیلرسن
 سینا دق کیشدن قرقرسن
 بر آتی کورمدو میسه نه واک
 ون جهندن رستم دسان داک
 دل سودا کم رستم آتا اندن
 سریریا کم که نامه ارمیا
 بر طینه اور ریس اول بنا
 زدن اول املری سوارکن
 آشفه قر اول بریسینه چتر
 پیره قور کند و کچینه کی پتب
 فامپینی میر پیریا چتر
 کنی نرلم کینی سیدلوم
 اولیا کم ناکمان اول نامدار
 پیره داخی نادر ریس قیلا
 پسینه رستمک ارمش من
 زخم دو قمش دره ساکه مکر
 یو خسته پس اندن کی الوارسن
 کند و اندن آخر بللو ذار
 داخی ناکلدی الی قویب کدک
 بللو در کم که زنا کم قشاق
 دست بازوسن بن کتر میا
 پتموزی سکسنو مزدن اوزا
 آغ آتندن پیری دورا رکن

رستم دستان چوقدی کورن
 کم آنی الدون املاری آلا
 اول بکا ایدرنه اوینرسن پیر
 کیدریکن بردخی اورر کورو
 بردخی اورر قواوینی در کورو
 یو خسته شمدی رستم دستان
 این اده ال اریله بر کز ققار
 قهقهه سیله کلر کم پسینه
 سن بنم اوینم تناکو ترمدو
 رستم ایدر قاصدن دشدیم
 ایدر ایدی بن پیری کم کور میا
 بند رستم خوش کدر کسلیو
 رستم ایدر بر طغار سا بدم
 طاع التندن خرد اول ایدی
 بر آدیله دولتی یو قدر بنوک
 کوجلا بر ار قرا اور دی آتی
 دیندن آنک وجودن کم قیلا
 رستم دستاندن املاری ثوی
 ایدر اوینی قوسر آتی ایلرو
 ستر برز یولی التلم ایلرو
 الدر پیزی و املاری آلور
 رستمی اندن پیر استینه یقیر
 اوج کز اردک بن کز دم او
 افرل دوک اند برک او تر
 کم بو اینور سکا لالت ون
 رستم و آتا رموز ارمیا
 دک بن صا تشعیه رستم دیو
 کر زم و زخمینی کستر سایدم
 بو که بر ذوق بلور سا کادی
 یو خسته طغدن کوج ار ققار

اول زبانی برانگیختن صبا
 پیلور او لورسکه من رستم
 دیز او پستندن ایلی قلدن
 کند زندن مملکومی چون طیا
 او جلایونو کلا چون چقدوم
 باربرهستان جلدت قیلیم
 کرو قالین الاین اکیم
 رستم دیو خوش ایلا ایم
 ورین بو پهلوانی کم ندر
 یدرای فردش اسن شو اندری
 بن کرو بر باز یانه قیلیم
 ایدر امدی کچکل تیز کل کرو
 جیقچق کیما یسارم بن سکا
 رستم ایدر ناسنم وارا امدن
 رستم اندن چون برز کرو قلدن

سام اتوک بر شسته قلدن
 کند زندن ارکلا پختن کم
 بر طیا بخیلد بانی الدن
 اول بنی الدن من قاپن قیا
 کمرز لاندن اشاعه یقدوم
 بر بو بندن نیجه قمر قیلیم
 نغن اور این الارو کاکیم
 واکن بکرا یو خوش ایلا ایم
 نیجه دورر یاننا قویب کلدن
 سور درید و رب اشبو او
 اول قاضا دن فراغت اویم
 اولیا کم رستم اولایلا و
 یا لکنز قالب فقیما غل بکا
 ایدر امدی تیز رک اش در طیا
 بر طغ اردندن الاینی الور

نغره اورد کمرن اصلن کج
 کم نه کیشی در بو انداری سرن
 رستمکدر بوال و رستم بنم
 پادشاه نیجه که کیکی و پس اولای
 بو هوادار ایراکن طفعلدی
 طوس سبک بو بیند و بندن اوریم
 بن سیا و شدن الی الدن درم
 بوالا کاکور سا افراسیاب
 یایم اول رستم جهاند نامدا
 چون مصفا کر ششم سر خانلا
 پا و شملی بندن چون بکاک
 چون فریدون ملکن الماغه قیم
 کستهم قیلیمدی بوالده شور
 کمره نای و کوس چون قیلانغ
 چون فرامرز یله فریاد ایرشته

کمرز اندن کمن اورن کبی
 ایلی پیلد ارکلب یولن ارن
 تاج تخت وینر وجود و جم بنم
 کم اولاکسری که بوالایلا کلا
 بندن کی خسرو چاقان اغلدا
 کیوسا باشی درین یوزیم
 پیرن و پیرین الدن درم درم
 یورکی قان طوله و بغری کباب
 کم برا و قدن الای قلدن بار
 چوقی نبرد ایلا ششم سر ایله
 قلدنم جمشید لاضحاک اولای
 کمرز لاکر شصت فلغان صیم
 کوره کردی بچمن بچام کور
 مات اولاکور در زو و جروج اولای
 رستم انلار و کلد خوش بارشته

کم قلا اخلا صلا یاری بولا
 خسر و فغفور خافانی دوتم
 آنه کم کشتیب و کرکینی دتم
 شیر بو بنعولده بی زور اوللا
 چون نریمان بوالا کالیدی
 بونه جانسه کیشدر ایلا کلان
 اختیار یله مکر کم کلمدی
 رستم ایدو کم اکا چون بلدم
 اول ال ارد یله بنی برکز ققن
 چون بنک آدینی ایشیدر قچر
 چون بنک قوقوس اوکنده بتر
 رستم ایدر بسی بوار لک آدیش
 اول کم ار لکن یگاریدی بنی
 آدلا چون بنی بوزنی یلیوم
 شمدیا دکن انوک چون دینه

آن کم بن قلدیم اسپ دیولا
 قیصر و نوشر و اندن این اوتم
 کیقبا دیله کیومردی اوتم
 مارینن کالریسه مور اوللا
 سام بوالی کالین الیدی
 ایلی بیلا ار لکن بولی اورن
 رستم و کیدو کن ایلی بلدی
 و آتاتم زالسکم الدرم
 رستمی اتدن پیرا سینه یقین
 قرفسندن قون داخی فان چر
 انلری ییرنن قوریر لاریتر
 ارادی دیگه اچند داوش
 کور کم آدم نینه فاچردی آنی
 کم یکیدی کوجن بندن دیلیوم
 برانش بللو دکدر کم نین

شمدون کیرودخی ناقیلر
 برولایت دینه دوتمادی
 اول نه قوت در کم اللریقی
 قوت اچنن دلم بندن کچر
 چون کم اول قیدی برایتیم
 آدنی اکلامدم کم اوکوم
 مبر کم اول انکک لایق دکل
 کیش کار کم بلوبن اوکرن
 از قدر کیتلوار مشسایدی
 اول کجیله عالمی اوتمایدی
 اله ارده ادلا دولت کرک
 مال یوغه دیمزم کم اردکل
 آدلا پتور ریش ار اشی
 تکر قوی شجره کوجک و رشک
 یکسا سندن قیوبن فاچرسن

یا انی خود و نین کم پیلر
 مدعیدن براین اوتمادی
 شمدیا دکن بیج آدی چغیا
 نیدیم چون آدم ایشیدر قچر
 استما که قنغ یا کاکیدیم
 کینیتی بلرم کم سوکوم
 الکم هم سوکلمک لایق دکل
 بلمدو گکیشیا ناسوکرسن
 یا برز خوش نخت و رشک
 بیلی اقلی قمود و تایدی
 صوفیا هم بر سر و سلک
 آدیون کیش جعاندن و رک
 یوق حسابینه میش آدشکشی
 ناچرسن بر کور آخر و شمشک
 الو اولور سیه فاشن اچرسن

اول قبحی ترستم املاری سر
ار لیکه اول آنی حاصل قلوب
رستم و پشیمان کنی دعوی
نیچه التون معدنی بولند
چونکه بن اولدم دمرک تنده
کام التون کان یسنا خود
عالمی چونکم بنم آدم دوتا
کم بنم آوازمی پنچان قلا
بن که هر شخص التفاتن قلند
پیلن کیشیمسا او کایدوم
اکلما دوغ اری نا او کیم
بالا لارک از لرینی چوغه صا
بن که جز برکن جهان کلمدم
ارمد و کم اری بن خود و کلمدم
باید اول کیدن جهاندن

بر نفست کند و ملکینه ار
آل بو قاسو املاری الور
کوج یوق کلشهر نوک آوی
بود مرکانی یوق و لندی
کز لو التون کاندیری یوغه
کم اولم عالم بر آدم صرو
مد عینک قوتی فاجنیتا
یابنومیدا بومیدانه کلا
کم ادا و کن مدغم خود بلنرم
مدغم بللو مینه شوکا ییم
بلمد و کم کیشینه ناسو کیم
بلمد و کم کیشلاری یوغه صا
آودن ارتق آنک نسته بلمد
ال تصنیفیدن آنی اکلمدم
کم بن آنی بلمد کم و رمیدی

بن کدم خود دیدن عمری پیا
کومری صراف از لری صا نشد
آفرین بر نگری نوک احساننا
کوه فاقه کتیا عاقل کشی

الک کان آدم ایشین طرا
عالمی کلشهری آوی دنس کیک
رستم حق مصطفی کیم چا
بهدیدام معلوم اولاشهریار

جواب دادن بهدید شهریار

بهدیداید کندوکی کو رکمل
دیر شای دیسی دکالی غم فرو
پادشاه لقا ای برادر جوادان
پادشاه اولدر که سلطان یار
نیزه جاه منزلت استایسن
یوقرو آشاغ او تر دم دم
چون یزر لری محمد امینی
سن برز یوقار و او تر ماغل
کند زوک کورما که بو تر یین
کند و نفستدن کیشی اولو کار

ظالمی مظلوم بومین ار مغل
دنیه شای بی برکداید کم درو
دنین سیم غه یار اشهر یمان
تن درین خلقه و بان یار
یا شکی شکر چکتا بستایسن
پیزه بر خر کوجی کو تر دم دم
فل بو آتد دن یقار و بنتی
یا بر اولو منصبی ارفا کله
اولمز الا منصب جایی قین
حکمنید سینی طولو کرک

اولا	یو خسه یو قارو او تر منی نا
شخصه چون بر جابل و نادان	ایر غک قینکینه شاد اولغل
قو اسک سلطان بی داد او	آند کم سیم غک اشی داد او
قام سلطان کرک کم قول او	پادشا پلر آند کم خوان بیلر
ساکه آند بر حرامی دیسلر	کسه ظلمک دن سنگ ایمن وکل
خلق آزلین کیشی مؤمن وکل	بر کل حصین کم ایمان دن چقر
ایله دیکم کعبه یوز کر یقر	آند کم سیم غک ایشی داد او
طوغن اول اور تا دهر جلا د	ظلم یولندن برز ایر ملدک
یوز قش اولما یی سن دیر	آند کم شاهبازادی بر مرغ
قام سلطان شهی سیم غ اول	پادشاه قاتنغ یوز مامور او
بیر جلا د ویری دینور او	شه قننچ سن اگر جلا د سک
دنین بر ظالمی نه داد سک	بزدلار کم وزیر اولد و
عدد لایا بر جاده منصب بول و	کلک آزاری سکنا ساز او
سان سیم غ اولر یسه ناز او	
دیباچه داستان طوطی خواجه	
خلق اونت خالق یار ایلکل	ذکر لاجان ملکن آباد ایلکل

کلی سنده سرو سپنلر ورن	اول چنن لال و کلر ورن
اول بنی عذرا آنی و ملق قلن	اول کلا بیل لری عاشق قلن
بیر نه افراسیاب ییترن	اول دن التن اقبابی کاندن
اول قدیم و اول حکیم و اول علیم	اول غنیم اول کریم و اول رحیم
کافرا و ملا که کم ایمان و رو	کلک اکا بعلقل کم جان و رو
نیچه بر او یلیه سن آخر او یان	اولیا و انبیا سینه اتان
تکرار من بکن پرن قلندک	کچد عرک کند زوکی بلمدوک
ایلیا من عیند علم الکتاب	چون سنو کیده قیامت عتاب
او دبر اغه فی قلوب البحرین	کون کالاکم جزاء المحسنین
سندخی بر کن کلام اولسن	نیچه ایرن اولینه کولپسن
یو خسه یز م نزل و مرقدر	سوز اکثر آدمیلر یو قدر
اولمو کدن ایلر و کس اول کور	جنت اولق کارکیسه ساک کور
طوطیله خواجه احوال ندر	سن مکر دکلامدک ای شاه باز
و کله بزدن سن آنی بیل کی	بر حکایت اید ساز کل کی
و ایستان طوطی خواجه	

مهر کم اول سیلا دواته ددی	سوزنک الکنک بسم الله ددی
قام سوزی سر سیر حقیق اول	مهر تصور کم قلا تصدین اول
اول زمانکم اول فلک کرداند	عدله آفاق آبادان اول
قام عالم با غلبه ستاندی	کل حریفی بیل و پستاندی
واردی بر خواجهتک بر طوسی	بر قفصت محرمی و مونسی
صو کرک اولسا جلاب اچار دی	سیلا و کندن شکر ساچار دی
دون کن آنو کلا بهم افردی	بهنشین و بهدم و هم ساز دی
اول قفصت اچ شکریردی	کم شکر دن دقلو سز لردیردی
آدمیلر دیننی سیلا ریدی	سز لری جان اثر ایلا ریدی
زمره ایشیدن چکن آیشکنی	اوشدوریدی آینه چکنی
خواجه دن اول بر دم ایرما	خواجه آنسز بر نفس اولار دی
چونکه بارز کاللق احوالن یار	خواجه بر کون عزم پندوستان
دکه بر قوللور برار معان	دکه بر قارا و شبنم بر تن
طوطی ایدر سنگ ارمغانک	نا اولوایینی ساور چنک
ویکل اول الدن سکا کاتوریم	ناکم اینک واریا پندوریم

طوطی ایدر اول الا وارورسک	طوطی بریم کمی کورورسک
قند کم بر چوق طوطی کورین	چون سلام بنلر داکورین
ایکسین عهد و وفای بی تبدوز	کم بوزندان بزی او تندر
کن ازن سز باغ بسنا ندره	او چکر خرم کلستا ندره خوش
سروا غلجی بود غنچه او ترک	پرده مهر بر کل یزندن کو ترک
یاز لردی عیش عشرت ایکنز	دکه کز بر در لودستان سیلا
بو هوا یا یز کرفت راو لشنز	اول بهوسدن قفصت
چون شکر دن هیچ ایریلیم	یوز قفصت بر شکر بولیم
انده کم بردانه شکر نامیدی	یورسیند صد هزاران
چون بلا دک شکر دیشو	تکر سیلا نا اول ایشو
چون بزم پیر و مزاولدی بر	سز چمن خال اولمک بر
کر کل انلارک جوابینی سکا	نا در آنی ارمغان کاتر بکا
خواجه بوالدن چون ایلا دی	قلدی و کچدی و بوخه بحر و
خوش تماشا ایلیو طغلارنا	کلدر کرایقن شرک بغلارنا
بر اچ استند کردی ناکهان	بر بک طوطی او تر لردا

خواجه اول طوطی بدین
 کم بنوم بر طوطی غم و درد
 او بیلر سز لریز دیدیکه
 قولکنز اول قوشه جلاب
 بلدی باغم کلدکم قاتونکن
 ایتدی بیچ او تلمه و غم بیز
 سینه پیرم قیغومز بیچ او
 اول سلامی طوطی چون الد
 خواجه کردی طوطی الد کلن
 سولید و کنن عظیم اولدی
 ایدر آخر بو سلامی و رسم
 راحت استارم در کین بر
 بنلر آنک عاشقییدی مکر
 کیداندن کوکل یوتو قیغلو
 وارد و شاره اشکین کردی

کند و طوطی سی و دو کس کسیدی
 کیم بکاکی مونس و غم خوار
 دایما شمد و شکر در بند
 بر قفصن غم نیش خوش کا چر
 کم سلامین و اکرم طاپوکن
 کر چه پیرا کا و کز میر کز بزی
 بر سلامو کز بن خود کلدی
 مجلسی پیر و دشوبن الدار
 جانلرین اکا فدی قلد کلرین
 اول سلامی کل کل قادی قبول
 یکر کیدی قنارینه کر مپسم
 کر دم اویش بر سوزله نجه قن
 کم اکر جان ویریدیلر
 جان حیف حسرت و دین
 کچدی چوق یاشی و کچدی چوق غم

یولده کیمه نفع اولدی اکا
 و کیمه برارمغان قلدی نشان
 خواجه ایدر خوش کلامد وارش
 کا شکی بن میر کز سلامد بنلره
 طوطی چونکم سلامک الدلر
 چون سلامو که فدی جان قلدلر
 یا سنک عاشق لری و کیدی بلر
 بر اکی کون سا که از آنک کرک
 چونکه طوطی بو سز یتم لدی
 خواجه کردی طوطی اولو بتر
 سا چنی یولدی چقدی ساقین
 سبیلریدی کندری یار بیلا
 ای دروغا حرم و یارم قنی
 چون بکا اکرام لطف ایلا ر
 نازم قلدی دخی و ناچو غم

کلد کیر و کند و شهر نین یکا
 طوطی ایدر فان بکا آرمغان
 الد کی خون خوار کلام وارش
 و بر بن کر ما یبیدیم قانلر
 حسر تو کدن جلد و شب الدلر
 بان اول سز دن پشیمان
 یا یقن خصللار و کدی بلار
 بنلر و ک تغزین سن دتمو کرک
 اول قفصن دند جان
 طوطی سندن اول قفص طوطی
 یوزن اوردی چندی کند و
 چاغرب اید و ردی زار بیلا
 مونس و دمسار و دلدارم
 کم شکر دن یک بکا پیلا ر
 بویدی قام نیم وارم یوغم

قاپچن ایدم بن کم اول بر مغدی
 کر سلیمانک کینک کینک قشتی
 وصف او ایدلی سلیمان عظیم
 مو قسّم الدی کا کسلیلیم
 نول کرالدورلدی بیته
 سیدیم نایلیم قسّم اولور
 تو قسّم یور کینک طغلیو
 طوطی چیردی دینزدی قد
 طوط او چدی کنکرایه قسّم قسّم
 ایدرای فواج سلام اولور
 فواج ایدر طوزم اتماکم قسّم
 سانوک اول قتلویز وکی کوریم
 طوطلرنا دیدلر آنده بکا
 طوط ایدر انلر وکی الد کلری
 سیمرم اولدی بنم بومترله
 بونم طوطم مکر سیمر غدی
 ورسا نیداردی ایرق اشی
 ییکدی آصفدن اول طوطم لیم
 دخی برمونش کی ایلا پیسم
 کم الو کر ما ییدیم بن کسینی
 بلنرم پیچ قنجر و کسّم اولور
 اول قفص اغین اچدی غلیو
 کم مکر ساکن اول بر دم اچدی
 کنکرا دن فواج دایا دندو
 کیدرم کند و مقامدن ییکا
 او تر اول کنکورده بر دم دخی
 بر سنوالم و در آتی صنوبر
 کم قفص اول دلیل اولدی
 جانلرن باکا فدی قلد فکر
 بدن ارتق بور موزی کم بکا

ایک کر ما دیدلر بوبر لکی
 دیر لاسانی قفص دوت لک
 چون قفصه کند زکدن کاسن
 نیچ کم دیری یدم خود بر قفس
 چونکه الدم اوش الو ما کیدرم
 چونکه طوطی بوقوسا زایلدی
 فواج ایدر آخرا اول قسّم دن
 اول چون الدی در لکن بلدی نام
 بن دخی بودر لکمه اولیم
 میر کیم اولمدن الارو المدی
 ایدر وک ال المدن بر زمان
 فواج سن سن طوط جانکدر سنک
 کند و کا کلا انن در لک بکا
 جان آتبی الدغی جان اولیم
 ایلد اولم بن که اول کالور سا
 کند دن ال کم بلا پس در لکی
 اولی تا چار طشره آت لک
 طشره دشد کک کر خوش آت
 اولدی بدن قسّم هر کر قفص
 شکری بن بو قفص نیدرم
 خوش الندن بایکه پرواز ایلد
 الیم آخرا بویولک بن دلو
 بایکه انش در لک اولدی حرام
 اولومدن در لکومی بولیم
 اولب ایرق در لکینی بولدی
 کم ایچک دیر لاسن جاودا
 اول قفص دید و کمر دایچ
 گلنر اولن قن بر لک بکا
 اولجک ایرق نه در لک بولیم
 بلیمیا بانی اگر اولور سا

اصطلاحاً جوهر ارسطو دیند
 والو که اگر دوز بر چنونا
 چون محمد طقی در کیشموز
 بهر که طغدی ای بر از اولیه
 فاعلات فاعلات فاعلات
 بز حکیم لاری بویونان ایله
 حکمتی سیلا یوز افلاطون
 آیت و اخبار لاری ایشوز
 دینک کلشهری آدی فالیه
 اوینه آتی یوخسه اولدک شاه
 آمدن کیک پیش بدید و عذر آوردن
 کلد کلک کم بیانن کارم
 قام کاناروک ایرکانی بنم
 و کلی عالم بر صا حقیق
 کانراستند کن اوزن کارم
 یوز خزینه کوهرم ارتوق
 کان عمل لاری تموبین دوترم
 قند سیم غه اره کلک مکر
 بوخه کان اپستند کم کلک
 کلکا اول یک که جوهر لاری
 طغلا پستداغی کاندن کارم
 کم بو جوهر لاری آرزانی بنم
 اولیا بنم کبی جوهر شناس
 دبدم کوهر حسابین یارم
 یوز درم بن آله داغی چوق
 جوهر یلان کوهر بن صا ترم
 کان کانلردا واسانه کهر
 بر کوهر بولور سا آکا یستر
 یوخسه کلک قند سیم غه

آنده کم بن جمع ادم جوهر لاری
 عوضه ایلا نورسا جوهر لوزم
 طغلا کم پیدا ویا نهان او
 بنونن شمدی که میر کالقی
 دکه کانی بر قشیا چون بلدن
 کوهر او ملک کچاکی لافز
 داکره بکزر یغم کوهر لری
 شب چراغ اوله کوهر لرم
 دکه طش دینن یوز یکان
 بدن ارتق کینه یوق جوهر
 عالمی کوهر لریله طلد ریم
 چونکه کلشهری اوله صرافز
 جواب دادن پدر مید کلک را
 بند بند ایدر نیچ نام نیچ تنک
 کوهر آخر بولور بر طاش او
 چون کوهر بر طشدر مهر کنه کشتی
 چون سنوک نفسکده یوق قدر
 شول سلیمان دکانی کاروبار
 ملک مالن آرترن بر طاشدی
 چون سلیمان کورد کم اول غزو
 بر طشیش زید ملک قیستی
 کم کهر بیکی اولاس جمله رنگ
 بر طاش اچون نایه بخر و کشت
 کوهری واریسه طمایه طشتی
 قام طشدار کوردت بر نمهر
 بریزک فاشندن ایدی پایدار
 اول طشتی صور رسک بر قاش
 اولد بر طشدن عالی پایکا
 نا طشتی یا کندی ونا ملکستی

اولشکین شویج اولو شهریار	زنبیل از ماکینی قیلدی اختیار
آخرو قاتل اول کنج عظیم	مختصر کردی و رنجینی دلیم
عالی بشدن بشا محمود	رَبِّ مَبْنِیْ مَلْکَا اوقیتی آب
حقه یلوردی که بواز ملکیتی	کمپسیه و رما و اوکش زنجیتی
ن که بومالی در ارم کن اورد	قرقدن زنبیل ارام دون
سید اول مملکت نا آتش اول	کم آنی حاصل قیلن برطش اول
قاجار ایر قلدی یونی وارلر	یا یوز حمله و اشی باشارلر
لمه قیلچ و نیده بر قیلدور	آومینک کومری نفسنده
من تنده اولمیه شخصک	ظفغدغی کومر کلب اکابند
بربری تنک خستنی روزند	کومری کلهز نوک سوزند
آندن بوم پیش بدهد و عذر آوردن	
عبد پتوش داخ بر ویرانه	کم فسونی اکلداق افسانه
چون میر و ویرانه دور	کم جهان افسونلری افسانه
عقل قتل بولنه دیواندن	کنج اولمایه مکر ویراندن
کنج عشقی بانی قوم کم کدم	یوخسه بر ویراندن ضر کم ندن

هر خراب اچند کوردم بوج	کم مکر حاصل قلم بر در کونج
چون خلیق دن کتر دم رنجی	هم امیدم دار که کورم کنجی
ارمیا سپر غه پتغوش رنجلا	پیش اول یک دریشه کنج
یولدن یوز یک در لورجه ایرشم	راحت اولد ویر که کنج ایرشم
کنجلا ویرانه تنک اتسم	کنج قویب کوه فافه کتیم
اولو کچی کم یولا ایرشیدلر	هر بری بر کنجلا دورشدلر
پیشی چون کی حقیر اوقیندر	کنج اچستن فقیر اوقیدلر
نیچا کم که کنش وک اینز	اول غنی قاتل بر یوخسلر
کنجلا اندیشه و نی کنج غم	کنجلا یک غصه و اندیشه
چونکه التونش کشی یوز غم بلا	التیله غم بریسه یک اول
جواب دادن بدهد بوم را	
بدهد ایدر کنج پس الدنمغل	کنج ساکا باق قالا صمغل
شول که یوز یک در لو کنجی جمع	کنجی قریب نین و کندو کدر
سان دیدن حیقن اول زرد	کم زری بت ایلین آزر در
ترک ات اول مانی که فانی اول	بغلا اول خالا که باقی قالیله

مال چون خرج اتمیاسن حال
بهر کم اول جمع ایلیا بر نعتی
ار که مال اسنایه حالی او
اول نخلک کم اول مالینه
مال پیدر مک کر که کم حال
التونی جو مرد الادر ایرو
ن این چن شرد و سرست اول
ن نخل اول مال بولق الد
ن اشنت بو قدر بر هر کز
سناخ بایر صکره بی بار حق
که منع بنمایه تمسینه
که ر سیمر غه بز دیوانه لر
آومیدن علم اری حال آینه

عذر آوردن جمع مرغان از بهد بد
نشرو که قالان داخی کلد
اورتیا و برجه نه بولد

هر بری کم آریده سنلیا
ایدر سیم هر بریک عذری
دکسی بر قور و عذری ساز
بهدهد ایلا و رد بنلا و آ

سوال که درین مجموع مرغان از بهد بد

دکسی چون بر سوال اندر
فامسی بر کرده بهد بد
کم عجب سیمر غه بز ایرامیو
کو نشا هر کز نتا بر کوز را
بر او لو شایه ارا نی بر کدا
نسبتوز آره ییده و ارسه
باشموزی طشکن سنایلو
یو خسه نیزم نسبتوز یو
هر برو مز ایشموزی کورم
نسبتی که سنایه و را

کیر و بهد بد دن جواب ایش
فقد لرم حل اول اول
یا انوک طایو سپنه ایرامیو
یا سلیمان نه تا بر فور را
هر کز اولانی بر آینه بر
آنکلیله و بن اول یار
نسبتی که شایه مز سنایلو
اگر دیو لک بلای سی جو
نسبتوز یو غه نایه ایراوم
نسبتی اولما زسه قنده ارا

نستومز وارسا کردی بیا
بر کاشهر کیمی سیلکل

یوغه طیراغ صاوروق بیا
دکه سوزک شرح بسطن

جواب دادن میدم غایز و اثبات

بیدم ایدر غافل اولمق قوش
عابد اولن کیشی مجوده ابر
بول کم اول سلطان عاشق
عاشق معشوقه و نرستی
اول نه عاشق که جان دن
عاشق اولدور که یولده
آرسک میدانه کرم دانه و
ن که قورس که او دن چمن
قان طوس پیرن و کرکین
آده کم رستم و میانه ایلم
سیر بر او لوچلوان اولما
پادشاه بستان و سیر بر تو

بو قدرنا حاصل اولمق قوش
قاصد اولن شخص مقصود
پادشاهی کور مکاران دن
ایره که اولر یسه همسته
مایه و سودوز یاندن قایر
کافراول در لار سا ایمان و
عورتیک چو او دن بختار
ختم اولن کر زبله تیتیه
کم اول او زینلره سام و قد
هر سپاهی قتل میدانه ایرا
انکین سناغشا کله دکن
کونشیدن اول شک بر تو

کم کناشی استریمه بولیسر
جانکزار سارسه اکا و زوک
چون جهان اسپتینه سیرغ
دشید سیرغک جهان ستای
سایه سینک نسبتی وارذا
قام قشدر صورت اول سایه
اعتقادی ایلمک اول یولده
نیچما کم یول بلا سزا اولمیه
برکشی بو متر لا اوره قدم
قشدر اول امرار چون ایشد
قامدن سیرغ دتدیلر قرار
بللرنی بغلدیلر جمله جنت
ایتدیر بیا که بره بر رهبری
نیچما کم بند بند اولو کیشدر
آله هم بر قرغه داخی اوروم

ذره لارک آدن کم نیلیم
تک بو مرغی و سیرغ ارک
عالمقا تلیرینی سچد خوش
عالمک اول سایه در سیرغ
سایه اول نسبتدن ایررقا
حاصل اولدی ویم اول کاید
کم قلا سیر نسبتی اکاید
بول آری هرگز یلندن هلی
کم وجودینی قلا کلکی عدم
جانلرن سیرغ ایشار ایدلر
هر بریک عشق اولدی
هر بری یول عننی قلدی
بولکیز کم کتمیا و ز سیرغ
رهبر اولمق ابق بو یولده
کیمه دو شر قوعه مزبوروم

قرعه چون کم بر قدیلر واک
 چون بلور دی هند بیدک
 بد بیدک باشینه بر تاج
 دنیه معرینی کوکلدن سکدر
 یولا قاموسی بلا عزم اندر
 واد نوک اوجی کزندی نا
 بانلو ر دن خال کر دیلر
 بر کشی پیدا دکل اول الدن
 بر قش اول وادی اچند
 یول عظیم ایراغ و منزل
 کسه آنوک کس یوله کورمیک
 دشد هیئت هر برینوک جا
 یولک سار طغنی چون یلد
 چون یک اشکنج سینه دشد
 کم یول میتلو کوریز برین

قرعلاری هند دده دشد
 اول یلا و قشله رهبر لکی
 قشله وک رختنی تاراج
 ملک واسبانی دکان دکل
 چون بر بر هند بیدک کتدر
 چقد هر قش یور کندن یوز
 آشه دورر قرشواستغالی
 جنلودن کسه کرمز یوله
 پیر کو آنوک یلندن کچدک
 کی درک دریا و ساحل
 کپنا اول یوله هر کزار
 حجت احی قلدی بر مات
 واد نوک اغرنده منزل قلدر
 کیر و هند ند یوسینه آشد
 قرقی قوتلو کوریز برین

بر زمان بنده قرار ایلا یوم
 بنده برکی دانشون کیدا
 سن که شمدی پیشوا سن بر
 منبر اور بر و عطا اید لطف
 دوکی سوزک بزه تقریر
 کم مکر بودر ده در مان ایر
 چقد هند منبرک استینه
 بیل و قمری اکا خوش ساز
 که سپا بندن جان کتدر
 چون که زیر افکنده نوروز
 برج آیت سازلا او قید
 مقری چون دکل دی در و کلدی
 کم بن ای ارده سرور اول
 سندخی چون شمد و ار برین
 بس بن سن سرور اولد و کل

دکر خالو مری سیلا یلم
 کم خی بو ریلوم و نید لوم
 کر خوش او کودا و زیبا سن
 تکر و پنجا مبریدن سبک
 ایل و هر آیتک تقصیر
 یایلا آغاز یایان ایر
 کم وره ن داد لره و غطیله
 مغری اولد بلا ووب اول
 که رها ویدن انیلد او تدر
 وصلد ییدیلر که اوش اردی
 زهره چکنن باشنا دو قید
 بر سوالی ضرر و اعظمن
 یولک هر پیر و مژه رهبر
 بر دخی شمدی و روز مژ
 یوله پیره رهبر اولد و کل

پیشو الیغوی اثبات الیکل
پیزه برکشهر کیپی سیدکل

جواب دادن بدیدان سایل را و زمان

بندید ایدرین آنی کرشور

کور رستم گیر و آنی هم بلیم

بکار اورتا اوتا سنده سیزه

لشکر ندن پادشاه به خون

یوخسه سیزه وار و رستار

زیر کم ناکاه کور سیزه بیک

اول بکی سیزه پادشاهی صایه

زیر کم سیزه بلیمد گستر سیزه

اول بخیم کیم کند زینی اکلیا

رستار دیدارنی که روز کرک

شمد کرمان جالین کستر

ایله دت کم کستره رخسارنی

چمد و کز سیزه بصیرت کور

آنو چون کور مز سیزه یوز

یوخسه اولکم دایم و داناد

هر کم آچار سیه کوکلی کوزنی

کوزمک کیشی انک دیدارنی

یوخسه هر کم برقعن یوزنی

بوکن ایرن ارته دخی ایر سیزه

کونشک یوزنی بهانن فاشی

چوق کشی ایک سیه پین اکلیا

لشکر ندن سیکز کندوزنی

بن سلیمانید چوق اولمشور

بر نظرم اول بکا قلمش در

طاعتیلد کسه آن بولمیه

بزار نکر همشندن ار مشیز

سیر دخی چوق کرد کو کوزورنی

جانکر بهچ ندن ایریلادی

بوزیک آرا سنده پیری اکلین

اکلیا ناکر کیم پیدا در

فرق اول ایده برقعند یوز

نا بیستر بر دین رخسارنی

بر قزل یا سئل کوزجک الدنا

بند کورن آنده دخی کور

آن کور ماین مکر خفاش او

ار کر کم پادشاه بن اکلیا

اکلکز کشهر کیپی یوزنی

یلد آنوک خدمت قلمش در

اول نظردن بو عطا کلمش

کپنه شیطا بخر طاعت قلمیا

شاهمونه و جالین کر مشیز

ایله ندن اکلاما دکر

ایله اول کم اندکن بلمازدی

اولیا آلا بوسوزی طکلین

پادشاه پیلیم اولدم
چون جواهر وار یولده ایلم
شمد ناجریغ کلام یوالا
کیم بهاسی اولور اول الله کران

پادشاهیکه تختیده یوغدی
اوش مستون الدم ورم شاهیم
برکی جوهر که بند جو غدی
اگر داغی بوخ جوهر رفتم

سوال کردن ان سایل از بند
که آن جواهر در قفس آدمی که خلفست

صور اول سایل که بوجهر
کم سنو کیله چون آنک کیدو
عضه ایله پیره اول گوهر
بز دخی اول جوهری ایلماده

نامتاعی پادشاه الوریسا
پیره داغی ایست آفی اللوم
یانه در دک قیمتین پیلورسا
سنجلا این قام ناجر اولدم

ماز نمودن همدان جواب را در جمع
همداید آن یوقلق کوم
یوقدر بندن الی ای
بندن ایلت کم بوالده چقد

آنکه مسکنک متاعی یوقدر
آنکه کم تنگ فاشی یکگی
یوسف خود بنلیک المزلر بجا
ملکک اجوسی ایو قیمت بلور

نحو اولنی در نوک قدسی او

پرسولنی سوال کردن سایل دیگر از همدید
پیر داغی ضرر کم بن صبریم
رنجید راحمدن ابرویم
ما توام نیت کسدایم یالا

ایله دیکم بن سر وکیل ایدیم
غصه لر کلدی بکا بول ایلرو
کلمدی بونک کبی یول ایلرو
کم بریسی منتر لا اریش درر

یوز بکا اربو یولن جان ورم
صغیم بر در لوجهد ایدوم
سیر وکیل بو یولا کید ایدوم
صبر و مسکن کندو جان قار

صغ کشتی قنده دلا رسته ورو
چون وکرز لر ویش اوبنکر
اثر دلا رور بو یولن طح
بن بو وادی اچنه کیم ورم

یاشماکم یوکی شیمار لیم
جواب دادن همدان سایل را در جمع
همداید طکره بوخ بریگی
کجه قاجن اولسه کندر کبی

سان خودکم در صاب کاتر
لا سکا خود دیند بر قدر
اژن

کند زوک بو یوله کنی قدر	کارکیسه اول کرکیسه دریل
هر کم اول بی قدرنا امکان اول	در کیله اولی کیسان اول
یون سنوک بر ذره قدر قدر	درک دانی ساکه چقدر
نویچون سین دعوت قلمز	کم در کیش پستی خودموز
وهر کم اول شردا اول ایوان	ساکه کیسی سرگردان اول
پس اگر وهر الوریک اگا	اول عجب کلمدی دینه بکا
دینک یوزیک سنوک کیسی اول	یلکوز کم حاج ساغشا کلا
دک شرد یوز سنوک کیسی کوز	کم ذکر استینت چسکی کوز
ساغش املی الله بر غواصی	کم ذکر دینیه در چون طلا
سوه اول یاری که کید	کید چون قیغوبین نید پیر
جان سوکم بن و دوک بولد	قوتی کم اولم آنی صلد
کلمز بیک پس بزومیل بلا	کرمز بیک صیر ویم دینو بلا
قافله بغداد شمعزدن اوتا	سان بر زبیل استلای ونا
کند زوک پس کتور پس دلا	یوخسه ساک کیسی لار کم بلا
ایچ صیر ولسغدی عاقبت	ایچ صغ کیشیلر الدی عاقبت

ار کر کم کندو یولیمه کده	یوخسه یولسه صاغ یا صیر
یوخه قوجا لرد لای کجلا	یوخه ییکتدر کم الدی ر جلا
صیر وی چون صفدن ایلرین	اولر سیک نید سرین ای
اولمکان ایلر ولسایدوک	پادشاهک محرمی اولساید
صکره برکی در لکا ایلیک	حضرتن جاودان دورا
چونکم اولاسک کونا اینانه	در لکی کلشه دن اکرانه سن
سوال کردن سایل دیگر از بهد بند	در عشق بازی و سوق
پیرسی ایدر که بر شاهد بنم	کو کلم الدی و کویندر دی ضم
یوزنی کورد که جیران قالم	بر دم آنی کرمزیم اولرم
قدی سرو عارضی سیمند	یوز خرشید و خطی مشکین
کفری کیدر مدی ایمان بنم	احق قلمز در دما در مان بنم
بر قلندن بان یوز تدر پیر	بغلمش در الی بک زخیر
باغ اراسنده که بستاند زک	صانه سن کم بر کلشاند یوز
اش کچی قاسواد ایقسم درم	کن ازن یا یوزنه بقسم درم
کمز لری هر پرسی بریای دتر	کمز کچی هر قافله بک اوق اتر

حاجت آنکه طایسی کالور بجا
 قلمور قدر باله یغدن دیم
 زاید آنوک یوزنی کوزور سا
 والد و جیران مست اولیکه
 پنجم کم بقدم ککاپنجان و فاش
 کونش آنوک یوزنایران
 با قحی اندامنه کم صور لر
 پادشاه اول سر و کرماکه اور
 شاد لقه چوق پریشانلق
 بن سبز و کیلا بلا کایمزم
 کسکه با که التفات ناماسیکه
 بن آنی قویب یلا کیدامزم
 ایلد اولدم صورتی قرشوست

کتاب سیک

جواب دادن جدید آن سایلر

بدید ایدر نیج صورتی

کلچکوک نیچ مد کم رنگین اولاد
 چوق سمرای استی بر او اخشت
 شهوتی عشق صنای غیرت
 جانکوک اولادی مکر معیندست
 کرملک زانچ کر بر کلک اولاد
 شاه چک رعنا دکل تا شکر
 آج سلیمان کوزنی کم کور
 نقس و اسپن قل کیشی
 ماهی الدن قیامه استین
 هر بری بریمشی در ملک کرک
 رشک و یوق بیل و دستا
 بو حکایت ییل شیرین بیل تر
 یو حکایت ییل شیرین بیل تر

رنگ کید چک کر و چرین اولاد
 اول نزیار که صکره زشت
 صورتی معیند ایلک کلش
 یک سینی نقس کلمور صورت
 قانلا آتانه گو کچک کلک اولاد
 شکره کلش که زیبا کشت
 شاه مدک بر دیو ترین اور
 اژدهایه شاه مدار مشدر
 شاه هدینی ترک اده شاه استین
 کلکری کلشهریه ورکر کرک
 چون ارقدن باقر زشتا
 خضر وی شیرین صبری اولاد
 لیل و جنون مری الدی مکر

و لیله و جنون

عشق طاهر کم اکا نگر ادین

ترنم و موزک بلا دلمود

و تو سزای کوکل غنچه بغلدر
 عاشق اولماین کشی که جان
 خست میخان زندی بلور
 با ده یونکم زهد بنیادین یق
 یوق کشی پیری مناجاتی اول
 عشق اولدور که جان ترک
 عشق اولدور که هر کم اول کوی
 سیه تو کی قو که غنچه ایرین
 عشق اولدور که چمن بارشیر
 عاشق اولکم غنچه دن شاد
 کس عشق که شرف منی نو و قلیما
 آه بر بر شمس سویلا یلم
 خطوط کبی شهد و شکر یلم
 بر کن اول یولده که استاین
 و روی لیلی مجنون کی کور مککا

ایند نلار که کوزینی اغلدر
 کفر اوکش الہ پیچ ایمان یوق
 صوفی بلور که شاهد باز اول
 خاتما بدن صوفی اسیر کوی
 عشق آنی زندی خراباتی قلا
 سودا کون کور جب عقلی کدر
 شصوتیک حلسه سونیدی
 کند زو که ترک ایند که یاری
 یا صبیلا اودن تا قاریشیر
 قام قیغور دن ازاد اولدور
 قیمتین دلمه کیشی بلیب
 عاشق و معشوق شرح عالم
 عشق اچندن بر هکایت
 عاشقی حالین معشوق بلور
 عشق ایندن حالنی قرقاقا

کور و مجنون تیر بر یازده
 طیر غار شیز نیر شور ایلر
 لیلی نقشین کوکل نیر شام
 آنه اول که زکی کبی شمر
 معشوقین دلمه و شمس
 ایلد مستغرق خیالیند آنک
 کور کور ایلر کن دوست
 چون بقر لیلی سلام افکار و
 ایدر ای مجنون سنوکل احوالکی
 طیر سنوکل حالک دلو قلدر
 پیکر اشفته بق در التوکل
 مجنون ایدر عشقه ترک ایدم
 هر بر اکو دینده بر اش کدر
 ایلد دنگم پیلد سن احوال
 بو تکلف سا که بر سودا درو

برین کیم بیک یول ارن آزده
 لیلیک ذکرین دینده سولم
 صورتدن غافل اولمش
 کوکل اچنده کی نقشه ایلر
 کم و خرم صورتی نقش قنی
 کم تیر قلمز جمالیند آنوک
 لیلی کیم کلکاسی دوشتر
 چون سلام الورد فنده او
 بلدم ضامه کلدم حالکی
 عشق ایندن نیته صورت
 عشق اچنده نیته کایر جان
 سن نه کیشی سن که صور سن
 دالور فاتحه عاقلدر ندر
 نیدم سن کم ضررین حال
 بان ضرر مقلدن مراد کی نادر

پیشیک اکلمانم بنی
 وراشو کا و قوینی و قینما
 بن نیم کنشنا باقی صبرا
 کت قتمدن کم دلو اولما سین
 لیلی چون کور دیکه بلما دی
 ایدر آخر لیلی او دیر طلوا
 لیل مجنون ایلد پیسا سین
 معنده چون بان قیلور سن
 دین انوک ورده که دنیا سن
 دین ارنیا از قدر دنیا کرک
 چون نیم لیلی و بانی بلمد
 مجنون ایدر لیلی سانیک عظیم
 کم نیم کو کلم اچند شمد وار
 بویسا لیلی نی خود اوش کر
 بویقینه قتمزیک سن شکی

یا دسک خود نایه صور سن
 تکر کابق کلمه ایرق قاتما
 یا بو حاله کلب بانی کورا
 طور مد کم قیغویلا طلماسین
 طب کویندی کوکلی ویندی
 یورکک اچند کم اولدو کدو
 لیل باغم نیته بلمزین بنی
 صور تو می نیته بلمزین جب
 مجنون اول داکل لیلی سن
 مجنون البتده بر لیلی کرک
 سن بو فنی هیچ حاجیل قلمد
 مشکلا اولد بو حکایت ای حیم
 بردخی لیلی کا معشوق یار
 سانیک لیلی عجب بو کدر
 نیته مجنون بر اول لیلی

مجنون اکور یوز اولور یوز
 نیته اولام قلا ایل نیاز
 عاشقک معشوقلا برکک
 چون نیم اچند بر لیلی اول
 طشرخی لیلی اولیجا غبار
 لیل باغم دیدک سوز اوله خام
 اولیجی لیلی اچند بسم
 سندن اول کندن که بن از مشو
 کم اگر اول صورتک برکن تیا
 نیدرم اول لیلی کم اولسر
 لیل لیلی دیبوقا مودن
 لیلدن دخی کسبیا کن تمام
 هیچ کم بکرا درم قالب طکا
 معنی شکلی ارتوق السنو
 طشرخی یارم وفا خاچن قلا

لیلی ایکی اولدغی یولق خطا
 ایکی قبله واپا هرکز بر ناز
 ایکی لیکه بویله کافر لیکه
 طشرخی لیلی نه ایشو ما کلا
 اچر وکی لیل قالا یا یاز
 پزده پزده لیلی کدو لاسام
 هر دم آتی قندو بولم ای جنم
 خاطر و ما نقشکی بر مشو
 بو نیم کو کلمدکی باکیت
 باک بر لیلی کرک کم قالسر
 کندرو می کسدم اوش کرک
 مولی قالا ای برادر والسلام
 هیچ بو کو کلمدکی بکرا امسکا
 صورتیلا کم کر سن قلمیا
 یارم اولد وررکه اچند اول

بن او دمه بوجی سو پندری	عیدرم یابندگی کشتاری
ساکه عاشقی نفسی او ملاو	ایکچون نقشکا قلما و غز
کلی الکن لیلیا و مشونین	اله صکره مولیا آرمش و نین
سورتا فالن کشتی عاشقی و کل	عشق انوک کپس اره لایق و کل
مهر و عاشقی استمزم کزو	مونسى بجران و یاریدر خیا
لیس چون کردی که مجنون بلمدی	آن و هیچ التفاتین قلمدی
کندی لیلی مجنون آنده قیو	قلد مجنون بی لیلی دیو
چون آنی بلمز نشا قیلر طلب	لیلی در لیلی بی بقدر ای عجب
لیس اتق قین سومار دی	اول سبیدن کرمکا او عازدی
نوک استادی مولیید	و که اراده واسطه لیلی بید
شهو تو کاسن لقب عشق ار قل	سود و کوک اول کزید کرم کل
وق کله ریشه یزوک و ندر	یاروک انا کینه توز قندر مغل
ن سودا کل صکره اولسه	اگر بغلا غل که باقی فالسه
آوی عشقن جهان قل تن	عشق ارور آوی یار ادنا
کمزاده چونک ثابت دوسن	هم بر اخلاصه آنی ابروسن

دکه دل بر منر بیان ایلا اینم	عشق کله شهر عیان ایلا
خاک کسک باغبانه و نمکوز	کله زینهار یا وز صفا
دکه کیشی شروه بر نصیب	پیزه کله شهر دی و دکلاری پتر

سوال کردن سایل و کار از بهد بهد

پرسی ایتر نشت کو برم	تگر یولنده نه عورت نا ارم
گاه مسلمان گاه کافر اولرم	که کناه که عبادت قیلر
که نجیل و که کریم اولور جنم	که سقیم و که صحیح اولر شتم
که وفا دار اولرم که بی وفا	که کدورتلو اولورم که صفا
بن ایکی حاله جیران قلمشتم	کند و یولم پریشان او
چون نه یوار نه بلو عورت	کند و پا شوه بر آغر حشتم
هر کالم یار یا قدش درم	قا نمودن آنوک اتن یولق یرم
هر کالم ایلم یوزیکه وفا	کیر واکه قیلرم یوزیکه جفا
چونک ایکی یوزلو ایکی دلتو	نی وفا قلدا جهانه بلو
هر کی کم جمع اچنده او کرم	کیر واکا بویک در لوسو کرم
کونده یوز کز عهد بغلا یب برم	قام در لوشلار لا برم

اغر لارکب جمعده و بهرم
 کاه شیخ و کاه ربیان اوم
 جبه صد قیده مکر کم کندوم
 بر نفس بر زاهد اولورم کریم
 کاه بر عامی اولورم جابلما
 کاه عابد کاه اوباش اولورم
 بکه بونک کیب حالینما عجب
 صوفلارک محفلده سرم
 که کشیش و که دشمنان اوم
 کم خراباتی دخی ترک ایتدم
 بر زمان بر فاش اولورم
 کاه بر عارف اولورم ملام
 کاه قاری کاه قلاش اولورم
 فلمغایارم سیم غی طلب

جواب و اودن بدهد آن سائل را بنظر
 بد بند ایدر آنک یکی بولوق
 بر کلک کفر و ایمان بسین
 مسلمان اول اول ناسق
 عاق اول قاندر ملام بر این
 بر کم اول ار لکن دون
 کاه زاهد کاه فاسق اول
 ایکلیکیله نه بر لک ایدر
 اولیا مقبول یوزیک و لو
 در دلا بر یوده در مان بسین
 دین اگسک اول اندام
 کافر اولامومن و کافر اول
 ارد ما اگه که بر عورتدر
 چون موافق سن منافق
 چون محنت سن نه ار لک

فامه

نومغیل
ایدرین

ایکی یوز لو ادمی یوز سر
 ایک و لک و لک دین کسک
 یوز دیلا سیلما بیل کی
 کفر ایمانن کر کس
 مسجدی قیل کلک سادان
 کیر واکا بر غرضدن سول
 بی غرض اشلانی اشلا
 بلسیدم دیلکی کاساید
 بس براندن الور قس
 عالمی یقید سنک جورو
 طوطیلا قرغه کیسی اولمفل
 می بصر اولن کشتی کوز سر در
 مد عینک یا مینی یصه کر
 ایک یوز لو اکلک سکل
 دینده سن بر مذبذبین
 بومنسک کفر قوغل ای
 کسنایی بر غرضدن المکل
 تکر چون بشلا نیا بشلار
 الما کر سک سپنی آصاید
 عهد کچون بکلم برین جا
 ات و فایدر سنک قانی
 ایکل ایدانه یوزلق قلمفل

داستان طوطی و زاع

بر زمانه کم کلفه تمیشدی
 بر کشی دوتاروی سودا
 پر پر ی حالتدن می خبر
 بیل آنول و صفق ایشیتیشدی
 بر قفصده طوطی قرغاید
 قرغه سرکین ییردی طوطی

تچه کم طوطی شکری فغانی چهر
 بهر شکرم طوطیه ادرار او
 نچه کم بو شکری که تخمین اگر
 طوطی استر اول قفصه سا
 چونکه نوروز و جاز آغاز
 گاه سپاس بنده قلا آنی
 دهره بر نغمه آغاز اید جل
 اول قدر غوغا فغان اید
 کم بو طوطی چون او لوریدی
 قرغه اونی طوطی که آوازی
 طوطی چون اول پرده دن
 کم بنم بو قرغه و مسازم دکل
 فعل زشت و یولق آوازی
 شکل خنس و صورتی بندو
 بن شکری سیم که او قیرم آنی

قرغه آنوک استینه سرین سچر
 دو کلی سر کینلا مردار او لور
 قرغه آنوک استینه سرین دکر
 کم غزل لر ایده خوب آوازا
 راست صوتن بو سکلده ساز
 که ریا ویده چلا خوش چکن
 پرده لرد سوزلا ساز اید
 چاغزوبن بهر لر سیلار دی
 او کنا و شمار دی ضرب اصول
 نحو ااریدی و قام سازنی
 قرغه دن یولق کلا ایدار دی
 همدم و نیم جنس و نیم رازم دکل
 لمجی نالذت و سازنی یوز
 چرکن آوازی دخی کند و کی
 اول جنس اتلا سفا التری بنی

جمله کند و یکر کن سیلیا
 قام خلقی کند و دن الوکره
 اولولاره احترام ایلامیا
 نسنه سیمایا که کیر و قیبا
 کسه نول بهر کز سلیمان المیا
 معجب مبد سیرت و خود پین
 بو قفص صنفاییدی او چایم
 جیفه اولابانم کبی دانا کشی
 طوطی چون قرغه دخی و مبد
 کم بو یارم مونس و محرم دکل
 کند و سوزی کند و زینا خوش
 بانم او کو دو که کرمز نیدیم
 پرده بلنر آنوک آوازی دُر
 اگر نیمز نغمه رومی بنم
 چون نه ضرب انده کورم

قام کند و دیلد و کن ایلیا
 کند و دن یکدن یقار و او
 کیمسه حقنه ایو سیلیا
 برکن اغرندن ایو ستر قیبا
 نچه کم ایک قلا سن بلیا
 آنکچون بیدکی سر کین دُر
 صحبتدن قرغشک قاجایم
 کم اولا آنک کبی نادان اشی
 ایدریدی قنده اول سیش و
 بانمیلایم هم دل و همدم دکل
 یوخسه ایشدن کشتی نقرین قله
 عقل چون اول سوزه آرمز
 انکر الا صوات آنک سازنی
 یولق اندن تنگه کلمشدر جنم
 بو القضا یلمی اول اول بر

این اکا کل بنجه لذت سرورم	عشرت ایلا یکه اچک کرورم
اول بنی اجله خور و غوت ادر	کند و کیسی خور و بن غوت ادر
بهره سیلا مکن او صغری	نپسخته بلمز بندن اگر غمزده
کیمه اولور یسه کم زنگ قنور	یکتکی ویرر اولیغی آلور
باش کوزی یوقدسه ایشیک	فرجه قدرینی بلمز کیشیک
بو قصصدن یازیا اچتی کر	فتشلو غندن بنک چینی
حیفه اولاکم اکا جلا بزم	عزمی برجا ییلد کاسیم
بنجه اول ممکن دکلدکم انا	اکه شول کم بندن اگر زندی
کیدیم کم کند و قدرینی سیلا	بندن آیرلد و غمز زاری
ما قدر کم طوط فرغای سید	فرغ طوط همچون ارنق او
طوط فرغای عد و در دیرد	فرغ طوطیا ولود دیرد
نچیم اول بندن او صانوری	بویوز آخه اندن اگر انوری
اول بکا بر خا زخسدر دیرد	بواکا بر هیچ کس در دیرد
اول بکا سیج التفات اتمانور	بوانی بر تر یا نماز وی
دکسی کند و یلنده او کتور	مهر بریسی کند و زینی باکتور

عالمی جایل بلور سا لدره	عالمی عالم کوزی یوق کم کرور
تن دخی جان عالمین قلمز اول	جان تن احوالندن اولمشد
جان چن بهم زنگ آب و کل	جانلا تن دزمکی مشکلی اول
جان در آتم کم تن ابلیسی	جسم ویو عیشوه تلیسی
عام ایدر بلد و کیسی قلمدی	خاص ایدر عام نسته بلمدی
بندن ارنق کسه یوقدر	دکسی ایدر بنم خود آرد
کم کر غمز سیره الا کند زری	خضم اگر دشمن کرور سیره
شکریسه کم کلیلده سیمز	بز خود آنی دینک و رویمز
دشمنو مز کیمد و کس بلمز	کسی سیلا بز عداوت قلمز
دزه کپی دگ کنشده ایشلد	زیره دنیا ده بلمز کیشلد
دنبده بن خود آنی ورد	دشمن کم ادو کن بلمز
ایلد دت کم دینیا خود کلدی	دشمن چون بلمز کیشی او
بلمد و کم کیشیه نا دیمیم	غیبتیله نا ایتنی بیسیم
شده کسه ورم یوقم بلمز	شر لوک چون غصه سنده بلمز
آق کچون شر لونر کن قیلور	بز جهانده پلنای پیلور

سن جهان سرور این قلعه
چو مجد شرفیغوسنده او
نچه کم عالمده فکرش قیلدر
ول برزایی دتار سیروا
زیر بوالده کم اصلندر از
بزده ایلوک بلور زنا سنی

یو خسه شرفیغوسنده او
شرف خلق و برین پلندر
شده ککشری ادینی پلندر
یو خسه بر سیمغده دکنر برهوا
دکنه کویده بر سنک کبی کز
طشدر ایکی یوز لونک یوزی

سوال کردن سایل دیگر از بعد
دریا انک تحقیق چیست تقلید است کلام

پیرایه اعتقادم وردست
ناکه با کاکت کردن پیغمبر
قام پیغمبر بن ایتدیم جان
نکر امرن یزنا کاکتور زم
امر معروفی و غنی و منکری
شرع حکمن بکلام بر جان
قام کیشی قولنا اینا نرم

حق بولند و دگولم دنده
یار سواندن بیان ایلا
کفر مهر کز ضنهم ایمان
امر لا مهر برایشی پیورم
بکلام شیلکه برکان کومر
در دی ترک ایتدیم در جان
دو کلینی کند کبی صانرم

ایدرم کسه تبا اری اوله
قام خلقه و برینم اقرارم
بز و کالی خلق صافورزایو
اعتقاد و دینی است ایلامشتم
تکر نوک فرض کتور دم بیرنه
صد فلا اون الکت کزج ایتدیم
مالک وردم زکاتن ایلام
چونکه شعبان ای ایلام خرو
بدعتا سچ التفات ایلامدم
اویدیم با طینیلیم و میریا
اعتقاد اقصی فلانی کیشیا

اکرینی و طغوی تکر بلا
کسنگ حالینه یوق الیام
یا و ز اولور سیه کند و یوق
حقه و ناحقه سنت ایلامشتم
سنتن پیغامبر ک قلدیم سینه
کجه شتور دن مینا یه کیشتم
مشکل اشدار ک پیشتم
قام انده صوملا دتدیم اروج
فصد لا مهر کز یلان سولیدیم
اعتقاد ی بغلیم ککشریا
کم انوک الدوز انده ایشیا

جواب دادن سید سیدان سایل را پیر

بدید ایدر اعتقاد اقصی
هر کسکم اعتقاد ی بوقدر
معنفد بز یا نلا اولور سک

او پییا انده و اجرن بلا
طاعتی از و کناهی چوقدر
جحتیلا مهر نیری پلور سک

اعتقاد و کیشی اکا میا	سان حقدن باطل ایا کاشیا
یو خسته تقلید یله اینا نور سک	صانعی سن بلد کاشیا نور سک
جختیلا دهر سنانی الیای	صانع اول سن ضد غلک
سن جوان ویرمایسن انوک	زیره برماییلد بلامدی جنگ
اعتقاد کی دونه و قلمایه اوند	زیره ایمانده مقلد سن بنور
الچون برمایلا اکلایسن	منطقینک جتن طکلایسن
ایسن مصنوعه بر صانع	زیره هر جموعه بر جامع کرک
صانع اولمازیسه بو مصنوع	کند یا صانع اولای هر چی
نسه کند و صانعی نیت اولای	یا بوسنر عقله تجن طغور کلا
صانع و مصنوع برسنه چان	اولای عقلی بنوا سندن سیمان
بر در صانع کم انوک مثل یوق	اول تیرتدوغی جهانده صانع
ذاتیله واجب اولدرای عزیز	کورر هر در نو خلقه برلینر
خلق چقدر اول نیوکز بر در	پر چوق صانع کیشی کافور
نور دن واجد ر ذاتیلا	دورین ممکن در الایتملا
واجب اولدر کم همیشه اول	دایما وارید و هم فالپس

نسه اول دایم اولن یاردا	کاه اولن کاه اولمین تا دور
کاه اولن کاه اولمایا آردن	کیر و اول دایم اولندر یاردا
نقله عقل ایملکل مهر سنره یار	منعقد برمایلا اول زینهار
پسن محقق اول که زنگلیه ضلیا	کم مقلد لر مسلمان اولمایا
دکه دیگک ایلمینا بر چنان	تومه کر کل کم نه ورا چننه
هر مسی عالمده اتون صنمفل	دکه طاشی در مکنون صنمفل
فا پوده اوتور بر سیکم کلا	خواجه اول اوایکی فاپولواو
اغفادم وردیو الدنمفل	دکه بر دیوی سلیمان
صنع صانع دیمکل دهری	خالقون اکل کله شهر کی
کم سلیمان سلام ایلمایسن	منطق الطیری تمام ایلمایسن
چوق سلیمان ضد غلک بر مور	بلمد و کوکا ارادت کور اولای
چوق کرامت لر جهانده ریودی	آج آصف اولو کم بر دیودی
اول حکیمیل بلک اول کز نیری	اکلکز کم نیه آچلدی کنری
مثل آوردن همدن بر خور	دکستان پاشا مادر زاد
چون بزا کاوز اولونگری	سینر تعالی انه دکر کی اولود

بزده و ایلایک هر برار
 ایک ایل او کو و مز ایشدن
 پنج کم از اول سر و عطا ایشدن
 چونکه و اعظ پندنی دکلا یسن
 برایکی کوزکیشینی سبقتین
 کیر و کند و ایشکا بشلا یسن
 مسه یوق کم و اعظ او کوزدن
 با غم ایشتم سا نکیله سوزلا
 کم مر بر ایلان برنا مدار
 هیچ رنگ شکلی بلما زدی
 کوکل اچنده بجد اعظاردی
 صار و قیزل صورتی پیل او
 آن فرانک صورتن سم بل کمان
 یوغدی شک مهر کز او کنده بلا
 آر دیر کمال حاذق اوت چوق

۶۲
 سز نجات ایرک پنجره
 چوق اولیر شده و اعظانی
 کم یوزلق بولیا ایک اذن
 یاز غم چوقدر دیب اکلا یسن
 چونکه و اعظ مجلسندن چوق
 داخی چوغرق یزق ایشلا یسن
 یوخسه قنشی اولمی و اعظ تیر
 اول حکم ایشدر اول کوز سوز
 ایک کز سز دغمشیدی دلفکا
 دیسه داخی که فغم اولما زدی
 دکه رنگ صورتن بغلاردی
 دیردی و کوکیشیل ایلا اول
 بغلریدی کوکل اچنده روان
 کم قزل آق شکلی ابر قیسی اچ
 کزد کوز سوزی کم یکی کوز بو

ایدر ای کز سز کزوک کل آچیم
 کم اکله پیک قیلا سن طلب
 کوز سز ایدر کوزی اچسایدک
 کم بو کوکلدی کی کور ایدوم
 دنیه ور لینی کز یلا اکلتور
 تیره کوز سز لکدن ارلدی باک
 دکه رنگ چوق ایشدم ذکرینی
 هیچ رنگ صورتن جون کز مند
 کوزم اچ کم دکه رنگی صوریم
 کم موافقی بنم اندر شمه
 ورد اول کوز آبی نوز اچغا
 او بری پر شک اچده دراق
 اولر وک ید بسی طشده اولو
 یز لود یوارنده نقش نقش چوق
 کز سز قار اکر پوه کیورود

او دکل اوستینه صوف صوسا
 کم بو طشرا غیبی بکزمی عجب
 او دکل اوستینه صوچسایدک
 غم ورن قام سکا ویر ایدم
 کوز سز ایشی سید یوبن طکلنو
 کوز کرک باک کز ملک مال
 ایلدم کوکلده شکو فیکرینه
 صورتینک فکره ترک ارمد
 آدینی و صورتینی کوریم
 یونلور می بو کیره لریشتم
 سیدی او پیدی کزه اش سچغا
 التسندن اول او فار کزنی
 ایدک و قیزل نیشل نقش طکونی
 اولیا پر رنگ کم اول او ده بو
 بر محوم ایلا ینده خوش یانادر

کوزن آچرید کن تیمار ادر
 دکه اوده بید کن او تن سچر
 کوزن اول بید کن اوده چون
 اول اوی کم بولق ایدن اولو
 ادر ای استاد بونفش و نگار
 اول قیزل بیشل آق و صرد
 بزو بویواند غی اندر در
 شولدر آق شولدر قزل شولدر
 سزاید بنم آغ و قیز لوم
 بزو آقلا بو قیز لسه
 آق بنم بونک کی صنما زدم
 اندر ای بر قیصری صانور دم
 کوه ملک اچنده رنم چو قدر
 بزنه شکر کم کوهده بغلدم
 چون کوردم بولق ایراغید اول

اندن اول اودن اکنجیه کدر
 اندن اول طشره بیدنجیه کدر
 کوزن آچلمش اویز باقر کرو
 قام در لورنک نقشلا طلو
 نادر بواوده بزلوشا هوا
 کم اشتمش اولسن چوق ایلرو
 نام کم ایشت کسایندر در
 شونی کوک اکلا و شون صایر
 کم اوکن دورتریدم ای اولو
 یاشلم هم بکزمز بویاشله
 قاریایم بویله اینا نما زدم
 عودیا ابر قسی اینا نور دم
 آله پرسی بواوده یوقدر
 کورمد و کویمچن آتی اغلدم
 صند غدن بوز بک فرسنگ

سانوک آغ و قیزلک ایوانده
 بویسه قزل بس اول قزل قنی
 قام رنگ صورتن کوردم عین
 بانم آقمدن دایم ایراق بواق
 نیم کم بکزا درم قیل ببول
 اول حکیم ایدر حقیقتدن مجاز
 بزنه کم ایشدین یا صورسن
 دکه باش اچنده برسودا در
 دکه کیشی بریلا در مانده در
 بهریلا بریول دخی اولدی عدد
 چون یلوکی بلمد کم نایمش
 جانوکی اول کز سنز در ای نامدار
 اول قراکوا و عدم در نه کان
 آنه قزینی او جی او پیل
 او بیتی او یکنلک یولدر

بلنم کم بانم آغ قنده در
 بویسلیم بس اول یاشل قنی
 کوکلم اچنده بنم رنم بهمان
 اول قزلدن بوقزل بولق
 کوردم کوکلم کی کیسی دکول
 چوق ارق دشمشدر ای
 اندن ابر قسی اولا چون
 کسه بلنم کم حقیقت نادر
 کم بلور کم مصلحت قنده در
 قام بولده ایلک اولمشدر ایو
 ایلک ایت قام بولده کایمش
 عقلک اول حارق کلیم و رو
 اول اکنجی آواتا صلیب بهمان
 طفل خایینی دخی در دخی پیل
 اول کم التی قوجالقی خالدر

۶۵

اول بدین او آمدن صکوفش	آخرت در کم الایکده در او ش
آخرت فصرینه چونکم وار پس	ناکه کو کلکده در آن کور پس
ناکه مع صند و کانه داغ او لا	ناکه قاره کرد که آنده آغ او لا
بو بخاری بنده او لو صور پس	آنده قامودن کچه کور پس
بو بخاری بنده کچه صا پسین	آنده او لو بو غنه اینده پس
نچه بکتر آنده فل کبی او لا	نچه قول آنده سلطانق بولا
نچه چغانی کم آنده خاص او لا	ای نچه عالم که ناه اخلاص او لا
نچه او لو ریادن طولو فر	او لو اولدور کم آنده اولودر
نچه ایدر کم غا قیلز	اولمیا لر آنده عقل اچنده اوز
نچه کندوزن اچمقلق صنا	آنده ظاموده تنی اوده یینا
نچه کم ظامولینغ دیب لدر	آنده آنی اچمی ایل صایه لدر
نچه بشی دعوی عاشققلق قلا	آنده قامود عوسی یا لان او لا
نچه بشی بنی سلما ن دیار	آن حق آنده کور لردن صیا
نچه شیخ اول آرده یولدن قلا	منزلت آنده مرید نیک او لا
نچه خیلر یایی بولیت	نزییه آنده خذلیت بولیت

بو بخاریش خلقین ایشلر کیشی	کم یوزینه اور لیسر اول ایشی
شعد اویرین قچن او یانه پس	الدکلدن ایقندن او یانه پس
ارنه اولسون کم کور اسن ای نجا	کم قرا کوده کی فجدو کجک
توز اچسون کم کور ابولی بلن	کم اشکلومی یا آنلوی کلن
ایکک است یار که هر بولده کیشی	ایکلندن یک بلنما به ایشی
پوق کیشی از دی قپوز نیک قلن	سینما دی کسه کلشهری دین
ایله دملود کده اغر یندن سنری	کم دیننی یینو یزدی کندری
شاد اول ای هر دایستانی ساز	دو کدوبن بردخی آغاز ایدن

سوال کردن ساهل دکر از سد سر در علم

پرس ایدر که علم چو قدر	اولمیا بر فن که بنده یوقدر
دقیه ایشن علیلا طکلا میثم	حدور سمن هر نکر اکلا میثم
هر فنک ایر شمشم حقیقت	کم تصور دن کیم تصدیق
کم فلور یسه لغت تعریفی	بندن او کر نکر کرک نصر یفی
نولا ایجاب بولق قیلم	رفع و نصب و ج و جری پیلیم
حکمت و مینائی و منطع	اکلام بولاق بللم تحق

بن جسطی علمنی چون پسیدم
 چون وایا علمنی شرح ایدم
 علم چون ایلا درم معلومین
 علمک اکلا درم معلومین
 کوکری که پیرگانی جدول قلم
 بن اقلیدس بولق ما بهرم
 تخیر میلای جفانی بل حجاب
 نکات احوالی که طاکلم
 مسدلم چون که استعمال ادم
 مساده بوجیه تحصیل ایدم
 اصول دینلا معموردم
 اول مدرس کم معبد اولن بنم
 دکه بر علم که تعریف ایدم
 بن رومی یازدهم دفتر
 کوکری چون تخت ادم اصحابک

هند سا علمیده اشکال ایدم
 جست الجیدن خلا فکیدرم
 لازنی ایروزرم طرز وین
 قاعده کست درم معلومین
 کم جومک مشکینی حل قلم
 کم طبیعیلا او طیده قادیرم
 ارپه ارپه ایدم یوزکر حساب
 متبعدن وایچی خود اکلدم
 مالکین ملکندن اسندلال ادم
 علشایوز در لو تعلیل ایدم
 بیم اصول فیهلما مشهورم
 مستفیدینا مفید اولن بنم
 پرر سانه آنده تصنیف ایدم
 درجینی قیلا عطار یوزین
 یوزر صد بغلام اضطرابله

چون وجودک پسلم استحضاتی
 لفظ پیلر و اعظم اعلا لایلا
 پنجم کم مسجد و مجلس ایدم
 چون عادیله خطبه لر ایلا قلم
 وزنلا چون شعر تقطیع ایدم
 شمدکم هر علم اکلا دم تمام
 بندن ایشث هر سکر تفریرنا
 چون احادیثک بیان قیدم
 چونکه آیدن حدیث اخراج ادم
 واجب فرض مباح مستحب
 چون حقیقتدن مجازی اکلدم
 اختصار ایدم و فایق علمیت
 یوخته نارنجلا چون طاکلم
 بندن اولدی اسر سیکه خود عیان
 چون فرائض علمنی قلدیم حساب

هر دلیک کاترم بر ما پست
 لفظ بلمد و اکلم اعمالا
 تکری و پیغام بندن پسیدم
 اسم و فعل و حر فلا ایشاف
 صنعتن تجنیس ترصیع الیه
 قلمدی بلما ذکم فن و السلام
 کم قلم هر آیتک تفسیر سپا
 اول که ربانی درم پسیدم
 فقه علمین آنده استخراج ادم
 هر بری بندن قلمور حکمن طلب
 بوغونازو نیازی طاکلم
 کم مکر ایدم ضایق علمیت
 سیمیا و کیمیا ی اکلدم
 دین علم معانی و بیان
 بلدم اثث و این سخن نا حجاب

کس اکارشوت او تن چون
 اند کم هر زخم یوز مرهم جلد
 واکنا ولد و کیمه غوغا قلمخل
 خوکشهری بلر یولاق بیچ

کامیا او تر دیر خوی مکر
 کاجی همی دوزا دور دیر
 که کند اولریدی کاه صدا
 بر کیم بادبان قزمیشدی
 کاجیه خوا ایدرای عزیز
 بیج خوا او قید غک ورمی شک
 رافع و نصب جزند پیلر من
 ایدر ار مادم بن اول مشکله
 خوا او نیما دیکسینه کاف
 کاجیه خپنه قیلدی بو خطا

اللی یک کز بر یلا دینن حشا
 عالمک یازوغ بر عالمی در
 کامده اول خوی کپی اولمخل
 بحث اچنن قوم قلمز کرده بیچ

کم خطا دن هر کم اکلادی صوا
 کام بر کبر دایه دشدی ناکهان
 بیچ دکرده یوز ملک اگر ندکند
 ایدر اول احوال بیچ اگر ندکند
 قام در لو علم و حکمت بنده واک
 کاجی خوییه ایدر پس قمو
 یوز بی صوده ال اینی اور سپر
 کاجیه صرمه کم خویمسن
 خولا قرنیله دکر دن کشی
 محو ایشا کالور دکرده ای رقیق
 خونین مجولر بیچ صیا
 یوز مازیسک صودا چون او
 اولوباشینه صوا یاغن او
 خولا اکلامیا پسین بودیا
 خولا تنها بلنمز بو عمل

هر سوالا وین وقتنده بو
 کاجی خوییه ایدرای فلان
 یا ضیا دوشا سکی صدکند
 واکز اچینه کراسم صندم
 انه بر یوز ملک اول فن سید
 عروک اولدی شیمدی فانی
 یوزمین غری فتابه وار سر
 کامیا صور کم دکر محو پسین
 یوخسه خویلا چن پیتا ای
 خولا کسما که یا راز طریق
 محو سک فایر مدین د شیکل
 دعولا رکدن قمو قرنیلسی
 دیر دکر دن چن جان قرتر
 محو لاجل اید پس بو مشکله
 عیلمیا یا لوکزا اولمز بو عمل

مخو او لیجی غن سگریشک بیت
جصل اولاکم ایلق ایرق یولا
منسدر ویکیم قسلیمدی
مخو او لیجی قاسپندن فرتلر
الله دخی اکلامدی اصلینی

سوال کردن سائل دیگر از همدرد عدل

مملکت عدل لاف شد در بشم
عدل لاف بر تو بر چو پان قلم
فرولا مملکت توین پاریش
قره طوغن کککازم اورمغا
او دلا صوبی بلا فارسدم
کم قلا ارم زمینی آسمان
نر کسک کوزی مکر صیر و در
کلاری ایلامیا اندر حساب
بر نقش قیغلو قلعه همان

مخو اکرده الک قاجن دوا
علم اولدر کم حقه رهبر اول
چون پسندن سنی ایلمدی
مخو کلهشوی اغرلنا بلور
نوعک بلدی جنس فصلین

مخو ایدر عدالت در ایشم
مملکت بر دره یوز در مان قلم
مملکت عدل لاف چون ایرشا
سیاست دبلر بسم سیرکا
مخو چون عیلم یار شد رم
بر ایشک ایدر حکم روان
حق صانع و قوم نایق و در
نیم حکم اولار روز کار
عدل لاف شادمان اولدی

ایقو ایلام خوش کلور خلقه تمام
حادثاتک نقشین در دی نلک
برده دینقان از قدر رنج ایلدر
عدل دعوی قیلم و کوجم بیت
ملک انصافدن آرایش بولا
چون بنم عدل ایسینه کاچدر
چون فریدون کپی عدل و آدم
عدل اول سلطان قنده کاچه
عدل کلهشوی بزه شرح ایلدی

جواب دادن همدردان سائل راینر در عدل

همدرد ایدر عدل سر لشکر در
کفر لا ملکایفا حاصل اول
کافرو عادل دایم یک اهل دا
نظم بنج مملکتی ویران قلا
عقل لا دوستی فریدون عالی

دینه پشت و دولتا باور در
ظلم لا ملکایفا حاصل اول
کم مپلمان اول و ظالم نهاد
کم کرو عدل آن آبادان قلا
ظلم لا فحاک الدردی بیچ

عادلک سازی بر اثر اوینما	ظالمی اولدر یوزوغی دینما
عدللا در شرع بنیادی قوی	عدل چون اوگر کشی کچسروی
عدللا هر رسم و حدی بلد کر	ظالمی یولور ساکن اولدر کر
ظالملا ملکیت قومویران اولا	عدللا ویران لر آبادان اولا
ظالمی بویتدن الکن آصه لر	اندن اللارن دیندن
قره بکیز ظلم قسروی بساما	ایرنی دینما و حکمن اسلما
مصدقین مقبل ارشم وردیا	قرن آچقدق دخی ارشم
خسالت برکن که جانن اللر	ظلمی اکا حواله قید لر

داستان کرک که صاحبش را خورده بود

پر کو بر قد خوش بسلار دی	فردا نوک حکمن عظیم اسلار دی
خو فلکن بیما که قصد اتمار دی	استنی و دیشلا دتمار دی
به اکا اتلا رسید و زور دی	کند نوک شکمن دید و زور دی
برکن ایرقدن غذا بولیمدی	فردا آج صبر انیمکا قیلیمدی
کند وزینی بسلیانی خوش دیدی	فارغ اولدی وزینی طیدیمدی
فردا قریبا طیمنی جیدن قیلور	یوخسه یادیا یلینشی نالیمدی

ایرغی بیدر میچون زینهار	کند زوکا فرد هیچ ابلارما
کفر اشی ایرق سن ایمان حتمقل	ظالمی هرگز مسلمان حتمقل
جام اچا نوم و جلایی بیسلم	بر مثل بوکا مناسب و سلم
ظالمک زینهار بقه یوز نا	عدلی کلشهری قیلور کندونا

شکری عادل سور عادل لری	صل قیلور تو قیلا مشکلی
پادشاه عدل چون رهبر اولا	ملکیتنگ طیرغی کوهر اولا
ارمیدن عادل روانی برز خا	ظالمک جانی فرسندی دوز خا
آندک هم هر بر ثوابی کور لر	عدل الکن پا دشندن
شکری کللاره قاتب پیملر	بو مثلن بر حکایت دیملر
کم مکر بر یازده باغ ارغوان	بتمشیدی یورسین ارغوان
طغن طوشلر قومو دیر لدر	دوکلی دیکو قیتنه کلدر
کم بو سلطان اتلری اچا بیزی	دند لری کم قانلا طلدی
کل بن سلطانن الفیل برتال	کم صیاحو یوزنه آب زلال
کم بیزی دیکلر انلر دتق	یوخسه دوقومر کدر تکر
پادشاه فرمان وز بجاکن بن	دتمسون دینو دخی اتملر

رواه و فرمان خواندن بجای و زمان

کم در فرما موز و تمین	پادشاه یک حکمنی ایشمین
سن بزه رهبریز سن و نیده	کم بزی مترلیوز ایله
کز لا قیلج کرک جو شنده	پیشوا دلکو یز طوشند
دلکو ایدر رای کز یولق ایو	یوقدر بود ایشقن پیچ قیو
الچوق چوبان چلق ورنیده	کم بلا کم دلمسی پزه سنده
کیجا داکن قرار ایلا یلم	کیچ بوسری شفا سیلا یلم
هر بری دلکوی یوز در لو اوکا	اندرو قافیو سکیانه سکا
کیجا داکن قرار ایلا دلری	بوخچه ندیری بلا سیلا دلر
ن کجا مشکین چار اورتندی	گتد کندر شاهیدی یوزن شیا
دن غرابی قاندن اچدی	کن بهاس یودون اوچدی نیا
ریسی کچدی کیچنک ایقویلا	طولد کوک بحری کیر و ایخویلا
ارتر و میسی یوزینی کز لیدی	کیچ زکیسی ازینی از لیدی
دلکوی سیلا قام طوشندر بلا	بک او ی فایتینه کلدی یلر بلا
قایه بر نامه در لو بولد لر	کیر و کند ویر لر نیا کلد لار
ساو نوکم اوش بزه سلطانی	یزمش و حاضر قش فرماغیز

زیره کم ازیش درای صاب	شاه پیرم مختومزدن خبر
انت کم اولور کم هزار اصلن	دینما یار بزه بو حکملا
چون کنش آب استینه آذر میچ	چقد مینا کلشنه کوهر میچ
طکلر بریا زیده هپ دیر لدر	دوکل بر مرغزاره کلد لار
تکیه اول فرماندرینه اوز دلر	الک دیوان مظالم قرد لار
هر ملک اتدن کلای و رکلاک	دلکو فرمان او قیسدر بلک
چقدی دلکو برطش استینه دوان	کم خوش اول فرمان او قیاند
طغن سکیان اندری ناکاه کرو	یکرک ایلاری بلاره کپشور
کم قلا لر بنلری نی اختیار	اول ارادن دکه یا کاتار
بنلر ایلردن پریشان اولجی	هر بری کنملک بر اغس کورجک
دلکو اول فرمان الینک یوکرو	الکسین دلکوی برطوشن کرو
ایدرای دلکو کل اول فرمانک	کوسر انلار او فرتر جا نوک
نایه قاجب خسته قیلر سن تی	کل و رالم کسره الم فرمینی
پلمونه یرلخی قوشا دلوم	دتمیا نوک باشینی او شاد لوم
کندز و موزی برزا سلما مین	یوخسه مکر حکموز اسلا مین

آید رای آید و وقتی در آنوک
 آید که بر چو پی صیغه کر سینه
 چون بن آکا کستر باز مین
 آید دست فرمان و لر لر کشیدن
 آید که شمدی قصد قلدی جانگها
 پنه فرمان شمدی یو کر کشد
 کند زوکی شمدی بر اینا بران
 دیند کم فرمانه دیسکر
 این بشینی تکینه یستامین
 ظالم ایشلا دوکی کوچی ناپلر
 ناپین رشونت کر بک کل کی
 دشمنان ساقش غافل
 قیل آلتین تن جهان نا اولو
 کل فحالم کم بزه یتما یلر
 کوزک آج کر پکو کا متغیل

چوق اوقی کلهبری دستانلار
 قوش دینک ایلک بورر قیلن
 سوال کردن دیک از همد در غیبت گفتن
 پرسای آیدر که غیبت سپیلر
 نیجه مؤمن در عجب غیبت دین
 کند و اتمان یوبن قینین
 کم یلان سوبلار سا آنوک ایشی
 طغ و سوزک قیمتی نیته در
 بن یلان چوق سیلرم سوزده عظیم
 سوزده شیل سقشورم یالنی
 خلقه چون بر در او بختان قیلر
 هر نه کم سیلار سم یالان در
 ایلک الدم غیبتک سوزده یتن
 غیبتک چون قازندن قینم
 چون از نکر غیبتنی اولرسم

کم کوراسن عقل سنانلار
 کم سلیمان اکلیم و یلنی
 نیته اولا واری قرح ایلر
 قردشینوک دیرلا آتین یتن
 کن ازون ایر قلدراش جینین
 نیته اولا اند ای اولو کیشی
 اگر اشلارک بهایسی نادر
 هر کم و پیش آیدم خلقه دیم
 کم کیشی کر چکن اکلار آنی
 یوز آوی بر دمن ویران قیلر
 نادرسم غیبت و بختان در
 کم دوارم به اتمک اوستن این
 خلق بر لقمه کی خوش صیغ
 کند زن عورت کی قوقورم

تند طغ و سوز میدان
آنکه از طغ و سوزی سگردد
باغ ایشم اندن نیت اول پسر
اولور

جواب دادن به پسران سائل را بنویس

بندید ایدر کم یلان سیلار سا
آخرند یوز قاره قوپر
سورته خاموشلغی بر فیض
حد و سوز لوکشی اندن مرداو
عورتا طغ و سوزی دولتدر
خلق اتن مدبر ار اولام ییا
بر ملک یا لجنلیغیسا اشی
غیبت ایدر آنوک قلا غنی بر
خلق سوزی ارتغی یا لان کرد
بو حکایت کم بود یگ طوغر

داستان خلیفه وزیران مثل آوردن بند

یض

تکر آدن دلن میلان نو دروک
دکه بر یان سنه اینا نمکن
ورک الدن خلقی چون دینو
تکر بیغامبر ددو کن اگر نوک
اشبو بر خوش داستان اکلان
کم خلیفه بر کن او تر میشدی
طاو پسینده بر وزیر کاروان
دانش اهل تخت کر مشلار دی
پرسی تقیر و قرآن مبین
پیر سوزی علت و معلول
پیر ایدر نوع جنس و فصل
پرسی بو واجب اول ممکن
پیر ایدر بو عقول و اول خرد
پرسی کم نکته سی معلوم اوی
پیر سوزی فعل و حرف ایشم اوی

غافل اولمک ذکر ایمان درک
کم نه سویلار صیه کر چک صحران
دورک ایستامیلد آیشو گزی
مستد عار ستر لردن یگر نوک
رمزی چونکم یلا ستر طکلان
شاه سلطان آیتا در میشدی
اصف وقت سلیمان زمان
یر یوز ندن کو که ار مشلار دی
دیردی کم نغم اجر العاطین
کم نه محسوس و نامعقول
پیر ایدر مال و علم و فضل او
پیر یوسیان اول ساکن دوی
پیر ایدر قیو خرم و اول روح
سیلد و کی لازم و طرز و عی
پیر نک یا جوهر و یا جسم اوی

پیر رف و نصب جردن سید کا	پیر آفوک شرح بسطن ایلدی
پرسی قطع مهر و زن غزل	ایلریدی عیلا آنده عثمان
دک سوزده بخش چون اولدیکام	لا نسلم کندی و کلدی سپتام
سزنگار اودی که جبریز بر کشتی	بخلیای شخصی یالین آشی
کسب اود سزنتی طغلا نی	یا کشییا بر یلین بخلا نی
معد بر اولویس ارتر متعا	یالین اورامی اکا قدر اور متعا
اول وزیر ایدر چغنی یالین در	سز لک آزی و آبادان در
خلیفه اول وزیر امتحان	قلمچیون ایدر اکالم یلان
نیکه کسینچون سلیبا	یکچلاری اولویا لان ایلپا
وزیر ایدر بلون خلعت	ارته کسینارم یلنلاری سکا
اول وزیر اول کیم کیدی بر کما	بزرگ ارندی کم چقا شکل بچما
صورتین بوزوی و شکلن کز لیدی	بولدا اچنده کناشی کز لیدی
بر وضع تاج آلدی قوینیا	کم موافق دشدی اول ساز ایقینا
جلو با زیرنا اودی دست	خلقک آنبوهنده میره خند
تاج قودی و چودی کم دروک	بر فرشته قودی تاجی کوک

جمله اول شکامه طاعلیدی کرو	تاج قویب کلدی ر جسته ایلدی
کم بلی بز فامز دور و ردق	اول فرشته کلدکن کور و رد
تاج صاغ آیکسجه دتمیشدی	پیر ایدر فاندی رتمیشدی
پرسی ایدر زهی زیبا یددی	پیر ایدر کیدی دیبا یددی
آج او شلر کر نکر یوزون	کم یوزو اوزور وزیر اول ارد
چون خلیفه طاپوسینه جسته اند	چون خلیفه اندن احوال طیر
خدمت ایدر کم سن اول تاجی که	با که با غشلا مشیدکنون بکون
خلقک آراسنده پیر قدم آتی	کم فرشته کلدی و قودی نی
قام عالم یورسینه اشد لار	مهر بری بر در لو وضع دشد
کم فرشته پند و ایلا یددی	پربندن صرمیدی کم نایدی
بوسوزی دی بن دد کم کم تاجی	بر فرشته قود کم النام لاجی
بنلر آتی آج کورمش چقدر	بنم اغز و میش دش و قدر
اول فرشته داخی میره ارمده	بنلر آتی کوردر هیچ درمده
چون یوزور دم بن اول اورتاده	طاپکا کلد کم اول دعوی در
اول کم عالمده یا نلر خچا	سینلنا کم طرخدن بولق کچا

یو خسته بن تاجی قین چون کور
 بو شر ایللی نیته کور دیلرانی
 بو حکایتدن خلیفه شاه اولو
 ایدر ایدی آن کور نلر قینی
 ایدر ایشودم قو کا کالیز
 بو کادن قام شر خلقی آب
 کور خرم خلیفه قانت
 ناتر لر چال نور قوالیلا
 مکر نکر مخلصیلا تسلیم
 تاج ایلاینجی حافظ لراور
 منسوب اول تاج المین باشنا
 شهنه و قاضی کلور لر ایلر
 بن خلیفه قاپو سینه اردلر
 ختیب باش پیره قودی کیم سون
 ایشو تاجی بر فرشته کاترور

اول فرشتایی و وصفن ورمدم
 کم سزاقو اولر ایرق سینه
 ذوقه دوشر غصه دن ازاد اولور
 تاجی بویا کاکور نلر سینه
 ایدر آنی که طغر و سیدلر
 تاجک استینه و دعوی سینه
 کیم یاین کیم نمش ات
 دق دنا و بر بطن ششایلا
 تاج الایده کلور لر آنیلا
 ایلر و کالان چا و شکر دقر
 جمله تحسین ایلکونقا شینا
 شر لودانی قام کالور لر گرو
 قاپسندن طاپو سینه کور لر
 باقی اولسون جاودان جان
 قرین شیلکه شر خلقی کور

ایدر آخر هیچ کمنه کور مد
 پیر ایدر ای امیر المؤمنین
 نیچه کم کوک کور دشندن در مد
 پیر ایدر کم قنادی دیر دی
 پیر ایدر قانیدی یا شیل ایدی
 پیر سی ایدر که بوزیدی آتی
 پیر ایدر اعدن ای نامدار
 پیر ایدر بن اشدن سیدلر
 ایتد بو تاجی جهانی یارو
 ویریدی کم خلیفه باشنه
 بر خلیفه شمد عالم قینی
 بس خلیفه بنلره اکر ام ادر
 کم ای والله آنده کم سز اولس
 مختلور سیز که آکا ایدر کور
 نکری ویری پیدکی ناجی عیان

اول فرشتایی و وصفن ورمدم
 روشن انصافو کلاروی سینه
 کمنه اندن یک فرشته کور مد
 زیره اول آنی حقیقت کور مد
 پیر ایدر قلعتی قیزیلیدی
 قیرل التون جمله آنوک الی
 داخ پیره کور دم آنی آشکار
 تاج کالور دویک شر جن لیدر
 پیر دوشاین فلک کور دور
 اور و مشغول اولاد ایشنه
 کم آکا تاجید شهنش آنی
 خوش دتر یولانی جی انعام
 بیم بیک کپی کرامت بولسینه
 اول فرشتا نوک جمال کور کور
 کور دکر کور و کور یلا کمال

۷۶

خلق چون خدمت قلوبین
 پادشاه اید و وزیرایم یلان
 اگر چکن آخر که سبلا بلوم
 بزدخی اش نیت لیکن سلیم
 و کز ارم کسه فکرن قلمسون
 یونس باغم تاجی کم سن قدک
 اگر لر طغواشی نیت بقدر
 با دلس هر پیری حقندن یکروز
 یوز مزبزاخی دندرمایلوم
 به بکادن اول طغقل کردلار
 غافل و شدی شترکم دورگز
 کم اکا چون تحت پنب او تر
 که خلیفه در کم آنوک شاکان
 و دکل کم سوزلار مشدرو
 کتر ایشلاکم اشلا دی ندریر

گر وزیر یلا خلیفه نیت
 اول پیره اردی کم اولدی کان
 قتی پی پیرینی یلان ایلا بلوم
 اله بنلار و کله پیر اولکم
 و نیلالم خلق بو سیری بلیمون
 ایله دیکم کوکدن انمش در دکن
 تاجی تگری وریمیش چقدر
 هیچ فرشته کورمدن و صیفن
 شرا اولرن او تندرما بلوم
 شوه و دلو خبر لر و ردلار
 پادشاه قتلولا یو وارگز
 تگردن تاجی فرشته کاترور
 تگری تاجینی وری بره زمان
 قام شر خلقی آن کوشش دنه
 یالن اش کر چکن اولدی ویند

بر یلانی سینیبین سپردلر
 قام شرا اول ایشا اینا نمیشدی
 از بغی خلقک سوزی هفتان
 اول طغقل حکره چونکم بلد لر
 پیر ایدر ویمیشی بن پیرین
 پیر ایدرما یدم خود منع ادن
 پیر ایدر شکله ومنت تگریا
 پیر ایدر یوقدر سیزده تخیر
 پیر سی ایدر فرشته اینجه
 پیر ایدر هر کما از دو مسار
 ایشو سوزی طغ و صغ دیرم
 عاقبت بن دیدم اولدی کرو
 پیر ایدر قامین شول بر کیشی
 یوخسه اینزق کسه سنه ویمکا
 پیر ایدر اش کبی کم سیر دم

خلق آنی خود کر چکا ایرد لار
 اول یلانی شاکان صغیشدی
 کم نه سیکلار سبایان دزد
 کم یلانیدی و عاجز قلدر
 کم فرشته تا کر تادی سیر
 سیر قویب کند و ایشو ما کدن
 کم کسه بولدی بندن ریا
 تگری نیت ویر بر تاج ای عزیز
 کوکدن ویا پیره هرگز قوی
 شوه اچنده و کمی کورد و مسار
 ایشو یالانه انا نمک دیرم
 کم یلان سوز نیت واره ایله
 یولدن ایلدی و دزدی بو
 شوه قویب زهر فانیل عید
 بن بو احوالی یلن در دیرم

قام شهر اولن کور مشلاردی
 چون یلان اولدی دکالی کرمل
 ایلر و برکرمین خود یوغدی
 یالن اولیجی کورن بولندی
 دوکی ایلا و اقرار اتد لر
 کاه منکر که محب در آدمی
 نیچ ساد اولم کیشی اقرارنه
 دیو بر خلق الیچی صمنروز
 چون کیش قوریره واللاؤ
 چون کیش لر عقل نامحرم در
 چون محقق یوق که شخصی اکلیا
 بارسین کلشم ذکرندن است
 تر شکدن مهرکی کوثر مکمل
 دکه نوعک دین و دیر ایشی
 یالن حلوکی و در در یسین

سوال کردن سایل انبد در بیان عارف
 پر صور کم بو عارف کم در
 یرم اچرم اویرم اول کیشی
 قام قوم اچن عارف و در
 یوخس او دن چقن واقفدر
 بللو میدر الله یا پنجه نمدر
 دکه اشدن دینک اکمدر
 جواب دادن مید سایل را
 بندید اید عارف اولدرای
 شصوتا میل دکل حیوان
 لامکان فکر لیه جولان قلد
 دنییا بر قدر قیمت ارمیا
 دکه زرا ندوده زر در دیمیا
 قدس النیق چوق تضر فلد
 پنچاکم جان ناسوتی اول
 کم قلا معقول محسوس
 عقل اویر کم اولاسجان
 دکل د شوارنی آسان فلد
 شایش کپی پیرایکی کورمیا
 حقن ارتق پسته قدر
 فکر لاوکی تعرف لر قلا
 فکر پیری ملک لاهوتی اول

خلق اچن اول بجد فاش اولیا	اولر بیا دانی بواش اولیا
اوکر بیک کوکل خوش اولر کا	سوکر بیک خاطر قلمز سکا
نا تفر ناکند زن خلقه اورر	نا که کور و ور سه نکریدن کور
نیمه سن اوغر بیک دنیا	نصق اراستنه بجا اوکنیا
کین نوک غیبتنی اتمیا	کیسنگ هم غیبتن ایشتمیا
خلفه هرگز کلا جی قلمیا	مشرده اولور نه اولمز بلیا
چوز ضرورت آن مضطر ایلیا	کند بر سوزیه اون مشربلیا
یقلدن علوی یولندن یوریا	دیندن اول بواش چون دوریا
اندن کدی طاعتی ذاتی اولیا	آفرینش آنوک آلاتی اولیا
اول ازوک کوک جور سینه چو	آن حاکم پله کند و دوریا
اول درسون دیو بو خلق	خلق صکره حق آنکا باغشلیا
آنکله هر که دشمن لقی قسلا	عاقبت عالمن دشمن کام اولیا
نیش یکی ملتلا دیزلا	قام در لو قوم بولینن بلا
قام آن کند و لردن صانه لرد	ناقرینه قاسمی اینانه لرد
یوقرو او توره خدمت طلا	آشنا او توره خدمت طلا

ناکم ایلا رو کلو رپه بیا	بیجک ایجک دینه دیا
نرش و تنج و شور و شوق	بر خدا اولیا کم اول بلیا
یهمکدن طبعنی تیز اتمیا	چونکه صحت بولد پر سن اتمیا
آغور بیا اکا شکر اولیا	طاشه ال صوکار سه کوبه اولیا
حق خرائی سه آنکا بیدر بیا	بریر افر سنر آنکا دیزر بیا
از کتور و رنجک آنکا خوش کلا	چون و رور بیک همان شکر
وردو کو کچون پستی قدح اتمیا	ورمینجک هم کور و قدح اتمیا
پادشاه اولور سا عدول اولیا	یوضیل اولور بیه صاحب ال
کسنگ عیینه هرگز کلمیا	قیغینیا کسنگ شاد و بیا
کند زینه درجه قدر او ر بیا	بر یوز کیشی جهانک کور بیا
کیم کون آیو کیشی کور	کندون ار توغنه بولنی قدر
خلق نریبا و پندری طنلو اولیا	پیشا و یاده شفق تلو اولیا
زهد و تقوی پسریای اولیا	خلق اراستنه مرای اولیا
خلوت و شکام آنکا پیر اولیا	دیر اچن کعبه مقصودن
خاطرین ردو کو کند و قبول	ایکی بر اولو بو فضلی اول

ورمیا اندن الارورک
 کدی سوزنن دین بیلدا
 کسکول سناسپن ایلنیا
 کسکول حالنه اولما چو
 کپسیلا اعتراضی اولیا
 طغزو اولاطزو و صانه
 از آتش مهر کز یلان سیلا
 دینی عقبا چون ترک ایلنیا
 بی وفا و مردم آزار اولیا
 کسکون مهر کز یوزن دندر
 خاطرن کسکون کین اولیا
 عهد بکلا با و قولن سیمیا
 صوفی این الوقت اولورای
 برنجایم وقت اوردی صوفی
 شادلقن شاد دغن غن

اگر بر بولن صناشن و السلام
 نپسن مهر کز کسکون دیلایا
 اتین اولدور رسیه دینب
 کم حسودای خوجیه مهر کز لایسو
 حقن ارتوق آن کسه بلنیا
 ما چون ورمایه الدن حالنی
 تکر تک خلیفه کبر ایلنیا
 ایکسین مولی چون بوغ صیا
 غایغ و غلم و غدار اولیا
 بش و را و شخص اولنیا
 عاق و بی سامان خودین آق
 ناز باز و کبر لایور تمیا
 ارنه وینوکی دکل شطرنی
 وقتلا بر اولد لای اولم بیلر
 اولد لار و اولد لار اندن حصلو

وقت دندار یکیلر حال
 ال عارف اول الوقت اولدور
 غصه و قنن بلر شاد اولدور
 وقت بیلاری مبتدع قلمدی
 وقت بیلر حاللا دندر دکر
 بویسا عارف که بر شرح ایلد
 بس یخی عارف جهانده یوش
 بو یخدر لو خاضیت کم سدل
 کمن کم وارسیه اول عارف
 کمن کم یوغیسه اول عارف
 بو بیان کم خوش عبارتند
 عارف چون اول مقامات ایلد
 دکه کیشی بر طریقی طکلدی
 دکه عارفه زاهد و عابد اولد
 وجدلا چون کبریا اولدور

دزد لهر وقت بر اولد
 زیره مهر وقت اقتضا سن
 شادلقن قیقیلله طلد لدر
 سر لرن هیچ آفرین بلمدی
 نجه دیلر لار ساکنند دکر
 حالنی مهر مترلقن سولیک
 ستمد بود عوی قلندر جو
 دیکسین بر کیتیلده اولدق
 قلم در لو مالنا واقف در
 قلم در لو مالنا واقف دکر
 بو علی سینا ایشار اشدن
 انده بوسوزی بوالله سپلیدی
 عارفی کلشه یولنی اکلدی
 صکی عرفان عالمینه یول
 اولور اشدن آلی تکر آلی

پادشاه یک خاصیکسی اولور او	قندن انوک کوکله یوز یول او
بر یوز اش اشدرسه اول کشی	مصلحتدن طشه اولمایه اشی
لک چون آنوک بلکنند اولدر	اول یوز قندن یوز ایلک بولدر
خضر کشنی صید غن صنایوز	اغلی الدردو کی اشی کرکل او
اول سواری قیله بوسوزی پیا	کم چو کشنی قرتندن ایلان
ایدلوم بردا پستانکم جانمزد	تاز اولسون دینک ایماغیر

داستان آن سواری که مردی را خفته دید و ماری بدستش فرو رفته

نگردن او کسارز بزیب	کم تعالی الله دیا پسر بزیب
برایکی خوش نکته سبلا پسرز	بویا نوک شرحن ایلا بی پسرز
به کلف کم بوچندن بتدی	بلبل او ازین هنوز ایشندی
درو گویم قیمتین پسلمدی	مشک غنبر قوفس آیمدی
کورمدی بوسنبلی کم اکشن	دریدی بو جوهری کم دکشن
بومرغ ستر لری اکلامدی	صنعتینه باقی طکلامدی
پره یولق طغرو پسر لرال درور	یا زوغا لری اقیینلر کبرور
پیلن آنوک طغرسینی خود بلور	بلیمانه اگر طغرو بر او لور

و پادشاه در پیش پادشاه

برن لابر داستان سپیلا یلوم	میشدیلان مثال ایلا یلوم
برن مانده کم بهار ایشدی	لاله اوچینه کل در میشدی
کاچر یک بر سواری پیشدن	دکه بریا کا بقا اندیشدن
پیشدن میمش اغجاری کش	الده یولق چوغ یولق دادوش
کور و بر آغ دیند کم برار	آغز آچی تیمش اویریل خبر
کیرو دورز بو غریبه بریلان	بوورجه قرتتا اینر روان
التو آنی ایقودن تیز اویرز	بریلد کینیلد برایکی اورور
کم در اشبو المنوک چوروکنی	آنجه میکم الیه صاناکسن بنه
بوخسه آنجه دایره سانی اورم	کم الایمن سپنی اولو کورم
قرقندن اول المدن پزاردی	شکر ادب الحمد لله دردی
درتد قیل اول سوار کم تیریکل	آن الحمد او قیب دیدم وکل
بوخسه تلک چون سپنی الدورم	فانجکله پیشه طلندو ررم
آنجه الما لچرو کندن ید	کم بغار و صو کن کلدی ددی
التیا ایدر سپنوک دینک قی	دین اچدن رسم آیتک قتی
چهرسم ساکه نهاضی اولسر	یمنیسم نازی نوک اولسر

۸۱
 بن حکام کز مسلمان دیمیم
 پیش او کشن بن ییم هم اول
 دین یوز درلودم بن اشقی
 وریلو که در دغک اشقی بتر
 یانی ایر کزده الله یسیم
 نه گناه ایدم سنگ حقلک بن
 انور بفر هیچ انوک سکاکا
 جیلا حله ایدرا ورمغا
 اردینه دشته آنی قوار
 رکن ناگه انا کن بپسر
 سدخی اچند کور برالان
 ایدرای پسین با که خضر روزگار
 بان الدرما که ایلتمش روان
 خضر عالم اولمش الیکس ویم
 اول بغازول کم الان اندی عجیب
 سا که نامکم بن ییم یا بسیم
 کم بکایتر پسین الی دین مکر
 کورمدم پسندن یوزرق بر
 محکم بکند او پسندن کتر
 بویلاون جان وارب قرنیلم
 آومی یوچه یوزا والا که پسین
 خشم ارترواپسین دکا گنا
 اول قیر زیرکم اولمزد مغا
 اولدنی قرتمغا یولق او
 سرچه اکسند ده ویدوکن قمر
 آییننه دوشه ایلونک روان
 قراچند لطف با لاشین بشار
 آب حیوان اچند انمش روان
 لطفه ایدرما که تممش با که قمر
 نیته قلم اوک کسینا کن طلب

اول قرنت کم الان یتدی چون
 الله دانا ربو علمی بیکلر
 پسین اگر بو حکمنی فوسایدک
 کم یلان در قرنتک اچند سنوک
 اندن ارتوق کم بچا غیله مکر
 یا ادم صیدایدی اول قرنت
 اول بیشلر بن قچن بیایدیم
 الله سن هر در دک اوتن ویرن
 از قدر رنجیلا بانی کورتنا
 بن پسینی دشمس صنوریدیم بکا
 بن پسین کبی حکیمه ارمدم
 دکه ارده قاجن اولابو نتر
 دکه اولو بر یول استندن طرا
 یلر آغواچد بر صاحب نظر
 دکه صواوستندن برکری اولو
 دشنبیلده وشمک الی بکون
 در دونه لایق دوا سن قیلر
 بان او یارب بکا و سایدک
 چان بلما ییدیم بن هیچ انوک
 پرتیدیم قرنتی بن نه خضر
 کم یلان قونومه کردی ایقوده
 کم ییب کیر و قشم دیایدیم
 دکه زخمک مرهمینی اورسین
 علمک ایرردی کی اولوراجنا
 دوشتمس سن کم فدی جان بکا
 برکشی پسندن ایورک کوردم
 خضر پیغمبر سکا در لک مکر
 کم براز میشتا یلیمی کپترا
 کم براوش شمدی برز شمدو
 کم صوا المقدن براکو قر تکور

اولیا میر بولج ای یا صفا
 زخم اولایم که مرهم و سرن
 داغ اور اسک زخم مرهم از پهن
 اول ابن خفیس و ایر غفلت سن
 مصطفی او کو دهن کیر و رسک
 محاسب اولما زسه کم حکم ادا
 خفته قوخر سان فاسق او کلفا
 پادشاه قوم که پس یول اور
 بوخته یلدکم بو شده دوررز
 برکشی کورب نری اکلادی
 انشدن بوسوز لری کی طکلیا
 قده کم او تون براهل تمیز
 بزوشی بریک برتر شده عیا
 شهر اچن کن کنی ظاهر بز
 صغیر کم شکر کشید جو قدر

۸۷
 بشو امسی که سرب الا عصا
 زخم اولایم است داغ اور سن
 مرهم اورا سو که هم داغ اور
 اول سواری مصطفی مؤمن
 ناکه کشت مرش در کور و رسک
 خانه قایم و قلا اسکر کل
 یوخسه کو کلک فسق استر قلمقا
 یوخسه یوز یک آدمی اولدور سن
 دکه بر در دکت دو آپسن ویر
 او کدور و ایندب طکلامدی
 شکرده کم و رخود بزی اکلایا
 پیرنه شادامی دیار ای عزیز
 قانی خالک نه اور تاده همان
 شونک شکر پسین کدو آجرت
 بزور از تنی شکرده مکسه یو قدر

شکر لور جون بلمدیلر حالمر
 کالک ز بو شکر بز ترک ایدلم
 دکه شروچون بزورن البز سن
 آد مزجون سیدی اقلیمی دتر
 بزجهان از نلرند انتر سن
 دکه کیشی شکرده بر منصبت او
 ایرق اشکاری بغشلاق سن
 فاعلات فاعلات فاعلات

کم نیتا کاجر بریم احوالمر
 معنیلا دکه شارا کیندلم
 بو شری پسین اچ یغی دت کنی
 بر شریلا ایشتمز نیتا بسن
 بلیمین بر شریاری اودن سن
 الکلشهری بزالدق یالدر
 کم بو کلشهری آدی ییتر سن
 عندیجی اقتلونی یا ثقات

سوال کردن سایل از مدد معرفت شیخی

پیر صور کم کشتی کم شخ اول
 جلیل شخ اولغا یارای
 خرقة کاین کیشی مید شخ اولن
 یامردی جوق اولن اولو مدر
 فانی الین اوپن کشمیدر و

نیجه ورش ایلیا و نافلا
 یاد فر دارق پقل دارای
 یاسماع اور نلدر یولی بسن
 کم مریدی یوغسا آلو مدر
 بو خفی حالی بن ایلا جلی

جواب دادن مدد سایل

۸۶
 خلق ترک اید و الیه خفیه بود
 یکم عالمه آن بلمیا
 قدر و جایش چون مرتی اولیا
 خلق بر خوش خلقه منقاد
 حشره داکن آد عالمه قلا
 پیدا قلمیک ادینه سور بود
 کیمسه آنوک سز لرن ایشتمیا
 بملو در کم الیه شردن ما قلا
 اوله بر اولو کفیل قیدیل
 گوشه سیندن چیغی الو اوله
 یا لکوزیله کی که الو در
 چونکه پر بیرن قدی صیر و اولور
 یوخسا اول نود دیند مالیش
 شار و کوی شیخین صرن یوزیکیم
 گوشه سیندن چیغی الو اوله
 اول
 بعد از این که اولور در کم
 اولیا بر علم کم اول بلمیا
 یوخسه چون نام نشانی اولیا
 بون مرتی علما ارشاد ادا
 مداریه جهن شیخی اول
 کیم بر شردن شیخ اولیا به
 عینسه دانی ضعیف اتمیه
 شرک یا بر کو یک شیخی اول
 سینه و مریدیه طفیل
 کون او تور جن اولو اولو
 اول ایر قلدیل اولو
 کم پر بیرن در صحت بلور
 سدر کم التون آنی ایشدر
 دین شیخی کنش کیسه اولور
 اوله کلدر شیخ کم اولو اولو

شیخ اولد کم جهان شیخ اول
 بایزین شیخ و بیر نسک روا
 اولد یوزیک شیخ اولدی بر قیدیل
 شیخ عطار و پسنائییه دکل
 قام لر فانی و اولدیلر عدم
 شیخ مولانا جلال الدین در
 کور مدک برار جهانن کمدی
 یوخسه دکه شردن بویجه شیخ اول
 دفتر ایکی در جهانن ای عزیز
 پر سی کوی دفتر شردن دفتر
 پر کوک التی جهانن دفتر
 دکه کیشی آدن بود فترا
 دایره ار نلری ایر قدر
 عالمک شیخین پسن کر مالو
 الیه سن چون بر محله ایر سن
 یوخسه بر شیخ عالمک
 یوخسه ایرن شیخ قوم یل قوا
 هیچ جهانن کمدی اول بایر
 سز لرن شردن و شکیر کسی یکل
 اوسنای باقی و عطار بهم
 کم جهانن بر علی التفسین در
 اول جلال الدین جهانن کمدی
 تنفسی دفترده ساغیش کلا
 کم ار نلر آنن بولر لر تمیز
 کم بلور ز شردن و کوبین ای
 کم بلور در قام عالمه ای
 یاز مز کم یکزیا دکه آرا
 یوخسه شردن کیده خود اچید
 هر محله شیخی کمر صفا اولو
 هم محله ایشدر نیک یار سن

او چه بر مرغ و هم بر مرغ غلا
 عالم از مرغی سیم مرغ او
 سنج کنش در سیم مرغ او
 شیخی دون یاد بیری در
 ازی بود و عیله حاکم او لا
 بر ریس بر بطلک پیر ز قلن
 است ابو کوکب یولی الذری
 داستان کشش مرد جهان گیر
 کشش کمانا خاخر کمانا
 بهم نینک نعتی قلک میر
 ایشد ارتلر جهانگیر اولدن
 کریدن اول آدلا الله دوم
 نیتیه کم شیخ در ارتلر سکا دق
 بر قیلا بدم و هم راز دم
 بر بیراشن بنی بلما زدی
 کم اولاشد و شکر کسی دوم
 که رستم بر بار جو کا زدم
 شتا آدم مدو قلما زدی
 ناکام وار دی و نا آدم

زار ویران کن ازین کار زار دم
 بومرید و اول مجذردیر کن
 الله بنی نام و نشان کار کن
 ناکهان چقدم جهانک طاغنه
 باغک اورتا سنن بر چشمه روا
 الت ار اول چشمه یوراسنن
 جون سلامونک جوان الدلر
 پرسی ایدر اول التیدن بکا
 ایتدم اکا بر اولو شیخ اولشم
 جوق مریدم واردر اول الدلر
 ایلد اولو کیشیم بنی صداع
 بلمدم ایر قسی آدیله تمیز
 جوق کشی بشن قریکا اغرازله
 اول بکا صورن که بر مست اری
 چون کریم ستر ستر هیچ المدا
 شیخ کبی بر زاویه دوزار دم
 یو دکنده کند و رزم میر کن
 سترده بر قی قردشی دوزار کن
 کردم اول طاغک بر اولو باغنه
 کم صین اچین دریلر جا و دان
 او تر لر نیست ایواندن است
 کیر و عرفان عالمیته طله لر
 ناکشیم الله کم در لر سکا
 ستره کم اول ستره کلی دلمشم
 شیخ عیله خوش کچر جانم ترم
 کم اولدن هر کچه اولور سماع
 اشویج بن کم اشددک ای عزیز
 چوق قلر الفوی او پر لر نازله
 ناهنر دیر بیک آنده وار دی
 اول بو تو فیله بان بلمدی

ایدرای ازاده دل دالو پس
 او شبنو آتی ار جعانی دتد لمر
 شول پناهی اشبو مولانا
 شولدر عطار اشبو در ولد
 الت ار الی کتابی سیلا
 دن الانامه پناهی و کلا
 دوق نظری هر مری خوش سیک
 چون مصیبت نامه عطار ایدن
 هر ولد مشوی خوب ایلدی
 هر برینک بر کتاب نامدار
 بن که ساک سبلم سحر
 ان سلطان عالمک سرور لری
 بر شر اولولار ناما بنکر کلر
 جون ار آدی و کتابتک آدی
 یوخسه جون اردنیدن اوسر اولو

پیلد جانسز دین الو پس
 آدوسوز یلا و اینی اوتد لمر
 شول تظای در که کی دانا در
 کم دیدلر داستان لری عدد
 عالمی دتدق معین اولو
 مشوی مولانک صحنی اولو
 مخزن الاسرار زیبا ایلدی
 منطق الطری اکا یار ایزن
 وکله سوزک سیرن آند پیندی
 وارو اکالاین آدی شاهوا
 کم کلستان نامه کی دوشتم
 دنیه واکر لار نوک کوهر لری
 عالمک اولولری اولر بیلر
 دوشن اولدی کلدی دوزینک
 طوز قاجن کاله جون دوشن اولو

پسن دلو چومت در کپی هما
 نیجه شوق غصه سن بیجا
 شروه شیخیسک نیا در شوره
 بر شر اولولار دیبا لری پس
 اسنر سیک کم جعانی دوشن
 ساکه بر دیوان کرک ای نامدار
 کم سن آند علکی خرج ایسی
 یوخسه و بر شوره بر شیخو غاول
 یا وور بر یغنت کم دیند
 اشبو چشمه چشمه حیوان در
 آب حیوان اوسر در دیند
 چون سنک نام و نشا نوک یغند
 صنمه کم پس بنلن یار اولسن
 جون بلیما دوک جهان دنا غول
 اشبو بزا آتی که پنجهان اولدق

در شر سن چوق مرید
 باشکای قلسون اول زوید
 و رکر و شر لولر و کاشی خانی
 وایره سپر و لری در لری
 شهر اولولار ندن اوین اولو
 کم فلا سندن جعانت یا دکار
 وکله یرده آدو کی درج ایدن
 برایکی بل درل اندن صک اول
 قلمسون نام نشا نوک ای دوه
 بندن ایچ عمر جاویدان در
 ستر ستر آد ستر بلو در کم ار
 شهر نوک آدو مریدک چقدر
 در کیت اولما به کم اغیار اولو
 بار ووز شهر کک بر شیخو غاول
 دیند سید بخوزی بسلدن

کم کتاب ادلا کا لور سیا
 چون بن ایشتم بلرون بوزی
 کم جانگیر اولن ارا ایر قدرور
 ار کم اتاری جهانده قلمدی
 ور لغیلا یوقلغی کیسان
 کن زومی چوق ملامت ایلدم
 ایلم آخر دوریم برکیدی
 کسدم انلار کفتدن اخلیلو
 یسندن کا سلب یورور
 بر دلی بر یولدن صا تشدی
 کم پینی بر قیغنه کور افرم
 التون لکچک یوو ووردی
 ایلم التی ار کتاب ایلا دلر
 بن بر آد بولیمز کم بغلیم
 ایله آخر سن سنر ایلمز بن ایو

اول روا ید بخیمز اولور سا
 هم گزند ی با که اول سوزک بو
 یو خصه به شریه از ملر جو قدر
 کی کتاب شجره کینیت بو قلمدی
 چون بلنمادی که نادیون در
 کم چون پیچود سنر لرسیدم
 چون آدم ورنه سوزم ورنه
 جانم ای غیت او دنن طلوع
 غصه دن جانم تنم اریر کن
 ضر و کم آخره حال اولدی سکا
 سا که بر کن شادمان ایر افرم
 یان دن آخر بو قیغنه سبب
 دلفریب اول اولای سید اولر
 کنما و خاق کو کلن طغلیم
 نایه سنر سنر لری کی بر سن قیو

ایلم آدم یوق که سنره کان
 اول و لی ایدر که کت شری او
 بر فلک نامه دخی ایلا کتاب
 بن بو کت شری ادین چون
 هم فلک نامه دخی خوب ایلم
 چون کتاب ییله آدم اولدی تمام
 ایلم آخره ناکشیلر سنر عجب
 پرسی ایدر سپنایی بنونین
 پر مولانا هم ویرائی عزیز
 پرسی ایدر نظامی در آدم
 پرسی ایدر بنم عطار راوش
 پرسی سعدی بنم دایم حریف
 پرسی ایدر ولید در بکا
 چون بلر شرح ایدر اولو او
 جلوه قلم بن دخی بول کل کی

نیت اولور کی شاد اوتم
 ور که سنره دا و فریاد
 ور سن اول پید جلاله
 کنز و ما و کو کلر ضحاکم
 بوا کی آدیله زیبا سیمایه
 وردم اول التی آره ورنه
 ایشو موضوعه ایلمز
 کم ال نامه ده کی روشن دین
 مشغوی با هم کتابم در تین
 محرن الاسرار لک کرش دوم
 مشغوی الطیرم المکن خوب
 کم کاستانه نامه ایلا دم لطیف
 مشغوم ارمش اولو اخر سکا
 دلمسی الدی کتابینک دین
 سوز که دم غری و بلی کل کی

یوحنا حالا ایرن ارادی نذر	آد تو کند وزک ارادن
آد جهان فخری چون اشکلور	کم جهان آد لاعت بلور
برده اولدی بوجان فخری ام	اول جهانی تکر سیلا و السلام
اول اراده کم وریده سزودی	نادی آد اولدی کلشیری
سویکریسه پیله قشکر دیلنی	همدند اوز قویز نیک قیلنی
بر پستار زغنی پرورد	بزرگنه کار ز غفور آفرکار
رحمت حد و احسانی دلم	ملکتی جاوید و فرمانی قدیم
سه ال کردن سابل از همدرد در کار حق و قنوت دار	
پر صور کم قنوت نادر	بو اخیلارک اشی نیتا در
نا قلام ارفنوت داراویلا	نین کم اول ایش بر خوار
شرط وره صفردن ارتق د	پره بر باطلدن اکلیقل حق
پر پرن دیلماک ورمدر	یا اخیلق جنگ و شور
پر پری پرده سن یرتن عجب	قیل هرگز اخیلینی طلب
چوان دانی همدردان سابل را نیز	
همدردا در کم قنوت دارسا	یا طیفو خلقن صادق ارسا

آمنه اچ نسنه کرک اچی اول	اوج دخی بغلو کرکدر بویلا
الین اچی کارک انک کیشیا	کم کنش کپی جهانده ایشیا
سفره باغی دانی هم اچی کرک	اول قدر کم ورد کل کم خچی
قا پودانی اچی اولیجی تمام	اولور اول اچ اچی آد و السلام
ویل غیتدن انوک بغلو کرک	سوز شیرین و اشی بغلو کرک
کوزم بغلو کرک کم کورمیا	کمسنوک عیبینه طعن ایشیا
بغلدر دن پرایلر سوکدر	کم اول التیدن قمودن سیکدر
مکن کم بوالیت خاصیت اول	بولق اول ارلایق اول اولیلا
مکن کم یوقدر بوالیت خاصیت	رج قاموسیله کین سابت
کم زنادن غیت ایلماک دخی	اولر قدر آرد بر تکر دخی
بر اخی کسیر کم اول غیت دخی	خلق ایتی بال و یغ کپی منیر
قوجا لردن بر سز ایشدا ایت	غیت ایدن کیشدن مکر کدر
تربیه صوم صلات ارکائی	واجینک فرض استخا
دو کلن کارک اچیدن اگر	کم شریعتن عملدن یکسر نا
آخی فاشدن بر آینه اول	شیخ فاشدن بمان صیقل

۸۹

کما ادب واریبہ آنی کستر	که و شیخی صفاسن ارتی
لقد سینی سفوف نیای	نیچا او توره و دورا و دینا
نیچ یو یو باقا و سلام	نیچ وین آلا خلقه و السلام
ما ادب کم وارا اول بولن	دو کلن است این حاصل قلا
انچون حاصل قلا علم و عمل	کالک شک طایپ سینتی دغل
اینچونکم تمام اولمش اول	بر صفاسی یا لکد فتمش اول
بو بولم اول مقبول اول	اول صفایا بر زمان مشغول
چون معاندن زبانا ایرشا	کم برز بزرک و ثباتا ایرشا
چشم نامیدن کجب حیوان اول	چونکد حیواندن کجا انسان اول
نما قبت دورانی سیر مایا	ایلیا اول آدمی بر ملک
چون ملکن داخی کا چابی ریا	آخی طایپ سیندن ایره تکر یا
چون آخی بودید کوی بلدی	صنور ریسک بکن پرن قلا
تربیه خود بون قند قیلر	یا ننگ یوز بکن پرن پیلر
چون آخی جا پهل اولادی امان	تربیه هم جعل اگر امان
چون آخی بلما دک اولابویو	تربیه قند پیلر ای اولی

بر آخیا ار بزرک بو جو دست	کم ا قیدی قل هو الله دست
چون بو اکا اول بکا یا وز	ایکسینک قولنا کم ایننا
پیر پرن جمن اخیلر او کدر	مذعیلا رک و پاسن دو کدر
چون اولو لور پیر پرن سیلر	یکچیلاری نه یولا او قیلر
لک آخی ترک اتدی باشن بولما	کلمدی بر تربیه خود حاصل
قوش دلیس چون پیلما نلق	در و کا کله شهر درما نلق قلا
حکمتیلر عرض بوینی ذقی	چون لایمیلیخ و پستانن اونی
بشتر نامه تواجیه کله شهر	
بشلیا لم سون بسم الله الا	بر نیاز ایلا یلم الله الا
اوستمز و حق حاضر کورلوی	مصطفی جمعیتینه ایرلوم
نیچد ف نایلا اکلا یلوم	آیت و اجار اونن دکلا یلوم
اول کم اندن یکیشی سز دیدی	قسمتندن طشره نسیمیدی
غیب رزقی دلفریب خوش اولو	زهر و پیرلار سبک نموش اولو
علیلا مهر بر سوزی سیلا یلم	عقللا مهر علم شرح ایلا یلوم
پیلر بستانه ایرشد و رلوم	طوطی دستانه ایرشد و رلوم

بر یای الم معنی او قن اتعفا
 بخوردن در فشانق ایلم
 ایله ترسیلا ایلم بو پشینی
 بوشلن بر حکایت بولمیش
 کم فلک و دوانتی ایدارکن
 وادی میمان شریکه بر اولو
 دیندن کویینی کوترمیش
 بر مجر و ییکدی باک باز
 طحله دوکا جو غنی قورارد
 بر سنی فاند غینک میردی
 برکن ایشی غمنی قیلوردی
 یل یوزندن چارن اچدی اگر
 بونکه دشدی کوز عورت کوز
 بوز خوب طلعت پر نوردی
 مون بوش کندری کی بایدی
 بر دکا قورم جو امیر صنف
 ورن کومر فشانق ایلم
 کم او قین کیشک بنس دل
 ذرا نظمن مرصع قلمش
 دکه الدز بر جنا کیدارکن
 آدی بشر و اخی عیلا طلو
 دنیه لیگ ترکنی اوریشدی
 کن ازون اوزج دن دلی غار
 اشلریدی و ایشی سواردی
 یرسی نیوضوله ویرم ویردی
 یولن بر عورت مکر کالوردی
 بشر کوردی عورتک ناله یوزن
 عاشق اولدی بشر عورت یوزن
 آدمی دیا آکا کم حوردی
 نا آدم ویرسن آکا کم اییدی

چیدی عورت بشر کوکل بغلیو
 بر نظره ایله اولدی عاشقی
 ایدر آردنجه اگر وراز سم
 عشق بانی بی کمان الدور
 دند کم اول عورت آردنجه
 کیر و کند و کند یا ایدر عشق
 شمدیا دکنی حرمه بقدرک
 شمد بر عورت بر منجه و دنگ
 ارکک انجند روا فاین اولو
 ارکک انجند روا فاین اولو
 چوق ارا فیل بر عورت
 صول یکا دن الد عورت بغلی
 عورتک صغلیغنه الد تمغیل
 بر ایشی اشلا در سیک طشلیا
 بر اکی کن کم سنوکل عشقوکل قوا
 بشر قلدی کوکلن آکا بغلیو
 کم تمیز انا دی باطلین حقی
 او قنده کندوم کورماز سم
 دوکلن خلقی بیجا کلدور سیم
 کندوم یا خود ادری قنده سیم
 اولمیا کم اولمک کلدن یقین
 کورک عورت او دیر سیم
 یولن یا عورت یزنی کور
 عورتیا عورتدن الور فلا
 عورتیا عورتدن الور فلا
 عورتندن بولدی برار وفا
 صولده فاین بوله کم صغلی
 عشقوسی یالن در اینمغل
 اشلا دیدوکل ایشی اشلیا
 صکره اوصانه وایروغی سوا

اتع و عورتده و قیلجده
 هم الور عورتده و اخن چوق
 چون حلال و اکل اول عورتیم
 و دیم کند و ایشومه کیدیم
 و این بیت المقدس دیک
 و کم بیت المقدس شهره
 در دق سه خلیلا شو قلا
 و نیکر و شهره و رملیفا
 یه اید ناکه او غردی بر قرغلا
 بشر اکا در دی سلام اعزازلا
 یویش اولد بیلر کدر لر خوش یلا
 قرغل اید بشریم اول شهر
 دید آدم بشر مسکین در بنم
 قرغل اید برحق اوله سوزکا
 مسکین یول عظیم اولود در

بولدی هرگز وفا ای ناموز
 یوق حلالین النلان قیو
 اولسون بهی انک ردیم
 چون حلال اولما یه باک ندیم
 لوریم نایلر و کالر بکا
 وار و صبر این عشق کهرنا
 طرد طاعت دکر یرده ذوقلا
 عشقنه صبر ایلب در رملیفا
 تحه رملیلا کتابی یوق یلا
 اول سلامن الیدیوز کد نازلا
 بشر باقر قرغلا کد ناکه
 نیمه دونک کار و یاد او کد ندر
 شهیدان شهره دوریم
 و اخن مسکین دیم کل کند و کا
 ساک مسکین آدقین دالودر

قندی
 قنقی جاہل ساک مسکین او
 کند زوجه دیم مسکین دق
 کند و آدم یزوغا کیریم
 لم کحلال یولینی کدر
 سیرک آدو کیزندر ایدر
 فیلسوف یلجا در لک کاک
 فقهلا تفسیر یولق یسار
 حکمت طب نجومی کی لیم
 بو علی سینا علمونا
 صرف و اخن نیلاین یسار
 اقلدس علمین دعوی ملیم
 یلیم بومن صورن کیشی قن
 قاسمی بکا عیاند سر سیر
 نا اول عالمین کم بن بلیم
 بهی اوق دعوی قلا نی شلیفا

چون بنی کند و یسکینم و دی
 بشر ایدر ایلسه تگری حق
 چون یز قدر نایه مسکین اوریم
 اولولر یولن انوکون در
 بن نیم کیم آدمی ایدیم پسن
 قرغل ایدر نایم آدم ساک
 قام علم اچن فکر قیلیم
 چون طبعین ریاضیه کیم
 چونکه منطقن مجسطیه دیم
 خواچن کیمه نیچ اولما
 بهنیه شکیل تمامت یلیم
 رمللا دنیا ده نا اولاسنی
 ناکه یوز یلدن الار و اولیم
 بر نفس علمین غافل اولیم
 سن لا یقین بکا یولدر شلیفا

بن دخی بهمان شرن او
 یو خسه یولن یوز کشی پیل
 بشر ایدر یلی اولک ایدرم
 انه هم بر طایعی کارکن سکا
 شردن بن چن سلسله اولم
 شکر و منت اول الہ و تکریم
 کیدر یکن اول طمان یونورلا
 یلخا ایدر بلور یسک ایت
 بشر ایدر تکریمکندن اول
 بن ایدر بوجا بلار شرن
 بو کار و توز و دوشن کم اغر
 بو بیلدر کم یوم یوسپنه در
 سر یو قصصه یکن اکلای
 ناکان کوک کیر لیدی بشر
 بشر ایدر تکریمکندن اراخی

انوی چون سا که حمت قیلرم
 بلور کم هر بریسی ناکدر
 کم بو یولن سانیکل کیدرم
 قنا و ولسون اول طایعی کا
 یاسینی یا و قلب کمی سلم
 کم مکینا بولدی بند ریا
 چقد برا اولوبت یغورلا
 کم نذر یغور ویا نادر یلست
 یو خسه ایرق ناید و کن کم یلا
 سیلما بندن و سپن لردن
 یوقرو یغور اولور یرد
 هر بریسی بر خا ر ایت
 یا یوسوزی ایشد چکلای
 کم بو کر لامک تندر ور خیر
 اولمیه بانی کر کسه اوده بق

یلخا ایدر قوبنلر سوزنی
 پیر بیرینه بلنلر سر شرن
 ناکا نادان سزوک حکمکندن
 بر زماندن چقد بر قوس قرح
 بشره ایدر شهید فکرست قیلین
 بشر ایدر کوک یزندن بولشان
 یلخا ایدر ایود و وریمک
 علملا سیلا رپسم طکلای یسین
 یا شیل اوت صار و قزل کل
 اندن الوردیاتن قوس قرح
 لایحه یکدر زهر قاتل جا یلا
 کیجه اولدی اردلر بر منزلا
 بشره ایدر یلخا کم ای خجا
 بشر ایدر تکریم یلا بودنی
 یلخا ایدر مکر پس بیلدوک

کم کوراسن سز لردوک یوز
 رعد اولور سین بو سقلار
 حکمک دانایلا فیصلکن
 یلخا نوک کو کلنا دشدی فرج
 نادر قوس قرح کی یاسین
 تکر نوک حکمکندن اولر مرزن
 سن بودا نالیزن الدن قنا
 نادایم سا که کم اکلای یسین
 چون ارز بولیدن اشیلکم اوش
 کم ایشندیشه بو قوی قلده صح
 شدر صلا اینجه عامه
 خوش آی ایدین و او تدر یلا
 تمنی الدن کیجی در بو یوسپنه
 کم تنک در یو خسه کم پیلانی
 کم بنم کیسی هنر مند اولدوک

کونشکر بوپشنه کجسی
 چونکه شنبه دوتی مرغ الا
 مشربیه وز دوشنبه دوتی
 چار شنبه کجسی الی رحل
 بوکیک بن پیش ایلام دمید
 بر زماندن کردلر یلزلری
 بشره ایدرای بکایولدش اولن
 بو قوالدر که علم ازلک در
 بشره ایدر تگری پلا قند در
 یونسه ایرق کپنا ناپلیسه
 یللی ایدر زهی نادان کشی
 جامک سوزی کشی طکلن
 کوک اقر در پیرسیند نپلمد
 قانینا نبات آداوردلر
 دو قزخی کنبدا عظم درر
 ایدر آینه دینک فواجسی
 کیرکی دوزن عطار دودلر
 زمهر سه شنبه دینک خاتنی
 مشکل اشبیل اولور اشبنج
 سندخی شمعی اشیدرسن اد
 یرو زندن کوکه چقدی سیر
 جمل بولدانی قند فاش اولن
 هیچ بلورسین که قنغی کوک
 بو قوالدر که بویواندن در
 یاننا بلما که دعوی قیلند
 اولد با غم کبی دانا بولدشی
 جامه کیشی بخا سوزا کلک
 استبان و برجینه کدر
 ندما کزخی کوک بنلر دردر
 جمل زخم و علم اکامرم در

مشربیه چقدی افقدن زرشا
 بونه الذر در آنی طاکر مسین
 بشره ایدر یوزا کز حرکت قلم
 یللی ایدر سنول کبی ستم
 مشربیه الذر بودر کوک
 جدی و دلوی اولر الیندی رحل
 ثور و میزان زمهریه اولر اولر
 کونشا ایوان اسد بری اولر
 بوسری بن اولر سیم شرح
 ای دتلدی یللی بشره ضرر
 بشره ایدر تگری قهری جون کلر
 یللی ایدر مقلد پس بنور
 کند و زندن جون دکلدی ای
 جون کشدن نور الوری
 ایلسی آراسته یز کوک لکسی
 بشره ایدر یللی کرم ای فلان
 یا آدی قنغی در اکلم مسین
 کلمه سلاسن الی خاچن یلم
 کلمه سلاسن الی خاچن یلم
 قوس و خوت کولک اوی
 برنج اولر حجه عقرب هم رحل
 هم عطار دوشنبه و جوز اولر
 ای دخی خرچنگ برجینی نور
 جیف اکرسن اولر لکستدن
 کندن دوتلدی ای ای بی
 کجک کبی ای یزری فان اولر
 انکی صر دغم دیمز پس اوز
 قنغی قام کشدند واری
 کونش ایوک نورن ابلر مسقیم
 دوشنبه کبی یللی کرم ای

آی دتیلر نورنی ورمز او
 چوق زماند کیم سنو کچی کشتی
 چون بیان اولدی نغمه کشتی
 چون که کیم زنگی اولدی غما
 بشره لایمینه کیردی یولا
 کم پیشینه کن ارج اولور
 بشره ایدر قل همین ارج او
 ییلن ایدر عجب بوجا هیللا
 مسترینکدر بو پنجشنبه کونی
 اولد شنبه خنداوند زحل
 اگر شنبه کونی قلدی قبول
 پوس شنبه کونی قریک اوللا
 سا که ضرر و میده چون بلبل
 بشره ایدر کیر لا بار شمعیل

۹۶
 زین اولدم کونشی کورمز او
 دتقدور ورنم کچی کشتی
 کجدر اول سزدن و خوش تید
 کیر و کندز رومی اولدی عیا
 بشره ایدر یلخا کیر و کلا
 فتق الدز کوندر پیلور سین
 کن نه الدوز کدر زنگری بلا
 نادیایکسه کم اول آنی بلا
 زهر نک آدینه کندرای دنی
 کونشک یکشنبه اولدی بی خلیل
 اولمقل بو معرفتدن سن ملول
 هم عطار و چار شنبه کن الا
 تکرری امرینه قوال ایلدوک
 تکرر نوک حکیمینلا ایر شمعیل

کم قضا لکدر دن جون کالدر
 ییلن ایدر طب ایلدی سیدک
 سرچه کچی بشلک انکلیکا
 بوسوزی بر خوش بین جمع ایلکل
 یوخسه بن بوسوزی قاپچن ایشدم
 اعدک اولاقضا کولدن دخی
 بشره ایدر ایلسه ایرق سکا
 ناکه سن سیلار سبک بن ایشدم
 ناکهان بر بیزه کاهمه ارد لر
 کب کومش پیره و اغری اولو
 چور سین اوترب خوش سیلو
 کم بوکب بندن نیاملو درر
 بشره ایدر مزد چون ملکو اوللا
 ییلن ایدر زین کیم اکلدوک
 اوچلر کدی کچی بوارده

قام زیر کدر کرک کور اولور
 بلبلد و کوی بکا شرح ایلدک
 طوطلان معرفت صفتلغا
 بر فقه طایفنده سبکل
 کم قضا دن قرقین یلدن کم
 کم انی بن اکلیم نکری حقی
 دیمیم باغشغل بوغریکا
 خوش طیکدن علم اگر ایلدکم
 سبزه اور تا سندن برک نور
 ار تپینه دالکن اولک مو
 بشره ایدر یلخا کیر ایللیو
 بلبلر نیک با که خوه بلو درر
 کم کچن صوبین اچ خطن بلا
 کم بوکب مزدایدوغن طکلدک
 کم بو اولر کم کوز لر روه

صوصیالر کالدر کچمکاکا
 او فلا اول آوی اور لر لر
 ناسفرم شمدن کیر و قلم
 سن برز اول پاکه و در و ریم
 کینه صوبین غسل ادا می گاری
 بشر ایدر کب صوبین غسل
 مصلحت داکل شر اوار
 یما ایدر دیم سیلا
 بشر وار و بر اراق برده و در
 کب قیواغری اولو صوبا
 یوز جیک بلمز اول صودا لر
 بشر با قرم کیر و کیدن حقا
 بقید الم چمک کیدن ایشی
 بنای کور د اول کوین الو
 زار سیلا چاغرب چوق اغلری

کب صوبین اکلچمکاکا
 مهر که جامل قلدی سا فالن یلر
 بریم کیبی بکا یولدش بلم
 کند زومی بوکپا طلدر و ریم
 کم کدار قدغی کیر لر و ریم
 آری صوبی سن ملوث قلد
 شرده برایی ضیا کرمک کرمک
 بوارا و چیر اول پاکه
 یما یا لک کب کب کب
 دشد کندن اول صوبا غندن
 رختیلا طندری طشره قلد
 ساقلین دارا یوسا چن سقا
 قرهن استینه کلدی یلدش
 کب طلوقیونک اغری
 قوشغینی قلعینه بقلدی

چمک کیدن دشره چقدی آنی
 ایدرای بک یلدن ایلا رو بلن
 سن بو قند نیته فکرت قلمک
 کور که تگری حکمی چون قولاً کلا
 رختی در شر دی طندلری یما
 قامیسی طوننا در دی کرو
 کیر دیولا نوحه و لاری قلد
 ایدر ایدی شهر اچینه کیریم
 و بریم بو طونلا بوال شتی
 اکه کالن پاکه هم برکن کلا
 نگر حکمندن مکر غافل اولم
 و در و همیان شهر نه یونی کرو
 ضر و یلینا اون کم قند در
 اندلر و در و انک بر غور
 اسن کرمک اول اچین در

طر غاکوم قودی جانسرتنی
 صکن برکب صوبینه دوش
 برکب اچندن آلا سک بلیک
 قل تشاکب صوبینه دوش
 کیسین کور و یک التول
 آشکین استینه اردی کرو
 کیری بولدش تشا اولدی الو
 یما انوک آوی قند صوبریم
 قومنا کم شاذ اولا انوک جی
 بر که طغدی عافت ناچار الا
 کم هوا و عرض صوبله دلم
 حجر سینه ورمخندن ایلم
 کم انوک برنج سیلا جی بن
 کی سینه عور و چوق یغنی
 کسرت انک بشر اولدی پی رو

گستره کندب فلهی طیبو
 چقدر عورت یزینی بوریو
 اچده فاپو بشر اکا وردی سلام
 بشریره باقب ایدر از قهر
 دارم بادینور اچارو کیرم
 عوره ایدر او سر کدر کیرم
 بشر کردی کرد او نخت طلوع
 عورت ایدر کاکیز او نور کز
 خال استنن کچر بشر او بر
 بشر بر چلقه پیر احمد ادر
 اندن اچرا غزنی شکر کبی
 کم بنم یلخا یولدا شو مدی
 الپرزنا زو کهری وارمش
 نکر نوک ایشینه حکم ایلار دیا
 چون کاسکدی کم اول بر کین بنم
 بشر کدی فاپیا ففدی قیو
 پرده اطلس قندزینی سور
 چون سلامن الی اول عور نام
 یلخا تک بند رخت وخت
 رختی طاپو کین داکو ریم
 سیز دخی رختی بن داکو کز
 تاب خانه عالی وصفه اولو
 ناورینی اورتیه کاکوز کز
 عورت ایلارویسی کاتر
 وکلز بر خط ارماغی کدر
 ساچرا غزندن سیزی کوهر کبی
 سووک استاد وایو ایشو
 کندوزن یولق اکوجی ارش
 بلمدوکی سیز لری سیلار دی
 بر یوز سرده اشتادی او نم

قسمی داخل غدی پیر کن
 ارپه اریه پیر کوکی نه حجاب
 ایر ز بر کوپه کوپه دوز
 قوز سیم کر سکا با کاسکیر
 قومیو کورورم اول صوباید
 بن ارق قمش اولورم اول قلو
 حقه فودم آنی ناسی واروش
 عورت ایشندیکم المیش یلخا
 الیکور دی کم نجادر طوتی
 بشره ایدر اول چون الی بنیدم
 چون قوشدی آخرت بیستانتا
 کوند یوز کز اولینی دوکار دیا
 بیچ نیم او کدما کرم زدی
 بر قشوییدی سنک تا کله اول
 بن بو طغرولق کسنه کوررم
 نه اولابن بلمدو کم دیر کن
 ایلر یکن کچه وکند حساب
 صوطلو بودور اول کوپه کیر
 یا پشور سیم در ربانی ذکر
 کب قیو اولر صوباشندن ایش
 سیز و حق یش ورسون اول
 لیل انوک جاننا خرج ایلخوش
 اغلی پوقه کوز نک یاشن
 طون اچند کردی صرولت
 او ک آرد بخه نیته بیدم
 تکر رحمت فیلسون آنوک جانتا
 دیمدم سوچسز بکاسوکار دیا
 اول اوده عقل بهر ارمادی
 عقل یولق آزادی و علم بول
 کل آنوک بهر نکرین او زرم

سان کندوه حلال ایلانم	ار لکوی قوما پسلا نزم
سندخی کندو کا بانی قبول	ایلکل کم ضربلا خوشد
بشر ایدر مصلحت کا بنی	ایلندر کم قبول اندم سنی
نیچام ساورم بر عورتی	عاشقم آنوک جالینه قتی
کندزمن اول بنی المشدنه	عشقی اودی جانما طولمشدنه
الآر بولما نزم نیدم	سان الایم آنی ترک ایدیم
عورت ایدر برقع التندن او	ال وور ورسه آنی فیلک قبول
یوسه ال ورمار سا بهی اول	بانمیلد خوش کچرک روز کار
بشر ایدر قند بولورم آنی	پسن بنی الغل که الدم بن سنی
عورت ایدر التی یوز التون	شرده بر بزار قاشنه او تر
بر ماندن صکن دیکل پیکل	اتم آتندن بنی خوشن دیکل
بشر التی یوز قزیلی الدی خوش	کندزینک جرسینه کلد خوش
طیکل بزار خانینه کلور	بر اولو خواجه قشند او تر
صاتون الی صتمغا جون بو	اصی پسن اول خواجیلا او تر
خواجه ایلادر کجا بشری اوا	ایرو بر او دوزدر بشره اوا

ایله دت پسن بن ویا بنم	کم من اعلم پسن پسنول اکتیم
عورت الم ساکه خان ومان	کم پسن یوق نم ورن ساکه نیم
خلق بانم ما کمیل طوبیغیل	پسن یکل اچکل تما شا ایلکل
اصدی اون قذیل اچنر	بشره بر استانه اچدی شاپور
آخلیغی یردن ایزدی کما	کم پسنایی سیمدن قومی اوما
کم قو خلق ایلکینی سیدلی	خلق ایلا خلفلا صیدا ایلدی
شخصه اولولاری محبی اولدر	چون ایودیرلکینی بلد لر
تر پسنایی اولدر بر قلی کما	قام شخصه سیکندری یوز کل کی
اوج اچق اوجی بغدور اوج	الت شرطی ورفنوت یو
اول اوج اچقد بر بودر	قاپسینی وانی صفره بنی
کوزی بغلور داخ ار تورری	اول کم اوج بغلور در اول دی
کم حرام اودنن ینما به برک	هم الرسو کی دخی بغلور کرک
آخی بشرک وادی نفسند	بومهر التی خاصیت لی کام
بو کج دوق ایلر قتل و مال	بشر بر عالمند کم بر حاللا
سودکن صور اکر یایشن	کن ازن مهر بر محلا دن کچر

سو کی مجری چون آنی طغیلا	بکنی خلیفه کو کلن بغلری
کیشلر ویریب الدی انی	بیدکن اولدی دن وکن دو
بید کوندن حنکر کردا کار	عورتک برقع یزندن کوثر
کور اول عورت که بوسو میشدی	بوچه دیت عشقنی قومیشدی
برقع النین او ترش آبی	کرکی اقلار فاشی یایی
نفر او راضی کیدر بر زمان	عورت استینه کلر قیلر
صوچر اضی کرو باشه کلو	عورتی اول حاله چون حیران
آخی شرایدر که بریولن چاکا	یل اچر کوچک یزکن انی
بن سنوکل قتلویز وکی کورنم	عاشق اولب اشبو حاله کیرم
سندن آلب کیدلی بو التنی	شهره دوشبایسترم هرکی سنی
آلب ای درم سن اولمش سن	شهره استارم پسین انی غم
چون حرام اولما و اینلم سا	حق طلالینی سنی وردی بگا
عورت ایدر بن دخی بولکی سنی	سودم اول ساعت که سودک
بر لر و می نکر استیلار دیم	او ترپ عشقو که صبر ایلا دیم
درمغا چون میلم اولما	تکری وردی عافیت سانی

سن بنی

تا خود اندر نیچه تفریر ایلدی	پیله تر کلشهر تقیر ایلدی
کم نه علمی کم دلرسن جمله پیل	اله طغریلینی الدن فوغل
عقله قصد و شفو تا میل ایلا	مکسنا نوک غیبتینی سیلا
آخلاق آنی بشر آگه درور	ساکه آخی اوقین اباد در
کم اخلفدن اول اردی نکر	سانوک ایشک فامسی نوق
چون ارتمادک مروت کونی	سن نه پلاسین فتوت بول
آنک کم هر دیکک آشن بیلر	جفا اولاکم ساک آخی بیلر
بلسیدیک یزتم کم سوز ایدک	بوز کشی نک بوینی ادر ایدک
شرد بر مکر و جبل قیلاند	خان مانن کیشنگ الایدک
آنک کم هر کس قلا بریولن	ساکه آخی اوقین بولن عجب
طغری سوزی فامسی یالان	آخلاق ایدی سکا بخت اندر
سن نه کیشی پس کم آخی او	یا اخیلر قوی داخی اولسن
سن فتوت نامه پیلور سیک	اوقیوبن شرحنی قیلور سیک
کند زوکی اخلفدن ای عزیز	بر عسس باشی بلاسنی نیز
دکه کیشی اولمغن شرد آخی	اویجن اولدی بو اخلاق

هم گره توفیق من رب العباد
بر نه قسمت کم سکا مفسوم
دین یوزیل کرد و ریشه
پستی خوب ایلد نغش و منی
کل عیش خن فیه نشی
ایچون کسه پندون دتمدی
س مفوظ قیل ایش جود

یا لکزه جیدله اولمز بوجهاد
عاقبت برکن اکا معلوم اول
ناکه رنه فکر اکا ایریشه سن
کم ارون یتوکا حق پستی
هل سبیل فی نعیم شتی
کم سزی کلشه دن ایشتمدی
اول ایرور اتم پستی مقصود

وال اردن سابل از سمد در سخاوت و کرم و مروت

پیریز کم سخاوت بند چوق
دل گریک حضرتن بو کرم
اون یین جی ورم بر اتمکا
دیز کم نان بغشلا یابدو
واری یارنلن فلدق نشار
اولد ارم چون پستی نعمان
کند زن سووک سخاوت اتمکی

دار و استر لریه بر نخل نو
قدر بولامی عجب ای محشم
بر اینز اچو کن خیر اتمکا
نان دیانا جان بغشلا یابدو
بو غنه اندا چمدک ای نامدار
ایلمکن کند زن فریاد فلام
کیچو قوتقر یا دگ اتمک

دیلیانه اولجی زرویر رز
بس که بر احسان و خیر و داد
قند کم بر سخته ایر ورم
هر مساف کم کلورایوانما
اند احسانک سخاوتک فیمنی
کم بو کلشه ی کرم ارنلروک
اولدخی بولدوغنی ترک ایلدای

اولمبی سابل سیر ویررز
خانمی طایی روان شاد ادم
جانمی دبلار سک ویر ورم
حاکم اولد قلم خان ومانما
اولی یولق لطیف وک فنی
نعمیننی چوق پستی یارنلرک
آخرن کند یا برک ایلدای

جواب دادن مهربان سابل را و باز نمودن اجر کرم را

مهربان ایدرم کرم ایلیمه
تیزرک مقصود نه خوب ایش
چون کشتی کندوزنک ترک ایلیم
اول کم ایره کنن بر خوان
چون کشتیک اتمکینی ییمدک
ییدک ک کودکن شهوت
ییدو مینی کیش یا و فو لیر

یا جهانم بر قدم ایلیمه
اندن ایلار و کم آشوب ایش
ایرغک کندو یه تا برک ایلیم
اند اچا قوم دارنلر یاستنا
هر کز انک ذکر خیرن دید
ور وک سانی تضادن تر
ور و کینوک پیرنه اون ایش

سید گد بر کنک چنادر سکا	وردگک آنن خرنیادرسکا
یا حکیم قولن اکرن زنهار	با کر یک فعلن ایل اختیار
آدایوسن صرغفل کم قنن	قنن کم انما کسا او آنن در
اول کشی کم انکلندن یکد او	ایشی آرا یرده وادو یکد او
فاسقی چون بذل التاجنت	مخللا زاهد جعندن بیت
بر کریم استاروک کم نان	کم خیل آنی کر یک جان ورا
خن نلا کله شهر بی صاحب قدم	کم کرامات اولمیا آلا کرم
بکر اول شوریده یک حوالن	بو حدیث واول کمر دلالنا

دالنا شوریدن و دلال کهر فرموش

داردی بغداد شهرین مکر	بر اولود دلال کی شایسته ار
بر کر سماردی یکد نازده	کم علیک ایلاردی یوز سار
چقد اول بازار اچن کی قتی	کوهر وک یوز یک قریله مهمتی
مشر بر یوسینه اشید لر	هر بری بر در لوشر خاوشید لر
کله بر سر کشته و شوریده وک	یا بن آینی باش اجنی بر شینه دل
ایدرای دلال کم پر مایه پیرن	بود کانت صاحب پ مایه پیرن

بو کهر استی کم استر مشنری	پیچه ویر رمی عجب اول کهر
پیچه ویر وریسه سن املانه	با که صغفل کم بجا پس الزنج
ویر سیبه المزم بن کوهری	نقن پیچه اولدم اکا مشنری
نسبه آن بجا ویر ودا	پیچه نقن آنی الدن قن
نسینی یوز یک قزیلاندی لوم	پیچه نقن ورا لالم کید لوم
ایدرای مسکین دلوا اولد ک مکر	پیچه نیچه صانلر مکر کز مکر
قیمتی یوز یک قزیل ارتقدر	پیچه ویلیا نوک اضی یوز
پیچه اولامه مایه کم پچا کین	پیچه اولاول نسبه کم
دل آه اندی و کجی اغلیو	کوکلنی اول غبن اودن
شوفلا ایدر که پیچه آلینن	کیرو پیچه صانلور مکر
تا مناعی دولیا پیچا کیشی	چون سنون آلا آنی پیچا کیشی
شکر کم بو صانت سر مایه	نه زیان قلدی نه اضی مایه
نپسند سود و زیان اول	پیچلا نه سود اولان زیان
پیچلا سرمایه چون دوز اسکر	اضی داخی پیچ اولار اشابر اس
بو صتوده اصمخر خود اولمدی	اله سرمایه زیان نیم فلدی

ناکان بر تاف او ن وردی اکا
 کم کل اول بازار کم سلطان
 صر نه کم التون پلانچه ورو
 پس دیر پس پیچ بزدن کو
 چون بغشدر پا دشا ایلن عطا
 صر نه کم بازار مز پیچا کدر
 نادرا بر پا دشا ای پارسا
 بر تپس عرک بحاسی چوقدر
 میر و اولدقن که جانن
 پیچ کم بازار مز ایرلیدی
 ناکا سید صنون الگ جنی
 به اونی بر یایدن اتلر بزور
 کند فزل بوصانن ای پارسا
 به ناشی بزدن الیر بلاشی
 اسر سیک جله و امک واکا
 کم اول اوذن قلد اول مسکن
 بهر نه کم الوز سک پیچ صر
 صد هزاران کوهری پیچ ورو
 یوخسه آل و ورمه پیچا شری
 پیچ ورمک خود اولا عالی
 صغومز فامنی پیچ کدر
 کم اولابر کن کی عمر نه بها
 قدر قامودیدن ار توفدر
 صغلفک شکرا پیس نه ویر
 براچ صویه بها ویرلیدی
 یانه وردک کم سکاوردی
 بهر مناعی پیچ صانتلر بزور
 اولمیا بر کونکه عروکا بها
 کم بها ویرب الوز بزدن
 اولمیا ایکی کزک شکرا سی

اول چپنن کم بزدک لاله
 سن که بزدن پیچ دیر سن
 یوخسه بز خود رایکان باغشدر
 ای چا کوهر کی عیب وریا
 جون بز ایلان صانتلر اول کوهر
 یقدر کلشدر تک پیچ مکر
 پیچ صاتیلندن تکدی حق
 کم پیچ کی پی مغلپ کزمدی
 ایلد دت کم پیچ کوهر الوز
 پیچ ممکن در کز خود ایلغا
 رحمتی دزن مکر لطف ایشلیا
 رایکان امک دکالی کلا
 چوق بحاسن ویرمش اولاسن
 بهر مناعی و تفضل ایشدر
 رایکان باغشدر کلشدر یا
 پیچ الیر خود اولا کی مشری
 کم پیچا وانی صنون المکر
 یوق بزم الماعه پهمرد
 کم الومز پیچ وانی ارمدی
 فان پیچ پیچم کم ویر
 الیر پیچ پیچم یوق المفا
 اول پیچا صانتلر بن باغشلیا

سوال کردن سائل از بهد بهد در عذر کینه کاری

پرسید ایدر کنا هم چوقدر
 بر ثواب ایشلامدم لایق
 کلمدی بر طاعت المذن بنم
 ورمه سید غه یوزم بود
 اولمیا یا رایمی عاشق اکا
 جانما چون رحمت ایلا دکانم

آنجه یازق چوق بلانندن
 آنجاچن باکنار چوقلو لر
 ذریه طاعت که در لر بن یوق
 چوق کتا هیله کچوم روز کار
 بو نو یاز قلم یای عجب
 یازغ اشلا یین توانا ایری
 جواب وادن همدرد آن سا بار ادر امل لا تقنطوا من رحمة الله
 بند بند ایدر هیچ امید کس مکمل
 نیجا کم سنن یازق چوقدر
 سیکه فوجا لجن قاری اولور
 آتایی زنک میا وند در شش
 اول کدان هم کربوز رحمتی
 دیلر سیا کم برا حسان اشلیکا
 دیلمازیسه قونک طاعتین
 نیجا کم یازغک چوق اولیسه
 کم یز قدن بلیمایانی کرن
 مزده قند ایر لر یاز قلو لر
 طنج یازق استریک بیل
 ناهلانا خود بکا پرورد کار
 نیجه قیلا کسه پیر غی طلب
 یاکنامنه تکدی مزدی ویر
 اذن و طبع حق پیوسته بمخل
 توبه قاپوسی دخی اچقد در
 آرسن طون یو یجن آری اولور
 صیقلیلا بر صفا پسینه ارش
 کم یز قدن چوقدر رحمتی
 قائم خلقک یازغ با غشلیکا
 هیچ صایا و دکالی طاعتین
 رحمتدن خاچن ارتق اولیسه

دیلر سیک کم اولالتون مسک
 نیجا کم بر توانی دز مدک
 هیچ دست آوینمز حلو تفه
 مالنا من وجه اصلاح الفساد
 لطف حقک نه حد و کند و کریم
 آنک هر کس عرضه قیلا کار بار
 رحمتی بر پر کور یا دزر
 اولدرر بودا ستاندن قیل قال
 توبیلا بوینن ارغل ابلنسک
 نکردن او مید موزی از مدک
 بونی بخز لا تقنطوا من رحمة
 فی امور الفساد و اعتقاد
 رحمتی جاوید احسانی قدیم
 عفو ادا کثیری جرم کدر کار
 لجستی پر لولوی لا دزر
 کم محمد صفدن ایلا دی سول
 مناجات مصطفی علیه السلام در کتمان گناه امت
 مصطفی بر کن مناجات ایلا دی
 کم یکا امت اولن یازوغنی
 یالکزیاز قلدن بن سلیم
 کسه بهما سون بکرتید و کینی
 کسه بنلارک کتا هین بلیمون
 بن بلایم اتم یازوغنی
 سیرنی حق حضرتن سیدلی
 کسینا بلدر مکمل هیچ ای غنی
 اذن انلان شفاعت قبلیم
 مطلع فلما اکا الا سینه
 بنلری یولق ملامت قلمون
 کسینا بلدر مکمل پس ای غنی

حق تعالی ایزدای شاه رسل
 سن دلر پسنگم کسنا بلیا
 بن دلازم کم بولارک یازغن
 یا لکز یازقلربنی بن بکم
 بن بلاجم امتک یاز غنی
 سن بلارک یازغن پیلور سک
 امتکن ایلد پزار اولسن
 سچلری اصک شکدن ایلان
 امتکن ایلد منکر اولسن
 سن بلارک یاز غینی بلکا
 نچکم بیلان ایلک صانه پس
 بو بیلدر کم بیلر یازق قیلور
 بن انک که بر لطف ایشلیم
 نچکم یازق قیلر لر بن غنی
 بیلرک بر خطه ترکس اورمدم

۱۱۲
 پاسبان بارگاه امر قل
 امتک یازقلربنی کلمک
 سندخی بلایس هیچ اتی
 کم کرو قللا زما دحت قلم
 کم کرو باغشیلو بیلیم انی
 سو چلرینوک فکرنی قیلور سک
 کم یز قلارینه چران قالسن
 اتم واردمیا پس دینک
 کم شفاعتدن تیرا قیلد پس
 صبروک اولما به تحمل قلمغا
 پیلجک یازقلربن اوتانده پس
 حضر نوص اول یزق معلوم اولر
 بیلر وک یازقلربنی باغشیلیم
 کورزم کیر و بغشلا دم آنی
 پیرسینی در کندن سرمدم

طاسکم هر کافری کونیندر
 نافدر کم سن سور پس انلری
 هر گیکم درد وارن پیلدر
 کیمی ایازغن دوز کیمی شین
 نچکارا کیسه قلسونلر کناه
 پس اگر یازقلربن ایشیدسن
 بن کرو بن پیرن او دایقم
 هر برینیک بکلکی بر شارچون
 اول یزقلو کم دوزیشلو کزین
 اولکه یوز قرقویلا یازق قیلر
 اول کشیدن یک کم اول خودین
 چون وکل پچان لغت ساعتی
 اول دتر اوروج بو قیلر غاز
 آدمیدن تا قدر طاعت کلا
 نچ طاعت قیلد طاپوصا نسی

عاصنک کوزی بیسی سوندر
 یوزبک آجی ساورم بن بیلر
 بز حکیمر اکه در مان فیلدر
 بن سوارم عاصنک کوزن
 دو کلینک اجوتن او در بر آه
 فاقیون امتی ترک ابد سن
 امتوکی ساکه داخی حقیم
 رحمیم باغم یزقلو لارچون
 یکدر اول اردن کم اوگر کزین
 کندوزن بر عاجز و عاصی بلور
 کندوزن کرم کلا طاعت نیلا
 تریا و کمز قتمن طاعتی
 بن قونک طاعتندن بی نیاز
 کم بنم در کاهمه لایق اوللا
 کم اولاجان و تنک شکر اسی

کجیا واکن برار غت بل و پیر
 قنغ بر احسانوک یتور لر
 یوز بک اچه بر قلو و ویرم
 طاعتیله ویر ریسیم بن عطا
 نضل و بدم چقدر دین کریم
 کیم کار کسه رحمت قلم
 دیر رسم فاسقی باغشلیم
 ابرسم زاهدی فاسق قلم
 ای غفور وای حلیم ای علیم
 رحمت چوق مینه بر لطف اشکل
 زیر پریشان حال و پس پرور

سوال کردن سائل از مدد در نقیسی

بر ایدر نفسا چوق او یرم
 نفس بر دم با کافرمان اولدی
 عقل نقش دین یزدن یویرم
 کافر اولدی و سپلمان اولدی
 حرم آغازینه انجام ارمی

نسنه با کادینکم اولدی
 فکر تم چون شحوت او بجه کدر
 غفله او یمنکم اشی اولایو
 اسند وکی شایه و شمع و شرا
 آرزو سی جامندن اولنلار
 هر کن اودن عورتین سرک دلر
 اول هو سپردن کم اچندن قیر
 نفس بندینه اسیرم نیدیم
 نفینه او یما و گلشهری مکر

جواب دادن مدد ان سائل را نیز

هدهد ایدر نفسکا الذمخل
 نفس دوزخ در قن کم جوش
 تن دقیق یولن تر و امندر
 آدمینک علم و حکمت اشی
 تن پرت اولج پیلانی تمیز
 دشمنو کی کند و دوشنک
 واکزی بر جرعه کیی نوش
 عقل دوستی نفسا دشمن
 دیو و دد و شهوتن کودن
 بت پرت اولسک دلم یک

۱۰۵
 نفسا اوین کشتی آدم و کل
 بر کم اول بر اغلتا اگر یقا
 کاش اولام کوهره قصه ایلیا
 بر مثال آل کند زو کابی ملام
 خان کم قوجا و کم بیگ در
 کم دلار یسه کم عقلن هیچ اده
 دن خلی کو کن علیین در
 غت اادی کم کیر اسن کو کلن
 نس قولن دتمه هر مهری
 قاشن قوم آنن خیر یوق
 بو علمک بوقت التی
 داستان شیخ ترازو دار که در زاویه بسته بود
 چون سوزا بشلا مفاکدر کرد
 آمدن اول تگری رسولینه سلام
 بر حکایت آنن آغاز اید لم
 علم و عقل و جانلا بهمد
 جسم آنوک جانتی او ده یقا
 ست ار اولام آن قصه ایلیا
 عورتینه کم سنک بقه حرام
 او لکه نفسندن الو درایت
 جان آنوک جیتلا در پی اده
 تن مقامی دینت سجین در
 قرد اولام کم اراسن او کلن
 عقل رهبر ایله کلشهری کی
 جان متاعن آل آنن اخفی
 اول ترازو دار شیخ خالی
 تگری ادینی اکالم ایلم و
 ویر نیلام در و دیلا تمام
 دینن آنوکلا ناز اید لوم

ابشد امدی کم نیسیل دیلمز
 غصدن خاطر لری آزاد دی
 اول نظردن کم حق کور میشدی
 ایک میزان ایک یانتین در
 شاد او ترمش زو یسینم
 بر ترازو اصلو بر بقال وار
 بو ترازو لریا اصلو در
 کم ترازو آصه سین یانکن سن
 کم ترازو زو بین اصد در و
 زوین هر کیز ترازو کور بری
 جان و جانک متاعل در نرم
 تن متاعینی دخی کانر فنی
 جان و تن میزان لری او نی
 آدمینک جسم و جان در نرم
 اشو جسم و جان میانه در
 چون از لمدی قیزدن فیلمز
 بر زمانن کم خلیق شاد دی
 زو ویسینن شیخ او تر میشدی
 احمشیدی بلما هر نقد جنت
 کند زنی سجاده اسندن مقیم
 دکر بر یانتین شیخک استوار
 پر کو صور که بو ناخو در
 ناصتار سن تا لاپس کم سن
 بی بو پانی متاع ای نامدار
 کسه بو نک کیب دکان قردی
 شیخ ایدر بیر بیلا ار نرم
 بیر سییلا دخی در تم تنی
 هر ترازو قندن ایسه قندن وار
 بو ترازو لار لاکم از نرم
 اهل کشتی ایدر بو دکانن بو وار

شیخ ایدر قنچینی در نیم
 ایدر اشیو جسمی درت ایلرو
 بودجه بسلا دم تنی بر کوریم
 بود خطونلار بیله بسلا دم تنی
 شیخ ایدر کودکی در ندیم هلا
 نیجه کم صندم کمسنا المدی
 نیونک باش آغین آللر
 ادک باش آغین صائار سک
 صغرات ایشه کار دین
 دینک قرنی بغساعی بین
 بر بحاسن در تراز و او ش در
 بیلر مردارانو چوندر تنک
 تن مناعی بیکیلر او بقور
 بر پلاد کایه میج اول دین
 بود کائن و اکلیم بن دلو

۱۰۶
 اول و بیج و شران ار نیم
 ای عزیز و بتمنو کی آل برو
 قدرنی و صغفا برو بریم
 و قندر کم صاعم اورغل بتمنی
 باش این فارین بغسوغی بلا
 یکدر فون بور سینه کلمدی
 زین پیب لذیتی بولر
 المیار یابنا آتار سک
 المیار آدم اتن ای دده
 ادک کسه کز جک میرینه
 جان آدم ات قونین تو
 کم اوکش فیتلوا و لمشد جنک
 دانی شهوت کم دکانی فیغور
 کسه آن بر پلا الپ سین
 تن بهاسی بو قدر ای اولو

علی کارک تنج و یعلم و را
 اول گشی ایدر تنک چون قدر
 جانی درت ای اولو بر کوریم
 شیخ ایدر جانوک ایولیکنه
 اله تقدندن کاتزدک کتر
 ایدر اکلام که مگری بر در
 شیخ ایدر اکا بتمن بولدم
 در ترسیم فیمتی ارنون کلا
 ایدر اکلام دخی بن کم ر
 یولق اکا اعتقادم و در
 ایدر اول بودیندن ارتوقد
 در ترسیم بن آنی کم کنیا
 ایدر اکلام شریعت بولنی
 ایدر اکام بها کاتور سپر
 ایدر ایشتم شهادت غور

یو خسته نین جسم و سر یا دست
 بی منه لکده و یولق عیب
 فیمتی نا و نچایه و بریم
 ناکان یا خودنه بکیز جان تانا
 درت و بر ایم دخی کج خوش
 بو بنم کوکمه بر کی سپر
 درت و رما که و قدر لمد
 دو کلی عالمدن هم یک کلا
 حق در یولندن و قلدیم
 اولدم مشرک کی ملندن
 آن الایسی بها مز یو قدر
 پیر بتمان ایدر سیم پیمیا
 هم از دم کی طریقت کولنی
 یا اکا بقان قنن پیتور سپر
 دولیب کوکلی شهادت طور

ایدر آنی طر ترسیم ای عزیز
 صنم کم بماند کس غم در
 ایدر اسلاص ای نورم عظیم
 ایدر آکا قند بولالری
 اول ترا زوده و لیم ارنوق کلا
 ایدر ایلام زکاتوی ادا
 ایدر آنی قند درنا پیلسه
 ایدر آنی چ پیاده ای سلوم
 ایدر آنی درت پییدم آله هیچ
 دل مناعک قیمتن کم قیلنه
 ایدر از علم و قارای عزیز
 ایدر از حلم ایلر و هم کاترم
 ایدر از صدقه ایلر و هم قیمتی
 ایدر از مقدار و زینت کرم
 ایدر از عشق او دی جانم ندم

قان بتمن کم فلا آن نمیسیم
 کوه قاف آنوک قند دهن
 هم غازیله دریشورم و لیم
 کم صتون الالری آنی غم بها
 قام طشردن و کی قدرن بلا
 صوم و اخی دورم ای مقندا
 کسه و یا فیتینی پیلسه
 معرفت معنوی و پیلسه
 یو قدرینت آکا لایق هیچ
 یا آنوک درت بهاسن پیلسه
 ایدر آنرا اولیه قند تمیز
 ایدر آکا قند بتمن پیسم
 ایدر آنوک قاندن یک قیمتی
 ایدر اول یک قاندن ای تم
 ایدر آنرا آدمی حیوان در

ایدر ایو در بنم خلق عظیم
 ایدر ایناندم بهاران شوقله
 اچغا و طامیا اینا سرم
 ایدر اول قنقی ترا زویه صفا
 در ترسیم آنی ایلیاب تمیز
 ایدر آنجا عدلله دوریشم
 کم بنم امروصه چون ایلریشم
 ایدر آنی درتشی میزان فنی
 در ترسیم آنی ای نامور
 ایدر ای شیخ آنجه زهدم ورنم
 ایدر آکا بن بها بولیمزم
 ایدر ایلا خلقلا خوش سیلدم
 ایدر آکا سیریمزم تنم
 ایدر اینام بو قامو پینه و
 ایدر آنی بو ترا زو در تمیز

ایدر اول یک در قوسندن دیم
 حشر کونینه و یوز یک ذوقله
 هم حسابی و صراطی صانرم
 یا اول آغریغه بتمن کم یغا
 آغریق اول طغدن ارغیر
 خلقلا انصافلا بار سرم
 قرو لا قوسن بلا بار سرم
 یا خود اول آغریغه بتمن قی
 سیر کوکی بتمن ایلام سر
 کم اولور قل کلب جانم سرم
 اول سپیدن درتین آلمزم
 لطفلا کم فامسن قول ایلرم
 بر شمن هرگز اولای یوز چمن
 کم دکالی حقد رای نامدار
 نیر بتمن ایلر سرم سید

تن فاشی چون حساب کهمدی	بنن و هیچ قدر و قیمت
جان مناعی چون بهاسی خوش	آغز خه در تنی طش غمش
بپس بن بر کجه او ترقی کرد	بود کانی داخی کو ترک کرد
اشو جان نقدی که شرح ایلد	وصفی تر سر لریلا سیلد
حق تشن در یلین ای حکیم	ارتق اولایردن و کوکدن دیم
از ن چون ترازو اصل	و کسی بر در لو نقدیلا کلا
جان متاعینک آن چوق	تن فاشن قام پیچه سایه لر
احت بازار نه چون کاپس	نا التد و کیسه آن بولسین
بن متاعی صاملا التون بی	تن فاشی کوبینه او دن کی
شوت و نخل و حسد تن بار	صدق و اخلاص کرم جان یار
ظالم آن ظلم رنجینی کن	عادل آن عدل کنجینه ارن
دورک جنت غلمان بولس	دیوسک و دوزخ عفت اوس
کابلد البیس جان آدم در	جصل زخم و علم اکا مرهم در
جانکی بسلا که باقی قاپس	قالباطما که فانی اولس
بس بو میر آن نصین قلد لر	جانلتن قمتن کی بسدر

کم شر او تن بها کا ترمیا	جان بها پس کسه خودیتر
کی ترازو راست کله شری	کم قونقد و ک بها پس بی بلا
بی ترازو سن دکان ایلامکی	مایه و سوزو زبان ایلامکی
دینک اکسیده به بر اشد ار	بن ترازو ایلدم کل آن در
دکمه اشد استمه امن و امان	مصطفی بو بروغن دغیل امان
کم دریدن آسمانی بی پشتون	پاک اولایغا بقول اظالم
سوال کردن سایل از مدد در بیان خشم و غضب	
پیر ایدر بن بر خشم و غضب	ور در ر یولنی عظیم و کعب
کم الان کیسی ایتدن چون چقر	بلتیلایدوغنی بر چی یقیر
فایسچی بردخی کوپا او زر	سوکه او نردی ککر ابو زر
کسه اکا بر قتی سر دیمیدی	قومیا آنوک ایتی سیدن
ختملا چون کم قلیجینی بلر	تشنیلا کندزن ارمق د لر
بر الان ک او داریجی یقغه	کسه قرقر صورتینه یقغه
هر سواش اچند سر غوغا	نایلیان درسین کم از در بار
بولیان قومر بنی باس اولغ	ادمیلار یله یولداس اولغا

به گنگم شکر آغزینه دقر
کندونی باغواغاجی در
خشم الیسی ایلدی یوز آدمی
قرشوسینه میر که یوزدن

جواب دادن بهد را بمعرفت رنگ آمیز

به بهد ایدر خشم زینهار او عقل
عقل و علم و حیل ایدر شکر
دنیه اعلی و پینه دشمن در
کفر میجن دین بشینه دوقا
عقل رختی خشم اووی کویند
دیلما ز بسک که دولا او دین
آدینک یکر کی علم اگر ن
خشیغیل آغی قدا ایلکز
بر کوکل یقین کم اول حقدین
خشیلا بر آتو کیبی و آوسن
آن کم ات کوکلنی بکار کشی

زخم اورر لاریس داخی و عقل
کبر و کین و خشیلا بار شمشیر
تریت قلم که تر دامن در
از دهالاری او و کا اوقا
حلم صوبی خشم اووی کویند
او دکر اسپینه دخی او دکر
علم اگر ان یکی حلم او کر ن
سیر اورا بنید پیوند ایلکز
کعبه بقصدن از تقدیر
نا آرم سن کم ایدن آوسن
خلق از لا مقدر ایلر اشی

بر نمری یوز ایللیب قلماعنا
طیر غیلله او چون یار تدق
چونکه کم لک اولدی طر قنوی
اولدیش چلدی و کبر اندی عظیم
کبر بر بردون بردمیری قلو
آدمی می مکرولی تلیس او

مناظره الیسی لجن با که صفتی علیه السلام

اولدوغیلدی جعاند بوروز
کو کدخی سیرن کبر دانده
دکه بر سوزک پیا ن ایلما
کم خلیفه یق و رلدی آدم
فضل اولدی و فنا اولدی
اجتنبی تاجی اورلدی با شنه
صا ن شر بر یولن نا که آدم
مملکت باغنه یولانی تان کل

اول زمانم بو قوغوغا بنو
پیر کوزی کوک یوزنه چیراندی
دلو مکسه یوق دخی کم سیلیا
آدم اچققدن چیقچق عالمه
حق تعالی توپ پس قلدی قول
اصطفاد و فی کیلیدی و اشنه
بر کن اول فتنه براغن عالمه
ایدرای سلطان بر سایشه قل

باغم اول ایلین کیم بزدمن
 یو کلدب استو که یوزیک جنتی
 سجن فلما و غم چون بن سکا
 آلم کیم بن یولدن ایلا دویم
 چون بن حکیم روان اولدی
 عرک پنچا لکن چون پیلین
 بن بو فامو عمر لابس کلیم
 بو کز دنیا دریا کورشم
 قابی برمر دکا رواهل دید
 نیت کیم اول لعنت ایلینا د
 تلمی قولین تئاینا ندرک
 این اشبو عقلا قصدک همان
 دجن باکنا مکید پس بنی
 غم ایشتم کیم بودر ده داردر
 ایضا احلا ثما بهم ایر لر

قوعدم اچفت کیم کورما بنی
 دوزخ ایلا بن سکا اول جنتی
 آنجه داخی دشمن اولما سن بکا
 بیچ اولامی کیم اگا سجن قلم
 معیلا سجن قلدک سن بکا
 سن قنن دکنی بر طفل اولن
 سجن بر طفل ایلین قلمیم
 یینه دشت و کوه صحر کورشم
 عمر مک پایا نینه هر کز بدید
 تلمی بیما دیدن پنچون بدورک
 بن یلان سیلا یسومی صمدک
 کیم جنتی دو تیک جادوان
 کورنتا چقر دم اچمقدن پس
 سنا تکیله داخی ک ایلا در
 اولما دستانا دوی کور لر

قنن کیم بر مکر و تلبیس ایرم
 قنن کیم بر دوزخ جلمدن کلا
 چون بن آسان کستم سنکل
 دشیه زاهد لارنی چون کوروم
 قنن بر عرفه بن مشغول رق
 دکت سکا یا لکنز اولما دم بلا
 بیچ بلیم پس کتدک سن بکا
 قلمدن بر دوزخ الکسک طاپدن
 سان بندن تا قدریک کوردر
 المزیسم بن بو کیمی و سکن
 بندن اول یرو که بری ریواو
 صمنه کیم ایلینس ارادن رکن
 بن که بو نیم اور حق کیر و منی
 و فرینن ایلیم کین مسینه
 طیرغی باشو صحنمقدن قلم

بر فرشتا یی یوز ایلین ایرم
 الی عالم آندک بن خایل اولما
 والودن بلما یه پس عاقلاری
 ایلیم کله کیسی پوروم
 عارف آندک عایدن محرو
 آدم اعلانا لارنه قام بلا
 کور پس کیم بن نکر ایدیم سکا
 سندن اوتری سرد بانی قاپو
 کیم بنی قاپو لریدن سپرد لر
 نسل و قومدن چنارم صلی
 بر فرشته استینه یوز دیو
 هنی نکر ایدیم سکا بن دین
 اولدم اول حق تعالی دشمنی
 قالیننه خودنه مقدرای غریز
 یوخسه باری بر اولویردن تخم

دیر اولدوغی غمجه بن ایتمخل
 کیم تویم اغلنلار وکی اچمخ
 سان اچمخدن سرکدورن نیا
 بر یق بن اشلدم در خوب نکا
 بن خطایا اسجد و بیلمدم
 سندی لائق بابی و تمیز
 نسا نونک توکی قلدی قبول
 بر و فاموخت و بر نده
 اول تکرلیغا دعوی قلور
 کر رنلار وک اوینی بن یقم
 بودی محنت ایلم جانلار نه
 حلقه چون بن ایلم کار کرم
 ایلم بر فسلایا نامدار
 حق تعالی دوکلی دشوار ایشی
 طام بولدن دکالین یویسر

بندن ایمین یوریا ون
 کر می ویا صراطی کیم
 فاجن اغلنلار کی آنک قیا
 بر کنه سن ایلمک لایق نکا
 سچ سنا نونک ایلمک قلدی
 تکر نونک امریه اعزاز اندک
 پیله بندن منکر اولدی و ملو
 قل بنوز اولیمدم ارکا نطی
 الکل دعوی بی معنی قلور
 یینه بنلار وک حقندن بن چقم
 صوک اچی قصد ایلم ایمانلار
 بر نفسند بو بجه توبه لر صیم
 الکی ملاق زبند اساس تار مار
 نامراد اولماغی و بر خوار ایشی
 فامسن اچمن یلینک توپسر

بندنی یوز ذوق یوز عیشه
 قامپینی طام بولیندورم
 دوکلی دشوار بولیندور
 جمدادم کیم قام طامو یورا
 دایه یون دام اچینه بن دم
 قاشنگ یولسن لغینه بن سبب
 پون بنم قاموسینه تلپس
 چون بن اندن کسرم او میزدی
 سن دخی مهریده ساکن اولمخل
 آنک کیم بوعلملا بوقن درر
 بان میره کونه قوغل ای عزیز
 یو خسه بن نچا که دیری یوریم
 دینی ترک ایلم اولم درر
 نیچا کیم سرد بان قاپودن
 زیر بکم عالمک یوقدور مقام

سیک اچمکلار و لذت لری
 بندر وک او میزدن اچمخدن
 بولک یوللار اچمکلار اوچلر
 تویم کیم پیری اچما غه کیم
 فش قنادن ایکو پسندن سلم
 بان بولدن چقون کیم عجب
 ای عجب کیم در بکا ایلیر اولم
 کیم کرم بر صبحرم خشی بر
 با که باقی و بر دم ایمین اولمخل
 آدم و ایلیر جان و تن درر
 اندن ایلا جانکی تندن تمیز
 صندم کیم جانوک تندن تویم
 دنیه ایش دوتن ار قوم درر
 کیم و قاپوسند اولده طاپودن
 اول قپودن ارتق ای عالی اوم

و پیمای پس که مکرّم بول اول
 فنن ورملی اچندن طشّه پیر
 بنمزم اول قانی دین فننیم
 بان اذن بارو کم سیدی دق
 سن کم او قید بو کلدک قانیا
 دیاس سن سن که طوع طایدن
 سه کم هر بر طبق آنوک در
 ایزر دخی مقام ای نامدار
 کند و ملکدن بنی دشر پس
 کم سرکشلاز اول یر آنن پیر
 فنن میسم ملکک اچنده ییم
 فاپوسندن کتدم تگری دق
 کیر و اول فاپودن اردک طاییا
 بو قوی کلدک ایرق فاپودن
 دین فامو قیو آنوک در
 اول قیوی ایلیشتر اختیار

جواب و آون آدم علیه السلام ابله لعین را

دن اشتدی آدم ابله سک زین
 مرای دایم ضلالتن اولن
 او سنا و دیوشاکر دپشتور
 کند وزن اول زیانه ایلدن
 عن آنی غرقه ایلامش خطاب
 تو چایلن فاجن اولورای فلان
 قادی و عرض قلدی کند زین
 باطلی حق یالنی کر جک بلن
 پایمال شهوت مست مغرور
 صکن دونب ایرغی مغبون
 پیر اولمش الیه پیر آسیاب
 الیه سن کم سیلمز پس جزئیلا

بن کم اول جنتی قلدیم مقام
 بنن سناوک قو لکید کلدیم
 نیت باکا بولیدک سن ظفر
 بو پسر بر طعنه دن خالی کبی
 کم جناندن بن جهان ایرشتم
 بز شهاب قولاغنا دیزر نیزی
 پیره و استینی کستر کورلوم
 ایلد دکنم عاقل او الدن
 چون او اسن او اچندن صمد
 پیره خود بر یرده اولمن لقم
 یو قدر ریج دین آرا من
 پله کم پیر پیری بز کور سیروز
 اول یندن عالمک کردک روا
 عاقبت هر یرده خرکه قومدق
 بن مزین ایلام سم عالم
 صکن چقدم عالمی قلدیم شام
 زیره دقدن دشره پیچ اشقم
 خود بولاش پلا کرا کیدی کمر
 تاسن اول دارا برون الی
 بو پسندن باغبانه ایرشتم
 سن پساییلانه الدن سن بز
 یوخسه قور و او نه نایه کیرلوم
 پاسبانی نیت با دشره صمد
 نقش دیوار دخی الدن مدق
 اولمبا عالمی بی او می و پ
 لامکاندر دانه بیلا دامن
 براراده بزقین دور سیروز
 بو یندن دینک حقدق دوا
 لامکان شهریه واکن در مدق
 خوب اولامیدی جهان بی آدمی

ایسیا یہ زہر ک اولمایہ سنک
 یسینہ چون کمره لغو کی کور لر
 زامدک چونکم ریاسی اولمیه
 چونکہ دنیا ترکنی عاقبت اون
 دانی سنا نوک آنکیده نایشک
 عدلا چونکم عمل مفرون اوللا
 سارنگ چون سندن ارتق فکر
 سن پسنی کور یوخسہ چون زمت
 زکندہ پسن قابل دکل پسن رحمت
 زو منایچا زور ایدار سک
 بہر نی کہ جیلتی ویران قلا
 خ اول مؤمن یلا سنا نکیلہ
 ایتیلولر ایلوکا ابرہ
 ازک چنکہ کہ بختان وورد کل
 سسقیسن اولمش اعضک چنک

کم دناسن یا کچا مکر و تنک
 اولیا حاشا کہ سا کہ او بہ لر
 هیچ سنک فتنک قیتنه کلیبا
 اولمینی دہمدم حاضر کین
 ورد ای خدایان یلک حرمان
 پسندن اول عالم بخون مغبون
 بو قدر یکیک ورا کا قدرتی
 مہربری بر فضلنیا قریشلا
 لاجرم مخصوص اولدک لغتلا
 زور لافسوی کور ایدار سک
 توبہ آنی کیر و آبادان قلا
 ایوا ولم دینین کالور یولا
 کم یوز ایسا یوز لقلہ کیر
 یولدن ایلادن آری خودار دکل
 کمسایسی اسنا مکیسن تندرت

ہر کم اول بدخت اولان جان و
 یولانی اغیار اول یاری الدین
 عورہ اولسہ بکدر او بر قرقلا
 بندخی سنجیلدن ہم بر کنا
 کم سنوک شرکدن ایلا دم آنی
 بن سنوک اندو کلا اولدم تباہ
 باکہ کیر و توبہ اولدی رہنمون
 بندہ چون کم عارضی در اول کنا
 الہ سندن اول کنا ذاتی درر
 طغر لغیلہ کلچک ایلر و
 کیدمی سندن عجب شین کنا
 آرسز اولیچن آرو طنی
 ایت در پس یک ذکر دہ یوق
 چس بر ایروغ و کناہ ایروغ
 سن کنا بہک ذاتین چاچن کین

کمسایسی دہلما یہ نیک بخت
 یوخسہ ارا اولمایہ آری الدین
 یولدن التیجہ بر آری زر قلا
 اہلدم الا بلور اول پادشاہ
 کم ایتندردک اندو کہ سینہ
 پس سنوک رایوکلا قلا کنا
 الہ سن قلا کنا ہجلا زبون
 بن دخی بو توبیہ قلا دم پس
 آنو کچون یاز غک قاتلہ در
 اول یزق دید کلری سکون
 چون پس اولمش سن تموعین
 آری اولاپون یک کیر و آن
 دانی مردار یرق اولاقوق
 ایلہ کندی کم صناسین یوغدہ
 کیشتک ذاتی و آنی ترک ادہ

آدمیا ایرجا کن بر خطره
 چه بر قینا مغیله آر نور یوق
 سن قورسین چو النون سندن
 النون النون بلفه مغبون اولی
 مگر بر کون شخصک استینه انتر
 بر کم اول قویوقن بر فردشا
 مریه کم قویوقن کندی والا
 دینی ایمان چن قویب کین
 کبر و جنسندن نه کورسین
 نه غوکچون سن ایمانی طلب
 نه نام مؤمن الکسکاک قلدور
 نه نه کم سن پنی کمره ایلدک
 زه چونکم تلک کورم سر بر
 استریدک کم بنی از دورسین
 بن ایمان یولدن و سن یولدن

التونیست مس فریتر از قدر
 مس کوییز التون آنک کورنر
 بن قمو التون که بهیچ سن یوق
 فیما غیله مس التون اولی
 ایرغا قویوقن کندی و دشر
 عاقبت اول قوییا کندی و دشر
 کبر و بهم بر قویوا یجنن الا
 واره سن بر کافن اکرام لیه
 کم فلا سندن یکا ایمان بیچ
 واری کافر دین ایمان عجب
 آخر ایمان کندی و خصمینی بدور
 تلک مهر بر یولدن آکا ایلدک
 مالکندن ایلر و پسلم خبر
 یولدن و دیکما یکا کزد دورسین
 دفر وک سنانوک فراو باغم اف

اول کشیی دینن کم با کنت
 پسن کم ایلا دک کور و ملکن
 بن که یول دزدیم آنوک یاتنا
 سن قبودن کورما دک نورنی
 اوله دگیزده دلیم خاشاک و
 مار لا مایه دگیزده یوز لر
 نیچا کم اولار ما مور شاه
 بلکه پیری اولر سیا فویشمور
 آنک کصافی اولاصوبی کلک
 کیر و اول برحق بوایشی باشه
 اولکه مهر یو الا پسو کیلک کدر
 چون اشندی اول بد اختر بوزی
 کندی ابلیس لعین زار بیلا
 مدعییسک نه محرم اولسین
 آدمی مکار ابلیسی صنور

کم کشی الدامغیله او کینج
 فاپوسندن پسن ولی اندن
 فاپوسندن ایدم آنوک فانت
 بن ققتن کورم کندی و زنی
 بکرمایه که دیر شا بهوار
 اله مهر پیری برایشن کار لر
 بیچ جلا د اولی و دستور
 پیرم اول پیر لا در ایشمور
 دوق اولما یا حرامیلو ملک
 سن حوامیسی بو یولدن کون
 سناکه لعنت اول اول کیشی
 قسمتندن قاررق اولر یوز
 قلد آدم شرع معیار یلا
 اویمه ابلیس کم آدم اولد
 شمر ابلیس ادمیدن ایغمر

سپنتا بلپس آنچه و جلد اولا	کم سنوکل کمر فلوک ابلیس اول
آدم و ابلیس جالینی گروک	فالن احوالی محمدن صرک
هر که آنوک شرعنه محرم و کل	دیوادار اکام اول آدم کل
هر مقاماتی پیا ایلامکا	دکه بر پستی عیان ایلامکا
پون کر پس شناه پیدا ونهان	اولیا کل شهر دن یک تر جان
اول کشتی کم در غاندن بسلا	اون ایکی علی بود یوانن بلا

سوال کردن سائل از سدمه

پرسی ایدر وفادارم عظیم	خاطرم بن کینه و قلمم سپلم
محر اوذن کین شیرینا کترم	کیشک طوز انمکن او نتمزم
بر ملک کم خیری وزیر کستم	دشمنو میپه دخی کم دپستم
ادر بنی او داورر پیقغا	بن او نام کو لک پینه بقغا
کسدن بر لقمه اتمک بیمدم	کم او تر یک برده شکرن ویمدم
دکه او دوده موم کی اریزم	بغلد و غم عهد ابرق سپرم
اکه کم وردی بکا بر شربت آب	بولر سم اچرم یوزر جلاب
با که بر پول خیردن بانی دوتا	الته نایا کم دلار سیه صتا

کم بکا ویرور سیه بر خوش سلام	یوز یک آنچه آل بندن خوش سلام
با که یار ایلا رسا یوز کز جفا	ایلیسارم اکا یوز یک وفا
خلع لابن جز صفالین قلمزم	کسیلای و فالین قلمزم
هر ملک آنن و فاسی وارسه	یا جهاند برو فادار آرسه
پادشاه فاشن قدری ارنی	قرب میز اتن نقدن درنی

جواب دادن سدمه سائل را

بدمه ایدرنی و فایی سنوکل	کیل در عهدی و پسین یل نوکل
هر کم اول طوز انمکی بلما زپه	خیر و احسان شکرنی قلمزم
نما که بیدی و بیستریک درر	ات ایوسی اول کشیدن یک
ات و فایدر کشیه ای بیکت	یکرک اولابر منافعدن
بر نفاقی یوق ارا ایرامدک	بر موافق آدمی کورا مدک
کم پنا نوک لقمه پینی بیکل	بیچک شکرندن ارنق دیمیکل
لقمه بیمز آدمی قنت اول	صحه اکا کم یپا شکرن قلا
بر وفاداری جهاند ایلا یار	بی و فایله او تره زبهار
دولتی یوق کیشلردن فایده کنت	مقبل اریپر امتندن کاد کور

۱۱۶

کس ملکی نه مخالف منسوب	کم منافق دین و کلمه منسوب
بر موافق محرم باید بخت پیر	یوز منافق کیندک ای عی
بل و فادون تیز رک اوصاف	کم وفا کلشهر دن اگرانه لر
پادشاه محمود اول بهی دین	خاص ایازا کا وفا یولن اده

داستان سلطان محمود با ایلس

اوله دشدی کرو برد	پرشقایق باغ پر کل بوین
میرد اولدی برایکی کن خاص	شه قینه کلمدی اول حق شتاب
ایرد دشدی پادشاه دن بر	چون سواریدی آنی شاه جهان
قنیمادی آنوک بجزر اینه	او قدی برخادمی ایوانش
کایاسی ایشو ساعت کوک	صیر و اولمش بزود آنی صور
ایشی آخسرین بن کمالی	حالمزینیا لکن بلما یسی
ایله ولدم کم چراغ سوزین	بانی کورن با که اوزی کویت
بو برایکی کن که پسندن ایریم	صانه سنم الی یلیق صیروم
سنا که بیزل چان لردن ایرین	صیر و پیز صند کم سن صیروم
کل بزا و اشموزی باشه دی	پس صغ اولغیل صبر و لغی پیز

آریق اول یوزدن کم اول صبر و

عاشقندن بر قیس ایر و اول	او جماله رخ ارزانی دکل
ارزد باید که ارزانی دکل	اله تزار فانت و کچکل
اشبودید کارنی اکلا دکل	یوخسه یولن اکله اولور
یا برز کم وارین کا اور	نکری دقچون که سانی الدرم
فانکیده ایشو شاری دلد	یو کرو وریو کرو کل یل کبی
یوخسه فانت آفدورم سیک	یولن اول خادام اور اول فاید
کم روان تر یوریا یولان	یولن هیچ اکلمدی یولی پسر
جست ایاسک فانتا دکن ایر	کوزر ایاسک قشند پادشاه
خوش او ترمش صانه پس	کورجک خادام که سلطان او
فرقوسندن زاری آل کوزر	ایدر ای سلطان عالم زینجا
یولن هیچ اکلمدم بن نابکار	یل کبی یو کور و کلدیم فاپیه
اود کبی ایچار و کوردم طایفه	بر قیس هیچ آرو بن اکلمدم
یا برز او تور بن و کلدیم	ایله کم بن یو کرو کوردم یولا
حاشا کچ قش بندن المار و کلا	کلمه بندن کلمدی خود ایلرو
پس ماکرم او چن کلد کر بر	

چون بنم یو کرد کوی پیلین
 پند کم بن یو کرو کلوم ایوا
 بندن الکن نیت کلدی بادشا
 بواوک چون بریولی ورتی
 پاشاه ایدر بزم برکز اول
 کم بر اول یلدن بلا ایریشتر
 نه بش اول یولدن صفار و لیلی
 اکیب میر برلیک صفدن صلی
 اولیقن یولدن ارشدک برلی
 اتاده چونکم اینانا صرن
 اول کشی کم فرقت قیلیمیا
 صت کم باغم آنی کوره کلن
 ایلان ایلان برز کم ای عزیز
 عاشق و معشوق عشقه بر دکن
 صر کم اول قنده و بر قنده و

پیر پر مردن ایلا طلیشتر
 جانتون جاننا همراه دی
 شن دخی جانیده ایرشدی بلا
 دکه داکیز عاشقی غرق ایلنر
 صیر و باغم آنی صیر و کورمکل
 بر یومر و بر بزم ایرشتمک
 کم پس اول یولدن بر اوصاف
 تیزرک بندن اگر ارسایدک
 بس بکا اول عشق اولاییدی
 پس قیودن داغ کیماد و کلد
 کم نیومی دوشب آنوک یاننا
 اول ارتلر کم بو حالا اردلر
 هر نمازی کعبه قیلن کشی
 اول یلین وارو بن کیر و کلر
 هر زمان طی مکان اولر اگا

کم ایلیم دینین بر اولمشتر
 اول جشدن کنکل آکا حیدی
 بر قزین ایلکسی بشدی بلا
 آنی بندن کینا قز ایلانر
 بانی اندن بر دم ایر و کورکل
 یان و آنوکلا بار شمشا
 پنجا کم یو کرو بن کالپس
 سان یارم یوزنی کور ساپک
 فالیدم پخته اچندن خام
 عزم یو کرما که انا دو کلد
 اردم اول یولدن بن آنک
 اول ییلا طی مکان آوار دلر
 کیر و کند و شونه کالین کبی
 اول یی آنوک کبی کیشی بلور
 هر نفس سبط زمان اولور اگا

اول حالت
پس چون ارما وک بنور
چون کرو و کشته یارینک
ذکر هر کون یار نوک سوزی
تا چن ایراسن اول اشک
کو رانک صورتن کند زین
قبلسی دلدازنک یوزی در
سوال کردن سائل از همد
پرسی ایدر که عیارم عظیم
کم ترا کو دند چون دستان
کیشیا چونکم بو فتن کریم
یو دینک یا ترکیمن بنینا
ایلم دینک و مکر و سحر لا
کیشک چونکم اغلو غاور
کیسه بر لو کیده فلا شتم عظیم
او او ام باغم اندیشم اول
استریم کم کیشیه قصد ادم
باشا شترلق او و چش در
گد داپولت کی چون کریم
جاو لو غیلده و طارم عظیم
خالق زکی یوزدن ایلم
کز لرذن سرپس او غلیم
سرمه اورم لک لک کوزلارنا
بریلنجی تندن اون لک لک بلا
اچ دین داخی بشندن چقم
هم کفن صومقن بنا شتم عظیم
با جدن انک بتم پشم اول
برک التندن بشینی ایلم
عزم او غلیغل کچش در
شب کلامن عینک او غلیم

آخه قلا اسپتته چشونین
آخه اولان که بن نقب اورم
آخه سلطانلر قیوسی قدم
بوخه تو یوزن که دشر دچشم
بن کجا چون دکه بردامه چم
جاو لق تختینه چونکم اغرم
روم ایلمن سحر او دینه چون کن
کسه فلما دو غینی اثباتلا
نما لکدر دو مساسا کادوم
دنین بر خیر ایشا بشلامدم
نیت اولیسریم آنن اشتم
آخه بر جی مکر لایقش دین
آخه کجک کم اچینا کر شتم
آخه زندانلر قیوسی سدم
بوخه دکانلر که شدر دچشم
یون او ی کم استی باشینه یق
ای کو کدن اندرون صاوم
کوپه پنبون خراسانه درم
بن قلم یوز سحر و نار جانل
قامپس فسق و فجوریلیدم
نیکر یا لایق برایش اشلامدم
یان قند ایرشا آنن شتم
جواب دادن همدان سائل را
جاو لق داخی کی طار سک
صغیا اول اورن مکر و چش
پس طون الترس اول الله
همد ایدر نچا عیار سک
بانکی چون الله کو دکن اجل
کوزر یسه جیلده و دینانکی

ار کرد کم طیر غی التون اده اند کم میر برایشی قلمق کرک شرع اچند کسور و ساندک دین یولندن چون تراز و آصه زیه مذبر آدمی و نا بکار بی کشتی زیر کله چوق الدنا زیر کک بکن بریسی صاغا آند کم تلکری میرایشی پتور حازلق قیلن کشتی کذاب اولا بر کرامت اهلنه اینا نروز آخرتج میر که بی مقدار اولا عورت اولا کم دونه کوزن خانه مال اولشدرن کیشی طاق مالینی کم الر بر کرک قام اصیدن کم ایلا دگ زیبا	ار مدرا اول کم آری مغبون اغریا یولندن اصلق کرک دکه براون اچیه بر کز الگ برای اون اچیه بر کز الگ کم اوغولقندن کشتور افتخار زیرک اول الدامنی کی اشل بون کشیلاروک بری اچاغ جاذوار موسیبه ایمان کاتر معجزات املی اولوا الالباب ساجری کذاب کافرانر دنین عیار و یا طرار اولا دتمیار دکنه المختار شین قرقداور کم قچن ایش اولور کاسک ایینی دخی بونین مظلمه بونیکده فتمشدر بهمان
--	--

طغواشدن ناخبر ویر جنگ اگر لک مهر پیشنگ صولی در سن بواشدن توبه قاجن قیلن منطق الطیری دخی حل ایمل یاوزاشدن توبه قیل ای نام اوتن اول سلطانن اخای صد فلا قرداوک الاین سکر سن که کر چیدن کچر دگ یالنی	یوخسه لکری جوق اشد ورد طغولق کلسهر نوک یولی در ورفلک ناله اتی کم پیلک سوزکی شیرین ورنکن سیلک مصطفی یولینی ایله اختیار کم قنور وینوکی کفر کدن تمیز حیاط سیلاطوشن اصلانیک کور که طوشن نچه الکر اصلانی
داسنا شیر و خر کوش اول الدی تلک نوک اولو آدر ورد سوزار نک و شیرین میر یکایند و رریدی بر چراغ لاله اودندن چمن کونیناردی بیلک کوزی کلا باقاردی قام صحابی کلف دتمیشدی	میر کم الدی علم و قرانک دین آذن اشبود اپستانی ایلدی کم مکر نوز فصلیند که باغ ییل سمن ساچیللا اویناردی بر چپن کم زلال آفاردی اوت بیرینه زعفران تمیشدی

چشمه اوز تاسنج آق قو	چشمه لارک فایری اچویدی
قمر لک بیلکین بزم رازدی	طوطی و پستانلج بزم ساریدی
کوک یوزی پشعله و پرنور	باغ اچی پر حله و پر خوردی
اول هوا چون همدی اولور	یز لو صورت آدمی اولور
ارغوان دلشاد و وسوسین	سروازاد و کلا بیل غلام
نسترن خطیبیه ناز ایلاردی	یا سمن نسر نیلا سیلاردی
شمع قام شادلق و تمیشتی	برنقش قیغیا بتمیشتی
قام کلدر غصه دن ایر وید	آرده نرکس کزی صیرویدی
ایولر المانک سیلاردی	نار نارجه عتاب ایلاردی
کم نزل یوز قیغدن ایر ودر	صارو یوز لو آدمی صیرودر
برجه صحتدن چون سن ایر و سن	کم الو دیرلدی و پس صیرو سن
بار نوروزی کلا عنبر صفا	ابرازاری بن کو بر صفا
لعل کلندر اولدی و یا فوشت کل	تان یولق بیل و فوشت کل
قان اوزم قاین هندوکی	آق ازومک دانسی لولوکی
نور و خومانوک تفاتی واری	آرده اچر صادق یاردی

نرکس کوزی بغایت پر خار	قانون التون کم زمر و درخیا
بس بو صحر اکم سکا شرح ایلد	وصفنی بو بخ فکله سیلیم
صید کا همدی بر اصلا مک مک	اول شها قل طفلن مهر بر جانور
مهر کن اصلن چون شکار ایلار	قاسینی تار مار ایلاردی
جانور لر جانه کلمش لاردی	باش و جانی ترک فامش لاردی
اصلنوک چون جور حدن کچیک	صویرینه قاندرینی اچیک
جانور لر برین دیرلد لر	فامسی اصلن قنینه کلدر
ایندلرای جانور لارک شاهی	بکلری یولق و تر یوخولای
بر قری اشلا و کینی بر سحر	ایلمز یوز خف و تیغ و نهر
نیچا کم همتی شاه از کرور	طغری همت رایا اقرور
کندن چون کم آره بلمک کرک	ایرغ اغزیله دعا فیلن کرک
نیچسین پزه جفا ایلایه پسین	وقت اولدی کم وفا ایلایه
نیچ درنا وز سنوک جورک نیچ	اول کنی اکفل که بود و کجا
ار حلاله ایله بک اجزام	پس نیمز پس کنن ازن الام
نچه دو کا پس بو مسکن قن	السن بو جانور لارک حین

په طغوک نیتہ برار صلاں وَا	جانور لاک دخی بر جان وار
پادشاه یک ستمی عالمی کرک	مانغا اوچ کنن میره بر چرک
ازین کیشی چن صیر واولا	چوق یکدن کنن یوز کیشی اولا
اول بغزلقه تاراج ادر	طبعی دارولن محتاج ادر
بوچه دارو ورکه شورانکر او	قام در ماندر بشی پر میسر او
ازینانک جیر سیل اولور چنی	چوق ییا نوک زدن پیل اول
چوق یکدن چوق اولافار حاج	نادوا آنی دزاونما علاج
ور نوکل تکر یا قل بر زمان	اول قپودن زر قک اسناکل مان
چون توکلث علی الله دین	اشلما دن کندور زقک میس
ول که عقل و جان دتن سمن اور	مهر بر نیوک قسمت اول خود
ول که بن یوز جعد اوارم و مسر	قسمتی نایسه آنی پیس
هر که بلدی قسمتیک غایتین	او قدی نخن قسمنا آیتین
احسن ایدر بن و رب او تو	اولمقدن کوکلمی کو تور حق
کم در زرقم بکا کا توری	یا بنم اشلار می پیتوری
والذین جا هند و فینا ددی	ناقرندیه کیشی آنی یدی

صویلینی اچمیچ اقمیب	تکر آخر با جدن پر قیب
اشلار می بن بر پیس یکد	اشلما دن نایر پیس یکد رو
ایرق اغزیلا اغوییک کرک	ایرق الیلان دتمق کرک
قسمتم سزدن در ریسیسم	چون نیم حق شکر نی دیسیسم
بن وار ب خود فارغ او تور	دنیدن کوکوم کو تور ایدم
الهیم کارک او ایچی اتمه	کم کتون قسمتموی یا نمه
کم رسول ایدر توکل قل دخی	واودیزن بغلامی بل دخی
جانور لر یوسوزی چون کردی	یز لرینی قام میره سپردی
کم چلب فرمان ور سه طای	کنن برا و کا تراوز قایا
بز قلا وز پادشاه یک خدمتین	دک کتور سون استمزدن
اصلن ایدر براء ایشم پتر	اکسکومی کار کومی پیس
اله میر بوایشی پتر مایه پتر	قولکر میرینه کا تر مایه پتر
فامیسی اندا چدر کم بر شکار	پادشاه یک کنن بزد دخی وار
کا تراوز حقی یوخسه کرد	اله بزدن حقی اور وارو
اصلن ایدر قول ایلام و رک	ایغو کیزی گلو کزجه سر و رک

طکلچن پینوکن سیر کو ترک
 جان ویر کوون سیر ایشند
 مهر بری بولتین کر لار دی
 قرع کیم دشنه اول وار دی
 قرع برکن طوشنا دشنه
 اکه قرشو یوزی بر تاریم
 طوشن اصلندن یکا کالور
 یولن اکلندی که یوزی اقدن
 کورد ایرقدن که برطوش کلر
 اصلن ایدر اگر یوبانن اکا
 تشاق اولدی قرع اوج اوترشم
 بلزم پس ناکسانا دینیم
 یادشا بلزمیتن بلزم مدک
 طوشن اوردی باشنی اولدم
 ایدر ای شطکلچی کیردم یلا

کنت بر آوی طپوما کا ترک
 کنت بر آو ور مکیه کتدر
 کنت بر قرع براغلار دی
 اصلن آنی ییب او تورورد
 طوشن ایدر اصلنا اولدم
 بولما دن کندزم قر تاریم
 کند زینوک چارسین فیلموردی
 اصلن اکا او دیولن قاقیدی
 یولده و چوق نوصه وزاری فلر
 کیم نه وقتیدر که کالرسن بکا
 آغیم استینه یوز کزدویشتم
 شمدی کلک که سانی سیم
 کرلما کدن حذر قلمز مدک
 اغزن اچدی کیم جواپدنی ون
 بانمیه بر سیمز طوشن سلا

طاپکا کا تریمکا کندر دالر
 بر سیمز یغلو ایلسون الو
 پادشه ایشینی پیتور ورکن
 اپنا ارمر بر اغری دلو
 قنجه وارر سیز دنگ کالکین
 کیم یرن اولما دی خوشنید
 صفه کیم ایرق کشتی مقبولور
 کسه باکا ایرق آدن ایلدا
 ایلکزدن عالمی قیلم تھی
 ایکی یرم دیشلا تکر حق
 ایلکوزک داخی دارین یرم
 کیم بوسلطانلیغ لایق اردر
 ایک شاه برالدن غوغا قیلر
 یک اولاندن نیم کتر قلم
 اول شها ایشو خبر لاری ورم

اول سیمیزی بن اروغه ورد
 کیم ارق طوشن ییجه اول الو
 بن آنی طاپوکه کا تورورکن
 یولن بر اصلن چقا کلدی اولو
 ضرر بزدن کیم یلوکز قنجه و
 ایلکزد اخی تکار سیمز بکن
 ایتدم اکا بزشه نشه قولور
 ایتد شاهنش کیم اولورای کلا
 ناپسینی قومنه اول شاهنش
 سانی داخی اول شاهنش
 پنجمی چون دار یوز ما که دزم
 بندن ارتق دینک کیم وردر
 چون ملک لیکلی نغاضا قیلر
 چون بلون پادشه لغت یلم
 ایتدم اریسک او تریم بن ورم

ایدر ایشوکی گرو قو واریت
 کورین کالو بن اول با کاندز
 بن وریکن کم درر اول کم کلا
 ایشم المصدن چون اثر دی اوی
 چون کور کم اول ایشم اکا ایا
 ایشم آنی قویق پیو درر
 رابر قیدم شخانا اولدغن
 رچه کم انک انک سیلی آسا
 اصلن ایشندی کم آون الدلر
 درمیدر یعنی عالمک کشتی
 کم بی کستر که الدی آونی
 باش انک کو و پسندن اوزم
 طوشن ایدر کل که طاپکه درم
 درشن ایلا رو کدر اصلن بلا
 کازندن قتی یلان پسر قوش

کیچی سزلاری دخی آنج پست
 یون قاتمدن تتا الب کدر
 با نیلا ملکتی دعوی قلا
 ایشمی الدی بنی اندن قدی
 قاپر آنی و قلدیر قویا
 سانکی چون بکدر اول دییو
 شه بورانو کلا نا قلدغن
 نسنه کاتر دکلدن سندن
 قاتمدن کوزلری قانن دلر
 کم بنومیل قلا اول بواشی
 کم اشتما دی جهان چاوی
 پنجمیل دار سیسی یوزیم
 دشمنو کی کندو کا پستم
 طوشن اول اندیشم کم نه قلا
 بر درک صو قویسینی کرلمش

قونیک یا قیننه چون کلدلر
 طوشن اصلندن گرو فالور
 اصلن ایدر یوسکنه ایلرو
 طوشن ایدر قرفم و قلاغا
 پسن مکر کم استنه چون کاله
 کم قیوده آن ساکا پستم
 اصلن اول اصدن کم انده
 چون ایشدی طوشن الدادوغنه
 قونیک استینه کلدی کلدیو
 چون صیا بقدی کم اول اصلن قتی
 عاکینی کردی صدا اصلن کی
 چون کور کم دشمنی دشمنی
 چون قویو یه دشد صوده بو
 خرم و خندان و خوش کیر یو
 چرخ ارو بن سکریب اوینار دی

قویو یا قینید غینی بیلدر
 ار قن ار قن قرقدن کالور دی
 کر چکیسک نایه فالرین کرو
 قویو اچندن آنی کور مکلکا
 بان کند و قلدغو کا الپین
 ساکه صیغمنی انکیون ایستیم
 طوشن اصی چوقی کز اندن جو
 الد اول طوشنخنی قلدغو غینه
 صوطولو اندن درک بولوق
 کرد بر اصلن دتر بر طوشنی
 قلدغن دتدغی طوشنی کی
 طوشنی قویب قلد اول قویا
 ساغ اسن طوشن قراکنن قلد
 مرغارا چندن اوینا یو کلا
 بجاودندن خاطری کینار دی

تا چن ایرم دیردی یارنلر
 طوشن اولدم کم بر و کلیمیشدی
 ناک یارنلار واریمه انوک
 هر بریسی یصل او تر میشدی
 طوشن اوینا یو چقا کلدی کرو
 نلر آنوک کلدن چون کردلر
 زرشور و دیگر یوز اردیلر
 ایندلرای تکرای طاپوشن خاص
 پس ولی سن سا که اول قیامیا
 پسن کراماتیل یول و کرسن
 ملریمه داخ آنن جان بها
 سان کورمک جانمزدن کین
 طوشن ایدر سیزه چوق اولسون
 دوتو مزگیر و یوز دندی بن
 بن آنی الدر مسهم دورایدی

اول آنی یوز ما کلدر مشم
 بن بو ورمقدن یوز برترمدم
 بلک بواشدن که بن باشمدم
 چون اکینه درد بر بر بلدین
 مکر ادیلا یورکینی یقده غین
 جانور لر آفرین قلدی اگا
 دایما پیزه بومیدن ساقی اول
 ای جهاننی مکرلا دتمدم دین
 جیلست اتمه دکه برده هر کی
 حرصه چون اصلن کبی اینانه
 سوال کردن سائل از همدند
 پرسی ایدر المدن قمر قرم
 قر قرم کم بولک اولم نیدیم
 عورتم بریا که نالشی لر قلوور
 اعلم ایدر بابا یولا کتم کل
 الہ صکن علما اولدر مشم
 کندزومی یا لکنز قمر تر مدم
 قامکوزک جانتی بن ورمدم
 سیلدی اصلانه نالر قلندین
 البتن بر قوییا پیر قدغین
 کم همز عالم ختم اولدی سکا
 آن اولدر دو کسا پس باق اول
 خلق آتینی ظلملا هر کن یسین
 صدقه بغلا کوکل کلشهری کی
 عشور طوشا ننا الدانین

باغیلا بر آغوش نیسیم	خانمائی کیمه قویب کیدیم
مال و ملک غصه سی بانی الو	کم کدجک قام پیرن قلور
یونمی یوز عشوه وند پیرلا	بغلمش در آلی بک زنجیرله
بو قونبدی تناشا شایلم	کم سز وکیلله بلا آشا بلم
چون یلک یرسپنن آسوزلم	قومی فاین کلب کیر و بلم
کو یرومی چون سوارم نیدیم	آلکرومی نیچه قویب کیدیم
منصب اچنن دخی سلطان بزم	شاه دهر و شهره دوران بزم
پادشاهی نیچه سی ترک ایدیم	روم الندن کوه قاض کیدیم

جواب ادن مبدعده سابل را

مبدعده ایدر ایلده دت کم کیم	یولا و پیر و ملا غم امتدک
آنی هر رجلا طلماسی	بند قایلجی دخی الماسی
کامل اولدر کم آتی یولا آشا	بند بر بکند و بویندن کشا
للدن اوره تعلقی ترکسینی	دیر لا ایلایه المک برکسینی
خانمان و ملک مال آنن دونه	ارقن ارقن مهرنی بندن اوز
باغ و بستان باق عالمن بولا	یوحنه بندن کل حریفی فاراولا

بند بندن ششم نسیک ای عزیز	قلمز یسک عقل علتدن تیز
بند چون چاکمکاد و زولسیر	بند لا بونیک بلا اوز و پسیر
تقش قنادی چون قفصن	آرزوسی بوپشان و باغ اولا
چون قفص سینا قوش اوچه	کلیتلمن و نه پر واز لا
چون قفص کندزینی بغلیا	قانذینی یوز اویلا طغلیا
آییننه والینه بند اوز	کندزینه بند کی خرسند ارا
چون سینا که اول قش قفص	کم اوچه اول بند لا قش کین
سیر فاین باغ و بستانلر اولا	قش کم بغلویسه آنن قلا
چون قفصن چقدی و بستانلن	ارمندی اول بیلل و دپشان
قلید چیلکله آراسندن حقیر	مهر محلا ده و بندیلله اسپر
اول محلا ده آنی یایات پیا	یا چنک پیا و خوش دیدم یا
چون قفصن چقه و کلشن	کیمی برانی ناکه قش
قش قفصن یار شریا یازده	اورنا قلده کندزن تر آزده
اغلیچون کیر و بر طغل اولمغل	عورتچون ار کلکدن قلمغل
شول دوا لیا کم آن محنت درر	قشصن اغلا بلا عورت درر

چون نعلدن کشتی ازاد او
بنده المذرا آن آي اولانام
عاقبت چونک یلا کتمک کرک
کتمک وقتن المک بند لا
دخل هر کنه پیتی ا کلمدن
بند کی ششمار سکه چون چاکر
بند غی سلطان نه اهل جاه اول
یون بلور چون که صابین قلم
یون مثلن قلدر لر قو ملی

دایستار غ قفسوس که در هندوستان می باشد

نکر این کبن پیلا یلوم
قفسوس اولو بر اولو قفسوس
برن او زن و د لکار ای کش
سوز خوب و نعلاری سیار
او چنگ کم مات اولور یوزار
ایشو دستان تمام ایلا یلوم
وردر آنوک موضعی هندو
برن استن در او ن اجه خوش
پرده لوده اول لطیف آواز لا
دکه داللدن چقر یوز در لولو

موسیقی تصنیف دن آوازی
جفت یو قدر یا لکذ بر قش
چون سپا ماندن دوزه آوازی
که جازک پرده پس ساز ایلیا
که ربای پرده پس آغاز اده
که دکه و چار کار به ایر شه
گاه زیر افکنن سازن قیل
و نیده بک یل آنوک عری اور
پشته لردن چوق اولدر در شر
او دنی در شور بن دونی کنی
اچسته چقر دخی یوز ساز له
اول قدر فریاد و زاریه دشر
بر نیک دکه دلو کندن چقر
اول قدر ناری قلم طاع و طاش
جانور لر ویر لر قاتنه

هر
چون

اندن اگر نور مهر بر سازنی
یولق او فی دلفریب و فوشد
ایرزه نور و زه مهر بر سازنی
بوسلک نغمه آغاز ایلیه
که عرافک پرده پس سنی ساز اده
که حبیبی پرده پس دشر
که حصارک پرده پس سنی قیل
عمر دو کندن کور کم نای قیلور
پیری پیری اچسته دیز اده
بر دیا کپی بغر اول او دنی
زازیله قیلر لطیف آواز له
کم دکالی قشار اوستینا شتر
بیر خوش اون کم عالمک بخرن
نوده لارندن اولر لر یوز بکس
قشدر اغلر لر آنوک حشرینه

زاری قیلودورریکن مالک
 کندوزیک یاسنی دوتارکن
 بریلک برنی دلوکندن چقر
 پرلیب اودن نیاروقش بلا
 ققش اول اودک اچده کل
 بریل استینه کچیک بروغی
 کیرد بر ققش اولر انوک کبی
 اول که بیل دیر لوز زاری قنر
 سن که عرک یوزیلر ارمز عجب
 بر قش اولومین بلوبن کور
 پس بنر اولملی اکلامدک
 آدیسک غفلتید ظلم غفل
 قشدارک قام الدی وهور
 قش دونی کز واکن کلور
 اچک اغلر کیشنگ کلور دکن
 ایلرکن ناله و شور و فغان
 دکه ساز و سوز لا اوتارکن
 و کشر اودون ناله اودون یقر
 قش اودن اودا اولر خوش بل
 کور که تکرار قدرتی ناله قیلر
 چقر اول کلدن انوک یورجی
 دیر لر یک یل دخی جانوکی
 کند و عریه و آلد و کن بلور
 نیجه هر کن عیشت ایلرین طلب
 نیجه آشوبیلد عالمین کدر
 اولنگ حاکم کرب طکلامدک
 دنین بر قشدن آلو اولمغل
 سن یز قلدر اشلر کلر یولق
 ایرغک یاسنی سکا دونی کلور
 شاد اولرین کیشنگ الدکن

ایلدی کسا که سپن شاد اولمک
 اولدن بر قش دولا سنی دکل
 بوچه لردیر یل خودی سنی

سوال کردن سایل از بهد در حکمت

بیصر صردی کم بو جانلر بریدر
 یوخسه تندن ایلر و انو یوز
 جان از لکن و رمدی یا یقیدی
 آنده جانلر قایسی روشندی
 یوخسه بعضی تیر میدی ای
 تنمی ایلادی ایو جانی یوز
 آنده می اولدی یوز کیشی ایو
 خبشت آنک می پیشتر جملر
 جسد لایا و زلیق ایلک اولی
 بوچه یل کافر اولن ضلک عجب
 فاسقین بوچه لر زهدی بلر
 جسملا بو مؤمن اول کار مذر
 بلو میدی آنک بو اکری اول
 قام جانلر بریدی یا قو خدای
 مهر بری بر باغ و برکت عدا
 کم تنده اولدی مهر کز نمیز
 یا از لدنی یوز واکل اوز
 یا اکا بونده می اردی بو یو
 یا اری بنده جان تقیان لر
 یا یوز ار مهر کز ایلک بولی
 نیت ایلر دین و ایمانی طلب
 زاهدین بوچه لر فاسق اولر

۱۷۸

مؤمنین بوجله کفره ایره نادن اولمشدر عجب بواختلا برین اکلاد و رکله نهوض	کافرین بنجه لردینی دین جانن بونی در و اول باده کم بوجان جوهر مدی و یاع
جواب دادن سرمدان سائل را بحکمت	
همدند اید رفام جانلر بر و جان اولایوز یک ملکن اولرق جان اولاکم یوز کورن بک اول	مؤمن اولن آدمی کا و دکل جان اولایوز یوز دق و ن اول جان اولاکم بر و ما دور یک اول
کم برینک سرعلین اول جان اولاکم قاتا بر دم ارن جان اولاکم صحتتدن آوی آی و کندن روشنیق جان	پرسینک وضعی سخن اول ایله دکلاناکم اچاغه ارن اللی بک زخمه صیا بر فریجی کم دکالی درده اول درمان اول
جان اولاکم فیرو قطر اندن عظیم جانن کم جنس فضلندن کلر کم سعیدیه ازلندن سعید ور صفاتی لطفلا حق عظیم	تیره و تاریک ترا اولادیم روشن و تاریک اصلندن کلر کم دکولپ ازلندن ربیعید ور صفاتی قولا داخی دلیم

جان کم اول لطفی صفاتندن کلر جان کم اول قوی صفاتندن ارن ناد عاییده که دیلی بیلمیز جانن جوهر در عالی عیار	عزت و اقبال و بخشایش بکر کند وزینه حس و خدلان در تکر نوک لطفی صفاتندن دلمیز کم عضلرده بقایوق پایدار
جان المدن صکن باقی فالسره تن که هم جوهر در باقی قلا شکل و صورت کم عضد قلیما جوهره مهر کنز فنا جایزه دکل	زیره جوهر قنده فانی اولپسر کند و اعیانتن و دایم اول جاودان باقی و جرجان اول کم بقا بولمقدن اول عاجز دکل
چون بقاسی کند وزینیدا اول جون عرض اید و غلا باقی در جوهرندن خالص اولمش جان بر اجم کم آجدر جلا بیا	جوهره و ک مهر کنز فنا قند بیا فانی اولن آنوک اخلاقی در کفر اصلندن قمش ایمان کر بسلر سیک آنی و کلا بیا
نیچا کم باغ و کلزاری اول کاذن آری چیقن النون خاص اول اغاج کم همیشه دیندر	بینه اول آجی میس باری اول میس قرقلو اقی با اخلاص اول آغو اچندن دخی شرین در

قام چاندن یک محمد جاندر
اندن از اشعرق اغترازه
داخ اندن اشعار قدر رسل
انیا جاندر اندن بارزک
اولیا دن صکن عارف جاننگ
داخ اندن اشعارق جان یو
داخ اندن صکن عابد خانی
مزنک در داخ صکن جان یو
شول طغر قو ملک که صیدم
فالینک جنلری آلوده در
لطف اندن مصطفی جان کلدر

في مقام الانبياء والاولياء

درفرخي کوک محمد جنتی
ساگرخی کوک اولوالعزمه
هم یدخی کوک اولیای رسل
اولدیم رضوان اولایم جنتی
اولد یولوق خوب کمالی شت
جنتی و چلد لر آنه دهل

انیا النبی کوکده در دهر
اولیا پیشین کوکده کیر لر
عارفک در دخی کوکده جنتی
زاهدک اوچن کوکدن اولیای
عابده ایکنی کوکده دوز لا
مومنک اول کوک اول جنتی
عشش خام جنتی قالینی
یار لا کلشهر چون شاد اولیای
کیم خورایلر رفیق و کم پیری
کیمه مونس روح اولایم راج
اول که دور خدن کوک التده عیا
هم جاد و نامی و حیوان در
کوک و ارن جان قوشندی
چون ریادن فلک اخلاص تمیز
کم نکیر چون عل فصرن یفا

جنتی و آنده منزل قلد لر
جنتا و خورلاری کور لر
وارجن آنده بلالرحمنی
جنتی و قلد غینی بول لر
جنت و مژدی یز قدن ساپلا
کم حکیم اشبیل سیدر حکمت
اشبوقو کدر که شرح اندم آن
جنت و دوز خدن ازاد لر
خن من خلد و من نار بری
بی مع الله شام و اسپنراج
اود ویل و صوطر قدر بهمان
بیدی طامو بویدی ارکان
یرده فالن جان صشتلی
طاعتو که غده اولای غزین
دو کلی طاعتی پیچ چغا

عجب طاعتکاران یو لایق
طاعتکاران جمعا کرمز کشتی
آلی یلق طاعتکار ای پارسا
غوسین پس طاعتکار ای ناسا
کرم و عجبی ترک ادب مقصوده
داستان سلطان العارفين ابو یزید البسطامي رحمه الله علیه
برکن آنده کم خطاب اولر
کم سوک حالوکی خلقه آشکا
سان فی الحال اووه کونیندو
خاق سندن جمله منکر اولکر
رهدکی عالمن زلت کورکر
بن بو یولن سان خلقه خاق
پس نه چان فیلسن کندو
بایزید ایدر آله پس نبی
ایله چاقم خلقه کم قالب طکا

کم قمو طاعتکاری سچا چقیه
تکر نوک فضل اوکار ربو
اولیا برکونکه عمر و کعبه
برکرمیک فضلنا او میدوا
بایزید حق تعالی کورندر
بایزید تکر ایلا دی خطا
ایدر پس کم قلا کرسنکسا
طاعتک شمعینی سوندورکر
سانی بر زراق و عاصی بیلکر
ویرلوبن سان شردن سو
خلق ساکا زلسیله با حق
چون بلیت فر شو دره الدو
چا تر یسکندخی چاقم پس
قلیما بر آدمی طاعت چکا

نما روج دو تا کشتی و نا غار
تکر ایدر بایزید کم بن
بن دکلمیم سمیع و یا بصیر
بن دکلمیم جهان یار دن
عجز و عیبم و زیدرم چاقوسن
بایزید ایدر پشگل احسانکی
عفوکی عاصیان شرح ایلیم
آخه لطفوکی فلم حقه عیان
پس کرمیک آخه برن سبیلیم
رحمتوکی ایله خلقه یاد ادم
رحمکی آنجا فلم خلقه بیان
کم دکالی جنتا دو تا امید
نا حسا بکدن کمسنه امنیا
خوف اوندن بون رجایه کندکر
پزیه اچمق ویر سر تکر دیو

قیله شخص و نا اولاج و جاز
نا و یوبن چاقوسن کم بن غنی
یا حکم و یا علم و یا حبیب
بندن ارتق کسه ورمی دور
خلق و بر نقص باک و آوسن
ایدم و در دایلمه در ما
رحمت و بخشا بشوکی سبیلیم
اولقدر فضلکدن ایلام بیان
سن رجم انعامنی ذکر ایلیم
کم قمو پس قیندن آزاد ادم
معفرتدن ایله ایلام بیان
اولیا لر رحمتکدن نا امید
نا عذابوک وارد و غن اینسا
دو کلی طاعتکار ترک ایدر
بیما لر طام اوندن قینو

آن کم محشر دن ایمانز اولاد	آخرت کونینه اینانز اولاد
ناتراز و قرقدا و نا صراط	داوه کچدی دیسه فی سم الخياط
اول کرم کم سنده و چون پلک	مزد یا ز قدن تبرا قید لر
طاعتیه طیمیا کسه پسنی	چا قیم سانی که چاقاسن بنی
چا فریک سن بنی عصیانلا	بن سنی چا قیسرم احسانلا
رحمتیلا یا ز غا با قیشلوم	کل بری بیرومزی چا قیشلم
اول که مهر کمز و دانشلا	رحمکندن چوق یزق ایشلا
نیز کم طاعتومز نا اولاد	یا سکالایق عمل بز دن کلا
بون بزم طاعتومزه باقه لر	جیف اولاکم پیر اوده یا قه لر
دو جفانی پیره ویرن رایکان	اول جفانی هم و ره اول پستان
بغنی زوقبولی نیدلوم	فضلکی استایوانن کیدلم
انده کم مهر برکشی طاعت فلا	کندوزن برز اهد و غا بد بلا
اوله کلشهری و بهراهل درون	حضر نکدن فی صلاة و ایمون
سوال کردن سایل از بدید احکام شرعت و طریقت و حقیقت	
پرسی ایدر که شرع احوالنی	شرح ایلا و طریقت حالنی

کم بوا یکی بولدن آرق دیروز	بس حقیقت منربینه ایروز
چون کم اول اوج یولک ایلن پیلوز	هم یلک صعیبن و سعلن پیلوز
بیر پیر نسز اول اوج یول اول	یا اول اچدن طشره میچ یول
شرع حکمی کتر لامی کیشدن	ایله دی کم اکلیه خوب ایشدن
ارطایقث یولنه نی شرع میچ	کیر می کم اولیا اول ایشدن میچ
شرع قوین میچ رهبر اولی	اقدایه رمنون ارا اولی
شرع حکمندن برن سیین کشی	اولی مهر کز طریق آنوک ایشی
مبتدع مکدر بن بلد و رور	کم نتا ایشی و یا ویلی نه دیر
جواب دادن همد همد سایل را	
هد همد ایدر شرع اولدر کم کشی	یا لکز با شار مز مهر بر ایشی
شرکت و بیع و مباح و زرع اول	بنلر و حکمین دزدان شرع اول
هم قصاص حد و تعلیق طلا	شرع بلدردی و ایمان عناق
بی تریلز و صا تون آب صتمفل	کند و مالوکی بیانه اتمفل
بی محک ز نهار التون المغفل	الچسز بغدادی یا اون المغفل
بازرک فاضیلری بنلر درر	بلیمین بنلاری مغبور نلر درر

خطی پر کار فاجن در نلا
 طریقت شرعه اولی الرقیق
 حقیقت بنکر شدن قلمیا
 دکه شرعک شاعری لا بد اول
 خلق اکامجه نسلیم ارد
 نام خلق اکامطیع اولر کم اول
 الرق دینی کتوون اردن
 نکردن حکمیا استلایه اش
 حق عادت انک الندن جفر
 لم عصای اژد با ایلر بری
 بیر آبی بر مغیلا بیرار
 عکبوت اولدی اوندی پرده
 میر بری بر شرع ایلا رد کاترو
 فامسندن یک شریعت صکلا
 اول محمد در که بکرک دین قدی

یا انج هرگز کسر سز کر تلا
 الهی شرع اولیا هرگز طریق
 اله بنکر سز حقیقت اولیا
 کم یلن تکریدن اگر انب بلر
 علمنی روح القدس تعلم ارد
 کسش وراول خلقه دایم طغریول
 بکر کرک دین اولدر دوردن
 معجزیله کوهر ایلا به طشی
 عنصر اصلین معجزاتیلر یفر
 طش پراسیدنی دوا ایلر بری
 بیر اوده کیر و بن ریحان در
 سیکر اکا خوش دیلا سوتار
 اول کچاروپر کیر نوکا تور
 کم مسلمانن کی کی اوک کلا
 خوب اساس و دغریب بن قدی

دین کم ان الدن عند اسم اول
 کم جهان بشدن بشا و بران
 بکر کی خلقک الوسن الدن
 اهر مندر آد میلاری یسا
 حجت و برمان بکا ایلر و فای
 قول و فعلیلا قلور دینی عیلا
 کم دکالی لشکر اول یک اول
 سن طریقتده بن و بن پس اولم
 بز اولوز محو و قاله پادشاه
 ویرین پیش اچم بولما غنجا
 اول اساسی کسرن شیلاددی
 بوکنه فالو ترک اولما یه دی
 مال ورن اول یولک اولاراه
 بش طریقتده ایقده خوشدر
 ناکوز ایشه کالراندن و نه قاشا

اول
 دو کلی دنلان بی شک شاه
 شرع اگر اولما زسه امکان
 عالمی ظلمیله ظالم طلد زه
 چون که مانع اولما کم بی دیا
 انبیا نوک بکر کیدر مصطفی
 زیره کم دنیا ده بکلاک نه کمان
 قول و فعلی یک اولن بکر اول
 سن شریعتده پس و بن پس اولم
 چون حقیقتده بلوره پاکگاه
 سن شریعتده اکی یوزدن زکا
 بن طریقتد ورم پیشدن یید
 ایکسی شکرانه کم اول بش چون
 چون حقیقتده یوق اولامان
 شرع اچندن بش همیشه بش در
 نا حقیقتده ایق سیغرنه باش

شرع اچند قنلکین شخص
 چون خیفیت آن حاکم قلمدی
 بس خیفیت بروکیز و زنگران
 اول دکرده غرق اولنده فایده
 عشق اولن کیشی دَرِ خالصلا
 شرع ایللی خود کمیدن چقمیا
 کوهی دکرده بندن یوزجی
 کابده دکان قرا و درختا
 انبیا یوزجی کیشی دَرِ لری
 شرع شهرنده دوکنلر قردلر
 پستیانا انجلاری صندلر
 دعوت عام انبیا ایلادلر
 نبیا دکانلرین اولی
 بربری برنج مریدی دَرِ دلر
 کندلردن دین غا دبلردقی

قرطیقده و تکریدن کرو ر
 الدران اولنی خود بلمدی
 شرع کشتی و طریقت بادبان
 دکیا کسایه و ناما مایه
 صحبت ایلامایه جز غواصلا
 داکرن و دشب طلسم یقی
 چیقرا و دوکتینی دوزنجی
 دین یولندن طشهری طشرا
 دین دکرندن چقر دیلردی
 اربسنلاری جماندن سر دلر
 دینی دین لاری بیلا دتدلر
 کم بو خلقی دینلا طیلادلر
 دعوت خاص ایلدیلر زیلا
 تکره پیغامبره ایرلر د لر
 انبیا وینندن بولدیلر حق

دینه دعوت ایلیند رانیا
 کافر مؤمن قلم بئلر دَر
 کسه اول شرده که دوری دور
 خلق خرشیدی و یا مایه سور
 دنده ارشاد ایلیند راولا
 مؤمنی عارف قلم بئلر دَر
 مصطفادن یک دکان قلم
 الکلشهری کم اول شام سور

فصل

یوزمازیسک کمیدن چقمخل
 قام خلقه درد اساس ایلا دلر
 پرسی کامیدن درکم شرعلا
 ایویا وزدن فننن فرق اولر
 طاعتن قیلا و اوروجن دتا
 اگه و پچا و مرسوم وره
 وردکی یا اونده و یا بشده در
 پیرنا غواص کثیت اربدلر
 که کمیده کاه داکرده اولر
 چونکه سلطانیده صاحب سر

صویلا طهرنی اوینی یقمخل
 دردنگ داخی یلمن سیلا دلر
 اصله این عاقبت اول فر
 الکل کمیدن چقمجن غرض اولر
 پییه اچا و آلا و صت
 لازم اولمایه کم سلطان کره
 کم رعیت فامسی بواشته در
 زین در چقر دغنی کوردلر
 عارف ایشی دنین یانا اولر
 داکر یلیازی اگا بر دَر

یورسپندن کتمه کم دُر لورو
 یا دشتایه اول وزیر اولمشدر
 دکه براشن که احوالی اولو
 چون اولو کر ملک و حقیقه
 ایشلرن چون کوردلر اول سلطانک
 پیر اولدورر که غرق اولمشدر
 کسیدلار یوقدر آنوک میچ ایشی
 خرق غیر التفات ایلامی
 زق چون ورمایه کند ورن
 بدنه مجدوت اولدی و بلدی
 سول قلا بکر که اول مکرر
 سنا حضورنده بشن قاشمبا
 پادشایک میبیتینی چون کر
 شفتن کمپیا سیلانی
 پرسینوک دیر غرق اولدی

ساکه وکی انجو لاره ایرن
 خسر واندن ناگزیر اولمشدر
 آنک الی پادشاه الی اولو
 که شها پشت ایلیا وکه یوو
 پشت داخی قامسی یوز در آنوک
 داکز اچینه دشت المیش در
 زین نایش باشره المیش لشی
 یاالن میچ کمپسیلا
 ایرغا قاپن وره در وکوم
 قلمدی پنچیلین جان و تنای
 طایده وکند ورن اوکدن ورا
 دشلری کلمک میچ ایشیمیا
 طاپسین برالو کسیمی دن
 بی ادب لک طایک ایلامیا
 کم بلشدن بلدی مکرزیدی

کند زن اندن قچن فرق ایلمیه
 ورمه زنهار اول کشینک تقا
 دیر غرق اولدر که بدعت ارتق
 کازه کمره لیغله میر یازده
 کم دلار یسه کم انجو لردره
 عارفیلده تم نشین اولمق کرک
 کاهده ایسک شریعتده عام
 یوز جیسیسک کهرلار کتی
 غشک بس بو توغو غاندر
 دیر غرقیسک ضیا طلدر
 شرعه قابل اوله کم مقبول
 مبتدعلا رک نزن ایشتمکل
 اول کن ایریشه جزاء المحسن
 الله بر بر خلق بی سیر سکون
 اولملدن صکی قل حاصل جیات

یا پشت آنی دخی غرق ایلیا
 کم در یسیر سان کندو یا تنای
 دین اساسینک خلافتن رتم
 کم مسلمان لاری بولدن آزده
 یا کهر بولا و لولو کر و زده
 بود کیکل در لرن در ملک کرک
 المفک کارک که اولاسن امام
 یا دخی اوکر غمکی اول فی
 اولده بود و کللی سودانه در
 قائمکا کالانی و اولدور
 مبتدعلا ان او یه کم غولسه
 مصطفی جمعیتندن چیمقل
 کم دشاودنی قلوب المومنین
 بیلسر مال تکنونوا تعقلون
 اول الذن اوله کم من فائت

کند زوی تو کم ایراسن اکا
مچسینج بند بندک اول کن که
آنوک اسراری شکر دن دتلق
کم یول اهلی منز لندن قلمیا
بوچمن کم شرع بستانی درر

داستان شیخ راه پر پیس

بر حکایت او کردی ساز منزه
پون محمد یولنی باشار پیس
یولده یوز غول و پیابان ور
طنز یول قویب اگری یول کن
طخ و یولده مالک التی یقدر
بر مثل ایدم اگر اکلا رسک
در دی شردن یچی فرسنگ
طکلا ایش اشلامکا کالوردی
اول کن اول ایشی تمام ایلاوردی

کم مدام انشربقا یقدر سکا
ایلدی بهر نکتہ پیلما نقل
سیلدی کلشهر و قوتلورق
صوره هم آنی که کند و بلیمیا
یول صربچی شیخ دپستانی درر

نچ کم شرع منی قیلوروی
کیر و چون کوی عننی ایداردی
شر یلینی کویلودن صورار
کوی یلینی شردن صورار
آلی یل کویدن شر اکلدی کروی
اول یچی فرسنگ یولده اول
شر یلینه صرمدن عنم اتمدی
ایتدلر چون یول پیلورسین
شر یولن داخی برا کوکم بیلما
بلمسک یولیه روادور طلب
آلی یلده شر یلین چون بلمدک
تکر یولن نیت یلمش اوله سین
شیخ ایدر کوی یلینی بیلیم
آله یوللا صرمدن چون کلیم
یولی صورن آدمی که دررور

شر یلین صورب شره کالوردی
کوی یولن صورب کویا کیداردی
طکلا یچی اندن شره ایراردی
کیر و کویه کیدریدی اول قی
کند شردن کوی دپا دوشا درر
صرمدن یوریمدی هر کز یلی
کوی یلینه صرمدن هم کتمدی
عنم ادرسین یول صرب شردن
شهر کیدن یول صرب یولی کلا
یولی بیلد صرمدن یولی یولی
صرمدن کوی یول عنن قلمدک
یا نتاع من قلمش اوله سین
شهر داخی یول بیلد کالرم
کندوزمدن یول یوریمش اولم
کندوزمدن یوریمش کمره درر

بن کم الی پلده گویدن ای غنر
 کوی یلینه صرمدن هیچ کتدم
 حق یلینا صرمدن نیتا ورم
 صرمد و غم یول اشوما کلینا
 کیچ یولردن شرا چون کالین
 کیچ یول اولویولک فرعی درر
 وک برکی یولا الد تمخل
 اولویول شخصی اولوشن یل
 اولویولدن قاسی شوه و
 قام عالم بلده یول قسه
 طغریول اسلام و ایمان
 سوسینچی یوزخان ایدر
 طغری سویا اوله یا خود اولیا
 سن محمد یولی و تغل کم اول
 عالم اولن تکر سوزن نیلیا

اول نظر دن کم بکا اولدی تیز
 شریکینه صرمدن غم اتمدم
 یکلیس و اکن نیچه کسرم
 کمینا بلما و کی یول اولیا
 اولویولن نیت کیر و قاسن
 اولویول پیغامبر شری درر
 اولویولدن طشره یول و مغل
 کیچ یول طغلا را پسینا کدر
 کیچ یولدن بک پرسی ان
 کمینا بلما دو کینی یول دمه
 اگر یول غول بیابانه کدر
 دجله قویب طغاکیدار سک
 اله میر کز دجله سوسین قلمیا
 ایلمش در حقه دکن طغریول
 یایی اخبار فی شرح ایلیا

یایی سپزده کمتن قیا
 جا بملک کم کندوزدن در نیر
 نادور جا بمل که سوزی نا اول
 وکمه بر جا بمل سوزن ایشتمکل
 شمد خلق ابله پست اولدی قو
 چون تخت یوقدر الکد بملکا
 ایش پیغامبر محکمر ایلدی
 بر کم التوغم در یسه قینگز
 اول محکک کم عیار یسه کرو
 بنجه سهم الغیب رخانی درر
 کسندن ایشتمدن دور بخن
 آن شرعه موافق در ضر وک
 شرعلا دگولسه تر کن قلک
 اول که رخانی درر خود کسینا
 اوکله سلطان درر خلق کسه

یا مشایخدن اشد و کن دیا
 کند و کینی ناددی ورنادوزکا
 ناددی ورنادوزکا نادوزی اول
 وکمه بر خود رو پیچه کمتکل
 خلقن پس ابله اوله ای غنر
 قلب صافیدن نصرف
 قلیلا صافی صفا تن سیکلا
 اول محکمرده عیارین سیکر
 گو که او چا ریسنه او قیدارد
 بو بنجه سهم الغیب شیطان
 کند و کوز و زلا کوز بکل
 آن سهم الغیب رخانی کرو
 آن سهم الغیب شیطان
 وار سه دخی آنی کسینا
 یوغسا دخی کن اوزن لاد

چا بل اولدر کم کرامان صنا	عالم اول کم سترنی پنهان دنا
نیده عالم علم اقیمنی اتمدن	علم یوق نقتون کرامت
جابلک سازن کر جک طکلن	علملا کله شهر سوزن اککلوز
زر قلا نیچه یزوغا کیر نوم	صد قلا مقصود موزن ایرلوم
سوال کردن سابل از بهد مداز مسافت راه	
پیر ایدر بهد هلت کم ای اولو	صورر اولور سیه سندن بر
اولیا کم نام اچده تنک اولو	کم بویولور مرچا فرسنگ اولو
هیچ پایانی اولای بویلک	یا کناری کور ناجی بوکلک
چون دخی شمدی کرسیا زریلا	سندخی شمدی ورکسی منزل
دن فرالک کور مازر بوکلک	منزل اولای پامانسر یلک
جولین دلوون سرمد	
بهد ایدر کسه بویولده کرد	کلدی کم ایده نا ورا یلر و
الان بلد وکی شرح ایدیم	بلمد کم آردن طرح ایدیم
سید وادی وری بویولده کیران	منزل ابراق دیولی نه نشان
چون طلب وادین ارا لکن کچرا	عشق وادیندن قش کپی اچرا

معرفت وادینه اندن ارر	بس وری توجید وادین سپر
چونکم استغایر یسندن کدر	کل حیرت وادینه غم ادر
چون ارر نه فودلخک وادینه	ایر شر فقر و فنا یاز هیسه
چون فنا وادینه ایر بیشتر ار	دانج نه خیرا کلنر آگاه شتر
یوز کیشی بویوله وردی کلکی	کم بریسی اریطی بلبل کبی
بنده بر رستم کرک کم زال اولو	بر نریمان کم یزری پامال اولو
زالی بوز لزال نه زور ایلیا	رستمه بوماره بومور ایلیا
طوس بو طخلر یلین فاجن کچا	سام بو بز مک اچنن سم اچا
یوز بیک اربویوله جان وردی	بلمدی پیری که نا در بور موز
یوز رونق بویلا کر مش اولو	کم بریسی منزل ارمش اولو
کیمه کم ضر دوق آکا دید لر	یول من الله الی الله دید لر
بز یلای شبدت و شین ارمش	کم من العلم الی العین ارمش
بر دکن کسا حل پیدا و کل	طرفه یول کم منزلی پیدا و کل
صادق اولک یولکزدن و کلن	اوکه شاخه قرغه کپی قونکلن
خرم اولکم دون کندن بلمییا	یولن اولو دیولندن قلبیا

بود کالی و عظم چون بندید
 بر برینیک جالنی قلدی عیان
 اند منبرون دخی کردی یسلا
 اول که یولن منزلندن قلیا
 کند زن ترک آتینجه آدنی
 دیر بسک کم بو یولی وارسی
 بو کنش کم بو گلک الدوزدر

سنان شمع و پروانه
 سوزه بسم الله ایلا آغاز اوک
 م یقین اولایمزه کم نه کان
 کالیکلر بر کج مومدن خبر
 کم مزوک بر شاهده کوز در
 لالتون آغچیمیشی انور سکه
 کوکلی کونشدن و کیشی اچی
 کونیکلر خاطی خرم دوز

اول کن اول یولن و بوری
 و کسینوک یولن ایلا و عیان
 تا خود انوکیلا کم کیده بلا
 یولدشی کلشرون یک اوکیا
 فایس اولایا و شایک حرمی
 کند زک ترک است کم آکایرین
 کالیکلر ایله شمعک سوزدر

کند و زینی میجا کن ویر لور
 کند زن یاراسه کپی کزلر
 باش الدی اولو در سازلا
 یوز جنت یالکی دوزخ کبی
 کچه انشرفنه کور مزکشی
 مجلس اجمق آند اول خوری
 کالیکلر جمله شور او شد لر
 کم بزه اول شاهده موزدن خبر
 بر کلا بک آردن ایدرینی
 دید لر و کم بواش سندن
 کم نشانینه کوره دوریشوز
 اول کلا بک ورد موم کوزمک
 کند زن یالیکنه اردی روان
 بر قنادیل بر ایغی تام
 کیر و یارنلر قیتینه کلدی اوس

کند زن میجا یک در حال البر
 کچه کونش کپی روشن کوز
 دیر لور بکشن کسبیک کازل
 کوز لرندن بش اقرار مخ کبی
 ارتیا و اکین کینمکدر ایش
 بزم کولدر آی انوک نور در
 دوکلی برو عده کایه اشدر
 کم کنون قاتمون معتبر
 ویر یک آکایر پیلورم آکن
 کیر و دویجک خبر کاتر بیلا
 اول کم اول شاهده ایشوز
 کیر و کالوبن نشان ورمکا
 کم مکر کم آله اندن بر نشان
 بقرا کونید انوک و السلام
 اول نکارن بر نشان ورمکا

و روم آنی چنجا نوری بنم
 آن ایر قدن مکر کوره کشتی
 کسبندن یا قنیرق ورمی
 بر قنادیه بر آتی ورمش
 ایند کم بن ایر دم اول سیمین تنه
 خانمندن بانی قلای او را
 کینک ایا غیل کینک قاندری
 دید لر بز بو نشانندن الملق
 کسبه انجو دینو کوهر دیری
 کل قنوسینی و کندن الملی
 بوستانک مطهری بلبل در
 بر نشان ورم آنی طکلا یوز
 کبر لا اردک مکر کم سن اکا
 کند و جانوک ترکی قیلیمیک
 یوزسه مهر کم کند و نک ترکی آرا

قاندومی یقیدی قار روی ششم
 یوزسه یا قدن یوز اولاشی
 اکه و بنجه نشان ورمی
 اندن انوک حضرتینه ارشم
 ممکن ملوما یا کم این مکینه
 کند و آق الا نشانلاری قره
 کستر و بن اوش نشانری دوی
 تیردن روشن نشان الملق
 ناکسک یوزن کوهر کوری
 بولدا باقب کناشی بیله
 کشتانلارک نشان کلدر
 نور توتندن بجه اکلا یوز
 کم نشان دلمدی بللوسکا
 آنو کچون بر خضر سلیمیک
 ایلکم کارک نشان اول ورا

بر کلاک داخ ایدر بن آنی
 یلدر آنوک خدمت قلمشون
 واریم آنوک یوزنی کوریم
 وارد مومک یا لکینه دشت
 کندویی چون موم معلوم ایلدی
 موم اولب چون کند و داخی قلدری
 چون الدی نیت بنلان ورم
 کابا کیکن دلا ریدی کم اول
 چون موم اولدی بنلر میل
 کسبه ایر و غک نشان کا تره
 کالیک مومدن ورمک روا
 کالیک بن موم اسپنارم دیا
 اول کلا بکدن که موم اولدی
 بس برزایرن نشان ایلدی
 قل چن سلطانلار بر لک قلا

کی یلورم اولدی پیلور بنی
 طاپسند کچه لر المشو بنی
 سیزه بر کر چک خبر کا توریم
 قبقزل او دا اولدی وکی بشد
 کالیکلک صورتن موم ایلدی
 کالیکلر قیغوسن اولدی
 کیر و کند و دن خبر کند و را
 ایلده مومدن خبر بنلار یول
 شعله سندن اول مومک کچ
 کند و اول اولسه نشان کلدن
 موم کیر و مومدن خبر ورمک
 موم اولجک داخی نایم استبه
 کیر و بر ایرق کشتی ویرا خبر
 کل ایرن خود کبر و کالیمدی
 قول کیدر کم قوسلطان قلا

بر اوج سرکای یوز یوک شکر
 سرکه چون یوز یک شکر ده خوا
 قول دخی حقن شول الدن خوا
 سنا نکیلله در دکایو قدر دوا
 اکه از ایرن وریکایه نشان
 کل اول اولن کرو فاجن کلا
 به برینک ور یقینده کمان
 شمع حقدر کابک سن سن انی
 کند زن ترک ایده کلشهری مکر
 کم انا بویله فاجن براولا

فصل

سن بر آغ سن موصل اولد
 ایکچون بيمشک آجی در
 ساکه برکی باغبان بولم کرک
 کم سنوک نفسک اغاجن اشلیا
 طغده بتمش بو پستانه کلمدک
 کم دکت طاغ آر مد اغاجی در
 طا پسنن بر زمان اولم کرک
 دتلو بيمشک سا باغشلیا

هر که اشلنمقده عاجز قلمیا
 اول که بولده دکه بر مر غاره
 باغبان کلشهر دن یک اولیا
 کوه قاف اچنده سیم غه ان
 رفتن همه مرغان بخد من همه مدده هم برا کوه بطلیر سر

قام قشیر چون سوال ایلا در
 هند بند آنده هر بر سینا جوا
 حد و ر سمن هر سترک چون شیلدی
 بهر بری بلدی بقیجی یولنه
 اول یلا برره زور هر کرک
 دکه کیشی بویلا گیر امیب
 حد و پایانی بلور مر یوله از
 ال ناموسی قادی بهر برین
 جاندن استاد یک کی پزار اولا
 دیلر سیه و دلا ماز سیه زار
 شوق اودندن کلن طفللا
 هند ایلا روا و خرقشدر یلا
 حال قال و قال حال ایلا در
 ورد خوش واته واعلم با
 فامسینک مشکین حل ایلا
 کم دکل اول یای بلاروک
 باشنی اوینا مغاکی ار کرک
 منزلینه دکه از ایر امیب
 قومیا هر کز قدم نه پا و سپر
 کم برابرن کیشی اکلا به سپر
 استادی کم اراده عاراولا
 بهر بری اورنایه کلدی مل قرار
 اچمغا قاتلرن بغلا در
 کم عجب فاجن ارالر منر لا

اوچه اوچه والہ وزارا اولدیر
 یولہ نامنزل بلوردی نانشان
 قلمدی بر قش کم آنن اچدی
 بیک بیل اچدی لدی آزادو
 بیک دخی اچدی قلمدی بی تنکدی
 بید بیک بیل اچدی لر بیل بیک
 فامینک طاقی طاق اولغا
 پیر کوردی بر سپرای زرنکا
 پرسی بر چشمه سار استینه خوش
 پرسی بر راه رویی کوزلدی
 پیرنی بر طبع بشتن قردیدی
 پرسی بر مرغزان ارد خوش
 کم صیر وادی و قلدی کرو
 کیمسی بر حرمه پابست اولو
 کم اوغری وکی فونی اولور
 کجلی کتدی ویرانی قلدی
 چغد بر قش یوز کندن یوزغان
 بیک بیل اچدی یار و بر دم کجی
 یولک اول منزلییدی هنوز
 الہ یولدن داخ بر فرسنگدی
 بر نفسک کتمدی لر کل کبی
 ورد و یول لار نه عاق اولغا
 اوچر کیم آندہ آندی شاهوار
 اندی و اوثر ودا اولدی خوش
 یولنی قودی و آنی از لدی
 پرسی بن کیر و دونارم و دی
 پرسی بر فوب اغاج قند خوش
 کیمسی واریدی کے ایلر و
 کیمسی شہوت میندن مست اولر
 تنسه ایدر کندی یولندن قلدور

کیمسی بر عشق کروی لطیف
 کیمسی بر حشمت و منصب و نثر
 کیم سلطان وکی درویش اولو
 کیمسی بر شمت اولدی بر شتر
 کم بر بک وکی بر قول اولو
 کیمسی بر شیخ اولور کم کالدر
 کیمسی التزاجی اولوب کرو
 کیم بن بر قوچیم در او ترور
 کیم بای و کیمسی یوسفول کز
 کیم بر نرازو بر بقال اولر
 کیمسی بر کوین بر عورت سور
 پیر شا کرد و بری اسنا داو
 پیر دانشمند اولور علم عظیم
 پیر موسای بری قارون اولر
 زهد لا پیر کاشا جات کدر
 اند و سر دینا اولدی حریف
 کیمسی تاجر اولور طاو و صتر
 کیمی بیکانا و کیمی خویش اولور
 کم بر فاضی که شاری با شتر
 کم عامل کیمسی معزول او سور
 خلق و اول شیخ مرید اولر
 تریا لار بلا ایشن ایلر و
 کیم بن بر سیکدم در ترک ارد
 کیم کاشن کیم ایماغن دزر
 پیر مرقی و بری فوال اولر
 کیمسی بر شتره بر اغلی قور
 پیر شیرین و بری فرما داو لو
 پیر علی اولور جعلی دلیم
 پیر لیلی و بری مجنون اولو
 فسقلا پیری خرابا نه کدر

پیر طاج و پیری جمال اولر
 پیر مال و ملکیتینه اینا نور
 پیری التونلا اچیه سپور
 کسی صبر و اولور کیمی اولر
 اول او تر قش کوه قافه ایرجک
 بوجک بک او و طفلیرینی کچدیر
 فان دکرلاری اچدن یوز دیر
 هر بری برجه نیله شایسته
 نردلر یوز سیره ظلمتدن کرو
 بریمندن بر ایوان کردلر
 بر جایوان بود و قز فلک
 پردلر تاریک روشن صد فلک
 چون دلا دیلر اچار و کرمکا
 کندلارن طشره قیلر تمام
 اینا کور کجک که ناسیم غش

پیر عیسا و پیری دجال اولر
 ملک و مالبد قیتلم صنور
 کیمسی بر باغ و بر بغی شور
 آنده وار بخره بر او تو ز قش فلور
 اشو استاد کلرینی کورجک
 آغوکچی بوج صو لر اچدیر
 از دجالا ریله یولن در دیر
 چون یقین کلدی شمعک در کاس
 کجدر نور یله بک کوج الیر
 چونکه ایوان قاپسند اردلر
 ایشکبدر قاپو سینوکل قلدلک
 اول سرایوک ایلمنده صد فلک
 اسند کلاری یزینی کورمکا
 کردلر سیمرخ کوره والسلام
 کردلر کیر و کجک بو سیمرخش

چونکه پایانه ارور لر ایشی
 اول او تر قش کم ادی سیمرخ
 چون بلر کند و لر ن ترک ایدلر
 ناکهان بر کوشیدن چقدی افون
 کم کلو کزای قینلر کند زین
 غیره هر کز بقیا سیمرخ هیچ
 چون فنا یولسیلا بارشد کز
 چون مقید و لرغی ترک ایدلر
 واجب بالغیردی ایسنا دکر
 ای کنا بنده ایرجاکن ماه اولور
 شمد کم سیمرخ سیمرخ سیمرخ
 قائم کردلر مرغ اکرسی مرغی
 نقشیلده بلدر نقاشتمز
 چون مقید و آرا و لامحو آردن
 نه از اچنی نپسند و رینن نه بول

کندلردن طشره باندلر کیشی
 کیر و کور بجک همان سیمرخ
 کیر و کند و لر قیتنه کیتدیر
 کم خجل قلدی اول او ندن ار
 کم کور سیمرخ کند و کورک نیرن
 ارمیا سیمرخ جز سیمرخ
 کیر و کند و زو کنت ابر شد کز
 لاجرم مطلق وجود کتد کز
 واجب بالذات اولدی آد کز
 کند زینی قل قیمی شاه اولور
 سیمرخ ارادن کند کز قامو بوز
 کیر و بوسی مرغ اول سیمرخ
 اله کور مز کونشی خفا شتمز
 فاله مطلق و ر کم اولدیر دن
 وار دانی اولدیر سن فاغ اول

کوکک اچنن قوگسون فاد
شوخه قشیدن کم بویولا کز دلر
قالی بروایه و وایستلا
سهرم اول بویوله کردی سهری

اصلیقا فادیشریک ایرین
اسلکارما زسک غم درقو
نیمه برات پارس کو نورین
بی مکان پس پیلور سیکشتک
نن تعالی نک مکانی یوقدر
عقل و جان دانی مکانی در
یرپیزی یرپیز قینه ایلدو
نسبتک یوق ما سوی انی
تن دکل سن کم سنوکل نلوون
پونکه جان پس خیزک یوقدر

چون بیولا یوقدر سین عیا
صورنک یوق چون پارس
تمسک نلوون او یایدک
بوخ لذت کم سر اجسک سنگ
سن پینی اشبو تنی صندک ککر
نن دکل جان کم شکردون
دیمم کم جملابر چاهه کت
زیر کم الله مکان دندر بری
جان غداسی حرفدرای غیر
تن غداسی خوش کلورم دیم
جان غداسی هرگز اول اربمیا

صور نیلا فاجن اولاسن
عقل و جان کوجلر ایلرین
از قدر تن لذت دو یایدک
یوقدر آنک ذریه خطی جنک
کم ییدور رسن تناشدو
جان مکر کم شکردون آدن بلا
نسبتک الله در الله کت
سندخی سمنی مکان پس نای
معرفدن مکر ایلا کل نیمه
جان غداسی ورمه ککشر
کم نل الله تم دریم دیمیا

اولو کیشی اولغل اشلدن
 کچی کیشی اولر سیک ایشلا
 اله سن برکوشدن اوتور پس
 خلق سانی اولو کیشی صانه لر
 صافکی دروک کپندن سوز لر
 یوخسه چون اول گوشه ترک
 سن یلو کز یورویسکای عزیز
 بن یلو کز کم براقلیمه ورم
 دعوی آنو کدر کم آنی پیلر
 چون سنک کسه اوک بلمزندا
 سعیده سیدا که ایرارز اکا
 دعوی مولانا جلال الدین قلا
 یوخسه سن بر سنر فلور سیک
 یوخسه سانی کم بلور کم ایشد
 چون ایرماوک جهان اچند لا

یسی وکایسک خلقه براق
 جانوک اریه ویز تشویشلا
 ایشلکدن الکی کونور پس
 زرقا پر بخشی اینانه لر
 ییسوکی کینه سوکی دوز لر
 ایشلیب بیکدن ارتق نید پس
 قلمیا لر سانی ایرقدن تمیز
 برکنش کپی اول اقلیمه کرم
 سنر لری اچنده فکر قیلر
 یاسنک دعوی قنق ایشد
 یوخسه دعوی دیند وکمز سکا
 کم آنی دوکاجکی عالم بیلا
 کیر و آنی سن ایشید اسن همان
 دعولا روکی واکا حکم اده
 چله راکور بار شهر کن گراف

چون سنی کن کیب بادی کیشی
 کم اولاکشهر دن یک کم اولا
 چون مشلن سنده بیچ ایرلمزم
 یوخسه چون بن نکه روغن دیم
 سن اکا در لرم اول بر آدلا
 اول مکر کلشهر آدیدر کم اول

بار بر الدزکی پیز زانیشته
 نامدار آرنلرک خفته اولا
 سن درم ساکا و سانی بلرم
 سن نه کیشی پس که ساکا سن
 عالمی دونا ویکر اسپنادلا
 بر یوزن دندی کم الته کوک بول

ای پریشان حال وی سامان
 فکر لا بر لحظه علین ده پس
 کاه کلک بر مناجاته کدر
 یوقدر ریر کم آنده یات پس
 لامکانلوسن اونتدک ایلکی
 زار لا بر روز کارک اولدی
 دند یوزیک در لو عالمی اشی
 کاه فکر وک بنج وکاه آنده

کفایت خاطر و جان کوکل
 فکر نیله بر زمان سجین دین
 که ضمیرک بر خرابانه کدر
 کند زک اول یرده بر دم دود
 کم مکانن از در پس یوکی
 بر دم ارام و قرارک اولدی
 دو تادی سانی بر یرده کیشی
 کسه بلمز کوکل کم قنق در

اکه ادی مهر کزانه دن رموز خلیجی او متمفل خلتا قلی تر دو قرعن بفضیلا دلفعل قام و در لو نو علا و در اشم اد میلردن که معن قو و رم قالنی بر مکر و بر تلیس اوللا پادشاه اولنجی آنچه ال دتر باک اولنجی اوده یا فر عالمی فاصلت کس چون مایل قلوب زهد اولور یسه بر عیار اولور شیخ اولنجی کم ریا و زرق ادر چون ال کم انمکنی سیدین انچه مفسد لر یول استینه انشر عالم اولنجی که خلق لکا او بر علیلا بر حلیت و تلیس ادر	ما سوانده که کز کو کلک بنوز رزق لی بی که در رزاقی ادی شرنیدن ایمین اولمفل ادی زاوید خوش داکل بشتم انیبا و اولیا بی سا و رم ادی شکندن بر ایل پس اوللا کم دکانی خلق ایقن ستر الدر طلیمید یوز یک آدمی رشتو تیلد قفلی باطل قلوب مور بنیدن یک در یکین اولور خلق بدعت و اکثرین غرق ادر خلقه کند و ذکر خیرن دیدن کم اخی خلقت در پینه دتر سنه صیر انک طریفن چون دیر کم انوک بکن برن ایل پس ادر
--	--

حق تعالی ویدی دیوه فضول آدمک چون شهنش عقل سبیا شهنش عقلن یکجی ای حکیم مصطفی در آدمی وهر کم اول ویواسپین دیند دیری دتر	آدمییا در ظلمو میل جحول اول ملکن بکرک اولان ریا کینه اولاد یو و ددن اول دایم که اویدی و قلانی دیو غول مصطفی بولینی کلشیری دتر
اول زمان بو پستانن نو بهار باغ اچمقدن سبقت النور دی بیل چین اچندن عنبر پیزی کلبستان خندان صحرالاله زار چون چمن بیل اوان دتر جن بو شیرینک صحن اولار دم نرکس وریجان در اریدم دلیج اول چون استاد ی بنی صافوردی سید یوز اول سیدیل اولیشدی	شاخ در برک ایلدی و لعل با سرو طوفان وریا چین حور دلی بولدک کوزی جو اهر ریزدی باغ سر سبز چین پیر برک دایر کل طربدن کو کلکس بر تار دایر ارغوانک اغرنی صور ادر دم بیل سبیلما بحث ادر ایدم عظیم فلس و لیلی بنیدن اگر انور دی مهر نام کم بو کل اچلیشدی

کم قیامت دور ناواکن درآ	دیده و کند و دور ان سره
ردم الله بر مبصر استرم	کم اکا چین بتلرینی کوسرم
منطق الطیری که عطار ایلدی	پارسیجه قش و لینی پسیلدی
آن ترکی صورتن بزدقی	سیلک تازی کبی تگری حق
چون فلک نامه دزدک شتوار	پارسیجه تخت و نایج و زر کار
ترک و لجه و اخ تازیدن لطیف	منطق الطیر ایلک اکا حریف
بن بو ترکی دفترن چون دریم	پارسیجه سیله و کشر میم
کسه ییلا طنلو سوز سیلا مکی	یکسرنیدن یک کتاب ایلادی
بو نه باب اید مشتم بنده که هیچ	قلمدی عطار اول قند بیج
شعد و شکر خوانی کی یکسرن	در و کوم تخنی چوقی یکسرن
چون عرصه سیلنا نایفمز	یکسه دن او تمیا تصنیفمز
و له عیقل ییشورن بزر	کم قدور و نظم کا تورن بزر
که علمک سترنی چون سئلدر	دکه سندن بر رساله ایلدر
چون سلیمان مدهند قلدر	کم قلا تصنیف بندن یک کتاب

یا کلا قشدر دن یوز نا زلا	بندن اگرانه ویوز یک سازلا
بانی قوم قش و لینی سیلیم	کم سلیمان یوز اراد ایلیم
تر سوز اولدور که رنگ آمیز اولا	لذتی شیرین و شور انگیز اولا
حق بلور بوکلکی کم ایلدر	نادون شیرین و کی تر سیلدر
کسندر مز جنان پایدار	سزودن اری توق نپسه قلندر
سوز فاجن دکه نادین اکلما	منطق الطیری سلیمان اکلما
اکلما به حکمن دکه حکیم	زیره فوق کل ذی علم علم
دکه عام اولویلیما دی طلاس	عالمی کلشیر آدی دندی خاص
ای سلیمان شول قوزل قیلنی	بور کم اگر نلم بو قشدر دینی
قش مثالی بنوع عطار کدر	فالیننی ایلین بار کدر
سزولار ریسک کم آتش اولاسکا	اون اکی علمی بونج ایلما
چوق کشتی ایشید جب طکر نیزی	قولور آنوک که اول اکل نیزی
یز بوکلشن نامن کم ایلدول	دوکلکی علم اصطلاحن سئلدر
ایلمایه کسه بر قندن بیس	کم بوکلشنن بلیمایه عیان

۱۶۵ منطق الطیری نام اولی ایستقام هذا صراط المستقیم اچدی هر معنی یوزدن یوزجا نامه لیر عنوانه اردوی عاقبت	اولدی کیشری کروذرو کیم مکتبلر سولیه سوزی ای حکیم مطافیک تمتمن بو کتاب در دمر فرمانه اردوی عاقبت
شکر اول بر تکریم بو کلام مرزون ایله و اولدی قاسم	شکر اول بر تکریم بو کلام مرزون ایله و اولدی قاسم
واندا علم بالصواب والیه یر جم المآب فی سبیل الله	

ıayr'ın aşı bu nüshadır. Nüshanın vasfı : cilt siyahlaşmış koyu kahverengi meşin, silik şemseli, miklepli, sonradan ciltlenmiş; cildin eni boyu 17×11,5 cm. yazının 12×6,5 cm. kâğıt aharlı venedik, yazı ta'lik, sayfa kenarları ve mısra araları kırmızı cedvelli, varak sayısı 145, satır sayısı 15, istinsah tarihi ve müstensih adı yok.

Bu faksimileyi hazırlamak üzere, nüshayı Kurum'a vermek lûtfunda bulunan Kitapçı Bay Raif Yelkenci'ye, Türk Dil Kurumu adına teşekkürlerimizi sunarım.

AÇIKLAMA :

1 — Metin tesbitinde ilmi transkripsiyon, bir dereceye kadar da transliterasyon kullanılmış ve bugünkü imlâ tarzı biraz genişletilmiştir.

2 — Transkripsiyonla transliterasyon Arapça ve Farsça kelimelerde kullanılmış, Türkçe kelimelerde esas olarak kullanılmamıştır. Ancak "n" sesi veren "sağır kef" lerle "k", "ğ", "h" harfleri işaretlenmiştir.

3 — "-", çekme işareti değildir. Arapça ve Farsça kelimelerde "imlâ harfleri" denilen «ا،و،ی» harflerini gösterir.

4 — "Sağır kef" leri gösteren kuyruklu "n" basımevinde olmadığından "sağır kef" ler için "ñ" harfi kullanılmıştır.

5 — "Y" sesi veren "kâf-ı yâi" ler için, pek uygun olmakla beraber "ğ" kullanılmıştır.

6 — «ح» harfi için ayrı bir şekil olmadığından bu harf "ş" ile gösterilmiştir.

Dr. Müjgân Cınbur'un, eldeki beş nüshayı karşılaştırarak hazırladığı *Manıku't-ıayr* metni, eserin dil özelliklerini, edebî ve fikrî değerini belirten inceleme ve bibliyografya ile birlikte kitabın ikinci cildi olarak ayrıca yayımlanacaktır.

Ankara 1 Şubat 1957

Agâh Sırrı Levend

hakkında şöyle denilmektedir: "Der 'ilm-i 'arûz ve beyân-ı buhûr ve evzân-ı Tâzî vü Pârsî ve eczâ vü fuşûl ü furû 've e 'ârîz ü zûrûb ve şadr-ı ibtidâ ve haşv ü 'ilel ü zihâfât ân ve nâm-ı in câmi '-i 'Arûz-ı Gülşehrî. . . .".

ĞUDÜRİ TERCÜMESİ: Şairin *Ğudûrî*'yi manzum olarak Türkçeye çevirdiğini, başka risaleleri de olduğunu *Manîku't-tayr*'daki şu beyitten anlıyoruz (s. 396):

Değme 'ilme 'aql yetüren bizüz
Kim Ğudûrî nazma getüren bizüz
Değme 'ilmüñ sırrını çün söyledük
Değmesinden bir risâle eyledük

Prof. Dr. Franz Taeschner, şairin "Ğülşen-nâme" adlı mensur bir eseri daha olduğunu söylerse³¹ de "Ğülşen-nâme" yukarıda da geçtiği gibi *Manîku't-tayr*'ın başka bir adıdır.

MANZUMELERİ: Ğülşehrî, *Câmi'u'n-nazâ'ir*'deki manzume-sinde (v. 152 b):

Bu hûb dürleri kim Ğülşehrî dökdi
Meğer kim gönli oldı baħr-ı 'ummân
Ğazelleri dükeli lü'lü'-i ter
Ğaşîdeleri kamu âb-ı hayvân

dediğine göre, birçok kaside ve gazelleri olduğu anlaşılıyor. Şairin bugüne kadar ele geçen yedi manzumesi şu eserlerin içinde bulunmaktadır:

1 — Eğridirli Hâcî Kemâl'in (Ö. H. 918=M. 1512), *Câmi'u'n-nazâ'ir*'inde: ³² v. 152 b de 29, v. 164 b de 12, v. 288 b de 17 beyitlik üç manzume. İlk ikisi yayımlanmıştır³³.

2 — 'Ömer ibn-i Mezîd'in (II. Murad devri), *Mecmû'atü'n-nazâ'ir*'inde ³⁴: v. 138 a da 9 beyitlik bir gazel. Bu gazelin beş beyti yayımlanmıştır³⁵. 9 beyti de ayrıca yayımlanmıştır³⁶.

³¹ Fuad Köprülü *Armağanı* s. 480.

³² Bayezid Ktp., No. 5782.

³³ Hıfzı Tevfik Güneysay, Hammamîzade İhsan, Hasan Âli Yücel, *Türk edebiyatı numuneleri*, İstanbul, 1926, s. 149, 150.

³⁴ Londra, The School of Oriental and African Studies kitaplığı, No. 27. 689.

³⁵ Fuad Köprülü, *Divan edebiyatı Antolojisi*, İstanbul 1931, s. 25.

³⁶ Mundy, "Notes on Three Turkish manuscripts" *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 12. 1947/48, s. 533 vd.

3 — *Keramat-ı Ahî Evren* nüshasında (Prof. Dr. Franz Taeschner'deki nüsha): v. 71 b de 12 ve 9 beyitlik iki gazel. Bu iki gazel yayımlanmıştır³⁷.

4 — Ğülşehrî'nin *Manîku't-tayr*'ı (Türk Dil Kurumu kitablığındaki nüsha, No. A 120), v. 169 a da 9 beyitlik bir gazel.

Yayımlanmamış olan bu gazelin metnini veriyoruz:

Bugün bize geçiben vermedi nigâr selâm
Kim idevüz 'aleyke's-selâmı ve'l-ikrâm
Ğıyâm idem diridüm komadı 'aql eydür
Edeb değül kim idesin bu serv öninde kıyâm
Zihî semen ki bunuñ gibi (bir) gülistânda
Verimedi vü ne bir serv-ğadd (ü) sîm-endâm
Kim işidürse adın 'ışkıñı tutar nâçâr
Kim anı görürise mihrini gider nâkâm
Bizüm kararumuzu ol hûd eyle letdi
Ki kalmadı daħi bir zerre bizde hîç ârâm
Bize ħalâl ü ħarâmı ne şorar (u) kim olur
Ye anuñile ħalâl size andan ire ħarâm
Dükeli puħtelerün cânları köyünmişdür
Bu od içinde iy biçäre sen ki kalañu ħâm
Daħi ne söylesün (ü) değme fenni Ğülşehrî
Çün irdi defter ucma ħikâyet oldı tamâm
Ğaçan bizümile hem-nâm (ü) hem-nişîn ola şol
Ki 'ışk içinde değöldür melâmet bize ğumâm

MANTİKU'T-TAYR NÜSHALARI:

Halis Ef. nüshası: Bu nüsha şimdi Arkeoloji müzesindedir (No. 1360).

Arkeoloji müzesindeki nüsha (No. 236): Bu nüsha eksiktir.

Fatih nüshası (No. 2557): Bu nüshada iki eser bulunmaktadır: 1-Esrârü'l-'arîfîn (v. 1 b - 154 b). 2 - *Manîku't-tayr* (v. 159 b - 256 a). Bu nüshada 894 tarihi vardır.

Türk Dil Kurumu'ndaki nüsha (No. A 120): Bu nüshanın başı eksiktir.

Raif Yelkenci nüshası: Faksimilesini verdiğimiz *Manîku't-*

³⁷ Prof. Dr. Taeschner "Ğülşehrî'nin iki gazeli" *Fuad Köprülü Armağanı*, Ankara, Dil Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınlarından, İstanbul 1953, s. 479-485.

Eserin sonunda:

‘Avn-ı Hâk ile kitâb oldı tamâm
Hicretüñ biñ kırk beşinde ve’s-s-selâm

beytiyle şair eserini 1045 de, başladığı yıl içinde tamamladığını söylüyor²⁷.

GÜLŞEHRİ’NİN BAŞKA ESERLERİ :

FELEK-NÂME : Gülşehrî H. 701 yılında tamamladığı Farsca eserinde İslâm felsefesinin başlıca meselelerinden biri olan “meb-de’ ve me’âd” bahsini ele alıyor. Başlangıç manzumesiyle dört münacattan, Peygamber’e na’ttan “İnne fî zâlike le’ibrete’n li-üli’l-ebşâr” başlığı altında uzun bir manzumeden sonra eserine giriyor. Daha sonra sırasıyla yaradılıştan başlayarak, önemli bahisleri temsili bir tarzda anlatıyor. Arada hikâyet yahut destan başlıklı manzumeler de yer almaktadır. Bunlardan bazısı sonradan *Manîku’t-tayr*’a da alınmıştır. Nitekim ilk münacattan sonraki “Hikâyet” başlıklı “Şem’ u pervâneğân” (v. 6 a), “Dâstân-ı Şeyh Rezzâk (v. 98 b) *Manîku’t-tayr*’da da geçer.

Şair eserinden şöyle bahsediyor (v. 22 b) :

نظم کن در شرح مبدأ و معاد
يك كتاب از زر بياض در سواد

Adını da şu beyitle veriyor (. 22 b) :

نام كلشهری كه ختم نا مهاست
در سر هر كوی ازو هنكا مهاست

²⁷ Eserin sonundaki kayda göre, bu nüshaya esas olan nüsha, Trablus Şam mevlevî tekkesi dervişlerinden Mehmed Dede’nin imiş. Yüsun b. ‘Alî’nin istinsah ettiği bu nüshayı Mehmed ‘Alî Vâsî beyaza çekmiş, meydana gelen bu nüsha, Çarçur’da Necîb Efendi’nin taşbasması tezgâhında 1274 yılında basılmıştır. ‘Oşmânî Mü’ellifleri’nde (c. 1, 134), bu tercümenin ‘Abdu’llah Hulusî (Ö. H. 1305 = M. 1887) tarafından yapıldığı yazılmaktadır.

Gülşehrî bu eserini o tarihlerde Anadolu’da hüküm süren İlhanlılardan Gazan Mahmud Han’a sunmuştur. Ondan şöyle bahsediyor (v. 23 b) :

شاه هفت اقليم غازان خوان (böyle) كه مهر
هست عكس خاتم او بر سپهر

III. Alae’d-din için de şöyle söylüyor (v. 30 b) :

عاقبت صاحب علاءالدين كه روم
بود از عدلش به آيين ورسوم

Şair eserini yazdığı tarihi şöyle tesbit ediyor (v. 31 b-32 a) :

ای كلستان كه بوی جانفزااست
در سینه سبع میه كردیم راست
در سینه سبع میه اندوخت تام
در سینه احدی بسلك آمد تمام
زانكه صاحب نظم ازهر كونه ورد
در دو سال اینجا دومه پرداخت کرد

Eserinin adını da şu beyitle veriyor (v. 32 a) :

هر كه پرسد نام این را ای امام
كو فلكنامست نامش والسلام

Eser 143 varaktır; 843 de istinsah edilmiştir.²⁸ Nüshanın zahriyesinde “Felek-nâme-i Gülşehrî” başlığının altı karalanmış ortadaki Kitâb-ı felek-nâme li’ş-Şeyh”den sonraki ad silinmiştir.

‘ARŪZ RİSALESİ : Millet kütaphğında Emirî kitapları arasında²⁹ Gülşehrî adına kayıtlı bulunan bu eseri ilk defa haber veren Kilisli Rıfat Bilge’dir³⁰. 1147 de İstanbul’da istinsah edilmiş olan bu nüshanın başında “Ez taşnîf-i Gülşehrî” kaydı vardır. Risale

²⁸ Ankara genel kütaphğı, No. 817.

²⁹ Farsca yazmalar, No. 517.

³⁰ Ferhenk-name-i Sadi tercemesi, İstanbul 1340-42, s. 15.

Ža'İfî'de şöyledir :

Geldi luṭfî hâcibi fethitdi bâb
Pes götürdi bir nefesde yüz hicâb
Perde gidüp bir cihân oldu 'ayân
Doldı nûru'n-nûrdan kevn ü mekân
Mesned-i kurbetde pes kamuya yir
Oldı 'izzet taḥtî üzre bir bir
Kodı bir ruḳ'a bular öñine pes
Didi okuñ evvel âhır bu nefes
Ruḳ'a-i kavma mişâl olurdu hōş
Bile bu şūrîde aḥvâlin çü gūş

Şair arasına konu dışı kendinden de bahsediyor. Meselâ, eser-
rin sonuna doğru 'Atṭâr'ın "Süleymanla karınca" hikâyesini an-
latan şair, araya:

Gerçi yüzüm yok umar amma bu pîr
K'urmayasın yüzüme az u keşîr
Pîr Muḥammed ibn-i ḥ'âce Evrenûs
İdegelmişdür kapuñ hâkine bûs
Kim kuluñdur yarlıḡa 'afvit anı
Cümle mü'minlerle yarın iy Ganî

beyitlerini sıkıştırdıktan sonra 'Atṭâr'ın:

تو کریم مطلق ای کردکار
عفوکن از هرچه رفت و درکنار

beytini tercüme ediyor :

İy kerem ıssı Raḥîm ü Kirdgâr
Suçlarum 'afveyle iy Perverdigâr

'Atṭâr'ın :

کرد ای عطار بر عالم نثار
نافه اسرار هر دم آشکار

beytindeki adımı da şöyle değiştiriyor:

İy Ža'İfî 'âleme kılduñ nişâr
Şad hezâr esrâr-ı hōş-bû nâfe vâr

Şair eserin sonuna eklediği parçada oḡluna nasihatlerde bulunur-
yor :

İy gözüm nûrî vü gön'lümde çerâḡ
Diñle 'Abdu'llah Muḥammed dut kulaḡ
Şeyḫ-ı 'Atṭârûñ kelâmını beyân
Cümle esrârın saña kıldum 'ayân

FEDÂ'İ DEDE'NİN TERCÜMESİ : Bu eser de tam bir tercümedir.
Fedâ'î de 'Atṭâr'ın eserini beyit beyit takibetmiş, ancak vezin ve
ifade zaruretiyle bazı kelimeleri ve beyitleri değiştirmiş, birkaç
hikâyeyi de atlamıştır. Bir fikir vermek için Fedâ'î'nin tercüme-
sinden de aynı parçaları alalım:

Didi bir gün ḥ'âce-i kevn ü mekân
Ümmetümi baña koy yâ Müste'ân

Şâhib-i luṭf açdı nâgeh bir kapu
Şad hezârân perde keşfoldı kamu
Ref'olup yüzden hicâb-ı şad hezâr
Oldı nûru'n-nûrdan sır âşıkâr
Cümlesin ḥ'ân-ı keremle toyladı
Mesned-i 'izzetde sâkin eyledi
Öñlerine koydı bir ruḳ'a heman
Didi okuñ ruḳ'ai iy ḥâzırân
Okı üşbu kışşai iy ehl-i ḥâl
Ruḳ'anuñ maẓmûnına olur mişâl

Fedâ'î konuya girerken "İ'tizâr fî naẓm-ı kitâb" başlığı altın-
da eklediği manzumede, 'Atṭâr ile eserinden bahsettikten sonra
tercümeye 1045 de başladığını kaydediyor.

Fedâ'î Dede *Manṭıḳu't-ṭayr*'ın sonundaki hikâyeleri atarak
yalnız "padişahla vezirin oḡlu" "hikâyesini bırakmış, kendiliğin-
den bir de "Ḥâtime" eklemiştir. Şair bu "Ḥâtime"de şöyle diyor:

Cümle güftârum dūr-i şeh-vârdur
Âyinem çün Ḥâzret-i 'Atṭârdur
Manṭıḳu't-ṭayr'ı itdüm terceme
Tâ ola âsân lisânı merdûme
Türkî dilde am ta'bîr eyledüm
Kudretüm yetdikçe tefsîr eyledüm
Çünkü kıldum ḡayrile itmâmını
Manṭıḳ-ı esrâr kıldum nâmını

Hamdū Pīllah ba'dezān hiç şirk yok
Bir du'ā kıl imdi sözden terk yok
Leylek ellerini kaldırıp padişaha dua ediyor, kuşlar da âmin diyor-
lar. Nihayet:

Kalkıp andan sonra pervāz itdiler
'Âlem-i ervāha doğru gitdiler

Şair kuşları konuştururken dinî, tasavvufi ve ahlâki birçok
nasihatler veriyor. Eser 585 beyittir ²³.

İBRÂHİM GÜLŞENÎ'NİN SİMÜRG-NÂME'Sİ: Bu eserden bahse-
den Bursah Tâhir'dir ('Osmânlı mü'ellifleri c. 1, s. 19). Bursah
Tâhir kaynak göstermediği için eserin nerede bulunduğu belli
değildir. Kitaphıklarda rastlamadım. Eser *Sîmürg-nâme* adını
taşıdığına göre, 'Atîâr'ın *Manîku't-tayr*'ına nazire olarak kaleme
alınmış olduğu anlaşılıyor ²⁴.

MANTİKU'T-TAYR TERCÜMELERİ:

Elimizde *Manîku't-tayr*'ın iki tercümesi vardır. Bunlardan
biri Karatovah Za'îfî Pîr Mehmed b. Evranūs b. Nûre'd-dîn'in
(Ö. H. 967=M. 1559), H. 964=M. 1556 da yazdığı *Gül-şen-i*

²³ Eserin bir nüshası Fahri Bilge'de, eksik bir nüshası da Ankara Dil
ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kitaphındadır (No. 3700/857).

²⁴ Gülşenî'nin divanında Sîmürg kelimesi çok geçer. Meselâ:

'İşkile tefridini terkile tecridini
Görmiyen aklıyamaz seyrile Sîmürg-ı Kâf

'İşkimiş Sîmürg-ı cân dil Kûh-ı Kâf
Dileseñ bulmañ anı dil kıl tavâf

Gönül Kâfına girmeyen nedür 'Ankâsını bilmez
Eğer Sîmürg-ı 'İşkile idersem yüz beyânını

Ne dem nuṭkını Sîmürg'un Süleymân-ı zamân dise
Gerek âşaf-şifât kimse ki aklıya zebânını

Gülşenî:

Cehdeyle bu gün kesbidegör 'İşk-ı hâkîkî
Kalmaya saña keşfolâ 'âlemde daḳîkî

matla'h gazelinde kuş seslerini taklit ediyor. (Gülşenî divanı İst. Üniver. Ktp.,
No. 890; Millet Ktp., Emiri, manzum No. 379).

Sîmürg, ikincisi Fedâ'î Dede'nin H. 1045 = M. 1635 de yaptığı
Manîku't-tayr, adını taşıyan tercümeleridir ²⁵.

Za'îfî'nin ESERİ: Eser tam bir tercümedir ²⁶. Şair, 'Atîâr'ın
Manîku't-tayr'ını beyit beyit takibetmiş, ancak vezin ve ifade
zaruretiyle bazı kelimeleri ve beyitleri değiştirmiştir. Meselâ
'Atîâr'ın:

سید عالم بخواست از کردکار
گفت کار اتم بامن گذار

beytini şair şöyle çevirmiştir:

Didi şâhib-şer' Fahr-ı enbiyâ
Ümmetüm ısmarla baña iy Hudâ

Aşağıdaki örnek, tercüme ile aslı hakkında bir fikir vermeğe
yeter. Kuşlar Sîmürg'un huzuruna geldikleri zaman, çavuş kapıyı
açıp bunları içeri alıyor. 'Atîâr'da bu hal şöyle tasvir ediliyor:

حاجب لطف آمد و در برکشاد
هر زمان صد پرده دیگر فتاد
شد جهانی بی حجابی آشکار
بس ز نورالنور در پیوست کار
جمله را در مسند قربت نشاند
بر سر بر عزت و رفعت نشاند
رقعه بنهاد پیش آن همه
گفت برخوانند تا پایان همه
رقعه آن قوم از راه مثال
می شود معلوم ازین شوریده حال

²⁵ İst. Üniver. kitaphında (Ty., No. 1744) Şâkir Hoca'nın (Ö. H. 1252 =
M. 1836) *Manîku't-tayr* adını taşıyan bir eseri varsa da, bu manzum bir mantık
kitabıdır. Şair eserinin adını şu beyitle tesbit ediyor:

Manîku't-tayr ile itdüm ismini yâd ü beyân
Kuşdiline rağbetiden bundan olur sec'vân

²⁶ Eserin güzel bir nüshası, Topkapı, Revan Ktp.nde 822 numarada kayıtlı
şairin el yazısıyla yazılmış *Külliyat*'ı içindedir. Baştan birkaç yaprağı kopmuş
başka bir nüshası da Türk Dil Kurumu Ktp.ndadır. (No. A 144)

Türkçe eserlerinde Nevâ'î mahlasını kullanan şair, yalnız bu eserinde Farsca divanında olduğu gibi "Fânî" mahlasını kullanmıştır. Şair, bu mahlas değiştirme sebebini şöyle anlatıyor:

Çıktürüp kuşlarğa köp renc ü 'anâ
Songı menzil boldı vādî-i fenâ

Nevâ'î bunun için bu eserde "Fânî" mahlasını kullanmıştır. Eserin hepsi 3553 beyittir.

ŞEMSİ'NİN DEH MÜRĞ'Ü : Şemse'd-dîn-i Sīvāsî'nin (Ö. H. 1006 = M. 1597) bu eseri *Manıku't-tayr* gibi bir kuş hikâyesi olmakla beraber, konu bakımından büsbütün ayrıdır. Şair, I. Selim'in İran seferinden dönüşünde yazdığı eserini şu beyitle dışa sunuyor:

Bir leṭâyif bir hikâyet söyledüm
Adımı 'âlemde *Deh Mürğ* eyledüm
Söyledüm nazmîle on kuşdan haber
İy kerem kâmi kabûl itseñ ne var

Şair, hikâyesine kahraman olarak "Baykuş, Papağan, Kerkes, Bülbül, Hüdhd, Kırlangıç, Tavus, Keklik, ve Leylek"i alıyor. Bu kuşların herbiri, öteki kuşlardan üstün olduğunu söyliyerek kendini övüyor. Sırasıyla bülbül:

Çünkü şeyh-i kâmile hem şöfiyem
Âdemîler kalbinün şarrâfiyem
Seyr-i fi'llah içre kesbitdüm maḳâm
Dinlerin Mūsâ gibi Hâḳdan kelâm

Karga :

Kuşların merdânesiyem ben fakîr
Kışsa-hvânem şâ'irem şan'at-keşîr
.....

Dil-rubâlar cem'ının uşşâkiyem
Kuşların remmâliyem veffâkiyem
Hâḳ Ta'âlâ baña fermân eyledi
Hâbili toprağa defnitsün didi

Papağan :

Çünkü ben bir tütüyem şîrîn-zebân
Mürğ-i dâniş-mend ü 'allâm-ı zamân
.....

Kâzî vü hâḳkânisiyem kuşların
Vârişiyem ihtiyârî kuşların

Kerkes :

Kerkesiyem ihtiyârî kuşların
Ayağını hâkiyem dervişlerin
Tekye kıldum gûşe-i vîrânede
Terk-i tecrîdem ḳalender-hânede

Bülbül :

Gül-sitân şevḳında feryâd iderem
Âdemün gönlün feraḥ-şâd iderem

Hüdhd :

Ben daḥi mürğ-i hâḳimem müstaḳîm
Hüdhd-i Rûmî vü üstad-ı hâḳim

Kırlangıç :

Kırlangıç dirler baña şâdem bugün
İlm-i taḳvîm ile üstadem bugün
Bir münecim olmışam gökden habîr
İlm-i şems ile cihâna lânazîr

Tavus :

Mısr ilinden gelmişem tāvûs-ı ter
Hvâce 'Attârem metâ'imdur şeker
Va'de-i ferdâya olmaḡıl yakîn
Va'de bir sevdâ-yı hâmdur key şakîn

Keklik, Tavus'ı kasdederek :

Köyde bizüm ketḥüdâya döndi bu
Kuyruḡı naḳşını kemer şandı bu
Söyle nâkesdür tırâş itmez serin
Görmedün mi tâcının yırtıkların

diyor. En son Leylek çıkarak kuşlara şu on nasihati veriyor: Hak-ka doğruluk, çocuğa şefkat, nefse kahr, ihtiyara saygı, halka insaf, müflise akça, dost nasihat, düşmana müdârâ, bilgine alçak gönüllülük, bilgisize susmak". Kuşlar Leylek'e merhaba dedikten sonra şöyle söylüyorlar:

Küntü kenzün sırrını bildük yakîn
Vâhidiyyet 'âlemin bulduk yakîn

Anda üç nesne gerek açık ola
 Üç daği bağılu gerekdür bu yola
 Alnı açık gerek anuñ kişiye
 Kim güneş gibi cihānda işiye
 Şofra bağı daği hem açık gerek
 Ol kadar kim var degül kem çok gerek
 Kapu daği açık olcağ tamām
 Olur ol üç açık anda ve's-selām
 Dili gıybetden anuñ bağılu gerek
 Sözi şîrîn ü aşî yağlu gerek
 Gözi hem bağılu gerek kim görmiye
 Kimsenüñ 'aybına ta'ne urmaya
 Bağılulardan biri ilersügidür²¹
 Kim ol altıdan şamudan yiğidür
 Kimde kim bu altı hâşiyet ola
 Yavlağ ol er lâıyık ola bu yola
 Kimde kim yokdur bu altı hâşiyet
 Renci şamuyile gide 'ākıbet

Bu şartlar 199. sayfada da geçiyor:

Altı şartı var fütüvvet yolnuñ
 Üçü açık üçü bağıludur anuñ
 Kapısı vü alnı vü şofra bağı
 Ol üç açıkdur budur sözün şağı
 Ol kim üç bağıludurur evvel dili
 Gözi bağılu daği arturur yol
 Hem ilersügi daği bağılu gerek
 Kim harām odında yanmaya yürek

Gülşehrî'nin *Manıku't-tayr*'ında ahlâki nasihatler de önemli yer tutar. Hüdhüd "nefse uymak" hakkındaki soruya şu cevabı veriyor (s. 213).

Hüdhüd eydür nefsüne aldanmağıl
 Düşmenünü kendü dostuñ şanmağıl

 Âdemînüñ 'ilm ü hikmetdür işi
 Dîv ü deddür şehvetin güden kişi

²¹ İlersüg = uçkur.

Ten-perest olunca böyle bitemiz
 Büt-perest olsañ delim yığ iy 'aziz
 Nefsine uyan kişi âdem degül
 'İlm ü 'aql u cânile hem-dem degül

 Halk kimi kıoca vü kim yiğitdürür
 Ol ki nefsinden uludur itdürür

MANTIQU'T-TAYR'IN BENZERLERİ:

Gülşehrî'den sonra Türk edebiyatında Attâr'ın *Manıku't-tayr*'ı örnek tutularak, yahut ondan ilham alınarak yazılan eserler vardır. Mîr 'Alî Şîr Nevâ'i'nin *Lisânü't-tayr* adlı eseri bunlardan biridir.

NEVÂ'I'NİN LİSÂNÜ'T-TAYR'I: Nevâ'i'nin bu eseri bir tercüme değildir²². Gerçi şair:

Kim bu defterğa birib tevfiğ Hâk
 Terceme resmi bile yazsam varâk

beytinde görüldüğü gibi eserine tercüme diyorsa da, *Lisânü't-tayr* bir tercüme sayılmaz. Bu, Gülşehrî'nin eserine göre daha geniş ölçüde yapılmış bir benzetmedir. Eserinin başında bildirdiğine göre, daha küçükken okul sıralarında 'Attâr'ın eserini gizli gizli okuyan bu yüzden anasıyle babasını meraka düşüren şair, altmış yaşına geldiği zaman H. 904=M. 1998 de bu eserini kaleme alıyor.

Nevâ'i, 'Attâr'daki "Varlıkta birlik" felsefesini oldukça yumuşatmış, tasavvufdaki bu inancı "ehl-i sünnet" inancına yaklaştırmaya çalışmıştır. Nevâ'i birçok yerleri değiştirmiş, kendiliğinden birçok hikâyeler eklemiştir. Eserinde devrindeki toplum hayatının yankıları da görülür. Kuşlar toplandıkları sırada, kendilerini överken yer kavgası da ederler. Şair, bu beyitlerle devrin devlet adamlarına dokunmuş oluyor. Nevâ'i 'Attâr'ın on kuşundan, Gülşehrî'nin aldığı sekiz kuşu almış, ayrıca "Kumru, Güvercin, Sülün, Kartal, Ördek ve Tavuğu da alarak kuşların sayısını ondörde çıkarmıştır.

²² *Manıku't-tayr* ile *Lisânü't-tayr*'ın karşılaştırılması: Berthels, "Nevâ'i ve 'Attâr", *Mîr 'Alî Şîr* dergisi, Leningrad, 1928.

diyerek Hüdüh'ün kılavuzluğunu kabul edip yola çıkıyorlar:

Uça uça vâlih ü zâr oldılar
Güçleri gitdi vü hayrân kaldılar
Yola ne menzil belürdi ne nışân
Çıkdi her kuş yüreginden yüz figân
.....
Yidi biñ yıl uçdılar bülbül gibi
Bir nefeslik gitmediler gül gibi

Nihayet hepsinin takati tükeniyor. Kimi bir saray görerek kalıyor, kimi bir çeşme başına konuyor. Biri bir güzel yüzlüyü görüp izini kovalıyor. Başka birini dağ başında kurt yiyor:

Kimisi şayru olur kimi ölür
Anda varınca bir otuz kuş kalur
Ol otuz kuş Kûh-ı Kâfa iricek
Üşbu istediklerini göricek
Bunca biñ od tağlarını geçdiler
Ağu gibi bunca şular içdiler
Kân denizleri içinde yüzdiler
Ejdehâlarile yolda durdılar

Kuşlar karanlıkları aşarak özledikleri padişahın bulunduğu yere yaklaşıyorlar. Karşılarına çıkan sarayın kapısından içeri girmek istiyorlar:

Kendülerin taşra kodılar tamâm
Girdiler Sîmürği göre ve's-selâm

Bir de bakıyorlar ki kendilerinden başka kimse yok. Sîmürğ kendileridir. Ansızın bir ün işitiyorlar:

Kim gelünüz iy kıyanlar kendüzin
Kim göresiz kendüzünüzün yüzin
Gayra hergiz bakmaya Sîmürğ hiç
İrmeye Sîmürğa cüz sî mürğ hiç
Çün fenâ yoluyla barışduñuz
Girü kendüzünüze irişdüñüz
Çün muqayyed varlığı terk itdünüz
Lâcerem muṭlak Vücûda gitdünüz

Bundan sonra, şairin bu sonucu açıklayan "fasıl" başlıklı manzumeleri geliyor. Nihayet "Der hâtimet-i kitâb-ı Mantıku't-tayr" başlıklı son bölüm geliyor. Şair bu bölümde:

Yidiyüz onyidi yıl olmuşıdi
Hicrete kim bu gül açılmışıdi

diyerek eserini yazdığı tarihi verdikten sonra şunları söylüyor:

Mantıku't-tayr'ı ki 'Atṭâr eyledi
Pârisice kuş dilini söyledi
Anı Türkî şüretinde biz dağı
Söyledük Tâzî gibi Tañrı hağı
Çün Felek-nâme düzetdük şâh-vâr
Pârisice taht u tâci zer-nigâr
Türk dilince dağı Tâziden laṭif
Mantıku't-tayr eyledük aña harîf
Ben bu Türkî defterin çün dürmeyem
Pârisicesiyile değşürmeyem
Kimse böyle tatlu söz söylemedi
Kimse bundan yiğ kitâb eylemedi
Bunca bâb eylemişem bunda ki hiç
Kılmaḍı 'Atṭâr ol fende besîç

Biraz sonra:

Biz bu Gülşen-nâme'de kim eyledük
Dükeli 'ilm işlâhın söyledük

beytiyle eserine Gülşen-nâme de dedikten sonra:

Dökdi Gülşehrî girü dürr ü güher
Mantıku't-tayr'ı tamâm oldı meğer

beytiyle kendinin ve eserinin adını veriyor. Eser şu beyitle bitmektedir:

Şükr ol bir Tañrıya kim bu kelâm
'Ömrümüzden ilerü oldı tamâm

Gülşehrî'nin Mantıku't-tayr'ında "fütüvvet" bahsi önemli bir yer tutar. "Fütüvvet" ve "ahilik" hakkındaki soruya Hüdüh şü cevabı veriyor (s. 180):

Hüdüh eydür kim fütüvvet-dârise
Ya tapu kılmaḍda şâḍık erise

için özür dilerler. Sırasıyla Bülbül, Papağan, Tavus, Kaz, Keklik, Hüma, Doğan, Balıkçıl, Baykuş, Kuyruksalan, sonra da bütün kuşlar birer sebep göstererek mâzeretlerini bildirirler. Hüdhüd bunların hepsine cevap verir. Nihayet kuşlar Hüdhüd'ün ardına düşüp yola çıkarlar. Yolda bitkin bir hale gelen kuşlar, tekrar Hüdhüd'ün etrafında toplanıp, yola devam için şüphelerinin giderilmesini isterler. Hüdhüd herbirinin sorusuna ayrı ayrı cevaplar verir; önlere "istek, aşk, marifet, istigna, tevhid, hayret, ve fakr u fena" denilen yedi vadi daha bulunduğunu, bunları geçince Simürg'a ulaşacaklarını söyler. Kuşlar yine yola düşerler. Fakat kimi yolda kalır, kimi yem bulmak için yere iner. Bazısı da açlıktan ölüp gider. Nihayet yüzbinlerce kuşdan ancak otuz kuş hasta ve bitkin, yüce bir "Dergâh"ın önüne varırlar. Ansızın bir çavuş gelip kuşlara kim olduklarını, nereden geldiklerini sorar. Maksatlarını anladıktan sonra geri dönmelerini söyler. Bunu işiten kuşlar büsbütün umutsuzluğa düşerler. Nihayet bir çavuş gelip kapıyı açar; bunları içeri alıp birer tahta oturtur. Hepsinin önüne birer kâğıt koyup "bunları okuyun" der. Kuşlar, bütün yaptıklarının o kâğıtta yazılı olduğunu görünce şaşırırlar. Bu sırada Simürg "tecelli" eder. Fakat, gördükleri Simürg kendilerinden başka bir varlık değil. Simürg'da kendilerini, kendilerinde Simürg'u görürler. Bir anda hem kendilerine hem de Simürg'a bakarlar. Simürg'un arsız "tecelli" etmekte olduğunu görünce büsbütün şaşırıp kalırlar. Bu sırada bir ses duyulur: Siz buraya otuz kuş geldiniz. Bu aynada otuz suret belirdi. Daha çok yahut daha az gelseydiniz o kadar görünürdünüz". Nihayet Hepsi Simürg'da yok olur. Gölge güneşte kaybolur.

Mantiku't-tayr'ın konusu budur. 'Attar, kuşlara cevap veren Hüdhüd'e birçok tasavvufi hakikatleri söyletiyor; bu arada birçok hikâyeler naklediyor. ²⁰

²⁰ 'Attar'ın *Bülbül-nâmesi* de ayrı bir kuş hikâyesidir. Burada, kuşlar Bülbül'ü Süleyman Peygamber'e şikâyet ederler. Bülbül'ün sabahlara kadar ağlayıp inlediğini, böylece kendilerini rahatsız ettiğini söyleyerek cezalandırılmasını isterler. Süleyman Peygamber Bülbül'ü çağırır. Huzura gelen Bülbül, aşk şarabı içip mest olduğunu, bu yüzden ah edip inlediğini söyler ve şikâyetçi olan kuşlara cevap verir. Bülbül hak kazanır: şikâyetçiler de utanır. Bu eserde

GÜLŞEHRİ'NİN MANTIKU'T-TAYR'I: Gülşehri, 'Attar'ın eserini olduğu gibi tercüme etmemiş, eserdeki esas fikri işliyerek kendiliğinden bazı hikâyeye ve fıkralar da ekliyerek eserini meydana getirmiştir. Şair ayrıca 'Attar'ın *Esrâr-nâme*'siyle Mevlânâ'nın *Meşnevî*'sinden faydalandığı gibi *Kelile ve Dimne* ile *Kâbûs-nâme*'den de bazı parçalar almıştır. Meselâ, "Dâstân-ı tûtî-i h'vâce" (s. 88) başlıklı hikâyeye *Esrâr-nâme*'de bulunduğu gibi, Mevlânâ'nın *Meşnevî*'sinde de genişçe yer alır. "Gemici ile naıvî" hikâyesi (s. 140) *Meşnevî*'de de vardır. "Dâstân-ı Şîr ü Hargûş" (s. 243), *Kelile ve Dimne*'den alınmıştır. "Fütüvvet" in şartları (s. 180 ve 199) *Kâbûs-nâme*'de geçer.

Gülşehri 'Attar'ın on kuşu yerine sekiz kuş almış, 'Attar'daki "Balıkçıl" kuşıyla "Kuyruksalan"ı almamıştır. Gülşehri, ayrıca 'Attar'ın hikâyelerinin çoğunu bırakmış, onların yerine başka hikâyeler koymuştur.

Şair, eserinin başında bu temsili hikâyenin anahtarını bize şu beyitle veriyor:

Hüdhüd ü kuşlar ü Sîmürg (a) mişâl
'Aql u halk u Tañrı oldı Zül-Celâl

Eser başlamadan evvel anlıyoruz ki, halkı temsil eden kuşlar, aklı temsil eden Hüdhüd'ün kılavuzluğuyla Tanrı'yı temsil eden Sîmürg'u aramağa çıkacaklardır.

Kuşlar Hüdhüd'ün cevaplarını dinledikten sonra:

Ol yola bir reh-rev ü reh-ber gerek
Başını oynamaga key er gerek

de tasavvufdaki "aşk" ve "birlik" ele alınmıştır. *Bülbül-nâme* 333 beyitlik küçük bir mesnevidir (Ayasofya Ktp., No. 3857 *Külliyat*'ı içinde, v. 363 b - 367 a.).

Bülbül-nâme'nin de Türk edebiyatında tercümeleri vardır. Münîr birçok hikâyeler ekliyerek, Kur'andan ve hadîsden misalle getirerek *Bülbül-nâme*'yi genişletmiş, H. 956 da tamamladığı eserine *Gülşen-i ebrâr* adını vermiştir (eserin bir nüshası bendeki yazmalar arasındadır).

Ömer Fu'adî de (Ö. H. 1046 = M. 1636), *Bülbül-nâme*'yi *Bülbüliyye* ad altında manzum olarak tercüme etmiştir. Fu'adî'nin bu eseri, Manisalı Birri (Ö. H. 1127 = 1715) tarafından nesre çevrilmiştir (eserin bir nüshası bendeki yazmalar arasındadır; eser basılmıştır).

Hânumânî târûmâr ilk eyleñüz
Andan ahîlik sözünü söyleñüz

.....

Ahî Evren bize çok lütfeyledi
Buçuk arşun yir bize bağışladı
Eytdi bu yiri sen kılduñ kabûl
Senden artuğ kimsenüñ yiri degül

diyor. Bu beyitlerle Ahî Evren'in halifesi olduğunu söyleyerek halka "Kesenizin ağzını açın; malınızı bağışlayın" tavsiyesinde bulunuyor. *Manîku't-tayr*'da kendini tanıdığımız Gülşehrî bu sözlerin sahibi olabilir mi?

b) *Felek-nâme*'sinde, geleneğe uyarak zamanın padişahını öven şair, onaltı yıl sonra yazdığı *Manîku't-tayr*'da artık kimseyi övmüyor. "Mürşid" olarak tanıdığı Mevlânâ'ya sonsuz bir saygı gösteriyor. Adımı verdiği altı erin yedincisi olduğunu söylüyor. Ahî Evren'i hiç anmıyor. Halbuki bu küçük mesneviyi yazan, tek ulu Şeyh olarak Ahî Evren'i gösteriyor. Ahî Evren'in halifesi olduğunu ve elli yıl ondan ayrılmadığını söylüyor.

c) Küçük mesnevide *Felek-nâme*'den bahsedildiği halde *Manîku't-tayr*'ın adı geçmiyor. Böyle olmakla beraber, *Manîku't-tayr*'dan birçok beyitler olduğu gibi aktarıyor. Küçük mesnevide sonlara doğru raslanan:

Her ki toğdı iy birâder öliser
Âdemîden bir eyü ad kâhser

beyti, *Manîku't-tayr*'da şöyledir (s. 96):

Her ki toğdı iy birâder öliser
Dünyede Gülşehrî adı kâhser

Ahî Evren mesnevisinde Gülşehrî adı şöyle geçiyor:

Ahî Evrenile Gülşehrî adı
Câvidân kâla ki tatludur tadı

Bu bakımdan Ahî Evren mesnevisini yazanın Gülşehrî olmayacağı da iddia edilebilir. Kendini Ahî Evren'in halifesi göstererek halktan para ve mal toplamak isteyen bir şeyh, bu mesneviyi kaleme almış, sözlerinin değerini artırmak için de, Gülşehrî gibi ünlü bir şairin adını ve beyitlerini eserine karıştırmış olabilir. Nitekim

Dr. Franz Taeschner, Bay Raif Yelkeni'nin bulduğu doğru fakat eksik ikinci bir nüsha üzerine tekrar yayınladığı eserinde¹⁷ bu şüpheyi göstermekte, ayrıca *Manîku't-tayr*'dan alınan beyitlerin bu küçük mesnevide öteki beyitler yanında ekleme olarak görüldüğünü söylemektedir.

MANTİKU'T-TAYR:

Gülşehrî, *Manîku't-tayr*'ı İran şairlerinden Ferîdü'd-dîn-i 'Attâr'ın (Ö. H. 589=M. 1193 ile H. 632=M. 1235 arası) aynı adı taşıyan eserini esas tutarak kaleme almıştır¹⁸.

'ATTÂR'IN MANTİKU'T-TAYR'I: Esas fikir, tasavvufdaki "varlıkta birlik" (vahdet-i vücud) felsefesine dayanıyor. Buna göre: kâinatta bir varlık (vücud) vardır; o da Allah (Vücud-ı mutlak)tır. Bütün kudret ondadır. Birer varlık halinde gördüklerimiz, "Vücud-ı mutlak"ın bir ayna hükmünde olan "adem-i mutlak" ile karşılaşmasında çeşitli görünüşünden ibarettir. Yoksa bu görünen şeylerin gerçek varlığı yoktur.

Allah çeşitli renk ve şekilde aralıksız "tecelli" ettiği için, bütün eşya ve yaratıklar gerçek varlığa sahib gibi görünürler. İnsanlar ömürleri tükenince Allah'da yok (fânî ve müstehlik) olurlar¹⁹.

Manîku't-tayr, tasavvufdaki bu inancı temsili bir tarzda şöyle hikâye ediyor: Kuşlar bir araya gelip kendilerine bir padişah seçmek isterler. Bu toplantıda bulunan Hüdhüd: Ben Tanrının habercisiyim, yaradılışın sırrını biliyorum. Süleyman Peygamber'e yoldaş oldum. Onunla birlikte bu âlemi dolaştım. Padişahımı biliyorum. Benimle birlikte gelerseniz onu bulursunuz. O, Kaf dağının ardındadır; adı da "Simürg'dur. Fakat yol uzun, denizler derin, karalar sarptır. Kendimizden geçip yola düşelim. Eğer ondan bir nişan bulabilirsek bize ne mutlu" der. Kuşlar sevinerek Hüdhüd'ün etrafında toplanırlar. Fakat yol zahmetli olduğu

¹⁷ *Kırşehir'in azizi ve Türk sanat cemiyetlerinin reisi Ahi Evren hakkında Gülşehrî'nin mesnevisi*, Wiesbaden 1955.

¹⁸ Attâr'ın *Manîku't-tayr*'ı bir nüshası Türk Dil Kurumu Ktp. No A 382; Attâr'ın *Manîku't-tayr* tercemesi: Albülbaki Gölpınarlı, *Manîku't-tayr* Şark-İslâm klâsikleri, İstanbul, 1944.

¹⁹ Bu Bahis için bk. Agâh Sırrı Levend, *Divan edebiyatı*, ikinci basım, İstanbul 1943. s. 13-69.

Fatih kitaplığında 1186 numarada kayıtlı *Maşâbiḥ* kitabının sonunda: “‘Aliyyü’bnü Mūsâ’l-Velediyyi’l-Kırşehirî mine’l-ḥud-dâm el ma’rûf bi Şeyḥ Süleymân’l-Veledî” adı ve 716 tarihi bu-lunmaktadır. Bu kayıt Şeyḥ Süleymân’ın Sultân Veled’in halifesi olduğunu gösteriyor.

Bunlara karşılık “Şeyḥ Ahmed” adı hiç bir kaynakta geçmi-yor. İşte bu delillere dayanan kitapçı Bay Raif Yelkenci, Gülşehrî’nin adının Süleymân olduğunu söylemektedir.¹¹

GÜLŞEHRÎ AHÎ EVREN’İN HALİFESİ MİDİR?

Hulvî Mahmûd Cemâle’-d-dîn (Ö. H. 1064=M. 1653), *Leme-zât* adlı eserinde, Şeyḥ Ahî Mirem-i Halvetî’den bahsederken Gülşehrî’yi Ahî Evren’in Halifesi olarak gösterir: “Menḳüldür ki Kırşehirî havâş beyninde Gülşehrî dinilmekle yâd olurmuş. Sebeb oldur ki ibtidâ-yi binâ-yi şehir olduğda kerpiçlerine gülâb katmışlar. Ba’zılar daḥi, Ahî Evren-i şânî ki anda medfûndur; ek-ser-i halk kemer-beste budur dirler; anuñ zâviyesinde olan şeyḥuñ nâmına Gülşehrî dirlerdi. Cengiz’e varup mu’âf itdürmüş-di; şehir halkı aña bağışlanmışdur. Tahribden ḥalâş itdigiçün Gülşehrî dinildi dirler.”¹²

Aynı eserin başka bir nüshasında şu satırlar görülmektedir: “Kırşehirinüñ a’yâmı mâbeyninde nâmı Gülşehridür. Aşmı böyle rivâyet iderler kim ibtidâ-i binâsında kerpiçlerin gülâb ile tahmîr itmişler. Ba’zılar daḥi Cengiz ḥurûcında Ahî Evren kim anda medfûndur; anuñ bir ḥvâcesi var idi maḥlaşı Gülşehrî idi, Cen-giz’e varup ol şehri anlara bağışlayup tahribden el çeküp şimden sonra nâmı Gülşehrî olsun didüğüçündür dirler.”¹³

Eski kaynaklarda Gülşehrî’nin Ahî Evren’in Halifesi olduğu hakkında başka bir kayda rastlanmaz. İstanbul Üniversitesi Ede-

¹¹ Abdülbaki Gölpınarlı, Raif Yelkenci’nin bu düşüncesini kabul etmiyor. Bk. *Mevlâna’dan sonra Mevlevîlik*, İstanbul 1953, s. 45.

¹² İst. Üniver. Ktp. Ty., No. 1894, v. 132 b; Millet Ktp. Emiri, Şeriye, No. 1100, v. 132 b.

¹³ Ankara D. T-C. Fakültesi Ktp., İsmail Saib Ef. yazmaları, No. 1/722, v. 228 b. Ḥvâce kelimesi, tarih boyunca “efendi, sahip, tâcir, zengin, okumuş, imam v. b.” anlamlarında kullanılmıştır. Buradaki ḥvâce kelimesinin öğretmen anlamına gelmediğine, “Ahî Evren’in zaviyesindeki ünlü şeyḥ” yerinde kulla-nıldığına şüphe yoktur.

biyat Fakültesi mezuniyet tezlerinin birinde, Üsküdarlı Haşim Baba’nın Gülşehrî’yi Ahî Evren’in Halifesi olarak gösterdiği yazılıdır.¹⁴ Üsküdarlı Şeyḥ Haşim Mustafa’nın (Ö. H. 1197=M. 1782), Ahî Evren’den bahseden eseri *Ankâ-yi Müşrik*’dir. Bu eserin benim görebildiğim nüshalarında¹⁵ Gülşehrî adı geçmiyor. Haşim Baba Ahî Evren’i de Seyyid Ahî Mehmed Ni’metu’llah Evren olarak kaydediyor ki yanlıştır.

Prof. Dr. Franz Taeschner de aynı iddiayı ileri sürmektedir. Fakat onun dayandığı delil başkadır. Taeschner, Prof. Dr. George Jacob’dan aldığı “fütüvvet-name” nüshasının içinde 167 beyitlik bir mesneviye rastgelmiş, içinde Gülşehrî adı geçen bu mesneviyi yayımlamıştır.¹⁶ Kırşehir’de Ahilerin ulusu sayılan Ahî Evren’in kera-metlerini anlatan bu mesneviyi yazanın Gülşehrî olarak görünmesi ve şairin kendini Ahî Evren’in Halifesi olarak göstermesi, bu id-daya yol açmıştır. Ancak, içinde *Mantıku’t-tayr*’dan bazı beyitler de bulunan bu mesneviyi dikkatle okuduktan ve *Mantıku’t-tayr* ile karşılaştırdıktan sonra insanda bir şüphe uyanıyor.

a) Gülşehrî *Mantıku’t-tayr*’da “fütüvvet”in esaslarıyla “a-ḥilik”in şartlarını açıklarken, dünya ve âhiret anlayışını, iyilik ve doğruluk ilkelerini, ulu bir şeyḥ’e yakışacak bir kavrayış ve içten gelen bir inamla anlatıyor. Halbuki küçük mesneviyi yazan, Ahî Evren’in kerametlerini anlattıktan sonra:

Ululuk isterisen terk eylegil
Kendüzüne terküni berk eylegil
Kise ağzın kendüne berkiyile
Bağlaya ahî olan terkiyile
Çün (ki sen) destâna geldün mâluñı
Oynağıl kim bilesin aḥvâlüñi
Bu kumaristân ‘amel-dârı benem
Kim cihân sultânınuñ yarı benem
Bu kumara sâde sâzı berkidün
İleyimde mâluñuzu terkidün

¹⁴ Ali Gündüz, “Gülşen-name-Mantıku’t-tayr karşılaştırılması”, 1937-1938, mezuniyet tezi, No. 353.

¹⁵ Meselâ: İst. Üniver. Ktp., Ty., No. 816 ve 3833; Millet Ktp., Emiri, Şeriye No. 891 ve bendeki nüsha.

¹⁶ *Keramat-ı Ahî Evren tabe serahü*, Hamburg, 1930.

dediğine göre ihtiyar olduğu anlaşılıyor. Bu tarihten sonra fazla yaşamamış olduğu tahmin edilebilir.

Gülşehrî mahalle şeyhi olmadığını, ünü her yeri kapladığını her vesile ile söylüyor. Gülşehrî, "Su'âl-kerden-i sâ'il-i diğer ez Hüdhüd der'ilm" başlıklı bölümde (s. 135) zamanında bilinen bütün ilimlere temas ediyor; sonunda da:

Böyle şerh ü bast kılmağ her feni
Mantıku't-tayr'ında 'Attârın kani
Böyle kılmağ değme bir 'ilmi temîz
Görmeye düşünde 'Attâr iy'azîz

diyerek kendini 'Attâr'dan üstün tutuyor.

Gülşehrî Mevlânâ'ya olan saygısını birçok vesileyle bildiriyor. Onun öldükten sonra da cihandan gitmemiş olduğunu şu beyitle söylüyor:

Görmedük bir er cihândan gitmedi
Ol Celâle'd-dîn cihândan gitmedi

Gülşehrî bazı yerde Mevlânâ ile birlikte Sultân Veled'i anıyor. Hükmedilebilir ki, Gülşehrî Mevlânâ'nın ölümünden sonra mevlevî tarikatını yaymak için Sultân Veled tarafından Kırşehir'e gönderilmiş, o da Kırşehir'de zaviye kurarak tarikati yaymağa başlamıştır.

GÜLŞEHRÎ'NİN ADI:

Halis Efendî nüshasının başında (v. 1 b) kırmızı mürekkeple yazılmış bir başlık bulunmaktadır: "Kitâbü Mantıku't-tayr min kelâmı şeyhî'l-muḥakkıḳîn mürşidü't-tâlibîn el-'âlimü'l-fâzıl eş şeyh Ahmedü'l-Gülşehrî". Bu kayda dayanan Kilisli Rifat Bilge ile Fuad Köprülü, Gülşehrî'nin adını Ahmed olarak tesbit etmişlerdir. Ahmed adı gerek Mantıku't-tayr'da, gerek Felek-nâme ile müellifin başka bir eseri olan Aruz risâlesi'nde geçmiyor. Bu başlığı yazanın, Ahmed adını hangi kaynaktan aldığı belli değildir. Buna karşılık, Mantıku't-tayr'da "Süleymân" kelimesi sık sık geçiyor. Gerçi bunların çoğu "Süleymân Peygamber" e aittir. Ancak eserin bir iki yerinde geçen "Süleymân", şairin adı da olabilir. Meselâ 113. sayfada Hüdhüd'ün, güzel surete aldanmamak gerektiğini anlatırken söylediği:

Şâhidüñ ra'nâ degül nâhoşdurur
Şehvet anı saña zîbâ gösterür
Aç Süleymân gözünü kim göresin
Şâhidüñ bir dîv ü terkin urasın

beyitlerinde, hele eserin sonundaki:

İy Süleymân şol kopuzuñ kılını
Bur kim öğrenlüm bu kuşlar dilini
Kuş mişâli bunda 'Attârındurur
Kalanımı eyleyen yârındurur

beyitleri içinde geçen "Süleymân" adı Peygamber'den çok şaire ait görünüyor.

Bundan başka, Kırşehir'de (eski adıyla Gülşehrî) "Şeyh Ahmed" adında kimsenin türbesi olmadığı halde, Şeyh Süleymân'ın türbesi vardır. Kırşehir'in büyüklerinden sayılan Süleymân'ın türbesindeki sandukasının üzerinde 692 tarihi varsa da, vakfiyesi 697 tarihini taşımakta olduğuna göre, sonradan yazılan bu tarihin doğru olmadığı anlaşılmaktadır⁸.

Şeyh Süleymân hakkında başka kayıtlar da vardır. Konya Aksaraylı 'İsâ, Muşibet-nâme tercümesinde şöyle söylüyor⁹:

İsmâ'îl destânı hîd budur yakîn
Mevlânâ Sultân Veledür şâh-ı dîn
Çelebi gül şeyh Süleymân bülbülü
Aksaraylı 'İsâ bunların kulu

Hüseyin Hüsame'd-din'in Amasya tarihi'nde de Şeyh Süleymân hakkında şu kayıt vardır: "Eş Şeyh Ali Paşa, ceddinin kibâr-ı hulefâsından Loḳman Baba'nın halîfesi ve Mevlânâ Celâle'd-dîn-i Rûmî Hazretlerini terbiyet-kerdesi olarak zül-ce-nâhayn olan eş Şeyh Süleymânü'l-Kırşehrî Hazretlerinden 'ulüm-ı zâhiriyye vü bâtınıyyeyi ahziderek bir insân-ı kâmil olmuş idi. 'Âşık Paşa, Şeyh Paşa, 'Âşık Baba demekle meşhurdur"¹⁰.

⁸ Kırşehir Tarihi, Kırşehir 1938, s. 79 ve Tarihte Kırşehrî-Gülşehrî, İstanbul 1948, s. 32.

⁹ Cevat Hakkı Tarım, Tarihte Gülşehrî-Kırşehrî, s. 33.

¹⁰ c. II, İstanbul 1329-1333, s. 470.

Zâr u hayrân gün uzun gezeridüm
 Şeyh gibi bir zâviye düzeridüm

 Nâgehân çıkdum cihânun tağına
 Girdüm ol tağıñ bir ulu bâğına
 Bâğıñ ortasında bir çeşme revân
 Kim şuyın içen dirilür câvidân
 Altı er ol çeşme yöresinde mest
 Oturlar nîst eyvânında hest
 Hoş selâm virdüm bulara bî'tâb
 Kim hatâdan ahlâna baña şavâb
 Çün selâm virdüm ben ol erenlere
 Kim fedâ olsun tenüm siz cânlara⁷
 Çün selâmumun cevâbın aldılar
 Girü 'ırfân 'alemine taldılar
 Birisi eydür ol altıdan baña
 Ne kişisin ilde kim dirler saña
 Eytdüm aña bir ulu şeyh olmuşam
 Şehre kim ol şehre küllî dolmuşam
 Çok müridüm vardur ol ilde benüm
 Şeyhliğila hoş geçer cânım tenüm
 Eyle ulu kişiyem ben bîşudâ'
 Kim evümde her gice olur semâ'
 Bulmadum ayruksı adile temîz
 Üşbuyem ben kim işitdün iy'azîz
 Çok kişi baş kor baña i'zâzile
 Çoklar elümi öperler nâzile

Şairle konuşan Şeyh Sa'dî onu tanımıyor, şu cevabı veriyor:

Üşbu altı er cihânı dutdılar
 Ad u sözile vü oynı ütdiler
 Şol Senâyî üşbu Mevlânâdurur
 Şol Nizâmîdür ki key dânadurur
 Şoldurur 'Attâr üş budur Veled
 Kim didiler dâstânlar bî'aded
 Altı er altı kitâbile bile
 'Alemlî dutduk mu'ayyen adile

⁷ Bu iki beyit faksimilesini verdiğimiz nüshada yoktur.

Sa'dî, adlarını saydığı bu beş erle kendinin ün kazanmış birer eserini saydıktan sonra şaire: "Şeyh isen git şehirde şeyhlik et; cihanı tutmak istersen bir eser meydana getir" diyor. Şair bu sözleri işitince içi yaniyor, ağlayarak yanlarından ayrılıyor. Giderken rastladığı bir veli ona derdini soruyor. O da üzüntüsünü anlatıyor. Sonra:

Ol velî eydür ki Gülşehrî adın
 Var getür sözde vü vir sözün dadın
 Bir *Felek-nâme* daği eyle kitâb
 Var sen ol yidincilere bîhicâb
 Ben bu Gülşehrî adın çün bağladum
 Kendüzüme vü gönüller tağladum
 Hem *Felek-nâme* daği hûb eyledüm
 Bu iki adile zîbâ söyledüm

Şair, Gülşehrî adını alıp *Felek-nâme*'yi tamamladıktan sonra altı erin yanına giderek eserini sunuyor:

Bu iki adile ger kılsam taleb
 Ohbilem mi yidinciñüz 'aceb

diyor. Bunlar *Felek-nâme*'yi görünce Gülşehrî'yi sâkiliğe kabul ediyorlar:

Şimdi ol altı ere sâkî benem
 Kim adile dünyede bâkî benem
 Bunlaruñ altı kitâbı var 'ayân
 Bu *Felek-nâme* yidincidür hemân

Bu bölümden anlıyoruz ki şair, Kırşehir'de "zaviye" sahibi, bütün şehrin tamıdğı ünlü bir şeyh imiş. Birçok müridi varmış, evinde her gece "semâ" olurmuş; birçok kişi saygı ile elini öper, önünde baş koyarmış. Gülşehrî adını alarak 701 de Farsca *Felek-nâme*'yi yazdıktan sonra, yalnız ünlü bir şeyh değil, adlarını saygı ile andığı altı er gibi eser sahibi yüksek bir şair olarak da ün kazanmış, Türkçenin Anadolu'da yavaş yavaş gelişmesi üzerine, 'Attâr'ın *Manîku't-tayr*'ını esas tutarak bu Türkçe eserini yazmağa başlamış ve onu 717 yılında tamamlamıştır.

Gülşehrî'nin bundan sonraki durumunu bilmiyoruz. Şair eserinin sonunda:

Şükr ol bir Tañrıya kim bu kelâm
 'Ömrümüzden ilerü oldu tamâm

Haşiboğlu, H. 817 = M. 1414 de yazdığı *Leṭā'if-nāme* adlı Sure-i Mülk şerhinde² Gülşehrî'yi şöyle anıyor:

Ol Celâle'd-dîn-i Mevlânâ-yı Rûm
Ol durur merd-i mu'azzam kılduğum
H'âce 'Attâr (u) Nizâmü'd-dîn ki var
Hem senâ'î Sa'dî Gülşehrî iy yâr
'Âşık (u) Elvan ki vardur iy 'amû
Ahmedî Şeyhoğlu Dehhânî kamu
Hep bular külli benüm şâhumdurur
Kimisi şemsüm kimi mâhumdurur

Pîr Mehmed b. Yûsuf-ı Ankaravî (Ö. H. 866=M. 1461), *Tarîkat-nāme* adı altında tercüme ettiği 'Attâr'ın *Muşîbet-nāme*'sinde³ Gülşehrî ile eserinden şöyle bahsediyor.:

Meşâyıhdan hûşûşâ Şeyh 'Attâr
Ki keşfolmuşdur aña 'ilm-i esrâr
Muşîbet-nāme itmiş *Mantıku't-tayr*
Ki ol vahdet hevâsın eylemiş seyr
Birin Gülşehrî itmiş terceme hem
Bu 'ilm olmuş aña daği müsellemler
Eğerçi kuşdilin Türkî dimişdür
Velî tûtî gibi şekker yimişdür

Lârendeli Kemâl Ümmî (Ö. H. 880=M. 1475), "Kondu göçtü" redifli gazelinde, onu Sa'dî, Mevlânâ ve 'Attâr ile bir tutmaktadır:

Şaḳal ü dîlküye ḳala mı mîşe
Çû her arslan ü ḳaplan ḳondı göçdi
Ḳani Sa'dî Celâle'd-dîn ü 'Attâr
Veled Gülşehrî Elvân ḳondı göçdi
Kemâl Ümmî cihâna ḡarre olma
Çû sinûn gibi çendân ḳondı göçdi

'Ömer ibn-i Mezîd'in, H. 840=M. 1436 da yazdığı *Mecmû'atü'n-nazâ'ir*'ine Gülşehrî'nin bir, Eğridirli Hâcî Kemâl'in (Ö.

² Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef., No. 3326.

³ Prof. İsmail Hikmet Ertaylan "Yeni ve değerli bir dil ve edebiyat belgesi, *Tarîkat-nāme*", *İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk dili ve edebiyatı dergisi*, 1946, c. 1, sayı 3-4.

H. 918=M. 1512), *Câmi'u'n-nazâ'ir*'ine üç manzumesini alması, şairin XVI. yüzyıla kadar tanındığını gösterir. XVI. yüzyıldan sonra yazılan tezkirelerle bu nitelikte olan kaynakların hiç birinde Gülşehrî'nin adı geçmez.

Mantıku't-tayr'in Halis Efendi'deki tam nüshasını ilk defa gören, rahmetli Kilisli Rifat Bilge'dir. Arkeoloji müzesindeki eski nüshayı gören de Prof. Fuad Köprülü'dür. Fuad Köprülü *İlk mutasavvıflar*'da⁴ Gülşehrî ile eserlerine temas eder. Kilisli Rifat Bilge de, *Ferheng-nāme-i Sa'dî tercümesi*'nin önsözünde Gülşehrî ile eserinden bahseder. Fakat *Mantıku't-tayr*'in adını *Felek-nāme* olarak gösterir ki yanlıştır. *Felek-nāme*, müellifin Farsca yazılmış başka bir eseridir. Daha sonra Fuad Köprülü, *Türkiyat mecmuasında*⁵ *Ferheng-nāme-i Sa'dî tercümesi* den bahsederken *Mantıku't-tayr* ile müellifine tekrar temas eder.

Yüzyıllardanberi unutulup kalan Gülşehrî ile *Mantıku't-tayr*'i böylece meydana çıkmış, bundan sonra yazılan edebiyat kitaplarında hakkettiği yeri almıştır.⁶

GÜLŞEHRİ KİMDİR?

Gülşehrî hakkında fazla bilgimiz yoktur. *Mantıku't-tayr*'daki bazı beyitler, şairin hayatını bir dereceye kadar aydınlatıyor. Gülşehrî, "Dâstân-ı şeş merd-i cihân" başlıklı bölümde (s. 172) kendinden şöyle bahsediyor:

Daği Gülşehrî degüliken adum
Görmedin ol adile ilde dadum
Şeyh fülân dirleridi baña dağı
Nitekim Şeyh dirler üş saña dağı
.....
Ne kitâbum varidi vü ne adum
Kim ola şehd ü şeker gibi dadum

⁴ İstanbul 1918, s. 268 ve 400.

⁵ İstanbul 1926, c. 11, s. 481.

⁶ Dr. Müjân Cunbur'un "*Gülşehrî'nin Mantıku't-tayr*" adlı doktora tezi, bu konuda yapılan değerli bir incelemedir (Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tezi 1952).

Ö N S Ö Z

GÜLŞEHRİ VE MANTIKU'T-TAYR'I :

Gülşehrî'nin *Manıku't-tayr*'ı, XIII. yüzyıl sonlarında Anadolu'da gelişmeye başlayan Türk edebiyatının, gerek dil özelliği, gerek sanat değeri bakımından en yüksek anıtlarından biridir. Eserini H. 717=M 1317 de tamamlayan Gülşehrî ise, Yûnus Emre'den sonra devrin en heyecanlı bir şairi, en usta bir sanatçısı olarak görünmektedir.

Gülşehrî'nin, çağdaşları arasında önemli bir kişi olarak yer aldığı anlaşıyor. XIV. yüzyıl şairlerinden Ahmedî (Ö. H. 815=M. 1412), *İskender-nâme*'sinde: "Der hasb-ı hâl-i h'vîştên ve iftihâr befa'z" başlığı altında kendinden bahsettiği sırada şöyle söylüyor:

Ahmedî'nün ger sözün dinleyesin
Çarh esrârın kamu aňlayasın
Kim ne 'aqlında anuñ vardur maraz
Ne sözinde bulınur hergiz 'araz
.....
Öğünüp dimez fülâne'd-dîn benem
Yağud ehl-i 'izzet ü temkîn benem
Kendüye tãvûs veş 'âşık degül
Aña çün 'anqâdur ol lâyıķ degül
Ben uluyem diyüben fikreylemez
Adını her beytde zikreylemez
H'vîştên benlik anuñ behri degül
Ahmedîdür şükr Gülşehrî degül

Ahmedî bu beyitlerle *Manıku't-tayr*'da sık sık kendi adını anan Gülşehrî'ye dokunuyor.

XIV. yüzyıl şairlerinden Seyhoğlu'nun, içinde çağdaş şairlerden çoğunun şiirleri bulunan *Kenzü'l-küberâ* adlı eserinde, Gülşehrî'nin de iki mısraı bulunduğunu Prof. Fuad Köprülü *İlk mutasavvıflar* da bildiriyor¹.

¹ İstanbul 1918, s. 269.

TÜRK DİL KURUMU YAYINLARINDAN — SAYI : 166

GÜLŞEHRİ
MANTIKU'T-TAYR

TIPKIBASIM

Önsözü yazar

Agâh Sırrı Levend

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ — ANKARA

1 9 5 7

MANTIKU'T-TAYR